

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Milliyet
YAYINLARI

GÜNÜN KİTAPLARI

Korku Bakanlığı

GRAHAM GREENE

13

KORKU BAKANLIĞI • GRAHAM GREENE

KORKU BAKANLIĞI

MİLLİYET YAYIN LTD. ŞTİ. YAYINLARI

Günün Kitapları Dizisi: 13

o

**Yayın hakkı (Copyright): Graham Greene - Milliyet
Yayın Ltd. Şti.**

o

Orijinal adı: The Ministry of Fear

o

Grafik düzen: İsmet İslimyeli

o

Birinci baskı: Mayıs 1974

GRAHAM GREENE

Korku Bakanlığı

Türkçesi:
Mine ÜNEL

Ücretsiz E-Kitaplar - <https://rantey.org>

BİRİNCİ BÖLÜM

MUTSUZ ADAM

1

ÖZGÜR ANNELER

‘Kimse izinsiz geçemez.’

Küçük Dük

SERGİLER, panayır yerleri, uzaktan uzağa sesi gelen bandosu ve hindistan cevizlerine vuran tahta topların çıkardığı tak-tak sesleriyle Arthur Rowe’u her zaman dayanılmaz bir güçle kendine çekerdi. Bu yıl savaş yüzünden hindistan cevizleri yoktu. Savaş, Bloomsbury’de evlerin arasındaki düzensiz boşluklarla da kendini gösteriyordu. Ucuz bir oyuncak bebek evinin duvarına boyanmış bir ocak resmi gibi duran yarısı yıkılmış duvardaki şömineler, aynalar, yeşil duvar kâğıtları ve güneşli öğle sonrasında çakıllı bir kıyıyı okşayan dalgalar gibi süpürülen cam kırıklarının sesleri. Bunların dışında, özgür ulusların bayrakları ve böyle günler için birinin sakladığı türlü renklerdeki flâmalarla, alanın süslenmesine elden gelen hiç bir şeyin esirgenmediği görölüyordu.

Arthur Rowe istekle parmaklıkların ötesine baktı. Kilise avlusu, yazlık beyaz elbiseler için-

deki kızlar, çimen kokusu ve verdiği güven duygusuyla sergi, ona çocukluğunu hatırlatmıştı. Bir dava uğruna bu tür emek harcayanlarla alay etmeye niyeti yoktu. Topuklarına kadar inen basma elbisesi ve kocaman şapkasıyla yaşlı bir kadının yönettiği niyet oyununun başında âdet yerini bulsun diye bir papaz duruyordu. Karartma olduğundan her şey gün batarken toplanacaktı. Ve orada bir ağacın altındaki köşede, çabucak yapılmış sokak yüznumarasını andıran falcının kulübesi yer alıyordu. Bir yaz sonu pazar günü için her şey tamamdı. **'Barışı size sunuyorum. Dünyanın değerini bilmediği barışı...'** Güçlkle getirtilmiş askerî bir bando Birinci Dünya Savaşı'ndan kalma bu şarkıyı çalarken Arthur Lowe'un gözleri yaşardı. **'Her ne olursa olsun o güneşli yamacı daima anacağım.'**

Parmaklıkların çevresinde dolaşırken kaderine doğru yaklaşıyordu. Az da olsa, dama tahtası üzerine bozuk para atanlar vardı. Arthur Rowe, çağrısız bir konuk ya da uzun yıllardan sonra ülkesine dönen, fakat nasıl karşılanacağını bilmeyen bir sürgün gibi duraklayarak içeri girdi.

Arthur uzun boylu bir adamdı. Kırışmaya yüz tutmuş siyah saçları, eğri bir burnu ve duygulu bir ağzı vardı. Giyim kuşamı iyi fakat bakımsızdı. Bekâr bir adam denilebilirdi ama nedense evli bir görünüşü vardı.

Kapıdaki orta yaşlı kadın:

«Giriş bir şilindir. Fakat biraz beklerseniz indirimli ücret ödersiniz. Vakit böyle geç olduğunda gelenleri uyarmayı doğru buluyorum,» dedi.

«Çok düşüncelisiniz.»

«İyi bir dava uğruna da olsa, insanların aldatıldıklarını düşünmelerini istemeyiz.»

«Ben beklemek istemiyorum. Gireceğim. Nedir bu dava kuzum?»

«Özgür Annelere Yardım. Yani, özgür ulusların annelerine.»

Arthur Rowe neşeyle çocukluğunu hatırladı. Yazları kilisenin avlusunda sergi kurulurdu. Her yıl sergiye büyük bir heyecanla giderdi. Sanki bir şeyler olacak, hayatın düzenli akışı sonsuzluğa kadar değişecekmiş gibi gelirdi. Ilık bir öğleden sonra bando çalar, pirinçten yapılmış araçlar sis içindeymiş gibi görünürdü. Yabancı genç kadınların yüzleri, bakkal dükkânını işleten Bayan Troup'un, kilisede pazar günleri ders veren Bayan Savage'in ve rahiplerin karılarının yüzleriyle karışırdu. Bebek elbiselelerinin, pembe yünlülerin, porselen eşyanın ve beyaz fillerin sergilediği tezgâhları annesiyle dolaşırdı. Her zaman beyaz fil sergisinde üç dileği ya da yürekten gelen bir isteği gerçekleştirecek sihirli bir yüzük bulacakmış gibi gelir, fakat gece evine Charlotte M. Yonge'nin yazdığı «**Küçük Dük**» adlı kitap ya da Mazawattee çayının reklâmını yapan eski bir dergiyle döndüğünde düş kırıklığına uğramazdı. Çünkü bandonun sesi kulaklarında çınlarken, bugünden daha güçlü bir geleceğin zafer duygusunu içinde duyardı. Çocuklukta heyecan kaynağı başkadır; orada hiç görmediği bir kızla tanışacağını, cesaret bulup konuşacağını ve gece de çimenler üzerinde dans edeceklerini düşünür-

dü. Fakat bu düşlerin hiç biri gerçekleşmemiş, günahsızlık duygusu artakalmıştı.

Ve heyecan duygusu. Kapıdan içeri girip ağaçların altındaki çimenlere ulaştığında bir şeylerin olacağına şimdi de inanıyordu. Şu anda istediği, bir kız ya da sihirli bir yüzük değil, son yirmi yılın olaylarının yerlerini değiştirmekti. Yüreği çarpıyor, bando çalıyor ve o hâlâ çocukluğunu yaşıyordu.

«Gelin ve şansınızı deneyin,» dedi kalın sesli rahip.

«Para bozabilerseniz, memnuniyetle.»

«Bir şiline on üç efendim.»

Arthur Rowe bozuklukları birbiri ardından eğik oyuktan aşağı yuvarladı.

«Şanslı bir gününüzde değilsiniz. Bir şililik daha almaz mısınız? Böyle bir dava uğruna bir kere daha oynayın.»

«İllerdeki sergilere de bakacağım.»

Annesi her zaman parasını eşit olarak ayırır, sonraki sergilerde harcardı. Fakat Rowe buralarda hizmetçilere bile verilebilecek herhangi bir şey bulamadı.

Bir tentenin altındaki sehpanın üzerinde, seyircilerin iştahla baktıkları bir pasta duruyor ve bir kadın anlatıyordu:

«Tereyağ haklarımızı birleştirdik ve Bay Tatham da frenk üzümlerini buldu.» Sonra Arthur Rowe'a döndü; «Bir bilet alıp pastanın ağırlığını tahmin etmek istemez misiniz?»

Rowe pastayı kaldırıp fazla düşünmeden; «Bir kilo sekiz yüz gram,» dedi .

«Çok iyi bildiniz diyebilirim. Karınız size iyi öğretiyor olmalı.»

Ürkerek geri çekildi:

«Oh, hayır. Ben evli değilim.»

Savaş, sergiyi hazırlayanların işlerini güçleştirmişti. Sergilerde eskidiklerinden atılmış ikinci el giyecekler, cepli jüponlar, Edward zamanından kalma balinalı yüksek dantel yakalar, madeni sesler çıkaran korselerden başka bir şey yoktu. Yünlüler şimdi vesikaya bağlandığından ve kullanılmış bebek eşyaları da eşe dost verildiğinden çok azdı.

Üçüncü sergi beyaz fildi ama İngiliz-Hind aileleri abanozdan yapılmış koleksiyonlarını bağışladıklarından buna kara fil demek daha doğru olacaktı. Ayrıca pirinçten tablalar, uzun süreden beri içleri boş olan işlemeli kibrit kutuları, yıpranmış kitaplar, iki resim albümü, bir takım Dickens sigara kartı, yumurta kaynatacak emaye bir kap, pembe renkte uzun bir sigara tabakası, toplu iğne kutuları, Bayan Winston Churchill imzalı bir kart ve bir tabak dolusu yabancı bakır paralar vardı.

Arthur Rowe kitapları karıştırırken «**Küçük Dük**»ün yıpranmış, eski bir baskısını bulunca içi burkuldu. Altı pens verip aldı ve ilerledi. Günün bu kadar güzel olması iyiye işaret değil diye düşünüyordu. Sergi yerini gölgeleyen çınar ağaçları arasından alanın bombalanmış kısmını görebiliyordu. Durduğu bu noktaya, geçmiş ve şimdiki zaman arasındaki ayrımı görebilsin diye sanki Tanrı getirmişti onu. Bu insanlar yalnız onun yararlanacağı ahlâk dersinde birer figüran olabilirlerdi.

Gidip niyet çekemezdi. Falcıdan başka görülecek sergi kalmamıştı. Demek o kulübe yüz-

numara değil, falcının yeriymiş.. Girişte birinin Cezayir'den getirdiği kumaştan yapılmış perde sallanıyordu. Bir kadın kolunu yakaladı.

«Görmelisiniz, gerçekten görmelisiniz. Bayan Bellairs bir harikadır. Oğluma demiş ki...» Yanından geçen bir başka orta yaşlı kadını tutarak; «Bu baya, Bayan Bellairs'in olağanüstülüğünü ve oğlumu anlatıyordum,» diye nefesini kesmeden devam etti.

«Küçük oğlunuzu mu?»

«Evet, Jack'i.»

Rowe bu arada kaçmayı başardı. Güneş batıyor, alan boşalıyordu. Karartma ve alarm zamanı gelmeden aradığını bulmalı ve yola koyulmalıydı. Kırdan, bir çitin arkasında ya da bir geminin salonunda bakılan birçok fal dinlemiştir fakat sergi yerinde bir amatörün bakacağı fal da aynı çekicilikteydi. Kısa bir süre için de olsa, uzaklara yapılacak yolculuğa, iyi haberler getirecek mektuba ve esmer kadına birazcık inanmamak elde değildir. Bir keresinde birileri falına bakmaya söz vermiş fakat bakmamıştı. Tabii, bu, sadece Rowe'u etkisi altına almak için oynanmış bir oyundu, ama bu sessizlik gerçeğe her şeyden daha yakın olmuştu.

Perdeyi kaldırarak içeri girdi. Çadırın içi o kadar karanlıktı ki, dul bir kadının bir köşeye atılmış yas kıyafetine ya da belki de bir köylünün elbisesine bürünmüş iri bir nesne gibi görünen Bayan Bellairs'i seçmek güç oldu. Bayan Bellairs'in derinden gelen gür ve inandırıcı sesini beklemiyordu doğrusu. Bir başka merakı da suluboya resim yapmak olan titrek sesli bir kadıncağız göreceğim sanıyordu.

«Lütfen oturun ve parayı avucuma koyun!»

«Çok karanlık burası.»

Şimdi kadını daha iyi seçebiliyordu. Köylü elbisesi giymiş, uçları omuzuna tutturulmuş bir tür peçe takmıştı. Falcının avucuna parayla haç işareti yaptıktan sonra parayı verdi.

«Elinizi verin!»

Elinin, acımamı bekleme, dercesine sıkı sıkı kavrandığını duydu. Küçük bir gece lambasının ışığı, üzerinde hayatın devamı olan çocukların temsil edildiği haçların bulunduğu Venüs'ün kuşağında yansıyor.

Rowe, «Zamana uyuyorsunuz... Elektrik lambasını demek istemiştin,» dedi.

Kadın onun düşüncesizce söylenmiş sözlerine aldırmadı bile. «İlkönce kişiliğinizden, sonra da geçmişinizden söz edeceğim. Gelecek hakkında konuşmama yasalar izin vermiyor. Hayal gücü olan, çekilen acılara karşı duygulu, dayanıklı bir kişisiniz. Ara sıra bu özellikleriniz için gerekli ortamı bulmanıza fırsat verilmediğini düşünüyorsunuz. Bütün gün düşünmaktansa, onları gerçekleştirmek istiyorsunuz. Hiç olmazsa bir kadını mutlu kılmışsınız.»

Rowe elini çekmek istediye de kadın bırakmadı:

«Gerçek huzuru mutlu bir evlilikte bulmuşsunuz. Daha sabırlı olmalısınız. Şimdi de geçmişini söyleyeceğim.»

Rowe aceleyle:

«Geçmişini değil, geleceğini söyleyin bana,» dedi.

Bir düğmeye basıp birden bir makineyi durdurmuş gibi garip ve beklenmedik bir ses-

sizlik oldu. Geçmişle ilgili söyleyeceklerinden korkmuşsa da, kadını susturabileceğini ummamıştı. Ölü olan şeylerle ilgili konuşmalarda yapılacak yanlışlıklar bile gerçek kadar acı verebilirdi. Elini yeniden çekti ve kurtardı. Kadının karşısında eline kavuşmuş olarak oturmak tuhafına gidiyordu.

Bayan Bellairs devam etti:

«Aldığım emirleri dinleyin. Sizin istediğiniz dışardaki pasta. Ağırlığını iki kilo dört yüz gram olarak söylemelisiniz.»

«Bu gerçek ağırlığı mı?»

«Önemi yok!»

İri kısa parmakları, kocaman taşların süslediği işlemeli gümüşten yüzükleri olan bir eldi bu. Ona emirleri kim vermişti? Yoksa ruhlardan mı söz ediyordu? Böyle olsa bile, pasta için neden kendisini seçmişti? Yoksa yalnızca kadının bir tahmini miydi? Belki de sonunda bir dilim alabilmek için birçok kişiye pastanın değişik ağırlıklarını söylemişti. İyi pasta bugünlerde çok azdı.

Bayan Bellairs, «Şimdi gidebilirsiniz,» dedi.

«Çok teşekkür ederim.»

Rowe, ne olursa olsun denemekten zarar gelmez diye düşündü. Kadının söylediği ağırlık doğru da olabilirdi. Pastanın bulunduğu sergiye doğru ilerledi. Yardımcılardan başka herkesin gittiği bahçe şimdi boştu ama, pastanın çevresinde hâlâ insanlar vardı. Gerçekten nefis bir pastaydı. Pastaları, özellikle evde yapılmış meyveli pastaları çok sevdi. Sergideki kadına;

«Bir bilet daha alsam bana aç gözlü der miydiniz?» dedi.

«Hayır, buyrun!»

«O zaman, iki kilo dört yüz gram derim.»

Garip bir sessizlik oldu. Sanki bütün gün bunu bekliyorlarmış gibi herkes sustu. Serginin çevresinde dolaşan şişman bir kadın kahkaha atarak;

«Bekâr olduğunuz nasıl da belli!» dedi.

Tezgâhın arkasındaki kadın onu susturdu.

«Gerçekten bu bay kazandı. Tahmini doğru. Tam isabet!»

Şişman kadın; «İki kilo dört yüz gram ha? Dikkat edin, kurşun kadar ağır olacak sonra,» dedi.

«Hiç de değil. Gerçek yumurtadan yapılmıştır o.»

Şişman kadın gülmesini sürdürerek kumaş sergisine doğru yürüdü.

Pastayı alırken yine o garip sessizlik oldu. Orta yaşlı üç kadın ve dama tahtasını bırakıp gelen rahip, hep birlikte kendisine bakıyorlardı. Rowe başını kaldırınca çingene çadırının perdesini bir yana çeken Bayan Bellairs'in bakışlarıyla karşılaştı. Şişman kadının kahkahasını olağan sayarak rahatlayabilirdi. Oysa bu kişiler günün en önemli törenine katılmış gibi duruyorlardı. Yenilenmiş çocukluk anıları, günahsızlıklarını yitirmiş ve yön değiştirmişlerdi. Cambridgeshire'da hiç de böyle olmazdı. Karanlık çöküyordu. Sergiler toplanmaya başlanmıştı. Şişman kadın, paket kâğıtlarının kullanılması yasak olduğundan, elinde bir korseyle çıkış kapısına doğru gidiyordu. Arthur Rowe:

«Teşekkür ederim. Çok teşekkür ederim,» dedi. Çevresinin sarıldığının farkındaydı ve

kendisine yol verilip verilmeyeceğini düşünüyordu. Rahip geri çekilerek kolunu tuttu ve;

«İyi adam, iyi adam!» dedi.

Sergi artık kapanmak üzereydi. Elinde pastası ve «**Küçük Dük**»üyle Rowe durup çevresine baktı.

«Çok geç kaldık, çok geç!» diyordu kocaman şapkalı kadın.

Gerçekten geç olmasına karşılık, birisi kapıda giriş ücreti ödüyordu. Taksiden çıkan bir adam sonunun çok yakınında olmasından korkan bir ölümlü gibi aceleyle çingene çadırına yöneldi. Bayan Bellairs'e inananlardan biri miydi, yoksa onu eve götürmeye gelen kızgın kocası mıydı?

İlgisi bu yöne çevrildiğinden başkalarının çıkış kapısına doğru ilerlediklerini, kendisinin de çınar ağaçları altında sergicilerle yalnız kaldığını neden sonra anladı. Kendine geldiğinde duvar dibine sıralanmış garsonların bakışlarını üzerinde toplayan son müşteri gibi utandı.

İlerlemek istediye de, çıkış kapısına varmadan rahip yolunu kesti.

«Ödülünüzü bu kadar çabuk mu götürüyorsunuz?»

«Eh, gitmek zamanı geldi artık.»

«Genellikle kazanılan ödüller böyle bir Dava uğruna geri verilirler. Ne dersiniz?»

Rahibin tutumu - küçük bir çocuğa, okulun kutsal geleneklerini öğreten bir büyük gibi - Rowe'u gücendirmişti.

«Fakat, herkes gitti.»

«Aramızda açık artırmaya koyabiliriz demek istemiştım.» Rowe'un kolunu yeniden say-

gılı bir biçimde tuttu. «Kendimi tanıtayım, Adım, Sinclair. Bende duyguları uyandıran bir güç bulunması gerekiymiş.» Güldü. «Şuradaki kadını görüyor musunuz? Bayan Fraser'dir o. Arkadaşlar arasında yapılacak küçük bir açık artırma, Davamız için rahatlıkla para verme fırsatı sağlar ona.»

«Ama bana rahatsızlık veriyor.»

«Çok iyi kişilerdir. Onları tanımanızı isterdim, Bay ...»

Rowe inatla; «Bu ne biçim iş? Ödüllerin kazananlara verilmesine engel olmanız saçma,» dedi.

«Fakat bu tür sergilere kâr etmek için gelinmez, değil mi?»

Dışardan öyle görülmediği halde Bay Sinclair, istediğinde, çok can sıkıcı biri olabiliyordu.

«Ben kâr etmek istemiyorum. İşte size bir sterlin! Ama pasta bende kalacak.»

Bay Sinclair ötekilere doğru dönerek, kaba ve açık bir biçimde daha fazla uğraşmanın yararsız olduğunu belirten bir davranışta bulundu.

«**Küçük Dük**»ü geri ister misiniz? Bayan Fraser, paralarını kitap için versin.»

Sinclair; «Bu şekilde konuşmanız yersiz,» diye karşılık verdi.

Bu tatsız sözlerle gün çekiciliğini yitirmişti. Rowe, «İyi günler,» diyerek uzaklaşmak istedi.

Fakat henüz gitmesine izin verilmiyordu. Niyet çekme sergisini yöneten kadın, Sinclair'ın yardımına geldi. Gülerek:

«Galiba bütün bunlar benim yüzümden oldu,» dedi.

Rowe; «Siz de mi pastayı istiyorsunuz?» diye sordu.

Kadın, yaşlılara özgü acelecilikle gülümseyerek;

«Pastayı ben almalıyım. Ağırlığı hakkında bir yanlışlık olmuş. Sizin söylediğiniz ağırlıkta değildi,» dedi. Elindeki kâğıda bakarak; «O kaba kadın haklıymış. Gerçek ağırlığı bir kilo dokuz yüz grammış,» dedikten sonra serginin yanında duran adamı gösterdi. «İşte bu bay kazandı pastayı.»

Bu, geç gelen ve Bayan Bellairs'in kulübesine giren adamdı. Serginin gerisinde duruyor ve kadınların kendini savunmalarını dinliyordu. Acaba, Bayan Bellairs'in ona söylediği ağırlık daha mı doğruydı?

Rowe, «Garip!» dedi. «Gerçek ağırlığı şu bay mı bildi?»

Kadın, tanıklık ederken beklenmedik bir soru sorulmuş gibi duraklayarak karşılık verdi:

«Onun tahmini bir kilo sekiz yüz gram.»

«O zaman pastayı yine ben alıyorum. Çünkü ilk önce ben de öyle demiştim. Neyse, buyrun size bir sterlin. İyi geceler!»

Hepsi de çok şaşırmışlardı. Para için teşekkür bile edemediler. Arthur geriye baktığında, pasta sergisi önündekilerin öteki topluluğa doğru gittiklerini görerek elini salladı. Parmaklıkların üzerindeki bir ilânda, **‘Özgür Ulusların An-**

nelerine Yardım Vakfı, ... himayesi altında ... tarihinde bir kermes düzenlenecektir' yazıyordu.

ARTHUR Rowe, Guilford Sokağında oturuyordu. İlk hava akınlarının birinde sokağın ortasına düşen bir bomba, her iki yandaki evleri yıkmışsa da, Rowe başka yere taşınmamıştı. Her odanın penceresine cam yerine tahta parçaları çakılıydı. Kapılar yerlerinden oynadıkları için geceleri arkadan desteklenerek kapatılıyordu. Bir oturma, bir de yatak odası vardı. Kendi evi olduğu için Bayan Purvis de başka yere gitmemişti. Arthur, odaları eşyalarıyla kiralamış, hiç bir değişiklik yapmamıştı. Çölde kamp kuran bir adama benziyordu. Evdeki «**Antikacı Dükânı**» ve «**David Copperfield**»in dışındaki kitaplar ya genel kitaplıktan ya da ucuz kitapçılardan alınmıştı. İki kitabı da, başkalarının incil'i okuduğu gibi her bölümü ezberleyinceye kadar, tekrar tekrar okumuştı. Duvardaki resimler Bayan Purvis'e aitti. Güneş batarken Napoli Körfezini gösteren bir suluboya tablo, demirden oyma birkaç süs ve Bay Purvis'in Birinci Dünya Savaşı'ndan kalma garip üniformasıyla çekilmiş bir fotoğrafı.

Şekilsiz koltuk, kalın yünlü kumaşla örtülü masa ve penceredeki çiçek de Bayan Purvis'indi. Radyoyu kiralamıştı. Yalnız portmanto üzerindeki sigaralar, yatak odasındaki tıraş takımı,

diş fırçası ve karton bir kutu içindeki bromür (sabun da Bayan Purvis'indi) kendisinin. Oturma odasında ne kâğıt, ne de bir şişe mürekkep vardı. Çünkü Rowe mektup yazmaz, gelir vergisini de postahaneye öderdi.

Eve geldiğinde Bayan Purvis'i çağırdı.

«Bayan Purvis, ben bu pastayı sergiden kazandım. Büyücek bir tabağınız var mı?»

«Bugünlerde bu büyüklükte bir pasta bulmak öyle güç ki...» diyerek açlığını belirtti kadın. Açlığı savaş yüzünden değildi. Genç kızlığından beri böyle olduğunu birkaç kere Rowe'a söylemişti. Bayan Purvis kocasının ölümünden sonra kendini bırakmış, zayıf, ufak tefek bir kadındı. Günün her saatinde şeker yediğinden, merdivenleri şekerçi dükkânı gibi kokar, evin her köşesinden şeker kâğıtları çıkardı. Evde bulunmadığı zamanlar, meyveli şeker almak için sırada beklediğinden emin olabilirdiniz.

«Bir kilodan fazla ağır değil,» dedi Bayan Purvis.

«Hemen hemen iki kilo ağırlığında olması gerek.»

«Ah, hiç sanmam.»

«Tartın öyleyse.»

Kadın çıktıktan sonra Rowe koltuğa oturup gözlerini kapadı. Sergi sona ermişti. Şimdi önünde bomboş bir hafta vardı. Mesleği gazetecilikti ama, iki yıldır çalışmıyordu. Yıllık geliri dört yüz sterlindi ve kaygılanması gereksizdi. Ordu ve sivil savunma kendisini kabul etmemişti. Londra'ya yürekten bağlı olduğundan gidip silah fabrikalarında da çalışamazdı. Belki kendisini buraya bağlayan her sokak yıkılsa, Trum-

pinton yakınında bir fabrikada iş bulabilirdi. Hava akınlarından sonra dışarıya çıkar ve bir çeşit umutla bu lokantanın, şu dükkânın yıkılmış olduğunu görmek isterdi. (tıpkı cezaevi parmaklıklarının teker teker sökülmesi gibi).

Bayan Purvis büyük bir tabağa koyduğu pastayı getirdi.

«İki kiloya yakınmış ha? Bunlara hiç güvenmeyin. Bir buçuk kilonun altında.»

Rowe gözlerini açtı.

«Tuhaf,» dedi. «Çok tuhaf!» Biraz düşündükten sonra ekledi: «Bir dilim verir misiniz?»

Bayan Purvis isteğini yerine getirdi. Tadı güzeldi.

«Şimdi kaldırın onu. Biraz durursa tadı daha iyi olacak türden bir pasta bu.»

«Bayatlar ama.»

«Hayır, hayır. Gerçek yumurtadan yapılmıştır.»

Fakat kadının pasta tabağını tutuşundaki isteği görmezlikten gelemezdi. «Kendinize de bir dilim kesin Bayan Purvis.»

İnsanların isteklerini yerine getirmemek elinde değildi. Özellikle acı çeken kişiler karşısında çok duygulanır, onlar için her şeyi yapardı. Her şeyi!

ERTESİ gün, üçüncü kattaki arka odaya bir yabancı taşındı. Rowe yeni kiracıyla ikinci akşam merdivenlerde karşılaştı. Adam, arkasını

duvara vermiş, korkusu yüzünden okunan Bayan Purvis'e alçak fakat sert bir sesle, «Bir gün anlayacaksınız,» diyordu. Kısa boylu, esmer ve kambur bir adamdı.

Rowe'u gören kadıncağz ferahlamıştı.

«Bu bay haberleri dinlemek istiyor. Kendisine izin verebileceğinizi söyledim...»

Rowe kapıyı açarak yabancıyı - ilk ziyaretçisini - içeri aldı. Günün bu saatında odası çok karanlık olurdu. Penceredeki tahta parçaları, günün son ışıklarının içeri girmesini önlüyordu. Dışarıya ışık sızmaması için, odadaki tek lambanın da üstü örtülüydü. Napoli Körfezinin resmi, duvar kâğıdının rengiyle karışır, radyonun kadranının arkasındaki ışık, karanlıktan korkan bir çocuğun odasında yanan gece lambasını andırırdı.. Boş bir neşeyle, radyoda bir ses; 'İyi geceler çocuklar, iyi geceler,' dedi. İki koltuktan birine oturan yabancı, kepek dolu başını kaşımaya başladı. Oturunca biçimsiz vücudu ve boyuna göre çok geniş omuzları ortaya çıkmıştı, güçlü kuvvetli görünüyordu.

«Tam zamanında açtık,» dedikten sonra karşısındakine vermeksizin bir sigara yaktı. Oda, **Capra**'nın siyah ve acı dumanıyla doldu.

Rowe dolabını açarken;

«Bisküvi ister misiniz?» diye sordu.

Yalnız yaşayan bütün erkekler gibi o da, kendi alışkanlıklarının başkalarınıninki gibi olduğunu sanıyor, öteki insanların saat altıda bisküvi yemeyecekleri aklına gelmiyordu.

Kapının eşiğinde duran Bayan Purvis ise;

«Pasta istemez miydiniz?» diye sordu.

«İlkönce bisküvileri bitirelim de.»

Yabancı, «Bugünlerde pastalar yenecek gibi değil,» diye söze karıştı.

Bayan Purvis gururla;

«Ama bu pasta gerçek yumurtadan yapılmış. Bay Rowe onu piyangodan kazandı,» karşılığını verdi.

Tam o sırada 'Haberleri sunan Joseph Macleod,' diye haberleri okuyan spikerin sesi duyuldu. Yabancı arkasına yaslanarak dinlemeye başladı. Doğrusunu yalnızca kendisinin bildiği hikâyeleri dinleyen gururlu bir adam hali takınmıştı.

Rowe, «Bu akşam haberler biraz umut verici,» dedi.

«Bizi besliyorlar,» diye karşılık verdi yabancı.

«Pasta istemiyor musunuz?» diye yeniden sordu Bayan Purvis.

Yabancı, çekinmeden, önemli olan kendi beğenisiymiş gibi ;

«Pasta severim. Hele iyi pasta olursa,» dedikten sonra sigarasını yerde söndürdü.

«O zaman getirin pastayı, Bayan Purvis. Çay da yapın!»

Pastanın içeri gelmesiyle adam biçimsiz vücudunu öne eğdi. Pastayı çok sevdiği gözlerini tabaktan ayıramamasından belli oluyordu. Pasta masanın üzerine, kazaya uğramadan konulana kadar soluğunu tuttu ve sabırsızlıkla beklemeye başladı.

«Bir bıçak lütfen, Bayan Purvis!»

«Hay Allah!» dedi kadın. «Bu saatlarda da hep unutkan oluyorum. Alarmlardan olacak.»

«Neyse, kalsın. Kendi bıçağımla keserim,»

dedi Rowe, son hazinesi olan izci bıçağını çıkardı. Tirbuşonuyla daha bir sürü ıvır zıvırı olan, düğmeye basınca da fırlayıveren bıçağını yabancıya göstermeden edemedi.

«Bu gibi şeyleri alabileceğimiz tek bir dükkân kaldı. Samanpazarı yakınında, küçük bir dükkân.»

Sabırsızlıkla pastanın kesilmesini bekleyen yabancı onu dinlemedi bile. Bu arada, her akşam olduğu gibi, Londra dışından alarm sesleri gelmeye başladı.

Yabancı konuk; «İkimiz de akıllı adamlarız. Serbestçe konuşabiliriz... şeyler hakkında,» diye söze başladı. Rowe, adamın ne demek istediğini anlayamamıştı. İki mil kadar yukarlarda bir düşman bombardıman uçağı uçuyordu. Motorun kulağa, 'Nerdesin, nerdesin,' der gibi gelen düzensiz sesi duyuluyordu. Bayan Purvis odadan dışarı çıkmıştı. Geceliği elinde merdivenlerden iniyor, sokağın alt köşesindeki sığınağa gidiyordu.

«Bizim gibi kişilerin şeyler hakkında kızgınlığa kapılmamız gereksiz,» diye konuşmasını sürdürdü yabancı adam.

Öne doğru eğilerek Rowe'a yaklaştı. Biçimsiz omuzları ortaya çıkmıştı.

«Ah, bu savaşın saçmalığı! Bizim gibi aydın kişiler neden...» diye söylendi. «Demokrasiden söz ederler, değil mi? Fakat siz ve ben yutmayız bunları. Eğer demokrasi istiyorsanız - istersiniz demiyorum, ama istiyorsanız - Almanya'ya gitmelisiniz.» Birden sordu: «Ne istiyorsunuz?»

Rowe, «Barış,» dedi.

«Tamam! Biz de barış istiyoruz.»

«Sizin anladığınız anlamda bir barış demek istemiyorum,» dedi Rowe.

Yabancı, kendinden başkasını dinlemiyordu.

«Biz size barışı sunabiliriz. Biz barış için çalışıyoruz.»

«Biz dediğiniz kimler?»

«Ben ve arkadaşlarım.»

«Savaşa vicdanlarına aykırı olduğu için katılmayanlar mı?»

Biçimsiz omuzlar sabırsızlıkla kımıldadı.

«Başkasının vicdanı için fazla kaygıya kapıldık.»

«Başka ne yapabiliirdik ki? Polonya'yı almalarına göz mü yumacaktık?» dedi Rowe.

«İkimiz de dünyayı tanıyan kişileriz.»

Adam, Rowe'a doğru eğildikçe oturduğu sandalye de birlikte geliyordu: «Polonya'nın Avrupa'nın başıbozuk ülkelerinden biri olduğunu biliyoruz.»

«Bu karara varabilmek için biz kimiz?»

Sandalye daha da yaklaştı.

«Tamam! Başımızda bulunan önceki ve şimdiki hükümet...»

«Bu herhangi bir suç gibi. Günahsızları da içine alıyor. Gerçek kurbanın bir sahtekâr, yargıcın da içkici olmasını özür olarak ileri süremezsiniz.»

Adam hemen karşılık verdi. Sözlerinde hoş görülemeyecek bir küstahlık vardı.

«Ne kadar da yanlış düşünüyorsunuz. Cinayetler bile bazen mazur görülüyor. Bilirsiniz, tabii, değil mi?»

Rowe, içi burkularak bir süre düşündü. Adamın hiç bir şeye inancı olmadığını seziyordu.

«Sonunda iyilik gelecek olsa da kötülük yapmayın derler.»

«Ah, bu inanış! Hristiyanlığın ahlâk ilkeleri. Siz akıllı bir adamsınız. Şimdi soruyorum size: bu kurala gerçekten uyduğunuz oldu mu?»

«Hayır,» dedi Rowe. «Hayır!»

«Tabii, uymadınız. Hakkınızda soruşturma yapmadık mı sanıyorsunuz? Böyle olmasa bile... akıllı olduğunuzu söyleyebilirdim.» Adam için akıllılık kelimesi, seçkin bir topluma girebilmek için verilen parola gibiydi. «Sizi gördüğüm an, koyunlardan biri olmadığınızı anlamıştım.»

Alandan atılan toplarla ev sarsılırken, kambur adam yerinden sıçradı. Kıyıda bir başka uçağın 'nerdesin, nerdesin' dercesine kulağa gelen motor sesi sürüp gidiyordu. Koca bina yeniden sarsıldı. Sonra, özellikle içinde bulundukları eve atılmış gibi üstlerine doğru düşen bir bombanın çıkardığı ısıklık sesi duyuldu. Bomba yarım mil uzaklıktaki bir yerde patlarken çevre çöküyor gibiydi. Yabancı: «Diyordum ki...» diye söze başladıysa da konu dağılmış, inancı sarsılmış ve şimdi ölümden korkmama-ya çalışan bir sakat olmuştu.

«Bu gece bombardıman başka yerlere yapılacaktı. Yalnızca üzerimizden geçtiklerini sanıyordum!...» diye mırıldandı.

Başka bir bombanın yeni ısıklığı duyuldu.

Rowe, «Bir dilim daha ister misiniz?» diye sordu. Adama acımamak elinde değildi.

«Çok,» diye başladı ve bu kere belki de

yandaki sokağa düşen bombanın ıslığının dinmesini bekledikten sonra - **«Küçük Dük»** bu arada devrilmişti - devam etti; «olmayabilir.»

«Hayır, teşekkür ederim. Yani, lütfen! Evet, bir dilim daha verin.»

Yabancı pastasını ağzına atmadan önce, belki de zayıflayan sinirlerinin etkisiyle pastayı garip bir şekilde ufalıyordu. Rowe, savaş sırasında sakat bir kambur olmak ne kötü, diye düşündü. Adama gerçekten acıyordu.

«Hakkımda soruşturma yaptığınızı söylemişsiniz. Siz kimsiniz?»

Kendisine de bir dilim keserken, açlıktan ölecek bir adamın lokantanın vitrinini seyretmesi gibi yabancının gözleri sürekli olarak Rowe'un üzerindeydi. Dışardan bir cankurtaranın çığlığı ve bir uçağın motor gürültüsü duyuldu. Gecenin tedirginliği, yangın ve ölümler, bombardıman uçağı pilotunun sekiz saatlik görevi sona erene, sabahın erken saatlarına kadar sürerdi.

Rowe, «Bıçağımdan söz ediyorum size,» dedi. Hava akını sırasında tek bir konu üzerinde konuşmak imkânsızdı.

Beriki, kemikli ve sinirden titreyen eliyle Rowe'un bileğini tutarak sözünü kesti.

«Bir yanlışlık olduğunu biliyorsunuz. Bu pasta size verilmeyecekti.»

«Ama ben kazandım onu! Ne demek istiyorsunuz yani?»

«Onu kazanan bir başkası olacaktı. Sayılarda bir yanlışlık oldu.»

«Artık çok geç, değil mi? Nerdeyse yarısını yedik.»

Kambur aldırmadı.

«Beni buraya pastayı geri almam için gönderdiler. Parasını fazlasıyla öderiz.»

«Gönderdiler dediğiniz kimler?»

Oysa, Rowe, **onların** kim olduklarını biliyordu. Sormak yersizdi. Yanılmıyorsa suluboya resim yapan geniş şapkalı yaşlı kadın, piyangoyu yöneten kaprisli hanım ve Bayan Bellairs. Rowe, gülümseyerek geriye çekildi.

«Oyun mu oynuyorsunuz? Ömrümde böyle kazanılan ödülün geri alındığı bir piyango görmedim. Pastanın, hem şimdi size ne yararı olabilir?»

Adam sıkıntıyla baktı. Rowe, ağır havayı dağıtmak için;

«Her halde piyangounuzun kuralı, ama gelin unutalım bunu. Bir fincan çay daha için. Ben çaydanlığı getireyim,» dedi.

«Rahatsız olmayın. Sizinle görüşmek istiyorum...»

«Görüşmeye değer bir konu kalmadı ki.»

Yabancı tırnaklarının altında birikmiş kirlerle oynayarak;

«Öyleyse söyleyecek başka bir şeyiniz yok,» dedi.

«Hiç bir şey hem de...»

Kambur, «O zaman,» diye söze başladı ve bir uçağın kendilerine doğru gelen gürültüsünü dinlemeye koyuldu. Uzakta, Londra'nın doğusundan atılan topların sesiyle, tedirginleşmişti. «Belki bir fincan daha içsem, iyi olur.»

Rowe odaya döndüğünde adam çaya süt koyuyordu, kendine bir dilim daha pasta kesmişti. Şöminenin yanına çektiği sandalyesinde

otururken kendi evinde gibiydi. Biraz önceki konuşmaları unutmuş görünüyordu. Ev sahibi kendisiymiş gibi Rowe'a yer gösterdi.

«Siz dışardayken yalnız bizim gibi akıllı kişilerin özgür olduklarını düşünüyordum. Toplumun geleneklerine bağlılığımız, yurtsever düşüncelerimiz ve aşırı duygululuğumuz yok... Ülkeye bağlı da değiliz. Şirketin batması bizi ilgilendirmez, çünkü hissedar değiliz. Öyle değil mi?»

«Niçin **biz** diyorsunuz?»

Adam, «Faal bir rol almadığınızı görüyorum,» dedikten sonra göz kırptı. «Niçin olduğunu da biliyoruz, değil mi?»

Rowe çaydan bir yudum aldı. Çok sıcaktı. Mutsuz bir olayı hatırlatan garip bir tadı vardı çayın. Ağzındaki acılığı gidermek için bir parça pasta alırken, kambur adamın üzerine dikilmiş, bekleyen bakışlarıyla karşılaştı. Bir yudum daha içtikten sonra hatırladı. Şaşkın ve kızgındı. Fincanı yere atarak ayağa fırladı. Yabancı da kalkmış, gerileyerek uzun ve güçlü kollarını döğüşe hazırlıyordu. Tam o sırada bomba patladı.

Bu defa uçağın sesini duymamışlardı. Duvarlar birdenbire devrildi. Gürültünün bile farkında değillerdi.

Bomba patlaması utanç verici bir düş gibidir. Sizi sokağa çırılçıplak atar, yatağınızda yatarken ya da yüznumarada otururken ansızın komşularınızın bakışlarıyla karşılaşrsınız. Rowe'un başı çatlıyordu. Uyurgezer gibiydi. Yabancı, yerde acayip bir biçimde yatıyordu. Ayağa kalktı ve ayakları dibinde bir sürü fincan ve

tabakların bulunduğunu gördü. Eski bir otomobilin çarpılmış motoru gibi duran şey buzdolabıydı. Başını kaldırdı ve dokuz metre yukarda bir yere takılmış sandalyenin üstünde Büyük Ayı'yı gördü. Napoli Körfezinin tablosu ayaklarının altındaydı. Kendini yabancı bir ülkede, haritasız ve yıldızlarla yönünü bulmaya çalışan bir gezgine benzetti.

Noel ağacının tepesinde parlayan, yıldızdan yapılmış yıldızın parıltısını andıran üç göz kamaştırıcı ışık yavaş yavaş yere doğru süzülüyordu. Gölgesi önüne düştü. Sanki cezaevinden kaçarken projektörlerin ışığına yakalanmış bir kaçıktı.

Hava akınlarında en kötü şey, bombardımanın devam etmesidir; kendi felâketiniz önceden ve bir anda olup biter, fakat akınlar sürüp gider. Düşen üç uçağı makineli tüfek ateşine tuttular. İkisi çatlayan bir tabak gibi havada parçalandı, öteki de Russell Alanına düştü. Soğuk karanlık, yeniden her yeri kapladı.

Rowe bu arada, nerede olduğunu anladı. Bodrumdaki kilerdeydi. Tepesindeki sandalye de birinci kattaki kendi odasıydı. Tavan ve ön duvar çökmüştü. Kambur da bir kolu aşağıya sarkmış, sandalyenin yanında yatıyordu. Rowe'un ayakları dibine ufalanmış bir pasta parçası düşürmüştü. Bekçi dışardan, «Yaralı var mı?» diye bağırdı. Rowe öfkeyle karşılık verdi:

«Şaka mı ediyorsun be?»

Çocuk düşlerinde, 'nerdesin, nerdesin,' diye söylenen bir cadının sesi gibi, güneydoğudan gelen yeni öncü uçakların gürültüsünü ikisi de aynı anda duydular.

ÖZEL SORUŞTURMA

**‘Sancı durduktan çok sonra,
derin bir yara izi ortaya çıktı.’**

Küçük Dük

ORTHOTEX - Başkentin En Eski Soruşturma Bürosu -, Chancery Lane’in bombalanmamış bir ucundaki kitap açık artırma salonunun yakınında ve barış zamanında yemekleriyle ünlü bir birahaneyle kitapçı dükkânı arasındaydı. Büro dördüncü kattaydı fakat asansör yoktu. Birinci katta noter, ikinci de **«Uygarlık ve Özgürlük»** adlı aylık bir derginin hazırlandığı büro vardı. Üçüncü kat şimdilik boştu.

Arthur Roxe üzerinde **«Soruşturma»** yazan bir kapıyı açtı. İçerde kimse yoktu. Açık duran telefon rehberinin yanında yarısı yenmiş bir sosis, odaya birdenbire terk edilmiş bir hava veriyordu. Tıpkı sürgüne gönderilmiş kraların saraylarını gezen bir turiste, yıllar önce henüz kaçmadan kral ailesinden biri tarafından açık bırakılmış bir derginin gösterilmesi gibi. Bir dakika bekledikten sonra başka bir kapıyı denedi.

Saçsız bir adam aceleyle dosya dolabına bir şişe saklamaya çalışıyordu.

Rowe, «Affedersiniz,» dedi. «Kimse yok sanmıştım. Bay Rennit'i arıyorum da.»

«Bay Rennit benim.»

«Biri bana, sizi görmemi söylemişti de.»

Adam, bir eli dosya dolabında, Rowe'a kuşkuyla baktı.

«Kim olduğunu sorabilir miyim onun?»

«Yıllar önceydi. Keyser adında biri.»

«Böyle birini hatırlamıyorum.»

«Ben de. Arkadaşım değildi. Trende karşılaşmıştım. Birtakım mektuplar yüzünden başının derde girdiğini söylemişti...»

«Randevu almalıydınız.»

«Üzüldüm. Görüyorum ki müşteri istemiyorsunuz. İyi günler!»

«Durun, durun. Hemen kızmayın. Ben meşgul bir adamım. Kısaca anlatırsanız...»

Açık saçık kitaplar satan ya da kanunsuz işler gören biri gibi, Bay Rennit müşterisiyle büyüklük taslayarak konuşuyordu. Asıl istekli olan, karşısındaki alıcıymışçasına kendini nazı çeker bir tavrı vardı.

Yerine oturdu ve biraz düşündükten sonra; «Buyrun, oturun,» dedi. Çekmeceyi karıştırırken bulduğunu hemen yerine koydu. Sonunda kâğıt ve kalem bulabilmişti.

«Şimdi söyleyin bakalım. Bir acayıplık olduğunu ne zaman anladınız?»

Arkasına yaslanarak, kalemin ucuyla dişlerini karıştırmaya başladı. Yakası yıpranmış kirli gömleğiyle bitişik oda gibi terk edilmiş bir

hali vardı. Bunları gören Rowe, dilencilerin seçme hakkı yoktur diye içinden geçirdi.

Bay Rennit, «Adınız, adresiniz?» diye sordu. Karşılıkları yazarken kalemi iyice bastırıyordu. Rowe adres olarak bir otelin adını verdiğinde başını kaldırarak;

«Sizin durumunuzda çok dikkatli olmak gerek,» dedi.

Rowe, «Başımdan anlatsam daha iyi olacak,» diye karşılık verdi.

«Bayım, bütün başlangıçları bildiğimden emin olabilirsiniz. Tam otuz yıldır bu işteyim. Otuz yıl. Her müşteri kendi derdinin herkesinkinden ayrı olduğunu sanır. Gerçekte değildir, tabii. Sizden istediklerim yalnızca sorduklarıma karşılık vermeniz. Gerisini siz olmadan da yapabiliriz. Karınızın size soğuk davrandığını ne zaman anladınız?»

«Evli değilim.»

Bay Rennit'in bıkkın bakışları altında, Rowe kendini kaçamak karşılık vermekten suçlu saydı.

«Verdiğiniz sözden döndünüz demek? Mektup yazmış mıydınız?»

«Verilmiş bir sözüm yoktu.»

«Şantaj?»

«Hayır!»

Rennit kızgınlıkla; «Öyleyse neden bana geldiniz? Ben meşgul bir adamım,» dedi.

Fakat hiç de meşgul görünmüyordu. Masasının üstünde **Gelen** ve **Giden** yazılı iki kutudan Giden yazanı boştu. Ötekinin içindeyse «**Erkekler İçin**» adlı bir dergi vardı. Kızgınlıktan çok daha karışık bir duygu olan acıma duygusu olmasa ve baş vurulabileceği başka bir yer bulun-

sa, Rowe kalkıp gidecekti. Mizansenı kurmasına vakit bırakılmadığı için Rennit küplere binmişti.

Rowe sordu:

«Boşanmalardan ve verilmiş sözlerden dönmelerden başka şeylerle de uğraşmaz mı detektifler?»

«Detektiflik, geleneklere bağlı kalınan saygıdeğer bir meslektir. Ben şerlok Holmes değilim. Benim durumumda olan birinden, elinde büyüteçle yerlerde sürünerek kan izleri aramasını beklemezsiniz her halde. Başınızda bu tür bir dert varsa, yapacağım şey polise gitmenizi öğütlemek olacak.»

«Dinleyin,» dedi Rowe. «Mantıklı olun. Ben sizinle nasıl anlaşmaya çalışıyorsam aynı şeyi siz de yapabilirsiniz. İyi para verebilirim. Hadi, şimdi dolabı açın da birlikte içelim. Hava akınları sinirleri yıpratıyor. Yatıştırıcı bir şeyler gerek insana.»

Rowe'u dikkatle süzerken, Bay Rennit'in davranışındaki sertlik yavaş yavaş kayboluyordu. Saçsız başını kaşıyarak;

«Belki haklısınız. Gerçekten sinirleri bozuyor. İçkiyi canlandırıcı bir ilâç olarak kabul eder ve karşı duramam,» dedi.

«Bugünlerde herkesin içkiye ihtiyaçı var.»

«Dün gece Purley'de durum çok kötüydü. Çok fazla bomba düşmedi ama, beklemek zor. Ya mayınlar...»

«Oturduğum yer, dün gece yerle bir oldu.»

şişeyi çıkartmak için dosya dolabını açmakta olan Rennit ilgisizlikle;

«Sahi mi?» dedi. «Geçen hafta da Purley'de 100 metre ötede...»

«Öyleyse ikimiz de içmeyi hakketmişiz.»

Aralarındaki buzlar çözöldüğönden Rennit içini dökmeye başladı.

«Biraz sert davrandım galiba. Sinirlerim bozuk. Savaş, bizim mesleği cehenneme çevirdi. Uzlaşmalar... insan yaradılışının bu kadar ters olduğuna inanamazsınız,. Kayıt zorunluğu da işleri çok zorlaştırdı. Eskisi gibi otellere gidilmiyor. Otomobillerle de bir şey ispat edilemiyor.»

«Sizin için çok zor olmalı.»

«Anlayacağınız, barışa kadar ayakta durmaya çalışıyoruz. Ondan sonra boşanmalar, sözden dönmeler başlar.» Bunları söylerken pek iyimser gözökmüyordu. «İçkiyi çay fincanında verdiğim için özür dilerim. Barış yapılır yapılmaz önemli kişilerle ilgisi olan eski şirketimiz bir altın madeni haline gelecek. Belki de ben kendimi aldatıyorum.»

Detektifi dinlerken Rowe, her zamanki gibi bu acayip dünyanın ciddiye alınamayacağını düşündü. Oysa kendisi şimdiye kadar hep aksini yapmıştı. Adalet ve ödöl... büyük kelimeler kafasının içinde bir anıt gibi dikiliyordu ama, sonunda bunlar Bay Rennit ve yüzlerce Bay Rennit'e gelip dayanıyordu. Fakat Tanrı'ya ve Şeytana inanıyorsanız, durum o kadar gülünç değildi. Çünkü Şeytan - Tanrı da - kendi işlerini gördürmek için gülünç, yararsız, taşralı ve sakat kişileri kullanırdı. Onları Tanrı kullandığında soyluluktan, Şeytan kullandığında ise günahkâr-

lıktan söz edilirdi. Her iki durumda da malzeme, yalnızca alık ve kılıksız kişilerdi.

Bay Rennit, «... yeni emirler. Her şeye rağmen umarım ki dünya her zaman aynı olacaktır,» diyordu. «Dünyada sürekli olarak gariplikler oluyor. İşte ben de bu nedenle buradayım.»

«Ah, evet. Fincanları dolduralım da işimize dönelim. Özür dilerim, çünkü sodam yok. Şimdi beni en iyi arkadaşınız sayın ve sizi neyin tedirgin ettiğini söyleyin, bakalım!»

«Biri beni öldürmek istedi. Birçoklarının her gece öldüğünü düşünürsek, önemli değil, ama doğrusu çok kızdım buna.»

Rennit fincanın üzerinden soğukkanlılıkla Rowe'a baktı.

«Evli **olmadığınızı mı** söylemiştiniz?»

Rowe, «Bu işte kadın yok. Her şey bir pasta yüzünden oldu,» diyerek başladı ve sergiyi, pastayı geri alabilmek için uğraşanları, yabancının ziyaretini ve bombanın düşmesini anlattı.

«Çayın o garip tadı olmasaydı, üzerinde durmazdım bile.»

«Belki hayale kapılıyorsunuz.»

Rowe istemeyerek; «Ama o tadı bilirim.

Hyocine'di.»

«Adam öldü mü?»

«Hastaneye kaldırmışlar. Bu sabah telefon ettiğimde arkadaşlarının gelip aldıklarını söylediler. Yalnızca baygınlık geçirmiş.»

«Hastane, adını ve adresini almış olmalı.»

«Adı ve adresi vardı. Fakat Londra telefon rehberinde de böyle bir ad ve adres yok.»

Başını kaldırıp Bay Rennit'e baktı. Dünya garipti ama, bu da garip bir hikâyeydi. Bay Rennit ise hiç şaşırmamıştı. Sakin sakin;

«Bir düzine nedeni olabilir, tabii. Dolandırıcılık, belki de. Bu kişiler hep yeni hilelerin peşindeler. Büyük para karşılığında pastayı geri istemiş ya da içinde değerli bir şeyin saklı olduğunu söylemiştir,» dedi.

«İçinde bir şeyin saklı olduğunu mu?»

«Sözün gelişi, İrlanda kıyılarında batık İspanyol hazinesinin planları. Romantik bir şey! Karşılığında yirmi sterlin isteyecek ve bankaya gidecekti. Pastayı da tabii size bırakacaktı.»

«Olacak şey değil.»

«Olabilirdi.»

Bay Rennit her şeyi basitleştiren, her günkü olay gibi karşılayan olağanüstü bir yeteneğe sahipti. Purley'deki hava akınları bile onun için önemsizdi.

«İnanmıyorum ama, çayda gerçekten bir şey varsa, bir ihtimal daha var. Adam sizi soymayı düşünerek kendini tanıtmıştır. Sergi yerinden beri sizi izlemiş olabilir. Orada bol para harcadınız mı?»

«Pastayı geri istediklerinde bir sterlin verdim.»

Rennit ferahlayarak; «Bir pasta için bir sterlin veren adam paralıdır. Hırsızlar genellikle uyuşturucu ilâç taşımazlar ama bu belki sinirli bir tipti,» dedi.

«Ya pasta?»

«Pasta bahaneydi.»

«Bir düzine nedeni olacağını söylemişsiniz. Anlatın, sizi dinliyorum.»

Rennit viski şişesinin üzerinde ellerini bir aşağı bir yukarı dolaştırdı:

«Doğru konuşmayı severim. Pastayı size vermeleri gerçek bir yanlışlıktı ve adam geri almaya gelmişti. Belki içinde bir çeşit ödül vardı...» diye devam etti.

«Ya çayın içindeki uyuşturucu? Onu da ben mi uyduruyorum?»

«Nedenlerden söz etmemi istemiştiniz.»

Rennit'in aldırmazlığına Rowe iyice içerlemişti.

«Bunca yıllık meslek hayatınızda bir cinayet ya da bir katille karşılaşmadınız mı?»

«Doğruyu söylemek gerekirse, hayır! Bilirsiniz, hayat bir detektif romanı değildir. Katillere seyrek rastlanır. Onlar kendi çevreleri içindedirler.»

«İlginç doğrusu.»

«Romanların dışında centilmen bir katile çok az rastlanır. Katillerin genellikle daha aşağı tabakalardan olduklarını söyleyebiliriz.»

«Öyleyse size kendimin bir katil olduğunu söylemeliyim,» dedi Rowe.

RENNİT bozuntuya vermeden, 'Hah, hah,' diye güldü:

«Ben de asıl buna kızıyorum ya işte! Amatörlerin hepsi de gelip bana çatarlar. Siz profesyonel misiniz?»

«İlâcı kilitsiz çekmecedan çıkarmadan ön-

ce iki yıl bu konuyu düşünmek ve her gece de düşünüzde görmek yeterliyse, evet, profesyonel sayılırım! Sanık sandalyesinde otururken yargıcın aklından geçenleri bilebilmek, jüri üyelerinden her birinin ayrı ayrı ne düşündüklerini merak etmek... Aralarında şemsiyesinden ayrılamayan gözlüklü bir kadın vardı. Sonra da aşağıya inerek saatlarca jürinin karar vermesini beklemek... Gardiyan size umut vermeye çalışır ama, eğer dünyada adalet kalmışsa yalnızca bir yargının verileceğini bilirsiniz...”

Rennit bu sırada;

«Biraz izin verir misiniz? Yardımcım geldi galiba,» diyerek masadan kalktı ve Rowe'un sandalyesinin arkasındaki kapıdan kendinden beklenmeyen bir çeviklikle dışarı çıktı. Rowe ellerini bacaklarının arasında kenetlemiş otururken dilini tutmaya çalışıyordu... «Tanrım, ağzımı bir bekçi, dudaklarımı da bir kapıyla kapa...» Bitişik odadan bir zil sesi geldi. Bay Rennit telefon ediyordu. İlkönce acıyarak Rowe'a, sonra da uzanabileceği tek silâhmış gibi sosise baktı.

«Polise mi, yoksa doktora mı telefon ediyörsunuz?»

«Tiyatroya. Şimdi hatırladım, karım...»

«Bütün deneylerinize rağmen evlîsiniz demek?»

Rennit yüzünü buruşturdu:

«Evet,» dedi. Telefonun öbür ucundan zayıf, ince bir ses duyuldu. «Ön sırada iki kişilik yer istiyorum,» diyen Rennit ahizeyi yerine koydu.

«Tiyatro mu?» diye sordu Rowe.

«Tiyatro.»

«Adınızı bile sormadılar. Neden makul olmuyorsunuz? Size söylemek zorunda kaldım. Gerçekleri bilmelisiniz. Yoksa haksızlık olur. Benim için çalışmaya karar verirsiniz, bunu göz önünde bulundurmanız gerekir.»

«Göz önünde bulundurmak mı?»

«Bir ilişki kurabilir demek istedim. Her şeyin başka bir şeyle ilişkisi olabileceğini yargılanırken anladım. Bir gün Holborn Lokantasında tek başıma yemek yemiştim. Mahkemede neden yalnız olduğumu sordular. Ara sıra yalnız kalmaktan hoşlandığımı söylediğimde salondakilerin başlarını sallayarak jüri üyelerine nasıl baktıklarını görmeliydiniz. Bir ilişki kurdular çünkü.» Elleri titremeye başladı. «Sanki hayat boyu gerçekten yalnız kalmak istermişim gibi...»

Bay Rennit hafifçe öksürdü.

«Hattâ karımın muhabbet kuşları beslemesi bile...»

«Evlisiniz demek?»

«Öldürdüğüm, karımdı!»

Rowe olayları düzgün bir sıraya koyamıyordu. Hiç kimse gereksiz sorular sormamalıydı. Bay Rennit'i yine ürkütmek istememişti.

«Kaygılanmanız gereksiz. Polis her şeyi biliyor.»

«Beraat mı ettiniz?»

«Kısa bir süre için içeri aldılar. Deli olmadığıma göre, bir neden bulmak zorundaydılar. Bana acıdıkları için şimdi yaşıyorum. Gazeteler bu olaydan **merhamet cinayeti** diye söz etmişler-

di. Bu, ona mı, yoksa bana mı, söylemediler. Şimdi bile bilmiyorum.»

Rennit, «Sanmam,» dedikten sonra cümlesini yarıda kesti ve soluk almak için yutkundu; «... üzerime alacağımı. Benim çalışma alanım dışında bu.»

«Fazla para öderim. Paraya dayanınca, iş değişir, değil mi?»

Rowe, tozlu odada yarısı yenmiş sosisin, yıpranmış telefon rehberinin üzerinde açgözlülüğün dolaştığını hissettiğinde kazandığını anladı. Bay Rennit için kabul etmekten başka çıkar yol yoktu. Rowe;

«Katiller soylu kişilere benzerler. Unvanları dolayısıyla her zaman fazla para öderler. Başka bir ad altında geziye çıkarlar ama genellikle sonunda her şey anlaşılır...» diyerek sözünü bitirdi.

3

SALDIRI

**‘Yanında sadık bir yoldaşı, bir arkadaş olmaması çok zor geliyordu.’
Küçük Dük**

ROWE, Orthotex’ten çıkınca, doğru ‘Özgür Anneler’in bürosuna yollandı. Soruşturmayı sürdürmek için Bay Rennit’le dört haftalık bir süreyle, haftada elli sterlin ödemeyi

kabul eden bir anlaşma imzalamıştı. Orthotex, en usta ajanları tuttuğundan masrafların ağır olacağını Bay Rennit söylemişti. Oradan ayrılmadan önce gördüğü ajan gerçekten tecrübeli biriydi. (Rennit adamı A.2 diye tanıştırmışsa da, biraz sonra dalgınlıkla Jones diye çağırmıştı onu.) Jones sivri burnu, kurdelesı lekeli kah-verengi şapkası, yıllar önce başka bir renk olan gri elbisesinin cebine takılmış kalemlerle ilk bakışta önemsiz görünen kısa boylu bir adamdı. İkinci defa bakıldığında, kuşkulu ufak gözlerinden, alnındaki kaygılı kırışıklardan görmüş geçirmiş olduğu anlaşılıyordu. Kim bilir ne kadar çok otele girip çıkmış, temizlikçi kadınlara rüşvet vermiş, yöneticilerle başı derde girmiş ve hor görülmüştü? Şimdiye kadar ardında koştığı gizli aşklarla karşılaştırıldığında, cinayete teşebbüs soruşturması gerçek bir değer kazanıyordu.

Rowe'la Rennit tartışmaya başladılar. Jones söze karışmıyor, duvara dayanmış, elinde şapkasıyla bir otelin dışında bekler gibi yalnızca bakıyor ve dinliyordu. Soruşturmayı dengesiz bir adamın hevesi olarak kabul eden Rennit, Rowe'un işe burnunu sokmasını istemiyordu.

«İşi bana ve A.2'ye bırakın. Dolandırıcılıksa...»

Rowe'un hayatının tehlikede olduğuna bir türlü inanmıyordu.

«Bir şey bulacak değiliz ama, yine de zehir kitaplarını karıştıracağız, tabii!»

Rowe tekrar etti:

«Hakkımda araştırma yaptıklarını söyledikten sonra, bunu bana yapmasına çok kızdım.»

Aklına gelen yeni bir düşünceyle heyecanlanmıştı. «Aynı uyuşturucuydu karıma verdiğim. O adam beni öldürmeyi başarsaydı, herkes birazını saklamış olabileceğimi ve intihar ettiğimi sanacaktı...»

«Düşüncenizde az da olsa, herhangi bir gerçek payı varsa, pasta yanlış kişiye verilmiş demektir. Biz de doğrusunu bulmalıyız. İzler üzerinden gideceğiz. Jones ve ben bu işi iyi biliriz. Bayan Bellairs'den başlayalım. Pastanın ağırlığını size o söylemişti. Neden size? Çünkü karanlıkta sizi öteki adamla karıştırdı. Bir benzerlik olması arada.» Rennit, Jones'la baktıktan sonra sözünü sürdürdü: «Bayan Bellairs'i bulmamız gerekli. Zor olmayacak. Jones yapar bunu.»

«En iyisi kadını, 'Özgür Anneler'den aramak.»

«Bırakın, Jones bildiği gibi arasın.»

«O zaman gözetlemek için aradığını düşünebilirler.»

«Müşterinin soruşturmayı kendisinin yapmasını kabul edemeyiz.»

«Başımdan geçen olayda bir gariplik yok. Bayan Bellairs'in adresini bana verirler. Düşündüklerimde haklıysam, pasta yok olduğu halde, pastanın varlığını ve peşinde kimlerin olduğunu bildiğim için beni öldürmek isteyeceklerdir. İşte Jones'a iş! Beni gözetlesin.»

Jones şapkasıyla oynayarak patronunun ilgisini çekmek istedi. Hafifçe öksürünce, Rennit;

«Ne var A.2?» diye sordu.

«Olmaz efendim.»

«Neden?»

«Bir profesyonelin yapacağı iş değil bu.»

Bunun üzerine Rennit; «Ben de aynı düşüncedeyim.» dedi.

Jones'a rağmen, Rowe, aklına koyduğunu yapacaktı. Sokağa çıktı ve karanlık Holborn yıkıntıları arasında dolaşmaya başladı. Kimsesi olmadığı için, kimliğini bir başkasına açıklamak dost kazanmak gibi gelmişti. Daha önce karakolda bile kim olduğunu araştırmak zorunda kalmışlardı. Sonunda kimliği ortaya çıkmıştı. Kaderin oyunu ve yön değiştirmesi, konuşmaların dönüp dolaşıp bir yere gelmesi, bazılarının bir adla ilgili uzun anıları doğrusu olağanüstüydü. Şimdi Pompei yıkıntılarını andıran Londra sokaklarında çekinmeden geziniyordu. Artık geçmişin değil, bu yıkıntıların bir parçasıydı. Kırlarda geçirilmiş uzun hafta sonları, akşamları dar yollarda atılan kahkahalar, telgraf tellerine konmuş kırlangıçlar ve barış çok geride kalmışlardı.

Barış, bir otuz bir ağustos günü ansızın son bulmuştu, dünya ise barışın bozulması için bir yıl daha bekleyecekti. Taşların arasında, kendisi de bir taş parçasıymışcasına dolaşıyordu. Bazen vicdan azabını üzerinden atmaya çalışırken, günahkâr bir gurur duyuyordu. Öldürdüğü sırada katil değildi. Sonradan düşünce düşünce suçluluğu benimsemişti. Bir vuruşta güzelliği, iyiliği, barışı yok edenlerin kendisini öldürmeye çalışmaları küstahlıktı. Dünyadaki bütün cinayetleri kendisinin işlediğini ara sıra düşündüğü olmuştu. Fakat birden gördüğü - bir kadın çantası, asansörle aşağıya inerken yukarı çıkan birinin

yüzü, gazetede bir resim - önemsiz şeylerle duyduğu gurur kayboluverirdi. O zaman davranışının saçmalığını anlayarak gözden kaybolup ağlamak ve bir zamanlar mutlu olduğunu unutmak isterdi. İçinden bir ses, 'Acıdığın için öldürdüğünü söylüyorsun. Kendine acı mıyor musun?' derdi. Gerçekten de acı mıyor muydu?

Fakat sevilen kişiyi öldürmek, kendinizi öldürmekten daha kolaydır.

'ÖZGÜR ANNELER'İN bürosu, Strand yakınında kocaman, modern beyaz bir yapıdaydı. Her katında ayrı asansör bulunan makineleşmiş bir morga girer oldu önce. Rowe beşinci kata sessizlik içinde çıktı. Altıncı katta üzerinde, **'Çok Acele'** yazılı bir dosya taşıyan biri asansöre binerken, Rowe, buzlu camlı kapıların açıldığı uzun bir koridor gördü. Yedinci katta bir kapının üzerinde **'Özgür Ulusların Annelerine Yardım - Danışma'** yazıyordu.

Rowe, Bay Rennit'in haklı olduğuna inanmaya başlamıştı. Daktilo makinesinin başında oturan sert görünümlü, orta sınıftan bir kadının işini dürüstlikle ve parasız yaptığı belliydi. Göğsündeki gönüllülere verilen iğneden de bu anlaşıyordu. Kadın sertçe, «Evet?» dediğinde Rowe'un kızgınlığı ve gururu kayboldu. Yabancı'nın, pastanın kendisine yanlılıkla verildiği hakkında söylediklerini hatırlamaya çalıştı. Aklına gelenler, adamın sözlerinde bir kötülük

olamayacağını gösteriyordu. Çayın tadına gelince, çoğu geceler uyanıp bu tadı ağzında duymamış mıydı?

Kadın yeniden, «Evet, buyrun?» dedi.

«Bayan Bellairs'in adresini sormak için gelmiştim.»

«Böyle biri burada çalışmıyor?»

«Sergiyle ilgiliydi.»

«Onlar gönüllü yardımcılardı. Hepsinin adreslerini alamayız ki.»

«Anladığıma göre, bir yanlışlık olmuş. Bana ait olmayan bir pastayı verdiler bana...»

Kadın, «Sorayım bir,» deyip içerdeki odaya geçti. Buraya gelmekle iyi yapıp yapmadığını düşündü. A.2'yi yanında getirmeliydi. Fakat her şeyin olağan olduğunu gördü. Orada olağanüstü olan kendisiydi.

Gönüllü yardımcı kapıda durarak;

«Lütfen içeri buyurur musunuz?» dedi.

Rowe, daktilo makinesinin yanından geçerken takılı kâğıda göz attı: **'Lady Cradbrooke Bayan J. A. Smythe - Phillips'e gönderdiği çay ve un için teşekkür eder...'** yazıyordu.

İçeri girdi.

Rastlantılara hiç alışamamıştı. Aşk, ancak sevilen kişi ulaşılmaz bir yerde olursa gerçek olur. Odaya girdiğinde karşısındaki kızın saçlarının rengini, ince küçük vücudunu görünce durakladı. Başka bir benzerlik yoktu ama, kız yabancı bir aksanla konuşmaya başlayınca, sevdiği kadını bir partide başka bir sesle yabancı biriyle tartışırken görmüşçesine şaşırdı. Bu rastlantı olağandı: Sevdiği kadın kaybolmuş ve bir gün kalabalık içinde onu bulacakmış gibi,

az da olsa bir benzerlik bulduğu kadınları köşe başlarında beklemiş, peşlerinden dükkânlara girmişti.

Kız, «Pasta için mi gelmiştiniz?» diye sordu.

Rowe, kıza yakından baktı. İkisi arasında büyük ayrılık vardı, çünkü biri yaşıyordu, ötekiyse ölmüştü.

«Dün akşam, galiba bu bürodan bir adam beni görmeye geldi.»

Kelimeleri bulmakta zorluk çekiyordu, çünkü Alice'in bir cinayete adının karışabileceğini düşünmek ne kadar yersizse, bu kız için de öyleydi.

«Serginizden bir pasta kazanmıştım, fakat bir yanlışlık olmuşmuş.»

«Anlamadım.»

«Adamın ne demek istediğini ben de öğrenemeden bir bomba sokağımıza düştü.»

«Buradan biri gelmiş olamaz. Nasıl bir adamdı?»

«Ufak tefek, esmer, kambur bir adam.»

«Burada böyle biri yok.»

«Bayan Bellairs'i bulabilirsem...» Bu ad kız için bir anlam taşımıyordu. «Sergideki yardımcılardan biri yanl...»

«Onların hepsi de gönüllüydü. Adresi sergiyi düzenleyenlerden sorabiliriz. Çok mu önemli sizin için?»

Oda bir paravanayla ikiye bölünmüştü. Rowe yalnız olduklarını sanmıştı ama kız konuşurken bölmenin arkasından genç bir adam çıkıverdi. O da inceden biriydi .

«Erkek kardeşim, Bay...»

«Rowe.»

«Bay Rowe, bizim sergiden bir pasta kazanmış. Biri de bu nedenle kendisiyle görüşmeye gelmiş. Ben anlayamadım pek.»

«Dur bakalım. Kim olabilir, düşünelim.»

Genç adam çok iyi İngilizce konuşuyordu. Ancak çok dikkat edilirse yabancı olduğu anlaşılabilirdi. Düzgün konuşmanın ve kelimeleri yerinde kullanmanın önemli olduğu köklü bir aileden gelen biri gibiydi. Konuşmalarına gösterdiği özende bilgiçlik değil, çekicilik vardı. Genç adam, eli kız kardeşinin omzunda ayakta dururken, ikisi de Viktorya çağında çekilmiş bir aile fotoğrafına benziyorlardı.

«İngiliz miydi, Bay Rowe? Bu büroda çoğumuz yabancıyız da.» Güldü: «Sağlık durumumuz ya da milliyetimiz, siz İngilizler için çarpışmamıza engel olduğundan bir şeyler yaparak katkıda bulunmamız gerekli. Kız kardeşim ve ben Avusturyalıyız.»

«Adam, İngilizdi.»

«Gönüllü yardımcılardan biri olmalı. O kadar çok var ki, yarısının bile adını bilmiyorum. Ödülü geri vermek mi istiyorsunuz? Pastayı yani?»

Rowe çekingenlikle; «Soru sormak istiyordum,» dedi.

«Bay Rowe, sizin yerinizde olsam bu kadar titizlenmez, pastayı da geri vermezdim.»

«Pasta artık yok. Evim dün gece bombalandı.»

«Üzüldüm buna. Yani, eviniz için demek istiyorum. Şimdi pasta önemini kaybetmiştir tabii, değil mi?»

«Yerinizde olsam umursamazdım,» dedi kız da.

Rowe duraklayarak her ikisine de baktı. Hücrelerin en fenası olan, kişinin kendi içinde hapis olması çok kötüydü ama hayatta herkese güven duymak da imkânsızdı. Rowe bir yıldan fazladır kendi hücrelerinde yaşıyordu. Yeri değişmemiş, dışarıya çıkmamış ve tekdüzeliği bozacak yeni bir gardiyan da gelmemişti. Öyle bir an gelir ki, adam cezaevinden kaçmak için her şeyi göze alır. Rowe da şimdi özgürlüğe kavuşmak için çabalıyordu. Karşısındakiler de dehşet içinde yaşamışlar, hiç bir ruhsal yara almadan kurtulmuşlardı.

«Aslında beni kuşkuya düşüren pasta değildi,» dedi.

İki kardeş, Rowe'a dostça bir ilgiyle bakıyorlardı. Son yıllarda başlarından geçenlere rağmen gençliğin tazeliğini taşıyorlar; hayatın kendilerine acı, sıkıntı, güvensizlik ve kinden başka şeyler de sunacağını umuyorlardı. Genç adam; «Oturup anlatın lütfen,» dedi.

İkisinin yaşı toplansa elli yılı bulmazdı. Rowe çok yaşlanmış olduğunu düşündü.

«Anladığım kadarıyla, pastayı almak isteyen şiddete baş vurmaya hazırdı,» dedi.

Yabancıнын gelişini, kızgınlığını ve çayın acayip tadını anlattı. Genç adamın açık mavi gözleri ilgi ve heyecanla parlıyordu.

«Büyüleyici bir hikâye. Arkasında kimin ya da neyin olduğu konusunda bir düşünceniz var mı? Bayan Bellairs'in rolü ne?»

Rowe, Bay Rennit'e baş vurduğuna pişman

olmuştı. Yakınlıklarına ihtiyaç duyduğu; pasaklı Jones ve şüpheli patronu değil, bu iki kardesti.

«Bayan Bellairs sergide falıma baktı. Pastanın ağırlığını bana söyledi, ama verdiği rakamlar doğru değildi.»

Delikanlı heyecanla; «Çok ilginç,» dedi. Kız ise, «Saçma,» dedikten sonra Rennit gibi konuştu:

«Belki bir yanlış anlama olmuştur.»

«Hiç de değil,» dedi genç adam ve Rowe'a gülümsedi. «Bay Rowe, büromuz yardımınıza hazırdır. Çok ilginç, çok.» diye devam etti. Sonra da elini uzatarak kendini tanıttı: «Adım, daha doğrusu adımız Hilfe. Nereden başlıyoruz?»

Rowe, hiç bir şey söylemeden oturan kızı gösterdi:

«Kardeşiniz aynı düşüncede değil.»

«Ona aldırmayın, canım! Sonunda kabul eder. Hep öyledir o. Benim romantik olduğumu düşünür. Başım dertte olunca o kurtarır beni.» Bir an ciddileşti ve ekledi: «Avusturya'dan kaçmama da o yardım etti. Neyse, o ayrı hikâye. Bayan Bellairs'den mi başlıyoruz? Bizim suratsız yardımcıyı çağırayım.» Kapıyı açtı: «Sevgili Bayan Dermody, Bayan Bellairs adlı gönüllü yardımcının adresini bulabilir misiniz?» diye seslendikten sonra Rowe'a döndü: «Her zamanki gönüllülerden değil de. Bir arkadaşın arkadaşı olabilir. Canon Topling'e sorun Bayan Dermody.»

Genç adamın kattığı heyecanla, olayın bir kuruntu olabileceğini düşünüyordu. Rowe olaya, Rennit'in gözüyle bakmaya başladı: Bayan Dermody, Canon Topling...

«Her şeye rağmen kız kardeşiniz belki de haklı.»

«Olabilir tabii, mümkün. Eğer haklıysa çok sıkıcı olur. Her şey ortaya çıkana kadar bu işin altında gizli bir şeyler olduğunu düşünmek isterim.»

Bayan Dermody kapıdan başını uzattı:

«Canon Toppling adresi verdi. 5 Park Crescent.»

Rowe, «Eğer Canon Toppling'in arkadaşıysa,» diye söze başladı ve Bayan Hilfe'nin bakışlarıyla karşılaştı. Kız, doğru iz üzerinde olduğunu gizli bir biçimde anlatmak için başını sallıyordu.

Hilfe, «Şu adamla ilgilenelim,» dedi. Kız kardeşi söze karıştı: «Binlerce nedeni olabilir.»

«Binlerce nedeni olması imkânsız, Anna.» Rowe'a döndü: «Kardeşimi inandıracak başka şey hatırlamıyor musunuz?» Olaya karşı duyduğu ilgi, kızın şüpheciliğini bastırıyordu. Her şey çığrından çıkmış, ciddîye alınamaz duruma gelmişti.

«Hiç bir şey hatırlamıyorum,» diye karşılık verdi Rowe.

Hilfe dışarıya bakıyordu.

«Biraz gelir misiniz, Bay Rowe! Eski kahverengi şapkalı şu adamı görüyor musunuz? Sizden hemen sonra geldi. Bekleyeceğe benzer... Bakın, bir aşağı bir yukarı nasıl dolaşıyor. Sigara yakar gibi yapıyor sık sık. Şimdi aldığı da ikinci akşam gazetesi. İzleniyorsunuz galiba.»

«Tanırım onu. Özel detektiftir. Beni izleyip gözlemesi için para alıyor.»

«Bu işi, demek bu kadar ciddiye alıyorsunuz? Biz artık dostuz, değil mi?»

«Değınmediğım bir konu var.»

Hilfe pencereden ayrılp, kardeşinin yanına geldi ve merakla;

«Öyle mi, Canon Topling'i silip atacak bir şey mi?» diye sordu.

«Sanırım, pastanın içinde bir şey vardı.»

«Ne gibi?»

«Bilmiyorum. Fakat adam aldığı her dilimi ufalıyordu.»

«Alışkanlıktan belki de,» dedi Bayan Hilfe. Kardeşi alayla, «Alışkanlık mı?» diye güldü.

Kız birdenbire kızarak:

«İncelediğın eski İngiliz tiplerinden biri olamaz mı?» diye karşılık verdi.

Rowe, Bayan Hilfe'ye derdini açıklamaya çalıştı:

«Benimle ilgisi yok. Onların pastasını istemiyorum, ama beni öldürmek istediklerine eminim. Şimdi, gün ışığında olmaz görünüyor fakat o kamburun gözlerini üzerime dikip beklediğini ve pastayı ufaladığını görseydiniz...»

«Siz gerçekten Canon Topling'in arkadaşı-nın...» Hilfe, kızın sözünü kesti:

«Ona aldırmayın. Canon Topling'in arkadaşı niçin olmasın. Artık caniler sınıfı diye bir şey yok. Bunu **Biz** size söyleyebiliriz. Avusturya'da, yapamaz dediklerimizi yapan çok kişi gördük. Aydın kişiler neşeli kişiler; bir çağrıda yan yana oturduklarımız...»

«Orthotex Detektif Bürosu'nun şefi Bay Rennit, bugün bana bir katille hiç karşılaşma-

dığını söyledi. Çok seyrek rastlanan ve alt tabakadan kişilermiş katiller.»

«Hiç de değil,» dedi Hilfe. «Günümüzde o kadar çok ki. Ben en azından altı katil tanıyorum. Biri bir bakan öteki kalp doktoru. üçüncüsü banka müdürü, sigortacı...»

Kız kardeşi, «Dur,» dedi. «Lütfen dur!»

«Bugünlerde insan öldürmek iyi para getiriyor. İyi para getiren her iş de saygıdeğer olur. Zengin kürtajcı Kadın Hastalıkları Uzmanı, zengin hırsız da banka müdürü oluyor. Arkadaşınızın modası geçmiş. O modası geçmiş adam korku, kin ve hatta sevgi yüzünden adam öldürmüştür. Ender olarak da para için. Bu gibi nedenler, saygıdeğer değildirler. Fakat mevki için öldürmek ayrıdır. Çünkü, o yere geldiğinizde size soru soracak kimse yoktur artık. Yüksekteyseniz, hiç kimse sizinle karşılaşmaktan kaçınamaz. Düşünün, kaç devlet adamı Hitler'in elini sıkmıştır, kim bilir. Ama Canon Topling korku ya da sevgi yüzünden cinayet işlemez. Karısını öldürseydi, yükselme şansını yitirmiş olurdu,» dedikten sonra söylediklerinin nereye gideceğini bilmediğini gösteren bir biçimde masumca gülümsedi.

Cezaevi denilemeyecek yerden çıktığında, Rowe yeni bir dünyaya indiğini sanmıştı. Takma adlar aldığı, kimseyi tanımadığı, tanıdık yüzleri görmezliğe geldiği, başkaları girince o bardan dışarı çıktığı bir dünyaya. Soruların en az sorulduğu yerlerde, mobilyalı kiralık odalarda yaşamıştı. Bahçe sergilerine katılan, sabah duasına giden, hafta sonlarını kırlarda geçiren; az parayla briç oynayan, iyi bir manavda hesa-

bı olan ve hiç bir şey bilmeyenlerin dünyasıydı bu. Karanlık koridorlarda girdaba kapılarak, hiç ele geçmemiş kibar hırsızlar ve çocukları baştan çıkaranlarla omuz omuza sürüklenebilirdi ama, içinde bulundukları tam olarak katillerin dünyası değildi. Vakit geçirmek için gelmiş adamlarla, sabahın onunda sinemada birlikte oturur, ya da evde kalıp bütün gece 'Eskici Dükkânı'nı okurdu. Birinin kendisini öldürmek düşüncesinde olduğunu anlayınca öfkelenmişti. İnsan öldürmek, Bayan Bellairs, kocaman şapkalı kadın ve Sinclair denilen rahip gibi kendisine yasak olan yerlerde yaşayanlara değil, kendine özgü olmalıydı. Bir katil, kendini ancak bu gibi kişilerin işleyecekleri cinayetlerde güvenlikte saymalıydı.

Fakat geniş tecrübeli bu gençten iki dünya arasında bir ayrılık olmadığını öğrenmek Rowe'u şaşırtmıştı. Taşın altına sığınmış bir böceğin de, kendinden çok büyük bir ayağın üstüne basmasından korkmamak hakkıydı.

Bayan Hilfe, Rowe'a anlayışla baktı:

«Onu dinlememelisiniz,» dedi. .

Kardeşi de: «Tabii! Büyütüyorum her şeyi. Fakat ne olursa olsun günümüzde katillerle her yerde karşılaşmaya hazırlıklı olmalısınız. Ülküden ve hatta cinayetin bir lütuf olduğundan söz ederler.» dedi.

Rowe hemen başını kaldırdı ve genç adama baktı. Açık mavi gözlerinde herhangi birinin kastedildiğini gösteren bir belirti yoktu.

«Prusyalıları mı demek istediniz?» diye sordu.

«Evet, Prusyalıları! Ya da Nazileri, Faşistleri, Kızıkları, Beyazları...»

Kızın masasındaki telefon çaldı.

«Lady Dunwoody arıyor.»

Hilfe öne doğru eğilip ahizeyi aldı.

«Çok teşekkür ederiz, Lady Dunwoody. Bu kadar yünlüyü siz olmadan toplayamazdık. Buraya mı gönderirsiniz. yoksa biz mi aldıralım? Şoförünüzle göndereceksiniz. Teşekkürler. Güle güle!» Sonra Rowe'a döndü: «Benim yaşımda birinin paralı yaşlı dullardan yünlü toplayarak savaşa katkıda bulunması garip, değil mi» diye sordu. «Fakat yararlı oluyor. Bu işi yapmama izin verdiler. Ancak, beni heyecanlandıran sizin hikâyeniz. Anlıyorsunuz, değil mi?»

Kız kardeşine sevgiyle baktıktan sonra; «Bana romantik demesinin nedeni de bu,» diye ekledi.

Garip olan, kız kardeşinin böyle bir şey söylememiş olmasıydı. Yünlülerden başka onunla hiç bir alanda işbirliği yapmaya niyetli görünmüyor, erkek kardeşini beğenmiyor ve hiç bir şekilde sahip çıkmıyordu. Kardeşinin çekiciliği ve rahatlığı onda yoktu. Hilfe'ye alışılmışın dışında davranma özgürlüğü veren başlarından geçen şeyler, kız kardeşinin derin ve karamsar düşüncelere dalmasına yol açıyordu. Her ikisinin yüreğinde yara olmadığından emin değildi Rowe. Hilfe'nin birtakım düşünceleri vardı, kardeşiyse onları içinde duyuyordu. Rowe kıza baktığında, kendi mutsuzluğunun bir dostunu tanıdığını, işaret ettiği halde karşılık alamadığını görüyordu. Hilfe; «Hayır, hayır! Bunu yapamayız. Bu bir savaştır,» diye atıldı.

Kız, Rowe'a bakmaya devam ediyordu:

«Bu işin altında basit bir hırsızlık, uyuşturucu ilâçlar ya da benzeri şeylerin olmadığını nereden biliyorsunuz?» dedi.

Rowe'un karşılığı; «Bilmiyorum ve aldırmiyorum. Yalnızca kızgınlım,» oldu.

Hilfe araya girdi:

«Pasta hakkında ne düşünüyorsunuz?»

«İçinde bir mesaj vardı belki de.»

Her iki Hilfe de gerçek neden buymuş gibi bir an sustular. Sonra erkek kardeş;

«Sizinle Bayan Bellairs'e ben de geleceğim,» dedi.

«Büroyu bırakamazsın Willi. Bay Rowe'la ben gideyim. Senin randevun var.»

«Trench gelecekti, ama önemi yok. Bu iş daha önemli Anna. Bir aksilik çıkabilir.»

«Bay Rowe'un detektifini de götürebilir-dik.»

«Kadını da uyandırırđınız. Adamın detektif olduğu uzaktan belli. Belli etmeden ekmeliyiz şu adamı. 1933'den bu yana casuslara izimi kaybettirmeyi çok iyi öğrendim.»

«Bay Trench'e ne söylemek istediğini bilmiyorum. Gelince ne diyeceğim?»

«Atlativer. Aybaşında bir yoluna bakacağımızı söyle. İş hakkında konuştuğumuz için özür dilerim Bay Rowe.»

Rowe, bunun üzerine kızın olanlara inandığını ve belki de kardeşinden çekindiğini düşündü. Bayan Hilfe bu arada; «İkiniz de gülünç olmak istemezsiniz her halde Willi,» diyordu.

Hilfe kıza aldırmadı bile. Rowe'a;

«Bir dakika, Trench'e not yazayım,» diyerek bölmenin arkasına geçti.

Bürodan dışarı başka bir kapıdan çıktılar. Jones'u atlatmak çok kolay olmuştu. Adam zaten kendisini parayla tutan Rowe'un bu şekilde kaçacağını ummazdı. Hilfe bir taksi çağırdı. Rowe arabanın içinden sahibinin kapısından ayrılmayan sadık bir köpek gibi yeni bir sigara yakarak ön kapıdan gözlerini ayırmayan Jones'u gördü.

«Keşke Jones'a söyleseydik,» diye mırıldandı.

«Böylesi daha iyi. Sonra buluşuruz onunla. Geç kalacak değiliz ki.»

Jones, otobüslerle bisikletlerin arasında kayboldu. Londra'nın başıboş dolaşan neşesiz kalabalığına karışmıştı. Kendisini tanıyanlar, bir daha onu göremeyeceklerdi.

4

BAYAN BELLAIRS'LERDE BİR AKŞAM

'Destanlarda adı geçen zehirli ve zalim ejderhalar burada ve her yerdeydi.'

Küçük Dük

BAYAN BELLAIRS'İN evi, özelliği olan bir evdi. Campden tepesinin yamacında 'Kiralık Ev' yazılı levhaların arasında, ot bürümüş

küçük bir bahçe içinde, eski ve onarım görmemiş bir yapıydı. Bahçede bakımsızlıktan rengi grileşmiş, bazı yerleri kırılmış bir heykel kocca bir sünger taşı gibi yerde yatıyordu.

Kapıyı açan hizmetçinin kollukları ve ön-lüğünün kar beyazlığı, şaşkınlık vericiydi. Ev kadar yaşlı olduğu halde temiz görünüşünü kaybetmemişti. Pudralı buruşuk yüzü bir rahibininki kadar sertti. Hilfe:

«Bayan Bellairs evde mi» diye sordu.

Yaşlı kadın manastırlarda öğrenilen bir kuşkuyla onlara baktı.

«Randevunuz var mıydı?»

«Hayır! Ben Canon Topling'in arkadaşıyım.»

«Bu akşam, toplantı akşamlarından biri de.»

«Anlayamadım.»

«Topluluktan değilseniz...»

Sık kır saçlı ve soyluluğu her yönüyle belli olan bir adam bahçe kapısından içeri girmiş, eve doğru geliyordu. Hizmetçi;

«İyi akşamlar efendim. İçeri buyrun,» dedi. Adamın topluluktan biri olduğu anlaşılıyordu. Hizmetçi onu sağ yanda bir odaya götürdü ve; «Dr. Forester,» diye geldiğini içerdekilere bildirdikten sonra yeniden kapıya geldi.

«Adımı Bayan Bellairs'e söylerseniz, belki içeri girebiliriz. Hilfe deyin, Canon Topling'in arkadaşı,» dedi Hilfe.

«Sorayım.»

Sonuç olumluuydu. Yanardönerli ipekliden uzun bir elbise ve kenarsız bir şapka giymiş olan Bayan Bellairs iki elini de uzatarak yanlarına geldi:

«Canon Topling'in her arkadaşı...»

«Adım Hilfe. 'Özgür Annelere Yardım Derneği'nden. Arkadaşım Bay Rowe.»

Rowe, kadının yüzünde kendisini tanıdığını gösteren bir belirti aradıysa da bulamadı. Geniş beyaz yüzlü kadın, onların dünyasının ötesinde yaşıyordu sanki.

«Aramıza katılabilirsiniz. Yeni gelenleri de buyur ederiz. Tabii, herhangi bir düşmanlıkları yoksa.»

Hilfe, «Ah, hayır. Hayır,» diye karşılık verdi.

Bir heykel gibi dimdik yürüyen Bayan Bellairs, onları turuncu perde ve mavi yastıklarla 1920'lerden kalma bir beyeni ile döşenmiş bir odaya aldı. Karartma olduğu için maviye boyanan lamba, içeriye bir Uzak Doğu kahvehanesi havası veriyordu.

Odada altı kişi vardı. Uzun boylu, geniş omuzlu, siyah saçlı bir adam, Rowe'un ilgisini hemen çekti. Nedenini düşünürken adamın ötekilerine göre daha olağan görünüşlü olduğunun farkına vardı. Bayan Bellairs; «Bay Cost, size Bay...» diye söze başladı.

«Bay Rowe,» dedi Hilfe. İçerdekilerle tanışma, resmî bir biçimde ve aceleyle tamamlandı. Soylu ve yorgun Dr. Forester, sivilceli yüzlü, orta yaşlı, esmer bir kadın olan Bayan Pantil, çorapsız ayaklarına sandalet geçirmiş kır saçlı Bay Newey -'Bay Frederick Newey' diyerek ilk adını da belirtmişti Bayan Bellairs-, Bay Newey'in hemen yanında ona ekmek ve tereyağı sunan miyop gözlü, genç Bay Maude, aşağı sınıftan olduğu halde kendi çabalarıyla

bu kişilerin arasına katılabildiği anlaşılan Collier'in arasında Cost'un ne işi olabileceğini düşündü Rowe. Onu hem koruyorlar, hem de hayranlıklarını gizleyemiyorlardı. Bayan Bellairs'in Rowe'un kulağına fısıldadığına göre, bir otelde garsonluk yapmış, boş gezmiş, ateşçi olmuş, kaba fakat ruhun derinliklerine inen şiirlerle dolu bir kitap yayımlamıştı.

«Öyle kelimeler seçer ki, şimdiye kadar şiirde hiç kullanılmamıştır,» dedi Bayan Bellairs. Cost ve Bay Newey arasında bir zıtlık olduğu göze çarpıyordu.

Asık suratlı hizmetçinin getirdiği açık Çin çayını yudumlarken Rowe, çevresindekileri incelemeye fırsat bulabilmişti.

Bayan Bellairs, «Siz ne iş yaparsınız, Bay Rowe» diye sordu. Biraz önce Collier üzerine konuşmuştu. Centilmen olmadığı için onu küçük adıyla çağırıyordu.

Rowe, fincanın üzerinden baktı. Topluluğun amacını ve kadının bu işteki tehlikeli rolünü anlamaya çalışarak;

«Ah, oturur ve düşünürüm,» dedi.

Bu karşılığı, gerçeği belirten bir doğrulukta idi. Bayan Bellairs'in merakı sıcak bir kol gibi kavramıştı onu.

«Size filozofumuz diyeceğim öyleyse. Şairimiz, eleştirmenimiz...»

«Ya Bay Cost?»

«Onunki, Büyük İş'dir. Kent'te çalışıyor. Esrarengiz adamımız derim ona. Ara sıra düşmanca bir etki bırakır insan üzerinde.»

«Bayan Pantil?»

«İç dünyayı renklendirmekte ustadır. Renk-

ler, yuvarlaklar, uyuşumlu düzenler ve bazen de uzun biçimler halinde yansıtır.»

Bayan Bellairs'in ya da topluluğundakilerin bir cinayete karışacaklarına inanmak imkânsızdı. Hi!fe olmasa özür dileyip kalkardı. Hi!fe ne derse desin, bu kişilerle ortak bir yanı yoktu.

«Burada her hafta toplanır mısınız?»

«Evet. Her çarşamba. Hava akınları yüzünden zamanımız çok az. Bay Newey'in karısı bombardıman başlamadan evde olmasını istiyor. Belki de bu nedenle sonuçlar kötü oluyor.» Ve güldü, ekledi: «Ah bu ortalığı karıştırmacılar. Bay Cost her zaman bir deney uygulamayı düşünür.»

Rowe kendini zorlayarak; «Sonuçlar ara sıra kötü demek?» dedi.

«Hem de çok. Ağlayacak gibi oluyorum... Zamanında bilseydim. Fakat bazen de o kadar iyi oluyor ki, şaşarsınız.»

Öteki odada telefon çalıyordu. Bayan Bellairs;

«Hangi münasebetsiz acaba? Bütün arkadaşlarım çarşamba günleri bana telefon edilmeyeceğini bilirler,» dedi.

Yaşlı hizmetçi odaya girdi, buz gibi bir sesle;

«Bay Rowe'u telefonda istiyorlar efendim,» diye haber verdi.

Rowe şaşırdı. «Ama burada olduğumu kimse bilmiyor ki,»

«Lütfen çabuk olur musunuz?» dedi Bayan Bellairs.

Hilfe holde, Cost'la ciddî bir şekilde konuşuyordu.

«Sizi mi istiyorlar?» diye sordu.

Rowe, arkasında derin bir sessizlik bırakarak hizmetçinin ardından yürüdü. Kilisede suç işlediği için dışarı atılan biri gibi görüyordu kendini. Arkasında kaldırılan çay fincanlarının çıkardığı tıngırtılardan başka ses duyulmuyordu.

'Belki Bay Rennit'tir, diye düşündü. Fakat Rennit beni nasıl bulabilir? Ya da Jones olmalı. Küçük bir yemek odasında, Bayan Bellairs'in masasının üzerinde duran telefona uzandı ve:

«Alo,» dedi. Arayanın kim olabileceğini bir kere daha düşündü: «Alo!»

Arayan Rennit değildi. Sesi önce pek tanıyamadı. Bir kadın sesi:

«Bay Rowe,» diyordu.

«Evet.»

«Yalnız mısınız?»

«Evet.»

Ses boğuklaştı. Ahize bir mendille kapatılmış gibiydi. 'Başka kadınların sesiyle kendininkini karıştırmayacağımı nereden bilebilir' diye düşündü Rowe.

«O evi lütfen hemen terk edin!»

«Bayan Hilfe'yle görüşüyorum, değil mi?»

Ses sabırsızlıkla; «Evet, evet. Benim!»

«Kardeşinizle konuşmak ister misiniz?»

«Telefon ettiğimi lütfen ona söylemeyin.

Çıkın o evden, hemen çıkın!»

Rowe bir an için bu uyarıdan hoşlandı. Bayan Bellairs'in evinde tehlikede olması saç-

ma bir düşünceydi. Bay Rennit gibi düşünmeye başladığını fark etti. Sonra Bayan Hilfe'nin de aynı görüşü paylaştığını hatırladı. Şimdiyse kız, tam aksi düşüncedeydi.

«Ya kardeşiniz?» dedi.

«Siz çıkarsanız, o da gider.»

Uzaktan gelen aceleci ses sinirlerini bozuyordu. Kapiya yüzünü vermek için döndüyse de bu defa arkası pencereye geldi. Tekrar eski durumunu aldı.

«Bunu kardeşinize neden söylemiyorsunuz?»

«Kalmakta daha da ısrar edecektir.»

Gerçekten öyleydi. Duvarların ne kadar kalın olduğunu merak etti. Oda gereksiz eşyayla ağızına kadar doluydu. Kıpırdayabilmek için boşluk gerekti. Üstelik kızın sesi, tedirgin olunacak kadar inandırıcıydı.

«Jones hâlâ dışarda bekliyor mu, şu detektif Jones?»

Uzun bir sessizlik oldu. Her halde kız pencere kenarına gitmişti. Az sonra beklenmedik yüksek bir sesle -mendili ahizeden kaldırmış olacaktı- karşılık verdi:

«Kimse yok.»

«Emin misiniz?»

«Hiç kimse yok.»

Rowe kendini yapayalnız hissetti. Kızmıştı. Jones'un görevini yerine getirmemeye hakkı yoktu. O sırada dışardan bir ayak sesi duyuldu. Rowe aceleyle;

«Telefonu kapatmak zorundayım,» dedi.

Ses, «Sizi karanlıkta ele geçirecekler,» derken kapı açıldı. Gelen, Hilfe'ydi.

«Hadi, gelin! Herkes bekliyor. Kimdi arayan?»

«Siz Trench'e not yazarken Bayan Dermody'e mesaj bırakmıştım. Acele arayanlara burada olduğumu söyleyecekti.»

«Demek arayan olmuş.»

«Evet. Jones aramış. Detektif Jones.»

«Jones mu?»

«Evet.»

«Önemli haberleri mi varmış?»

«Tam değil. Beni kaybettiği için kaygılanmış. Bay Rennit beni bürosunda bekliyormuş.»

«Sadık Rennit! Sonra hemen oraya gideriz.»

«Neden sonra?»

Hilfe elini Rowe'un omzuna koydu:

«Mümkünse ciddî görünün Bay Rowe. Gülmemelisiniz. Bayan Bellairs, Canon Topling'in arkadaşıdır.»

Geri döndüklerinde odanın özel bir şey için hazırlanmış olduğunu gördüler. Odadakiler sabırsızlandıklarını saygılı bir biçimde gizliyorlardı. Bayan Bellairs, Rowe'a yer gösterdi. «Lütfen Bay Cost'un yanına oturunuz Bay Rowe. Sonra da ışıkları söndürelim.»

Kâbus görenler, dolap kapılarının açılıp, korkunç şeylerin ortaya çıkacağını sanırlar. Fakat ne olduğu konusunda bir düşünceleri yoktur.

Bayan Bellairs yeniden:

«Oturursanız, ışıkları söndüreceğiz,» dedi.

«Üzgünüm, fakat gitmek zorundayım.»

«Ah, şimdi gidemezsiniz. Öyle değil mi Bay Hilfe?»

Rowe, Hilfe'ye baktı. Adamın açık mavi gözlerinde anlamsızlık okunuyordu.

«Tabii gitmesi gerekmez. Bekleriz.»

Bayan Bellairs kapıyı kilitledi ve anahtarı bluzunun içine yerleştirdi. Sonra parmağını sallayıp;

«Kapıyı her zaman kilitleriz. Bay Cots'u memnun etmek için,» dedi.

Düşlerde kaçamazsınız: . Ayaklar kurşun gibi ağırlaşır, zor seçilir biçimde hareket eden kapıdan dışarı çıkamazsınız. Hayatta da böyledir. Rol yapmak, bazen ölmekten daha zordur. Rol yapmak istemeyen ve üzgün bir durumda verilen sütü içen birinin anısı gözlerinin önünde canlandı Rowe'un... Tanıtılmak için sıraya giren bir suçlu gibi, halkanın içinden geçerek Cost'un yanındaki yerini aldı. Solunda Bayan Pantil oturuyordu. Dr. Forester ve Hilfe, Bayan Bellairs'in yanındaydılar. Işıklar sönmeden ötekilerin nasıl oturduklarını görme fırsatını bulamadı. Bayan Bellairs:

«Şimdi hepimiz el ele tutuşacağız,» dedi. Karartma perdeleri sıkı sıkıya kapatıldığından içerisi zindan gibi karanlıktı. Cost'un eli sıcak ve yapışkan, Bayan Pantil'inkiyse sıcak ve kuruydu. Bu, katıldığı ilk oturum olmasına rağmen, korktuğu ruhlar değildi. Hilfe yanında olsaydı keşke. Her şeyin olabileceği, arkasındaki karanlık boşluğun farkındaydı. Ellerini kurtarmak istediye de başaramadı. Sıkı sıkı tutmuşlardı. Odada derin bir sessizlik vardı. Sağ gözünün üstünde biriken ter damlası aşağı-

ğıya süzüldü. Silemiyordu. Gözkapağına değdiğinde gıdıklandı. Ötelerde bir odadan gramofon sesi duyuldu.

Mendelssohn'dan, mağaralarda inilleyen dalgaların sesini andıran bir parça çalınıyordu. plak bitince iğne yeniden başa alındı ve müzik devam etti. Aynı dalgalar, aynı mağaralarda iniliyorlardı. Tekrar, tekrar çalındı. Kuş-kulu, gergin, heyecanlı soluk almalar, her yönden geliyordu. Bayan Pantil'inki garip, kuru bir ıslık sesine benziyordu. Cost'unki ağır ve düzenliydi. Kimin olduğunu anlayamadığı ağır bir soluk sesi hepsini bastırıyordu.

Dinledi ve bekledi. Arkasında bir ayak sesi duyunca ellerini kurtarabilecek kadar vakit bulabilecek miydi? Artık kızın sesindeki aceleciliğe inanıyordu: **'Sizi karanlıkta ele geçirecekler'** İşte tehlike gelmişti. Başka biri de bu gergin hava içinde yaşamış ve günden güne kendi acıma duygusunun canavar gibi büyüyerek harekete geçmesini beklemişti.

Ansızın bir ses! «Evet,» dedi. «Evet, işite-miyorum.»

Ve Bayan Pantil'in soluğu ıslık çalmaya, Mendelssohn'un dalgaları inlemeye devam etti. Çok uzaklardan bir taksinin kornası duyuldu.

«Daha yüksek sesle konuşun!»

Ses, biraz değişiklikle Bayan Bellairs'e aitti: Bir düşünceyle sarhoş olmuş, bulundukları karanlık, boğucu dünyanın ötesinde düş ale-miyle bağlantı kuran bir Bayan Bellairs'e. Rowe, bunlarla ilgilenmiyordu. Beklediği bir insa-

nın hareketiydi. Bayan Bellairs kısık sesle devam etti.

«İçimizden biri düşmanımız. Bunun için gelmiyor.» Bir şey -sandalye ya da masa- gıcırdadı. Rowe, elinde olmadan Bayan Pantil'in elini tutan parmaklarını sıktı. Bu, ruh değildi. Tef çalan, çiçek dağıtan ya da bir çocuğun yanağını okşayan bir insandı bu. Tecrübeli biriydi ama ellerini kurtaramadı.

Ses yeniden; «Burada bir düşman var!» dedi. «İnanmayan amacı kötü biri...»

Rowe, Cost'un parmaklarını iyice sıktığını duyuyordu. Bütün olanlardan sonra Hilfe'nin hâlâ ilgisiz kalıp kalmadığını düşündü. Yardım istemek için genç Avusturyalıyı çağırmak istediysede yapamadı. Yeniden bir tahta gıcırdadı. 'Hepsi bu işteyse, bütün bunlara ne gerek var' diye içinden geçirdi.

Belki de hepsi değildi. Çevresinde kimlerin dost olduğunu bilmiyordu.

«Arthur!»

Ellerini çekmeye çalıştı. Bu Bayan Bellairs'in sesi değildi.

«Arthur!»

Çatlak, umutsuz ses bir mezardan geliyor-du sanki.

«Arthur, neden öldürdün?...»

Ses karanlıkta inleyerek kayboldu. Yeniden ellerini kurtarmaya çalıştı. Sesi tanımamıştı. Ses, karısının değildi. Sonsuz umutsuzluk ve acı içinde ölen herhangi bir kadının olabilirdi. Ses de onu tanımıştı. Tavandan aşağıya duvarları aydınlatarak gelen bir ışık gördü. «Hayır! Hayır!» diye haykırdı.

Ses, «Arthur!» diye fısıldadı. Her şeyi unuttu. Artık gizli hareketleri, gıcırdayan tah-taları dinlemiyordu. Yalnızca;

«Durdurun, lütfen durdurun!» diye haykır-dı.

Bu sırada Cost yerinden kalkmış, elini sık-tıkça sıkmış ve birden tutmak istemediği bir şey gibi silkeleyip atmıştı. Bayan Pantil de eli-ni bırakmıştı. Hilfe'nin;

«Şaka değil bu. Işıkları yakın!» dediğini duydu.

Oda birdenbire aydınlanınca silkindi. Her-kes el ele tutuşmuş kendisine bakıyordu. Ba-yan Bellairs masanın üzerine kapanmış, gözleri kapalı duruyordu. Gerginliği yumuşatmak için, Hilfe;

«Güzel bir oyundu doğrusu.» dedi Bay Ne-vey. «Cost'a bakın, Cost,» diye bağırdı. Bütün gözler Cost'a çevrildi. Adam, cilâlı masanın üzerine kapanmış, ötekilerle ilgilenmiyordu.

«Bir doktor çağırın!» dedi biri.

Forester, «Ben doktorum,» diyerek, yanın-dakilerin ellerini bıraktı ve Cost'un yanına gel-di.

«Korkarım doktora gerek yok artık. Yapıla-cak tek şey, polis çağırmaktır.»

Yarı uyanık Bayan Bellairs donuk gözlerle olduğu yerde kalakalmıştı.

«Kalbi her halde bu heyecana dayanamadı,» dedi Newey.

Forester, «Sanmam. Öldürülmüş!» diye karşılık verdi. Yaşlı soylu yüzü, adamın üze-rine eğilmiş, ince parmaklı eli Cost'a dokundu-ğunda kana bulanmıştı.

«İmkânsız! Kapı kilitliydi.» dedi Newey heyecanla.

Forester, «Çok yazık ama gerçek şu; onu içimizden biri öldürdü,» diye ekledi.

Hilfe araya girdi.

«Fakat hepimiz birbirimizin ellerini tutuyorduk...»

Herkes Rowe'a döndü.

Bayan Pantil, «Bay Rowe elini çekmişti,» dedi.

Forester yavaş bir sesle devam etti:

«Polis gelene kadar cesede dokunmayacağım. Bir izci bıçağıyla öldürülmüş...»

Rowe, hemen elini cebine soktu. Cebi boştu. Bu hareketini bütün gözler izliyordu.

«Bayan Bellairs'i bu işe karıştırmayalım. Her oturum zorludur ama, özellikle bu...» dedi Forester, Hilfe'nin yardımıyla Cost'un masanın üzerine düşmüş başını düzeltti ve Bayan Bellairs'den odanın anahtarını aldı.

«Burada kalmanız doğru olur, kanısında-yım. Notting Hill karakoluna telefon edip dö-neceğiz.»

Forester ve Hilfe odadan çıktıktan sonra, bir sessizlik oldu. Artık Rowe'a bakmıyorlardı ama, Bayan Pantil sandalyesini öteye çektiğinden Rowe ve ölü adam bir partide baş başa oturan iki arkadaş gibi masada kalmışlardı. Newey sabırsızlanıyordu.

«Acele etmezlerse trenimi kaçıracağım.»

Korkmuştu ve telâşlanıyordu, alarm nerdeyse başlayacaktı. Genç Maude, Rowe'a bir göz atarak, Newey'e döndü:

«Siz, kalmak zorunda değilsiniz ki.»

Rowe, kendini savunmak için bir kelime söyleyememişti. Başka bir cinayetin suçlusu olmak, çenesinin kilitlenmesine yol açmıştı. Fakat Bay Newey'i, Bayan Pantil'i ve Maude'u cinayeti kendi arkadaşlarından birinin işlediğine nasıl inandırabilirdi? Yabancıydı o. Cost'un canlanarak, 'Şakaydı, şaka! Deneylerimden biri,' demesini yarı umarak cesede baktı. 'Biri onu öldürdü' diye düşündü, çok garipti, bu işi kendinin yapmış olmasından da garip. Çünkü kendisi cinayetlere yabancı değildi. Polisin de bildiği gibi, cinayet ülkesinin bir vatandaşıydı.

Kapı açılarak Hilfe içeri girdi.

«Doktor Forester, Bayan Bellairs'le meşgul oluyor. Polise telefon ettim.»

Rowe'a gözleriyle anlatmak istediklerini, Rowe anlayamadı. 'Onu yalnız görmeliyim, bütün bunları benim yapabileceğime inanmaz her halde' diye geçirdi içinden.

Rowe sordu:

«Tuvalete gitmeme izin var mı?»

Bayan Pantil de; «Polis gelene kadar hiç kimse odadan çıkmasa daha iyi olur,» karşılığını verdi.

Hilfe yardımına yetişti:

«Biri sizinle birlikte gitsin. Formalite gereği, tabii.»

Bayan Pantil susmuyordu.

«Neden bin dereden su getiriyorsunuz? O bıçak kimindi?»

«Belki Bay Newey, Rowe'u götürebilir...» dedi Hilfe.

«Beni bu işe karıştırmayın. Ben yalnızca treni kaçırmak istemiyorum.»

Tuvalet birinci kattaydı. Merdivenleri çıkarken Bayan Bellairs'in odasında Forester'in konuştuğunu duydular. Rowe;

«Bir şeyim yok. Fakat Hilfe, ben yapmadım,» diye fısıldadı.

«Biliyorum. Gerçek bu.»

«Ama neden? Kim öldürdü Cost'u?»

Hilfe, «Bilmiyorum ama öğreneceğim,» dedikten sonra, Rowe'un koluna dostça girerek tuvalete yöneldi. İçeri girdiklerinde kapıyı kilitledi ve;

«Sen buradan kurtulmalısın arkadaşım,» dedi teklifsizce. «Asabilirlerse asarlar seni. En azından haftalarca cezaevinde kalırsın. Bu da onlar için çok elverişli olur.»

«Ne yapabilirim ki? Bıçak benim bıçağım.»

«Şeytan bunlar. Sizi gözden uzaklaştırmak gerek. Bay Rennit ve ben... Ha sahi, telefonla arayan kimdi?»

«Kız kardeşiniz.»

«Kız kardeşim mi?» dedi sırtarak. «Aferin ona. Bir şeyler öğrenmiş olmalı. Ama nereden? Demek sizi uyardı ha?»

«Evet ama, bunu size söylemeyecektim.»

«Aldırmayın. Onu yiyecek değilim, değil mi?» Açık mavi gözler birdenbire derin düşüncelere daldı.

Rowe sordu; «Nereye gidebilirim?»

Hilfe aldırmazlıkla, «Yer altına,» dedi. Hiç acele etmiyordu. «Zamanımızın modası bu. Komünistler her zaman böyle yapar. Nasıl yapılacağını bilmiyor musunuz?»

«Şakanın sırası değil.»

«Dinleyin,» dedi Hilfe. «Ulaşmaya çalıştığımız sonuç da şaka kaldırmaz. Sinirlerinizi bozmamak için şakalaşmak zorundayız. Onlar böyle yapmazlar. Bana bir haftalık süre verin ve siz de bir hafta gözden ırak olun.»

«Polis nerdeyse gelmiş olacak.»

«Çiçek bahçesine şu pencereden atlayabilirsiniz. Dışarısı karanlık ve on dakikaya kadar hava akınları başlayacak. Tanrıya şükür, Almanlar her zaman dakiktirler.»

«Peki, siz ne yapacaksınız?»

«Pencereyi açarken sifonu çekin. O zaman kimse duymaz. Deponun dolmasını bekleyin ve yeniden çektikten sonra bana bütün gücünüzle bir yumruk atın. İyi bir özür olur bu. Ne de olsa ben düşman bir ülkedenim.»

5

UYKU İLE UYANIKLIK ARASINDA

**‘İçinde hiç yol bulunmayan
bir ormana daldılar.’**

Küçük Dük

YARI UYKULU olduğumuzda görülen düşler vardır. Uyandıktan sonra çok iyi hatırlar ve daha da sürmeleri için yeniden uykuya dalarız. Uyanırız. uyuruz ve düş, ara vermeden sürüp gider. Derin uykuda görülenlere benzemez,

Çünkü az da olsa bu tür düşlerde mantık vardır.

Rowe yorgunluktan bitkindi. Korkuyordu. Gece bombardımanı sürüp giderken, Londra'nın yarısını dolaşmıştı. Ara sıra gürültüler, koşuşmalar duyuluyorsa da, şehir bomboştu. Oxford caddesinin köşesindeki bir şemsiyeci dükkânı yanıyordu. Wardour sokağını bir toz bulutu kaplamıştı. Yüzü gözü toz içinde bir adam duvara yaslanmış kahkahalarda gülüyordu. «Yeter,» dedi oradan geçen bir polis; «Yeter artık! Gülecek ne var?»

Rowe hiç aldırmıyordu. Bütün bunların kendi yaşantısıyla ilgisi yoktu. Fakat yatacak bir yer bulmalıydı. Bu nedenle Hilfe'nin sözünü dinleyerek sonunda yer altına, sığınağa girdi.

Üst ranzaya uzanmış yatarken, düşünde Trumpington yakınlarındaki uzun ve sıcak yolda ayakkabısının burnuyla tozları kaldırarak yürüdüğünü gördü. Sonra kırmızı tuğla duvarın arkasındaki bahçede çay içiyor, annesi de şezlonga uzanmış, sandviçini yiyordu. Ayaklarının dibinde parlak mavi bir yumak vardı. Bir gözü çocuğunun üstünde, gülümsüyordu. Yaz gelmişti. Akşam oluyordu.

«Anne,» dedi. «Onu ben öldürdüm.»

«Saçmalama şekerim! Bir sandviç daha al,» diye karşılık verdi annesi.

«Ama anne, öldürdüm. Öldürdüm o kadını!»

Annesini inandırmak çok önemli görünüyordu. İnanırsa bir şeyler yapar, artık önemli olmadığını söylerdi. Ama ilkönce inandırmalıydı onu. Kadın, düşünde yeri olmayan birine dö-

nerek; «Piyanonun tozunu almayı unutmayın,» diye seslendi.

«Anne, lütfen beni dinle.»

Birden, bir çocuk olduğunu anladı. Henüz sekiz yaşında bile yoktu. Onu nasıl inandıracaktı. İkinci kattaki, penceresi parmaklıklı çocuk odasını görebiliyordu. Biraz sonra yaşlı dadısı burnunu cama dayayıp, kendisini içeri çağıracaktı.

«Anne,» dedi yeniden. «Karımı öldürdüm ben. Polis de beni arıyor...»

Annesi gülerek başını salladı:

«Benim küçük oğlum kimseyi öldüremez.»

Vakit yoktu. Büyük bahçenin, koca çam ağacının ötesinden elinde elma sepetiyle rahibin karısı geliyordu. Yanlarına varmadan annesini inandırmalıydı, fakat ağzından ancak çocukça kelimeler döküldü:

«Yaptım ama. Yaptım. Öldürdüm!»

Annesi arkasına yaslanarak, yeniden gü-lümsedi.

«Benim küçük oğlum bir böceği bile incitmez.»

«Ben de bu nedenle öldürdüm onu, bu nedenle,» derken annesi rahibin karısına el salladı.

«Düş, yavrum! Kötü bir düş görmüşsün sen!»

Gözlerini açtığında karanlık sığınaktaydı. Biri lambanın üstünü kırmızı ipek bir eşarp-la örtmüştü. Duvarlar boyunca insanlar sıralanmış yatıyor, dışarıda bombardıman sürüp gidiyordu. Sessiz bir gece sayılırdı. Bir ya da iki mil öteye bombaların düşmesi önemsizdi.

Karşıda yaşlı bir adam horluyor, sığınağın dibinde iki âşık el ele bir şilte üzerinde uyuyorlardı.

Annesi için bütün bunlar da bir düştü. İnanmazdı ki. Birinci Dünya Savaşı'ndan önce, henüz adına uçak denen acayip şeyler Manş Denizi üzerinde uçmaya çalışırken ölmüştü. Ne buna, ne de kahverengi kısa pantolonlu, mavi kazaklı oğlunun -annesinin albümündeki sararmaya yüz tutmuş kendi resimlerini bir yabancıya aitmiş gibi görüyordu - büyüdüğünde katil olacağına inanmazdı.

Arka üstü uzandığında, düşü yeniden yakaladı. Rahibin karısını çam ağacının gölgesine iterek, annesiyle tartışmaya başladı:

«Bahçede çay içmek, ötüşen böcekleri dinlemek ve yaşlı hanımları ziyarete giderek zarsız dedikodu yapmak yok artık. El arabası yaprak ve otlarla dolu bahçıvan da yok. Bu tür yaşantı hakkında yazılar, hâlâ yazılıyor, hanım romancılar ayın kitaplarında tekrarlayıp duruyorlarsa da, artık böyle bir yaşantı yok,» dedi annesine.

Kadın çekinerek gülümsüyor ve dinliyordu. Düşün efendisi şimdi kendisiydi.

«İşlemediğim bir cinayet için arıyorum şimdi. Bildiğim çok şey olduğundan beni öldürmek istiyorlar. Ben sığınakta saklanırken, yukarda Almanlar, Londra'yı hallaç pamuğu gibi atıyorlar. St. Clements'i hatırlarsın, değil mi? St. Clements'in çanlarını? Susturdular onları. St. James'i, Piccadilly'i, Burlington Arcade'i ve Garland otelini yerle bir ettiler. Soluk kesen bir roman gibi, değil mi? Fakat senden, bu bah-

çeden, sandviçlerinden, şu çam ağacından daha gerçek olduklarını söyleyebilirim. Bayan Savage'in okuduğu casuslar, cinayetler, vahşice kovalamacalarla ilgili kitaplara güler geçerdim. Ama gerçek hayattandı bunlar. Sen öldükten sonra dünyayı işte bu hale getirdik. Bir böceği bile incitmeyen oğlunum senin, ama bir katilim de!»

Beton duvar üzerine çizdiği korku dolu gözlerden kendi de ürkmüştü. Ranzanın demirine ağzını dayadı ve soğuk yanağı öptü.

«Anneciğim, anneciğim! Öldüğüne memnunum. Fakat biliyor musun? Biliyor musun?» Bir çocuğun büyüyünce ne hale geldiğini ve ölümlerin durduracak güçleri olmadan, masumiyetin suçluluğa dönmesini çaresizlikle seyrettiklerini düşünmek ürküttü onu.

Annesi, «Tanrım, dünya tımarhaneye dönmüş!» diye haykırdı.

«Orası daha sessizdir. Biliyorum, çünkü beni bir süre gönderdiler oraya. Herkes çok iyiydi. Beni kitaplık memuru yapmışlardı.»

Tımarhaneyle dünyanın şimdiki durumu arasındaki farkı belirtmeye uğraşıyordu.

«Oradakilerin yaptıkları akla daha yakındı,» dedi ve annesini sevmek yerine nefret edermiş gibi hırsıyla devam etti: «**Çağdaş Toplum Tarihi** adlı kitabı vereyim de oku. Yüz cilttir fakat çoğu ucuz baskılar halinde satılıyor. **Piccadilly'de Ölüm, Büyükelçinin Elmasları, Deniz Kuvvetlerinde Evrak Hırsızlığı, Diplomatlık, Yedi Günlük İzin, Dört Doğru Adam...**»

İsteddiği gibi geliştirmişti ama, artık üstünlük düşe geçmişti. Şimdi evlerinin bahçesinde

değil, pazartesi günleri yıkanacak çamaşırları köye götüren eşeğin otladığı evin arkasındaki tarladaydı. Karabaş adlı köpeğiyle saman yığınlarının arasında oynuyordu. Köpek bir fare yakalayıp, yere çalmıştı. Beli kırılan fare sürünerek kaçmaya uğraşıyor, köpek de neşeyle el atmış oynuyordu. Farenin çektiği acıya artık dayanamayacaktı. Bir sopayla hayvanın kafasına vurdukça vurdu. Ölmediğini düşünerek habire vuruyordu. Dadısı, «Bırak Arthur. Ne yapıyorsun? Bırak!» diye haykırıyordu. Sopayı bir kenara fırlatıp fareye bakmadan tarlanın öteki ucuna koştu ve saklandı. Fakat ortaya çıkmamak olmazdı. Döndü, dadısının yanına geldi.

«Annene söylemeyeceğim. Fakat sakın bir daha yapma. Annen senin bir sineği bile incitmeyeceğini düşünür. Ne oldu sana anlamıyorum!»

Anlayamadıkları, bütün vücudunu saran korkunç bir acıma duygusuydu.

Bu, yarı-düş, yarı-anıydı. Daha sonra gelen, tam bir düştü. Londra'nın kuzeyinde büyük toplar atışa başladığında, düşünceleri geçmiş ve geleceğin eş izler bıraktığı yabancı bir dünyada geziniyordu. Bir bahçe kapısının önünde birini bekliyordu. Ağaçların ötesinden kahkahalar ve tenis toplarının yere vururken çıkardığı sesler geliyor, yaprakların arasından kelebekler gibi oradan oraya koşan beyazlar giymiş kızlar görünüyordu. Akşam oluyordu. Biraz sonra hava kararınca oyun bitecek ve biri yanına gelecekti. İçi sevgiyle dolu olarak bekliyor, yüreği gençlik heyecanı ile çarpıyordu. Fakat bir yabancı omzuna dokunup, «Götürün!» dedi-

ğinde içi, olgun bir kişinin umutsuzluğuyla dolmuştu. Uyanmadı. Şimdi çocukluğunda ara sıra yanında kaldığı teyzesinin oturduğu küçük bir kasabadaydı. Hanın dışında duruyor ve cumartesi geceleri dans salonu olarak kullanılan ambarın ışıklı pencerelerine bakıyordu. Koltuğunun altına sıkıştırdığı dans ayakkabılarıyla kendinden büyük bir kızı bekliyordu. Biraz sonra yanına gelecek ve dansa gideceklerdi. Küçük salon tanıdık yüzlerle doluydu. Eczacı ve karısı, öğretmenin kızları, banka müdürü, tecrübeli görünüşlü dişçi, salonu süsleyen mavi, kırmızı, yeşil kâğıtlar ve küçük orkestra gözlerinin önünden geçiyordu.

Birden yön değiştiren bu güzel düşünceler, bir kâbusa döndü. Biri karanlıkta korkuyla haykırıyordu. Bu, beklediği ve henüz öpmeyi göze alamadığı ve belki de hiç öpemeyeceği genç kız değil; anne ve babasından daha iyi tanıdığı, başka bir dünyaya, paylaşılan sevginin hüzünlü dünyasına ait bir kadındı. Bir polis yanına gelmiş, kadın sesiyle, «Bize katılın,» diyor ve bir farenin kan içinde yattığı tuvalete doğru sürüklüyordu onu. Müzik susmuş, ışıklar sönmüştü. Üzerine bastığında tabanı inilleyen bu karanlık köşeye neden geldiğini hatırlayamıyordu.

«Bırakın buradan gideyim ben,» dedi.

Polis, «Nereye gitmek istiyorsun canım?» diye sordu.

«Eve, eve, gitmek istiyorum.»

Polis, «Evin burası. Gidecek başka yerin yok,» diyordu. Bastığı yer inliyordu. Acı vermeden bir santim bile yürüyemiyordu.

Uyandığında hava akınının sona erdiğini bildiren düdükler çalıyordu. Birkaç kişi yerlerinden kalkarak dışardan gelen sesleri dinleyip yeniden yattılar. Hiç kimse evlerine gitmek için kımıldamamıştı. Şimdi evleri burasıydı. Yer altında uyumaya alışmışlar; cumartesi geceleri sinemaya, pazar günleri de kiliseye gittikleri gibi, sığınak, hayatlarının bir parçası olmuştu. **Onların** tanıdıkları dünya buydu.

6

UZAKTA

‘Her kapıda nöbetçilerin dikildiğini göreceksiniz.’

Küçük Dük

ROWE, Clapham High sokağındaki A.B.C.-de kahvaltısını yaptı. Pencere camlarının yerini tahtalar almış, üst kat yok olmuştu. Lokanta, yer sarsıntısından sonra kurulan geçici evlere benziyordu. Düşmanın Clapham’de yaptığı tahribat büyüktü. Londra artık bir büyük şehir değildi. Küçük kasabalardan meydana geliyordu. Hampstead’e ya da St. John Koruluğuna hafta sonu için gidiliyorsa da, Holborn’dakilerin iki alarm arasında Kessington’da oturan dostlarını ziyaret etmeye vakitleri yoktu. Böylece semtlere ait özellikler doğmuş, gündüz-

leri bombalanan Clapham, av alanına dönmüş-tü. Geceleri ağır bombardımana uğrayan ve sığınakları daha iyi olan Westminster'e hiç benzemiyordu. Rowe'a kahvesini getiren garson kız, durmadan çalışıp uykusuz kalan biri gibi, soluk yüzlü ve tedirgindi. Oysa Grays Inn ve Russel Alanı halkı, gündüzleri dinlenebilediklerinden daha kayıtsızdılar.

Gazetelerin yazdığına göre, önceki gece bombardıman fazla etkili olmamıştı. Birtakım bombalar atılmışsa da ölü sayısı azdı. Sayfaların hiç birinde **«Oturum Sırasında İşlenen Cinayet»** başlıklı bir haber yoktu. Ölüm-ler tek tek olunca kimse ilgilenmiyordu. Rowe bayağı kızgındı. Bir zamanlar başlıklara geçmişti. Şimdiyse kendi felâketine küçücük bir yer bile verilmemişti. Kendi başına bırakmışlardı onu. Günlük katliam arasında önemsiz olaylarla ilgilenilmiyordu. Belki C.I.D.'de yaşlı birkaç adama, sabırlı şefleri oyalanmaları için saçma bir cinayeti incelemelerine izin veriyorlardı. Onlar da birbirlerine notlar yazıyor, **'cinayet yerinde'** bile incelemelerde bulunabiliyorlardı. Fakat soruşturmalarının sonucunda hazırladıkları raporun, hâlâ taşra kiliselerinde devrim yapmakla uğraşanlarınki kadar az ilgi çektiğine inanıyordu Rowe. Şeflerden birinin, 'Şu yaşlı Bay... Zavallı ihtiyarcık. Ara sıra kendisine birkaç cinayet soruşturması veriyoruz. Gençliğinde cinayetler çok önem taşırlardı. Hâlâ bize bir yararı dokunduğunu sanıyor. Sonuçlar ise ...eh, tabii, onun raporlarını okumaya vakit bulamadığımızı düşünemez bile,' dediğini duyar gibiydi.

Rowe kahvesini yudumlarken sayfaları bir

kere daha gözden geçirdi. Kendisi de, Cost'u öldüren de, modası geçmiş katillerdi. Cinayet işlemeyi bir şaka gibi gören Willi Hilfe'ye sinirlendi. Hilfe'nin kız kardeşiyle aynı görüşte değildi. Onu uyarmıştı. Yalnız kalmış bir hayvan gibi, kendisi gibilerin yakınlığına ihtiyacı vardı.

Soluk yüzlü garson kız kendisini gözlüyordu. Traş olmaya fırsat bulamadığından, uzamış sakalıyla para vermeden kaçanlara benzemişti. Genel sığınakta geçirilen tek bir gece insanı ne duruma sokuyordu? Geceyi bir fabrika revirinde geçirmiş gibi, üstüne mikrop öldürücü ilâç kokusu sinmişti.

Parayı ödedikten sonra garson kıza sordu: «Telefonunuz var mı?»

Kız, kasanın yanındaki telefonu gösterdi. Rowe, Rennit'in numarasını çevirdi. Tehlikeliydi ama, bir şeyler yapması gerekti. Vakit çok erkendi. Boş odada, telefon zilin yok yere çaldığını duyuyordu. Bugünlerde bir gece içinde her şey yok olabildiği için telefonların işleyeceği şüpheliydi. Fakat Orthotex'in yine de ayakta durduğunu anlamıştı.

Masasına dönerek kahve ve karalama kâğıdı istedi. Kız, Rowe'u kuşkuyla süzdü. Çöken dünyada bile hâlâ toplum kuralları egemendi. Parayı ödedikten sonra, yeniden sipariş vermek alışılmış değildi ama, kâğıt istemek olağandı. Gelenekler, ahlâk kurallarından da köklüydü. Bir toplantıdan ayrılmanın öldürülmeye izin vermekten daha zor olduğunu görmüştü.

Olanları teker teker kâğıda yazmaya başladı. Bir şeyler yapmalıydı. Neden kaçtıklarını

bilmediği gerçek katiller, elini kolunu sallayarak gezerken, işlemediği bir cinayet yüzünden sürekli olarak saklanacak değildi. Hilfe'nin adını yazmadı. Polis yanlış sonuçlar çıkarır ve ona inanan tek kişiye tutuklayabilirdi. Hikyesini doğruca Scotland Yard'a göndermeyi aklına koymuştu.

Yazdıklarını garson kızın bakışları altında okudu. Zayıf bir hikeydi: pasta, ziyaretçi, tanıdığını sandığı o garip tat. Cost'un öldürülmesine gelince, bütün deliller aleyhine gözüküyordu. Polise değil de, bir dostuna göndermesi daha doğru olacaktı... Hilfe ve Rennit'in dışında hiç arkadaşı yoktu ki. Kapiya yöneldiğinde kız onu durdurdu.

«Kahvenin parasını demediniz.»

«zr dilerim. Unutmuşum.»

Kız bir marifet yapmış gibi parayı aldı. Demek haklıydı. Boş pasta tabaklarının rasından, Clapham High sokağından yukarı doğru giden Rowe'un arkasından bakıyordu.

Yakındaki Stockwell İstasyonundan tam dokuzda yeniden telefon etti. Yine kimse karşılık vermedi. Fakat dokuz on beşte yeniden aradığında, Rennit karşısına ıktı. Adamın. «Evet, kim arıyor?» diyen sert sesini duydu.

«Ben, Rowe!»

«Jones'a ne yaptınız?»

«Dn onu dışarda bıraktım...»

«Geri dönmedi.»

«Belki gizliden gizliye izliyordur.»

«Haftalığını vermedim. Dün, gece geleceğini söylemişti. Olağan değil bu. Benden alacaklıyken Jones gelmezlik etmez.»

«Daha kötü şeyler oldu.»

«Jones benim sağ kolumdu. Ne yaptınız ona?»

«Ben gidip Bayan Bellairs'i gördüm.»

«Sorumu karşılık verin! Jones nerede?»

«Bir adam öldürüldü.»

«Ne?»

«Polis de benim öldürdüğümü sanıyor.»

Uzun bir sessizlik oldu. Hayatı boyunca evlilik dışı ilişkileri ortaya çıkarmaya çalışan, mektupları gizlice açıp okuyan Rennit şimdi zorlanıyordu.

«Zaten sizin işinizi üzerime almayı hiç istememiştim,» diye homurdandı.

«Bana akıl vermelisiniz, Rennit. Gelip sizi göreceğim.»

«Hayır!» Durdu ve ekledi: «Ne zaman?»

«Saat onda. Rennit, orda mısınız?» Birisine içini dökmeliydi. «Ben yapmadım Rennit. İnanmalısınız buna. Adam öldürmeyi bir alışkanlık haline getirmedim.»

Öldürmek kelimesini kendini suçlamadan kullanamıyordu. Yasa, daha insafli davranmıştı. Asılsaydı, belki ip boynuna geçerken kendini haklı çıkaracak bir özür bulabilirdi. Fakat onu asmamışlar, davranışlarını hayat boyu incelemesi için özgür bırakmışlardı.

Şimdi inceliyordu işte. Stockwell ve Tottenham Court istasyonları arasında yol alan metroda giden sakalları uzamış, üstü başı toz içinde bir adamdı (Birçok metro istasyonu kapalı olduğu için yolu uzamıştı). Önceki gece gördüğü düşlerin etkisinde, geçmişini düşünüyordu. Yirmi yıl önce düşlere dalan âşık bir

gençti. O günlerde kendini olağanüstü işler başarabilecek bir kahraman olarak görür ve böylelikle sevdiği kızıdan, çirkin ellerini ve sivilceli çenesini saklayabileceğini düşünürdü. Her şey olumluydu.

Kurulan düşlere gülünür; ama düş kurma yeteneğine sahipseniz, hayalinizdeki bazı nitelikleri gerçek hayata aktarmayı başarabilirsiniz. Dinde olduğu gibi ilgisizce tekrarlanan kelimeler, zamanla alışkanlık haline gelir ve farkında olmadan kafanızda birikir. Ve bir gün inanmadığınızı sandığınız halde, inananlara özgü bir davranışta bulunduğunuzda şaşırabilirsiniz.

Karısının ölümünden bu yana, Rowe düş kurmamıştı. Dava boyunca temize çıkabileceğini hiç düşünmemişti. Sanki beyninin o parçası kurumuştur. Fedakârlık cesaret ve erdemlerden yoksundu çünkü, onları hayal etmiyordu. Kaybının farkındaydı. Şimdi düşlerin arasına dalmak istese bile, kafasında yalnız üzüntü vardı.

BAY RENNİT'İN bürosunun karşısında bir kitap açık artırma salonu vardı. Kapının yanındaki rafların arasından Bay Rennit'in bulunduğu yapıya girip çıkanlar gözlenebiliyordu. Haftalık açık artırma, bir sonraki gün yapılacağından, salon kalabalıktı. Sakalı uzamış bir surat, ütüsüz elbise, bu kadar insan arasında kaybo-

luyordu. Cepleri sandviçlerle dolu bıyıklı bir adam, bahçe mimarlığıyla ilgili kitaplara dalmıştı. Bir din adamı -üniversite profesörü de olabilirdi- Waverly Romanlarını inceliyordu. İçerde her sınıftan insan vardı. Kahvelerde, tiyatrolarda birbirine uygun bir kalabalık bulmak mümkündür ama, her tür kitap bulunan böyle bir yerde, her tip insan göze çarpıyordu. İşte açık saçık kitaplar; XVIII. yüzyıl Fransa'sının Pompadour divanlarına uzanmış, gereğinden fazla giyimli kibarların sevişmesini gösterir resimler, Viktorya çağıyla ilgili romanlar, domuz kasaplarının anıları, garip düşünürlerin eserleri, XVII. yüzyılda yazılmış din kitapları, salonu, eski kitapların, korkusuyla yağmurdan ıslanmış kumaş kokusu kaplamıştı. Birden otuza kadar numaralı rafın önünde duran Rowe, Bay Rennit'in kullandığı kapıdan giren ve çıkanları görebiliyordu.

Artırmacının masasının üzerinde, bir zamanlar kendisi de bir açık artırma malı olduğu kadranın altındaki koparılmış kâğıttan anlaşılan saat 9.45'i gösteriyordu. Rowe ilgisini sokağın karşısındaki kapıya vermiş, önünde duran Katoliklerin dua kitabına bakıyordu. Rasgele açtığı sayfalarda adaletsizlerden, kötülerden söz eden yazılar vardı. Sayfaların süslü çerçevesi içinden çıkan kelimeler, çiçek bahçesinden atılan silâh etkisi yapıyordu. Gözü bir satıra takıldı: **'İnsanlar üstün gelmesin!'** Doğruydı. Salının dışındaki dünyada insanlar üstün gelmişti. (Kendisi de). Bunları yapanların hepsi kötü değildi: Cesaret bir katedrali yıkar, sabır bir şehri açlıktan yok eder, acıma öldürür... Er-

demlerimizin tuzağına düşüp ihanete uğramışsınız. Cost'u öldüren her kimse, o an için iyi huylarına gem vurmuştu. Rennit de müşterisine ihanet ederken belki hayatında ilk olarak iyi bir yurttaş gibi davranıyordu. Rowe, tam düşüncelere dalmışken, açık artırma salonunun dışında gazetesini okuyan sivil polisi gördü.

Okuduğu **Daily Mirror**'dı. Omuzunun üzerinden sayfanın yarısını kaplayan karikatürü görebiliyordu Rowe. Üst kattaki pencereden Rennit sokağa bakıp hemen geri çekildi. Salondaki saat ona beş vardı. Bir önceki gecenin pislikleriyle dolu karanlık bir sabahtı. Bay Rennit'in de kendini bırakmasıyle, Rowe büsbütün yalnız kalmıştı.

Bir zamanlar onun da dostları vardı. Sayıları azdı ama, onlara derin ilgiyle bağlanmıştı. Okulda üç arkadaşı olmuştu; umutlarını, bisküvilerini, ölçüsüz isteklerini paylaşmışlardı ama şimdi, değil yüzlerini, adlarını bile hatırlamıyordu. Bir keresinde Piccadilly alanında yakasına çiçek takmış, titizliği her haliyle belli olan kır saçlı bir adam kolundan yakalamış, «Vay, Boojie sen ha?» demişti. Sonra onu Piccadilly Otelinin barına götürmüştü. Rowe okuldaki arkadaşlarını teker teker hatırlamaya çalışmıştı ama, şimdi karşısında beş sterlin borç isteyen bu şık adamı hiç birine benzetememişti. Adam, daha sonra tuvalete gitmek için yerinden kalkmış ve dönmemişti. Hesabı ödemek de Boojie'ye düşmüştü.

Daha sonraları altı kişiyle arkadaşlık yapmıştı. Evlenince kendi dostları, daha çok karısının arkadaşları olmuştu. Tom Curtis, Crooks,

Purrry ve Vane. Tutuklandıktan sonra hepsi dağılmıştı. Geride yalnızca, «Suçsuz olduğunu biliyorum. Sen bir sineği bile incitmezsin,» diyen alık Henry Wilcox kalmıştı. «Fakat ben suçsuz değilim ki. Onu ben öldürdüm!» dediğinde Wilcox'ın kendisine nasıl baktığını bugünkü gibi hatırlıyordu. Bundan sonra ne Wilcox, ne de hokey oynayan ve hükmetmeyi seven karısıyla ilişkisi sürmüştü.

Sivil polis sabırsızlanıyordu. Gazetenin her satırını okumuştı. Saat onu beş geçerken Rowe, kitabı bir kıyıya bırakarak salondan dışarı çıktı. Sivil polis, «Özür dilerim,» deyince Rowe'un yüreği ağzına geldi.

«Buyrun!»

«Kibritim yok da.»

«Alın kutuyu, sizde kalsın.»

«Yapamam bunu. Hele bugünlerde.»

Rowe'un omuzu üzerinden sokağın üst yanındaki yıkıntılara bakıyordu.

«Birini mi bekliyorsunuz?» diye sordu.

«Evet, bir dostumu. Geç kaldı.»

«İyi günler!»

«İyi günler efendim.»

Efendim kelimesini kullanmakla, polis kendini ele veriyordu. Tıpkı şapkasının yana eğikliği ve çevrilmeyen gazete sayfası gibi. Cinayet soruşturmalarına en iyi elemanları göndermiyorlar diye, içinden geçirdi.

Şimdi ne yapacaktı? Keşke, Henry Wilcox yanında olsaydı. İsteyerek çölde yaşayanlar vardı ama, haşır neşir oldukları bir Tanrıya sahiptirler. On yıldan beri arkadaşına gerek duymamış, karısında istediği her şeyi bulmuş-

tu. Henry'nin nerede olabileceğini düşündü. Purry ve Curtis asker olmuşlardı. High Holborn'un yıkılmış köşesini dönerken;

«Allah kahretsin!» diye söylendi. Ben de payıma düşeni yapmaya çalıştım. Orduya almadılarsa, bu benim suçum mu? Sivil Savunma kahramanlarına gelince, küçük memurlar, bilgiç adamlar beni istemediler. Şimdi de savaşlarının dışında tutuyorlar beni. İşlemediğim bir cinayet için arıyorlar. Polisteki kayıtlarımla kurtulma şansım olabilir mi?»

'Pastayla neden ilgileneyim artık,' diye düşündü. 'Benimle ilgisi yok ki. Bu, onların savaşı, benim değil. Her şey örtbas edilene kadar neden saklanmayacak mışım? (savaş sırasında cinayetler çabuk unutulur.) Benim kavgam değil bu. Ateş hattına yanlışlıkla girdim, o kadar. Londra'dan gideceğim. Bırakayım, çılgınlar onu yerle bir etsin. Çılgınlar ölsün... Pastanın içinde önemli bir şey olmayabilir: Belki yalnızca bir niyet kâğıdı ya da şans parası vardı. Belki o kambur, bir şey demek istemişti. Çayın tadını da ben uyduruyorum. Belki de her şey, hatırladığım gibi olmadı. Bombanın yakınımnda patlaması, zaten düşünmekten bitkin bir durumda olan beynimi sarsmış olabilir...' '

İlgilenmediği konulardan söz eden sıkıcı birinden kaçır gibi, telefon kulübesine dalıp bir numara çevirdi. Karşıdan kart bir kadının sesi duyuldu.

«Özgür Anneler. Buyrun?»

•Bayan Hilfe'yle görüşmek istiyorum.•

«Kim arıyor?»

«Bir arkadaşı. Lütfen bağlar mısınız?»

Ve gözlerini kapatıp telefon kulübesini, yıkılmış Holborn'u unutsa; karısının sesini duyduğuna inanacaktı. Gerçekten bir benzerlik yoktu ama, ev sahibi ve tezgâhın arkasındaki kızların dışında bir kadınla konuşmayalı o kadar çok olmuştu ki, herhangi bir kadın sesi duyunca irkiliyordu.

«Kim arıyor efendim?»

«Bayan Hilfe'yle mi görüşüyorum?»

«Evet. Kimsiniz?»

«Ben Rowe.»

Öyle uzun bir sessizlik oldu ki, kızın telefonu kapattığını sandı.

«Alo, orada mısınız?»

«Evet!»

«Sizinle konuşmak istiyorum.»

«Beni aramamalıydınız.»

«Başkasını arayamazdım, kardeşinizden başka. Kendisi orada mı?»

«Hayır.»

«Neler olduğunu duydunuz mu?»

«Bana anlattı.»

«Bir şeyler olacağını ummuştunuz, değil mi?»

«Böylesini değil. Daha kötüsünü ummuştum. **Onu** tanımıyorum.»

«Dün oraya gelmekle sizi tedirgin ettim, değil mi?»

«Kardeşim hiç bir şeyden tedirgin olmaz.»

«Rennit'e telefon ettim.»

«Oh, hayır! Bunu yapmamalıydınız.»

«Kaçma tekniğini henüz öğrenemedim. Neler olduğunu tahmin edebilirsiniz.»

«Evet! Polis'e haber vermiştir.»

«Kardeşinizin ne yapmamı istediğini biliyor musunuz?»

«Evet.»

Konuşmaları, sansürden geçmek zorunda olan bir mektup gibiydi. İçini dökecek birisine şiddetle ihtiyaç duyuyordu. «Benimle bir yerde buluşur musunuz? Beş dakika için.»

«Hayır, ayrılamam. Burayı bırakamam.»

«İki dakika için.»

«İmkânı yok.»

Kızı görüp konuşmak isteğine karşı durmıyordu.

«Lütfen,» dedi.

«Doğru olmaz. Kardeşim kızabilir.»

«O kadar yalnızım ki. Neler olup bittiğini anlayamıyorum. Akıl danışacak kimsem yok. Sormak istediğim birçok soru var...»

«Özür dilerim, ama...»

«Size ya da Hilfe'ye yazabilir miyim?»

«Adresinizi buraya, bana gönderin. Notu imzalamanız gerekli değil. Dilediğiniz bir ad da kullanabilirsiniz.»

Mülteciler bu tür oyunlara alıştılar. Aca-
ba para istese, aynı çabuklukla mı karşılık verecekti. Kendini, evine götüren bir büyüğün elinden tutmuş, kayıp bir çocuk gibi görüyordu... Tedbiri elden bırakarak;

«Gazeteler bir şey yazmıyor,» dedi.

«Hiç bir şey.»

«Polise bir mektup yazdım.»

«İşte bunu yapmayacaktınız. Postaladınız mı?»

«Hayır!»

«Bekleyin. Belki göndermeniz gerekmez. Biraz bekleyin.»

«Bankama gitsem, nasıl olur?»

«Çok çaresiz kalmışsınız, çok çaresiz! Gitmemelisiniz tabii. Sizi orada yakalayabilirler.»

«Fakat nasıl yaşarım...?»

«Çekinizi paraya çevirecek bir arkadaşınız yok mu?»

Kıza kimsenin olmadığını söylemeye çekindi.

«Evet var, var galiba.»

«Öyleyse... Yalnızca ortalıkta görünmeyin.»

«Görünmem.»

Kız telefonu kapattı. Rowe, ortalıkta görünmemeye çalışarak Holborn'a döndü. Tam önünde, açık artırma salonundan çıkmış, cepleri şişkin biri yürüyordu.

Genç kız, 'Arkadaşınız yok mu?' diye sormuştu. Mültecilerin hep dostları olurdu. Mektupları gizlice taşırlar, pasaport düzenler, memurlara para yedirirlerdi. Bir kıta kadar büyük yeraltı dünyasında dostluk vardı. İngiltere'dekiler henüz bu inceliği öğrenememişlerdi. Çekini almasını kimden isteyebilirdi? Bir iş adamından değil her halde. Yalnız yaşamaya başladığından beri, alış verişle ev sahibi kadın meşgul olmuştu. O gün bir kere daha eski arkadaşlarını düşündü. Anna Hilfe bir mülteci olarak dosttan yoksun olacağını aklına getirmemişti. Bir mültecinin her zaman bir parti ya da ırka bağlılığı vardı.

Perry ve Vane'i düşündü. Onları nasıl bulacağını bilse bile değmezdi. Crooks, Boyle, Cur-

tis... Curtis onu mat edebilirdi. Ölçüleri basit, huyları ilkeldi ama rahat bir insandı. Geriye Henry Wilcox kalıyordu. Eğer hokey oyuncusu olan karısı burnunu sokmazsa şansı olabilirdi. Kendi karısıyla bu kadının ortak yönleri yoktu. Karısını öldüren bir adamın nerede durabileceğini kestirmek güçtür, diye düşünürdü.

Henry'ye ne diyecekti? Cebindeki mektupta her şey yazılıydı, fakat Henry'ye gerçeği söyleyemezdi. Polis gibi Henry de işlenen bir cinayete yalnızca tanıklık ettiğine inanmazdı. Savaş yüzünden zaten erkenden kapanan bankaların tatil olmasını beklemeli, sonra da çok önemli bir neden uydurmalıydı.

Ama ne? Oxford caddesinde bir yerde yemek yerken hep bunu düşündü. En iyisi Henry'yle karşı karşıya gelinceye kadar beklemek ve aklına ilk geleni söylemekti. Yoksa teslim mi olmalıydı? Yemeğin parasını öderken, Henry'i belki de bulamayacağı aklına geldi. Henry, Battersea'de oturuyordu ya, bu günlerde Battersea oturulacak gibi değildi. Orada yirmi bin kişi ölmüştü. Henry'de hayatta olamayabilirdi. Telefon rehberine baktı. Oradaydı Henry.

'Bunun bir önemi yok' diye düşündü. Hava akınları, rehberin basılmasından sonra başlamıştı. Denemek için numarayı çevirdi. Telefonun zilini işitince irkildi ve içi burkularak ahizeyi yerine koydu. Olanlardan önce Henry'yi sık sık arardı. Artık karar vermeliydi. Henry olmasa bile evi oradaydı. Bozduracağı çeki telefon tellerinden gönderemezdi ki. Bu defa

kendi gitmeliydi. Henry'yi son olarak, mahkeme gününden bir gün önce görmüştü.

Piccadelly'den 19 numaralı otobüse bindi. O tarihte yol, St. James Kilisesinin yıkıntılarından sonra, sessiz bir kırıktan geçerde. Knightsbridge ve Sloane sokağı savaştan uzaktı. Fakat Chelsea ve Battersea, savaşın en etkili olduğu yerlerdi. Yerle bir edilen Battersea, Holborn ve East End'de ayakta kalabilen bölümler de vardı.

Wilcox'un sokağı da böyleydi. Orta sınıftan insanların oturdukları parka bakan büyük apartmanlar, sapasağlam duruyorlardı.

Kiralık levhası asılı birçok katlardan, 63 numaralı blokun dışındaki birini kiralamak geçti aklından. Fakat bir tane bile yoktu. Apartmanın kapısından içeri girdiğinde, orada oturanların evde ya da dışarda olup olmadıklarını belirten bir tahta gözüne çarptı. Wilcox evde görünüyordu ama olmayabilirdi de. Çünkü **'Dışarda'** yazmak hırsızları çağırmak demektir. En üst katta oturan Henry'nin dairesine çıkmak için asansör olmadığından, merdivenleri tırmanmak gerekti.

Dairelerin arka yanında Chelsea'ye bakan merdivenleri çıktıkça, savaş kendini gösteriyordu. Kiliselerin çoğunun kulesi yıkılmıştı. Gerçekte bir gecekondu semti olmayan bu yerde, gecekondu yıkıntısı temizliğine girişilmiş gibiydi.

Merdivenleri çıkıp kendine yabancı olmayan kata gelmek Rowe'a acı verdi. Emreden karısı, sıkıcı mesleği - Henry muhasebeciydi - ve kaçamak yapmasına izin vermeyen işinden

ötürü Henry'ye acıdı. Rowe'un dört yüz sterlinlik yıllık geliri Henry'ninkine göre çok yüksekti. Rowe, Henry'ye zengin birinin, yoksul bir akrabasına duyduğu yakınlığı duyuyordu. Belki Henry'ye biraz yardımda bulunduğu için Bayan Wilcox kendini sevmiyordu.

Kapıya geldiğinde zili çalıp çalmamak için bocaladı.

ZİLİ çalmaya vakit bulamadan kapı açıldı ve eşikte Henry göründü. Çok değişmişti. Karısı temiz giyinmesine pek dikkat ederdi. Şimdi sakalı uzamış, ayağında kirli bir pantolon vardı. Rowe'u görmeden yanından geçerek, merdivenlerden aşağıya baktı:

«Daha gelmemişler.»

Aşçıya benzeyen, gözleri kızarmış orta yaşlı bir kadın arkasından geldi:

«Henüz erken Henry. Çok erken daha,» dedi.

Rowe bir an durakladı. Savaş, Henry'nin karısını bu hale mi getirmişti?

O sırada Henry, Rowe'un farkına vardı. Sanki daha dün görüşmüşler gibi;

«Ah, Arthur... Geldiğine ne iyi ettin!» dedikten sonra içeri girdi ve dededen kalma eski bir saatın altında durdu.

Kadın, «Buyurun. Nerdeyse gelirler.» diyerek Rowe'u buyur etti.

Kadının arkasından içeri girdi. Başkaları

beklendiğinden kapı açık bırakılmıştı. Olayların, kendisini yabancı olduğu çevrelere getirip bırakmasına artık alışmıştı.

Bayan Wilcox'un Tudor Şirketine ısmarlayıp yaptırdığı meşe ağacından bir sandığın üzerinde, katlanmış bir pantolon ve şapka vardı. Bu ona, giydiklerinin, hapishane gardrobuna teslim edilmesini hatırlattı. Loş koridorda beliren Henry, «İyi ki geldin Arthur,» diye tekrarladıktan sonra yeniden gözden kayboldu.

Orta yaşlı kadın;

«Henry'nin her arkadaşı buyurabilir. Ben Bayan Wilcox.» dedi. Rowe'un şaşkınlığını karanlıkta yüzünden okumuş gibi ekledi: «Henry'nin annesiyim. Gelin, içerde bekleyin. Nerdeyse gelirler. Karartma yüzünden burası çok karanlık. Pencerelerin de çoğunun camı kırık.»

Rowe'un yemek odası olarak hatırladığı bir odaya girdiler. Bir parti verilecekmiş gibi evdeki bütün bardaklar ortadaydı. Henry de bir köşeye büzülmüştü. Arkasındaki rafta, üzerlerinde takım adları ve tarih yazılı gümüş dört kupa duruyordu. Rowe, bunlardan içki içmek, para cüzdanından içmek gibi bir şey olur her halde diye düşündü.

Kupalara bakarken, «Engel olmak istemem...» diye söze başladıysa da, Henry üçüncü kere «İyi ettin, iyi...» dedi. Arkadaşlıklarının üzerine kurulduğu cezaevindeki o olayı hiç hatırlamaz görünüyordu. Bayan Wilcox araya girerek:

«Henry'nin eski dostlarının onu araması çok iyi,» dedi.

Rowe, Henry'nin karısını sormak üzerey-

ken birden her şeyi anladı. Ortadaki bardakların, Henry'nin uzamış sakalıyla bekleyişin nedeni ölümdü... Fakat Henry her şeye rağmen, olduğundan genç görünüyordu. Üzüntü insanı yaşlandırır derler ama, çok kere sorumluluktan kurtulmak da insana gençlik kazandırırdı.

Rowe, «Bilmiyordum.» dedi. «Bilseydim, gelmezdim.»

Bayan Wilcox gururla, «Gazeteler yazdı.» diye karşılık verdi.

Annesi oğlunu yeniden kazanmış olmanın verdiği sevinci az da olsa gizleyerek olanları anlatırken, Henry dişleri birbirine çarparak köşesinde duruyordu.

«Doris'le övünüyoruz. Tabutunun üstünü, temiz üniformasıyla örteceğiz.»

«Çok üzıldüm Henry.»

Henry kızgınlıkla, «Delilikti yaptığı. Hakkı yoktu. Duvarın çökeceğini söylemiştim ona,» dedi.

«Ama Henry biz övünüyoruz onunla, övünüyoruz!»

«Durdurmalıydım onu. O kahrolası kupalardan bir tane daha kazanmak istiyordu.»

Annesi, «Ama Henry, İngiltere için oynuyordu,» dedikten sonra Rowe'a döndü: «Ben üniformasının yanına bir hokey sopası koyalım diyorum, ama Henry kabul etmiyor.»

«Ben artık gideyim. Bilseydim gelmezdim.»

«Hayır. **Sen** kalacaksın. **Sen** bilirsin bunun ne demek olduğunu...» Rowe'a ilk defa görüyormuş gibi bakıyordu. «Ben de karımı öldürdüm. Onu koruyabilir, yere yatırabilirdim...»

Annesi, «Neler söylediğini bilmiyorsun Henry! Sonra bu bay, kimbilir ne düşünür,» diye atıldı.

«Bu bay dediğin, Arthur Rowe'dur, anne!»

«Ya...» dedi Bayan Wilcox. «Ya...» Ve tam o sırada sokaktan ağır ağır ilerleyen tekerlek ve ayak sesleri duyuldu.

Bayan Wilcox, «Nasıl cüret edebilmiş gelmeye?» dedi.

« O benim en eski arkadaşım, anne.» Merdivenlerden yukarı biri çıkıyordu. «Neden geldin Arthur?»

«Sana bir çek bozdurmak için.»

Bayan Wilcox, «Ne saygısızlık,» diye araya girdi.

«Olanları bilmiyordum ki...»

«Ne kadarlık çek?»

«Yirmi.»

«Üstümde yalnız on beş sterlin var. Onu veriyim.»

Henry'nin annesi, «Ona güvenme Henry!» diye söylendi.

«Çekimin karşılığı vardır. Henry bilir bunu.»

«Bankaya gidip bozdurun.»

«Bankalar kapandı, Bayan Wilcox. Üzgünüm, fakat paraya çok ihtiyacım var.»

Odada Henry'nin karısına ait, az gösterişli, fakat değersiz bir yazı masası vardı. Hepsi kolay kırılabilir, dayanıksız türden eşyaların arasında dolaşmak, şişelerin arasında körebe oynamak gibiydi. Belki de hokey sopalarının sertliğinden bıkmış olan Henry'nin karısı, evini böyle döşemişti. Yazı masasına doğru git-

mekte olan Henry'nin koluna takılan gümüş bir kupa yere yuvarlandı. O sırada, içeri giren çelik miğferli bir adam kupayı yerden kaldırırken: «Cenaze alayı geldi Bay Wilcox,» dedi.

Henry masaya dayanmış, titriyordu.

Bayan Wilcox, «Formasını hazırladım. Koridorda olacak,» diye karşılık verdi.

«Büyük bir bayrak bulamadım. Yıkıntıların üzerine diktikleri küçük bayraklar da hiç gösterişli değil. Nöbete kalanlardan başka herkes cenaze törenine katılıyor, Bayan Wilcox. A.F. S.'de temsilci gönderiyor ayrıca. Kurtarma ekibi, yıkıntı kaldırıcılardan dört kişi ve polis bandosu geliyor.»

Bayan Wilcox heyecanlanmıştı.

«Ah, ne kadar güzel! Doris görebilseydi.»

«Görebilir efendim. Eminim ki görebilir,» dedi adam.

Bayan Wilcox bardakları gösterdi;

«Törenden sonra hepiniz yukarı gelirsiniz.»

«Çok kalabalığız efendim. Yalnız şefleri çağırırsak daha iyi olur. Yıkıntı kaldırıcılar böyle bir çağrı beklemezler zaten.»

«Haydi Henry, gidelim artık! Bu kadar kişiyi bekletmemeliyiz. Formayı kollarında taşımalsın. Şu üstünü başını düzelt. Herkesin gözü sende olacak.»

Henry annesine, «Anlamıyorum, neden onu sessizce gömmüyoruz?» dedi.

«Ama o bir kahraman şimdi.»

Adam söze karıştı.

«Ona Dizbağı nişanı verseler, hiç şaşmam. İlçemize verilmiş ilk nişan olacak.»

«Düşün Henry. O artık yalnızca senin karın değil, İngiltere kahramanları arasına girdi.»

Henry kapıya yöneldi. Polis yerden aldığı ve koyacak yer bulamadığı kupa elinde, olduğu yerde duruyordu.

«Bir yere bırak,» dedi Henry. «Nereye olursa.»

Rowe'u geride bırakarak koridora çıktılar.

«Miğferini unuttun Henry,» dedi Bayan Wilcox. Henry'yi Henry yapan bütün şeyler gitmiş, her şeye dikkat eden Henry, bu yeteneğini yitirmişti. Sanki sayılar, kruvaze ceket ve hokey oynayan karısı olmayınca Henry de ortadan silinmişti.

«Sen git,» dedi annesine. «Sen git.»

«Ama Henry...»

Polis, «Anlayışlı olmalıyız efendim. Karakoldaki herkes Bay Wilcox'un çok duygulu olduğunu bilir. Anlayış gösteriniz,» diye polis bandosu, A.F.S., karakoldakiler ve dört yıkıntı kaldırıcı adına konuştu. Bayan Wilcox'un dışarı çıkmasına incelikle yardım ederken Doris'in formasını da aldı. Polisin, barışta temizliğine özen gösterdiği üniforması şimdi bumburuştu. Savaş, tanıdık yüzlerin alışılmadık kötü kılıklara büründüğü korkunç bir düş gibiydi. Henry de böyleydi.

Henry'nin bozdurulacak çeki hatırlaması umudu içinde Rowe, gidenleri izlemek üzere

kararsızca ilerledi. Parayı ancak Henry'den alabilirdi; başvuracağı bir başkası yoktu. Henry; «Gittiklerini gördükten sonra buraya döneriz. Anlıyorsun, değil mi? Dayanamıyorum...» dedi.

Birlikte parkın yanındaki yola çıktılar. Cenaze alayı nehre doğru gidiyordu. Tabutun üstündeki çelik miğfer, kış güneşi altında parlamıyordu. Kurtarma ekibi de, polislerle uymayan adımlarla arkadan geliyordu. Resmî, fakat gülünç bir cenaze töreniydi bu. Parktaki ağaçlardan dökülen yapraklar havada uçuşurken, Duke of Rockingham'da kafayı çektikten sonra çıkanlar, şapkalarını ellerine alarak cenazeyi selâmlıyorlardı. Henry, «Ona yapmamasını söylemiştim,» derken rüzgâr törene katılanların ayak seslerini getiriyordu.

Henry, birdenbire, «Özür dilerim,» diyerek, cenaze alayına katılmak üzere hızla ilerledi. Şapkasını giymemişti. Saçları artık kırılıyordu. Geri kalmaktan korkarak koştu. O, karısına giderken Arthur Rowe yapayalnız kaldı. Cebindeki paraları eliyle yokladığında fazla bir şey kalmadığını anladı.

KİTAPLAR

'Beklenmedik bir şekilde yakalandığınızda, karşı koymanız boşunadır.'

Küçük Dük

İKİ YIL SÜREYLE kendini öldürmenin yararlarını düşünen biri bile, harekete geçmek için son kararı kolay veremez. Rowe gidip kendini nehre atamazdı, hem belki de bir kurtaran olurdu. Fakat cenaze alayının arkasından bakarken, başka bir çözüm yolu düşünemiyordu. Cinayet suçuyla aranıyordu ve cebinde otuz beş şilini vardı. Bankaya gidemezdi, Henry'den başka dostu da yoktu. Henry döndükten sonra, yeniden evine gidebilirdi ama bu bencilliği yapamazdı. Ölmek, en basit çözüm yoluydu. Uçan bir yaprak paltosuna kondu. Eski bir inanışa göre bu para demekti, ama ne zaman?

Chelsea Köprüsüne doğru rıhtımda yürümeye başladı. Sular çekildiğinden martılar çamurda dolaşıyorlardı. Çocuk arabaları ve köpekler ortada yoktu. Gördüğü tek köpek de, sahipsiz bir zavallıydı. Parktaki ağaçların ar-

kasından iri burunlu bir meteoroloji balonu gö-
ğ e tırmanıyordu.

Şimdi yalnız para değil, tanıdıklardan sak-
lanmak için sığınacağı evi de yoktu. Her gün
çayını hazırlayan Bayan Purvis'i arıyordu. Yok
olma, bağışlama, cezalandırılma ve barışı da
kapsayan sonuca yaklaşan günleri, Bayan Pur-
vis'in her gün kapısını tıkırdatmasıyle sayardı.
«**David Copperfield**» ve «**Antikacı Dükkânı**»
nı da arıyordu. Öldürülecek bir sürü fareyle uğ-
raşan roman kahramanı küçük Nell'e acıımıyordu.
Kendisi de şimdi bu farelerden biriydi.

Çok kişinin hayatına son verdiği rıhtımdan
aşağıya eğilerek derin düşüncelere daldı. Baş-
kalarını sıkıntıya sokmak istemiyordu. Artık
kızgınlığı geçtiğinden, o garip tattaki çayı iç-
mediğine pişmandı. Ölümün çirkin görüntüsüyle
günahsız birini ürkütmek haksızlık olurdu.
Çünkü, çirkin olmayan çok az intihar olayı var-
dı. Katil, ölümü daha sessiz ve mutlu göster-
mek için elinden geleni yaptığından, cinayetler
daha iyi bir görünüşe sahipti. 'Biraz param ol-
sa, her şey ne kadar kolay olurdu,' diye düşün-
dü.

Bankaya gider ve polisin kendisini yakala-
masını sağlardı. O zaman da büyük bir ihtimal-
le asarlardı onu. Fakat işlemediği bir suç için
asılmak aklına gelince kan beynine çıktı. Buna
karşılık kendini öldürse, bu işlediği bir suç için
olacaktı. Kutsal adaletin yerine geleceğine her
zaman inanmıştı.

Toplum kurallarına bağlı olanlara göre, bir
katil, canavarın biridir. Katile göreyse; kahval-
tıda çay ya da kahve içen, iyi bir kitabı beğе-

nen. romandan çok biyografi okumayı yeğ tutan, belli bir saatda yatağa giren, fiziksel alışkanlıkların iyilerini geliştirmeye çalışan, kabızlıktan yakınan, kedi ya da köpek seven ve politika konusunda bazı görüşleri olan sıradan bir kişidir.

Ancak, katil iyi bir kişiye, bir canavar olarak görülebilir.

Arthur Rowe bir canavardı. Çocukluğu Birinci Dünya Savaşı'ndan önce geçtiğinden, çocukluk tanımlarını silmek çok zordu. Acı vermenin yanlış olduğuna inandırmışlardı onu. Fakat çürük dişleri yüzünden Bay Griggs olarak hatırladığı beceriksiz bir dişçinin elinden çok çekmiş, çok acı duymuştu. Yedi yaşından önce, acı çekmenin ne demek olduğunu bildiğinden, bir farenin bile kıvranmasına dayanamazdı.

Çocuklukta ölümsüzlüğün parıltısı altında yaşanır. Cennet, deniz kıyısı kadar yakındır. Dünyanın karışık ayrıntıları arkasında sadelik yatar: Tanrı iyidir, büyükler her sorunun karşılığını bilirler, gerçek denen bir kavram vardır ve adalet saat gibi doğru işler. Kahramanlar da gözü pek, gerçeği söyleyen, iyi kılıç kullanan ve yenilgiye uğramayan kişilerdir. Bu nedenle büyü-yünce okuduklarımız, çocukken bize okunanlar kadar ilgimizi çekmez. Küçükken dinlediklerimiz, kurallarını bildiğimiz sadelik dolu bir dünyadan, sonrakiler ise karışık ve görüp dinlediklerimizle çelişen, boşa giden umutlarımızdan söz ederler: adı polis kayıtlarına geçmiş bir hariciyecisi, vergi kaçakçıları, gizli köşelerde işlenen günahlar ve erdemlilik hakkında konuştuğu için hor gördüğümüz birinin boş sesi,

Küçük Dük ihanete uğramış, ölmüş ve unutulmuştur. Haini tanıyamaz, kahramandan şüphe eder ve sıkıntılarla dolu bir dünyada yaşarız. **‘Dünya ne kadar küçük,’** ve **‘Kendim buranın yabancıyım,’** cümlelerini din kitapları yazar.

Rowe bir katildi, tıpkı başkalarının şair olduğu gibi. Fakat günahsız kurtarmak, suçluyu cezalandırmak için elinden geleni yapmaya hazırdı. Her şeye rağmen bir yerlerde eşitliğine var olduğuna inanıyordu. Davranışlarını inceden inceye gözden geçirir ve kendini haksız çıkarırdı. Rıhtım duvarına yaslanmış dururken, acıya karısının değil, kendisinin dayanamadığını belki yüzüncü defa tekrarlıyordu.

Hastalığının ilk dönemlerinde karısının beklemek istemediğini bir an önce ölmeyi dileğini hıçkırıklar arasında söylediği bir gerçektir ama, bu bir bunalım sırasında olmuştu. Sonradan Rowe, onun gösterdiği sabıra dayanamaz durumlara gelmişti. Onunkinden değil, kendi acısından kurtulmaya çabalıyordu. En sonunda kadın, Rowe'un verdiği sütün içinde ne olduğunu anlamıştı, fakat ürkmüş ve sormaya korkmuştu. Akşamları içtiği süte zehir koyup koymadığından kuşkulandığı adamla birlikte yaşamayı nasıl sürdürebilirdi? Kocasını seviyorsa ve acıdan bıkmışsa sütü alıp içmek, en kolayıydı.

Fakat Rowe hiç bir zaman duyulan korkunun, acıdan daha kötü olduğunu ve kadının her şeye rağmen yaşamayı ölüme yeğ tutabileceğini bilemeyecekti. Hayvanın can çekişmesini görmeye dayanamadığından sopayı kaparak öldürmüştü... Karısı sütü içip arkasına yaslandığı ve gülümseyerek, «Tadı ne kadar tuhaf,» dediği

andan beri, aynı soruları kendi kendine sormuştu. Uyuyana kadar onun yanında kalmayı çok istemişti ama her zamanki gibi davranmak zorundaydı. Alice, tek başına ölmeliydi. Karısının da, kendisinin yanı başında bulunmasını isteyeceğinden emindi, fakat bu da her geceki gibi olmayacaktı. Nasıl olsa bir saat sonra yukarıya, yatmaya çıkmayacak mıydı? Ölüm anında bile günlük alışkanlıklara bağlı kalmışlardı. Rowe, polisin, «Neden yanında kaldınız?» diye sorabileceğini düşünmüş, karısı da kocasının temize çıkması için kendi payına düşeni yapmıştı. Hiç bir zaman öğrenemeyeceği çok şey vardı. Fakat polisin sorularına yalanla karşılık vermek cesaret ve gücünü kendinde bulamamıştı. Yalan söyleseydi, belki de onu asmak zorunda kalacaklardı.

Artık, kendi kendini yargılamayı sona erdirmenin zamanı gelmişti.

BİR SES «Thames'i de ortadan kaldıramazlar ya,» dedi. Rowe, «Özür dilerim. Anlayamadım,» diye karşılık verdi.

«Yerin altı güvenlidir. Bomba işlemeyen mahzenler.»

Rowe, önce bu kır bıyıklı yüzü bir yerde gördüğünü sandı. Adam şişkin ceplerinden ekmek parçaları çıkarıp suya attı. Daha suya düşmeden yerlerinden kalkan martılardan biri ekmeği kaptı ve kıyıdaki mavnaların üzerinden,

Lots Road'un isten kararmış bacalarına doğru uçuştı.

Adam, «Gelin, güzellerim!» diyerek kırlangıçları çağırdı. «Amcalarını tanırlar. Tanırlar beni.»

Dudaklarının arasına sıkıştırdığı ekmek kırıntılarını kuşlar ağzından öper gibi alıyorlardı.

Rowe, «Savaş sırasında bütün komşularınızı doyurmak zor olmalı,» dedi.

Adam, «Gerçekten öyle,» derken ağzını açtığında dişleri yangından arta kalanlar gibi ortaya çıktı. Kahverengi eski şapkası üzerine serptiği kırıntılara, yeni bir kırlangıç sürüsü kondu.

«Bütününüyle yasalara aykırı,» dedi. «Eğer Lord Woolton duyacak olsa.»

Bavulunu üstüne koyduğu dizine bir kırlangıç kondu. Kuşlarla arası çok iyiydi.

Rowe, «Sizi daha önce de görmüştüm,» dedi.

«Olabilir.»

«Bugün ikinci defa görüşüyoruz.»

«Gelin güzellerim!» dedi, yaşlı adam.

«Chancery Lane'deki artırma salonunda.»

İki ölgün göz Rowe'a çevrildi.

«Dünya küçüktür.»

Adamın kılıksızlığına bakan Rowe, «Kitap mı alırsınız?» diye sordu:

«Alır, satarım,» dedi ve Rowe'un aklından geçenleri okumuş gibi; «İş kıyafetim. Kitaplar çok tozlu oluyor,» diye ekledi.

«Eski kitaplara mı meraklısınız?»

XVIII. yüzyıl bahçe mimarlığına ait olanları alırım. Fullove, Fulham Road, Battersea.»

«Peki, alıcı bulabiliyor musunuz?»

«Umdüğunuzdan daha çok.» Kollarını birden yana açtı ve yeteri kadar oynadığı çocuklarmış gibi, kuşları uzaklaştırdı. «Fakat bu günlerde her şey durgun. Ne için savaştıklarını anlamıyorum.» Ayağıyla bavula dokundu. «Burada bir sürü kitap var. Bir Lordun evinden aldım. Bazıları acınacak durumda ama, bazıları da... Kötü bir alış veriş diyemem. Size gösterirdim ama, belki kuşlar üstlerime pisler. Aylardan beri ilk olarak satın aldıklarım bunlar. Eskiden olsa saklar, yazın gelecek Amerikalıları beklerdim. Şimdi, hemen elimden çıkarmaya bakıyorum. Eğer bunları saat beşte Regal Court'taki alıcıya teslim etmezsem, satış geçersiz olacak, çünkü alarm verilmeden, şehir dışındaki evine götürmek istiyor. Saat kaç acaba? Benim saatim yok da.»

«Saat henüz dört.»

«Gitmeliyim. Kitaplar da öyle ağır ki. Ben de çok yorgunum. Uzun bir gün geçirdim. Biraz dinlenmeme izin verir misiniz?» . Bavulun üzerine oturdu ve sigara paketini çıkardı. «Sigara içer misiniz? Siz de yorgun görünüyorsunuz.»

«Ah, iyiyim ben.» Rowe kendisine yaşlanmış, yorgun gözlerle bakan adama acıdı. «Neden bir taksiyle gitmiyorsunuz?»

«Efendim, bu günlerde param çok az. Eğer taksiyle gidersem çok para öderim. Kitapları vereceğim adam da, daha onları inceleyecek ve belki bir tek kitap bile almayacak.»

«Hepsi bahçe mimarlığıyla mi ilgili?»

«Evet. Bu, kaybolmuş br sanattır. Bilirsiniz, yalnızca çiçeklerle yetinilmez. Fakat bu gün bahçe mimarlığı denince akla, yalnız çiçek geliyor.»

«Çiçekleri sevmez misiniz?»

«Onlar da olmalı, tabî.»

«Korkarım, çiçeklerin dışında, bahçe mimarîsi hakkında bildiklerim çok az.»

Yorgun gözler şeytanca göz kırptı.

«Makineleşti artık.»

«Makineleşti mi?»

«Önünden geçerken su fışkıran heykeller ve yapma mağaralar vardı. Bu mağaralar için neler neler düşünmüşlerdi. İyi bir bahçede kendinizi güvenlik içinde bulamazdınız.»

«Ben de tam tersi olduğunu sanıyordum.»

Satıcı, ağır kokan soluğunu Rowe'un yüzüne doğru bırakarak;

«Onlar öyle düşünmüyorlardı efendim,» dedi.

Rowe, uzaklaşmak istediye de adama acıdığından yerinde kaldı.

«Sonra, mezarlar da vardı...»

«Onlarda mı su fışkırtıyorlardı?»

«Ah, hayır! Ölülerin sessizliğini ve ciddiyetini yansıtıyordu onlar.»

«Kara gölge altında, kara düşünceler.»

«Hangi yönden baktığınıza bağlı, değil mi efendim?» Satıcının kuşlara zevk alarak baktığına şüphe yoktu. Ceketinin üstündeki kuş pisliğini sildi; «Yücelik ya da gülünçlükten hoşlanmıyorsunuz galiba?»

«Belki de insan karakterinin sade olmasını yeğ tutuyorum.»

Adam güldü: «Anlıyorum sizi. İnanın bana, yaptıkları mağaralarda buna yer vermişlerdi. İçerlerine rahat bir koltuk koymayı hiç bir zaman unutmamışlardır,» dedi ve kötü kokulu soluğunu yeniden Rowe'a üfledi.

Rowe, «Artık gitseniz iyi olur. Satışınıza engel olmayayım,» derken kendisine yorgun gözlerle bakan, zorlu bir gün geçirmiş adama acıyordu. Kendisinden hoşlanmış olan adamın görüşlerine saygılı olmak gereğini duyuyordu.

«Evet, gitmeliyim,» dedi ve ayağa kalkarken kuşların üzerinde bıraktığı ekmek kırıntılarını silkti. «İyi sohbeti severim. Sığınaklar arasında koşturmaktan pek vakit bulamıyorum da.»

«Sığınakta mı kalıyorsunuz?»

«Gerçeği söylemek gerekirse, bombalara dayanamıyorum. Fakat siz sığınakta uyumuyorsunuz galiba.» Bavulun ağırlığıyla iki büklüm olmuştu. «Horluyorlar, habire de konuşuyorlar....»

«Parka neden geldiniz? Yolunuzu uzatmışsınız.»

«Biraz dinlenmek istedim, efendim. Sonra kuşlar, ağaçlar da beni çağırdılar sanki.»

«Verin şu bavulu bana. Nehrin bu kıyısına otobüs işlemez.»

«Ah, sizi rahatsız etmek istemem, efendim! Gerçekten istemem,» derken içtenlikle konuşuyordu. Bahçe mimarlığıyla ilgili kitaplarla dolu bavul çok ağırdı. «Tuğlalar dışında, kitaplardan daha ağır bir şey yoktur.»

Parktan çıkarlarken Rowe bavulu öteki eline aldı:

«Biliyor musunuz, randevunuza geç kalıyorsunuz,» dedi.

Adam ezile büzüle karşılık verdi:

«Hep dilimin yüzünden. Ne olursa olsun paraya kıyıp taksiyle gideceğim.»

«Ya, iyi olur.»

«Sizi de gideceğiniz yere götürebilirim. Gittiğim yana mı gideceksiniz?»

«Ah, fark etmez!»

İllerdeki köşeden taksiye bindiler ve satıcı çekinerek arkasına yaslandı.

«Bir şey için para ödemeye karar verdiğinizde, keyfini çıkarmalısınız. Benim düşüncem bu.»

Fakat camları kapalı taksinin içinde, öbürü için keyif sürmek kolay değildi. Çürük diş kokusu çok keskindi. Rahatsız olduğunu gizlemek için Rowe konuşmaya başladı:

«Siz de bahçe mimarlığı yaptınız mı?»

«Bahçeyle ilgisi olanı değil.» Adam pencereden dışarı bakarken hiç de keyifli görünmüyordu. «Acaba bana son bir iyilikte bulunabilir misiniz? Regal Court'taki merdivenler benim yaşıma göre değil. Hiç kimse benim gibi birine yardım da etmez. İşim kitaplardır ama, onlar için ben satıcıdan başka bir şey değilim. Bunları yukarı çıkarsanız, yeter. Hiç beklemezsiniz. Altı numarada kalan Bay Travers'i isteyin. Bavulu bekliyor. Yapacağınız şey, kitapları ona vermek.» Reddedilmekten korkarak devam etti: «Sonra da yaptığınız bu iyiliğe karşılık sizi istediğiniz yere bırakırım.»

«Nereye gitmek istediğimi bilmiyorsunuz ki.»

«Olsun. Bir kaç kuruş az, bir kaç kuruş fazla, ne çıkar?»

«Ama, çok uzaklara gidebilirim.»

Adam kendini zorlayarak: «Bir deneyin bayım. Bir deneyin,» dedi. «Size bir kitap satarım. Böylece ödeşiriz.»

Belki adamın köle gibi davranışı ve kötü kokusu Rowe'u bu işten kaçınmaya zorluyordu.

«Bavulu çıkarmasını kapıcıdan isteyebilirsiniz.»

«Onlara güvenmem.»

«Yukarıya o taşır, siz de birlikte gidersiniz.»

«Uzun ve yorucu bir günün sonunda merdivenleri çıkamam bayım.» Arkasına yaslandı ve kalbini göstererek ekledi: «Aslında hiç taşımamam daha doğru ama...»

Rowe hiç hoşlanmadığı halde 'buralardan uzaklaşmadan önce son bir iyilikte bulunayım' diye geçirdi içinden. Adamın yorgun ve hasta görünüşü doğru söylediğine inandırıyordu insanı. 'Neden sanki' diye düşündü Rowe; 'burada, taksinin içinde bulunuyor ve XVIII. yüzyıla ait kitapları bir yabancıнын odasına götüreceğimi, başka bir yabancıya vaat ediyorum?' Gerçek dışı bir gücün kendine yön verdiğini, davranışlarını denetimi altına aldığını ve istediği kalıba soktuğunu hissetti.

Sakalları uzamış, üstleri toz içinde iki garip adam, Regal Court'un önünde taksiden indiler. Rowe'un ağzından henüz bir söz çıkmamıştı ama, seçme hakkı olmadığını görüyor-

du. Yürüyüp giderek, adamı yüküyle baş başa bırakamayacaktı. Kapıcının kuşkulu bakışları altında, elinde bavulla otele girdiğinde kapıcı; «Oda ayırtmış mıydınız?» diye sordu.

«Burada kalmıyorum. Bavulu, Bay Travers için getirdim.»

Kapıcı, «Danışmaya sorun lütfen,» dedikten sonra kapıya gelen yağlı bir müşteriye doğru yöneldi.

Satıcı doğru söylemişti. Yukarı çıkan merdivenler gerçekten çok yüksekti. Mimarı her halde romantik biri olacaktı ki, tuvalet giymiş bir kadının ağır ağır aşağıya inebilmesi için böyle düzenlemişti. İki gündür traş olmamış yorgun bir adamın, bir bavul dolusu kitapla çıkacağı aklına gelmemişti. Rowe merdivenleri saydı: Elli basamaktı.

Rowe'u inceden inceye süzen danışma memuru, ağzını açmasını beklemeden;

«Boş odamız yok bayım,» dedi.

«Altı numarada kalan Bay Travers için bazı kitaplar getirmiştım.»

«Ah, evet. Sizi bekliyordu. Kendisi dışarda, fakat sizi içeri almamızı söylemişti.»

«Beklemek istemiyorum. Kitapları bırakacağım.»

«Bay Travers, beklemenizi emretti.»

«Bay Travers'in verdiği emirlerden bana ne!»

Memur orada ayakta duran uşağa seslenerek;

«Bu bayı altı numaralı odaya götür, Bay Travers'in odasına. İçeri girmesi için Bay Travers'in emirleri var,» dedi.

Rowe, uşanın arkasından sonu gelmez ve gizli ışıklarla aydınlatılmış koridorlardan yürüdü. Gecelik giymiş, pembe terlikli bir kadın yanlarından geçti. Bu uzun koridorlarda, bir sürü uşak ve hizmetçinin dolaşması beklenirdi ama, ilerde önlerine yalnızca tıknaz bir Yahudi çıktı ve birdenbire gözden kayboldu. Uşanın taşımaya yanaşmadığı ağır yükün altında ezilen Rowe'un başı dönmeye başladı. Fakat, dar mavi pantolonlu, kısa ceketli uşak yürümeye devam ediyordu. Rowe, 'bu koca yapıda kaybol-sam hayat boyu bulamazlar beni' diye düşündü. Belki aşağıdaki memur nerede olabileceğini tahmin edebilirdi, fakat acaba kendisi yapının her köşesini gezmiş miydi? Oda numaralarının 49, 48, 47 diye geriye doğru gittiğini gördü. Unutmuş olduğu serüven hevesi benliğini sarıyordu. Kestirme bir yerden geçerek birden-bire 60'lardan 30'lara geldiler.

Geçitteki aralık bir kapının arkasından ıslık gibi solumalar geliyordu. Uşak aldırmadı ve yoluna devam etti. Bir geceliğine eşyalı ve eşyasız birçok kişi gelir ve giderdi. Birkaç kişi burada ölmüş ve cesetleri de servis asansörüyle sessizce aşağıya indirilmişti. Birbirlerini aldatan karı ve kocaların tuttukları odalar belirli mevsimlerde işlerdi. Onları izleyen detektiflerin verdikleri bahşişler, masraf listesine geçirildiğinden, bu tür müşterilerinkinden daha kabarık olurdu. Uşak her şeye karşı kayıtsızdı.

Rowe, «Beni geri götüreceksin?» diye sordu. Her köşede oklarla '**SİĞINAK**' lar işaret edilmişti. Onları her köşede görmek, insana bir

yuvarlağın içinde dönüyormuş duygusunu veriyordu.

«Bay Travers beklemeniz için emir vermiş ama.»

«Fakat ben Bay Travers'den emir almam ki!»

Bu modern yapıdaki sessizliğe hayran olmamak elde değildi. Zil yerine ışıklar yanıp sönüyor ve her seferinde geciktirilmemesi gereken önemli haberler veriyorlardı sanki. Buradaki sessizlik, makineleri durmuş ve bordasını okşayan dalgacıkların çıkardığı seslerden başka bir şey duyulmadan karaya oturmuş bir gemidekine benziyordu.

Uşak, «İşte altı numaralı daire,» dedi.

«Yüz numaralı daireye varmak çok zaman alacak demek.»

«O üçüncü kattadır. Fakat Bay Travers'in emirleri...»

«Aldırma,» dedi Rowe. «Bu söylediklerimi unut.»

Kromdan yapılmış numara olmasa, kapıyla duvarı ayırt etmek imkânsızdı. İçerdekilerin üstüne duvar örülmüş duygusunu veriyordu. Uşak kapıyı anahtarla açtı. Rowe, 'Bavulu bırakayım...' derken kapı arkasından hemen kapandı. Çok saygı gören birine benzeyen Bay Travers, mademki dışarıya çıkmaması için emir vermişti, Rowe da kendi başına kurtulacaktı buradan. Birbirini izleyen bu anlamsız olaylar dizisi, kafasında bir düşüncenin canlanmasına yol açtı: Artık kararını verecekti, adalet ve içinde bulunduğu durum kendi kendini öldürmesini zorunlu kılıyordu (iş, nasıl intihar edeceğine kalıyordu). Şimdi var olmanın garip-

liğini düşünüyordu: pişmanlık, kızgınlık, kin ve bir sürü duygu öteden beri hayatın saçma akışını anlaşılmaz kılmıştı. Oturma odasının kapısını açtı ve gördükleri karşısında, «Bu hepsinden garip!» diye söylendi.

İçerde Anna Hilfe oturuyordu.

«Siz de mi Bay Travers'i görmeye geldiniz? Bahçe mimarlığına mı merak sardınız yoksa» diye sordu Rowe.

«Ben sizi görmeye geldim.»

Kızla yalnız kalabilme imkânını elde etmişti işte. Başından geçenlere karşılık, Anna hâlâ çok gençti. Bu zayıf, ince kızın büroda siyah elbiseler içinde masasında oturup telefonla konuşurken göze çarpan becerikli hali şimdi gitmişti. Büro dışında kolay kırılabilir, incecik biri gibi görünüyordu ama, olaylar onu bezdirmemişti. Yalnızca gözlerinin kıyılarında birkaç kırışık vardı.

«Siz de bahçıvanlığın makineleşmesinden mi hoşlanıyorsunuz? Su fışkırtan heykeller...»

Sinema dışında ya da şehrin kıyısındaki bir dans salonunda sevgilisiyle ilk defa buluşacak olan bir genç gibi, kızın karşısında yüreği çarpıyordu. Kız eski mavi bir pantolon ve şarap rengi kazak giymişti. Rowe, 'kalçaları şimdiye kadar gördüklerimin en biçimlisi' diye düşündü.

«Anlamadım.»

«Bay Travers'e bir bavul dolusu kitap getireceğimi nereden bildiniz, şu Bay Travers kimse? On dakika öncesine kadar buraya geleceğimi kendim bile bilmiyordum.»

«Size ne masal uydurdular bilmiyorum ama, gidin buradan lütfen.»

Kız, oyun oynanacak bir çocuk gibi görünüyordu. Büroda on yaş daha yaşlıydı. Rowe;

«Müşterileri rahat ettirmek için her şeyi düşünmüşler, değil mi? Bir gece için bütün bir daire emrinizde. Oturur, kitap okur ya da yemek pişirebilirsiniz...» dedi.

Odayı ikiye ayıran açık kahverengi perdeyi çekince iki kişilik bir yatak, komodin üzerinde duran telefon ve kitaplık ortaya çıktı. 'Burada ne var acaba?' diyerek bir kapıyı açınca, mutfığa geçildiğini gördü. Oturma odasına döndü.

«Buranın evden farkı yok.»

Fakat, birkaç dakika süreyle duyduğu aldırmaçlık şimdi kaybolmuştu.

Kız sordu: «Bir şey fark etmediniz mi?»

«Nasıl, yani?»

«Bir gazeteci olarak gözünüzden çok şey kaçıyor.»

«Demek gazeteci olduğumu biliyorsunuz?»

«Kardeşim hakkınızda soruşturma yaptı.»

«Her şeyi öğrendi mi?»

«Evet! Hâlâ bir şey fark etmiyor musunuz?»

«Hayır.»

«Bay Travers, arkasında hiç bir şey bırakmamış. Kullanılmış küçük bir sabun bile yok. Banyoya bakın. Sabun kâğıda sarılı duruyor.»

Rowe ön kapıya giderek, sürgüyü çekti.

«Kim olursa olsun, biz konuşmamızı bitirinceye kadar içeri giremez şu Bay Travers. Bayan Hilfe, lütfen bana yavaş yavaş anlatın.

Galiba biraz aptallaştım. Benim burada olduğumu nereden öğrendiniz ve niçin geldiniz?»

«Nasıl öğrendiğimi söyleyemem. Gelmemin nedeni de, buradan hemen gitmenizi söylemektir. Son olayda, telefon ettiğimde haklıydım, değil mi?»

«Evet, doğru. Ama siz neden kaygılanıyorsunuz? Hakkımda her şeyi bildiğinizi söylemişsiniz.»

«Sizden bir zarar gelmez.»

«Her şeyi bildiğinize göre kaygılanmanıza...»

«Adaleti severim.»

«Evet! Elde edebilirsiniz iyi bir şeydir.»

«Ama **Onlar** sevmiyorlar.»

«Bayan Bellairs ya da Cannon Topling'i mi demek istiyorsunuz?»

Her şey o kadar karışmıştı ki, Rowe işin içinden çıkacak gücü kendinde bulamıyordu. Koltuğa oturdu.

Genç kız gülerek; «Canon Topling iyi bir adamdır,» dedi. «Üzerinde konuştuklarımız çok saçma konular.»

«Kardeşinize söyleyin, beni bir kere daha rahatsız etmesin. Bırakıyorum bu işin peşini. Kimi öldürürlerse öldürsünler. Ben yokum artık. Buralardan gideceğim.»

«Nereye?»

«Beni hiç bulamayacakları güvenli bir yer biliyorum.... Ama onlar istemiyorlar. Galiba tek korkuları, benim **Onları** bulacağım. Bütün bu olayların neden olup bittiklerini artık öğrenemeyeceğim. Pasta.... Bayan Bellairs. Harika Bayan Bellairs.»

«Onların hepsi çok kötü. Uzaklara gideceğinize memnun oldum. Bu sizin üzerinize görev değildi.» Rowe'un şaşkınlıkla baktığını görünce ekledi: «Sizin bir kere daha incinmenizi istemiyorum.»

«Hakkımda her şeyi biliyorsunuz. Araştırmışsınız.» Ve kızın çocukça sözünü kullanarak; «Ben de kötüyüm,» dedi.

«Bay Rowe, geldiğim yerde çok kötü kişiler gördüm. Siz onlara hiç benzemiyorsunuz. Olan bitenle kendinizi boş yere üzüyorsunuz. İngiliz adaletinin doğruluğunu herkes bilir. Mademki sizi asmadılar... İşlediğiniz bir acıma cinayetiymiş. Gazeteler de böyle yazmış.»

«Hepsini okudunuz mu?»

«Hepsini. Çektikleri resimleri de gördüm. Yüzünüzü bir gazeteyle örtmüşsünüz....»

Rowe, şaşkınlıktan dili tutulmuş, kızı dinliyordu. Hiç kimse bu konuyu kendisiyle böyle açık açık konuşmamıştı. Acı veriyordu ama bu, yaranın üstüne sürülen tentürdiyotun verdiği dayanılabilir bir acıydı.

«Geldiğim yerde çok cinayet gördüm, ama hiç biri acımdan ötürü işlenmemişti. Bu kadar üzerinde durmayın. Kendinize şans tanıyın!»

«Bay Travers için ne yapacağımızı kararlaştıralım artık.»

«Gidin. Yalnızca buradan gidin!»

«Peki, siz ne yapacaksınız?»

«Ben de gideceğim. Bir olay çıkmasını istemiyorum.»

«Eğer onlar sizin düşmanlarınızsa, size acı

çektiriyorlarsa, kalıp Bay Travers'le görüşeceğim.»

«Hayır! **Onlar** benim düşmanım değil. Vatanım burası değil ki.»

«**Onlar** dediğiniz kimler? Sis içinde gibiyim. Sizin, yoksa benim vatandaşlarım mı?»

Kız, her yerde aynıdır **Onlar,**» dedi ve elini uzatıp, neler duyduğunu anlatmak istercesine Rowe'un kolunu tuttu.

«Siz, kötü olduğunuzu sanıyorsunuz. Ama bunun nedeni, karşınızdakinin çektiği acıya dayanamamış olmanız. Onlarsa dayanırlar, sonsuza kadar dayanırlar başkalarının acılarına. Hiç bir şeye aldırış etmeyen kişilerdir.»

Rowe, kızı saatlarca dinleyebilirdi: kendini öldürmesi yazıktı ama, bu işi cellâta bırakmadığı takdirde başka çıkar yol yoktu.

«Bay Travers gelene kadar beklersem beni polise teslim eder her halde.» dedi.

«Ne yapacaklarını bilmiyorum.»

«Demek o ufak tefek kitap satıcısı da işin içindeymiş. Sayıları ne kadar da çok.»

«Çok fazla. Her geçen gün daha da artıyor.»

«Kitapları bıraktıktan sonra burada kalacağımı nereden düşünmüş olabilirler? Kızın, kemikli küçük bileğini tuttu: «Siz bu işin içinde değilsiniz değil mi?»

Anna elini çekmeden;

«Hayır,» diye karşılık verdi.

Kız yalan söyleyecek birli değildi. Bir çok kusuru olabilirdi ama, yalan söylemezdi.

«Ben de öyle düşünmüştüm zaten. Fakat bu demektir ki, ikimizi bilerek burada bir araya getirdiler.»

Kız, 'Oh,' diyerek irkildi.

«Konuşarak vakit kaybedeceğimizi biliyorlardı. **Onlar** her ikimizin de peşinde, ama **polis** sizi aramıyor. Şimdi benimle geleceksiniz.»

«Peki!»

«Eğer geç kalmadıksa... Zamanı iyi ayarlıyorlar, çünkü.»

Rowe kapıya giderek, dikkatle sürgüyü açtı. Kapıyı araladı ve yeniden kapattı.

«Bu kadar uzun koridorları olan bu otelde yolumuzu kaybetmenin ne kadar kolay olduğunu düşünüyorum.»

«Evet?»

«Ama kaybolmayacağız. Biri bizi koridorun sonunda bekliyor. Arkası dönük olduğu için yüzünü göremedim.»

«Her şeyi düşünmüşler.»

Rowe canlandı. Bugün öleceğini kurmuştu, fakat ölmeyecekti. Başka birine yararlı olacağı için yaşayacaktı. Artık değersiz ve yaşlanan bikkın bir vücut taşımıyordu.

«Bizl açlıktan öldürmeyecekleri gibi, pencereden başka yerden de içeri giremezler.»

Bayan Hilfe; «Ben baktım. Oradan da giremezler. Dört metrelik düz bir duvar var. Onu tırmanamazlar,» dedi.

«Öyleyse yapacağımız tek şey, oturup beklemek! Lokantaya telefon edip akşam yemeği isteyeyim. Çeşitli yemekler ve iyi bir şarap. Varsın Travers ödesin. İlk önce beyaz şarapla başlayalım.»

«Bunları gerçek bir garsonun getireceğini bilseydik, çok iyi olurdu, tabii.»

Rowe güldü.

«Siz de her şeyi düşünüyorsunuz. Peki, düşünceğiniz nedir?»

«Danışmadaki adamı çağırın. Görünce tanırız onu. Bir tartışmaya girer, bizimle aşağıya inmesinde direnirsiniz. Böylece buradan çıkmış oluruz.»

«Haklısınız. İyi bir yol.»

Rowe perdeyi kaldırdı. Kız da arkasından geliyordu.

«Ne diyeceksiniz?»

«Bilmiyorum. Zamanı gelince bir şeyler düşünürüm.»

Ahizeyi kaldırarak bekledi ve bekledi...

«Hat bozuk!»

Rowe iki dakika daha beklediyse de karşılık veren olmadı.

«Her yandan sarıldık. Acaba ne yapmak niyetindeler?»

İkisi de el ele tutuştuklarının farkında değillerdi. Karanlıkta yollarını bulmak için çırpınan iki kişiydiler.

Rowe, «Silâhımız yok. Artık şapkalarınıza iğne de takmıyorsunuz. Tek bıçağım da şimdi polistedir her halde,» dedi.

Küçük oturma odasına el ele döndüler.

«Hiç olmazsa ısınalım. Para atıp şömineyi yakayım. Dışarda tipi ve kurtlar var!»

Kız, Rowe'un elini bırakmış, ateşin karşısına çömelmişti.

«Yanmıyor ki» dedi.

«Para atmadınız ki.»

«Attım.»

Oda soğuk ve karanlıktı. Aynı anda aynı şey akıllarından geçtiği için kız, «Işığı yakın,» de-

diğinde Rowe düğmeye basmıştı bile. Fakat lâmba yanmadı.

«Çok soğuk ve karanlık olacak burası. Bay Travers rahatımızı pek düşünmüyor olmalı.»

Bayan Hilfe, bir çocuk gibi ağzını eliyle kapattı:

«Korkuyorum. Özür dilerim ama **korkuyorum**. Karanlıktan hiç hoşlanmam.»

«Bir şey yapamazlar. Kapı sürgülü. Kırılmazlar da. Burası bir otel.»

«Orada bir kapının olmadığından emin misiniz? Mutfakta...»

Rowe mutfak kapısını açtı.

«Evet, haklısınız. Servis kapısı var.»

«Ama onu sürgüleyebiliriz. Lütfen sürgüleyin!»

Rowe geri döndüğünde, «İyi döşenmiş bu dairede bir eksik var. Servis kapısının sürgüsü kırık,» dedi ve kızın ellerini avucuna alarak ekledi: «Aldırmayın. Belki işi büyütüyoruz. Burası Viyana değil, Londra. Çoğunluk bizde. Bu otelde çoğu bizim yandan bir sürü insan var.» Tekrar etti: «Bizim yandan. Yalnızca bağırsak yeter!»

Gece oluyordu. Birbirlerinin yüzlerini göremedikleri için yüksek sesle konuşuyorlardı.

Bayan Hilfe, «Yarım saata kadar alarm verilmeye başlayacak. Herkes aşağıya, sığınağa inince, burada yalnız biz ve onlar kalacak.» dedi.

Rowe'un avucundaki elleri buz gibi olmuştu.

«O zaman şans bize gülecek. Alarm verildiğinde kalabalığa karışır, çıkarız buradan.»

«Koridorun sonundayız. Belki kalabalık da yoktur. Bu koridor üstünde başkalarının bulunduğunu nereden biliyorsunuz? Her şeyi o kadar iyi düşünmüşler ki, bu noktayı da göz önüne almışlardır. Belki bütün odaları tutmuşlardır.»

Rowe, «Bir deneriz. Bir sopa, bir taş gibi silâhımız olsaydı,» dedi ve kızın elini bıraktı. «Eğer şu bavulun içindekiler kitap değilse, tuğladır. Tuğla!» Kilidi yokladı. «Kilitli değil, şimdi göreceğiz.»

Fakat her ikisi de bavula kuşkuyla bakıyorlardı. **Onlar** her şeyi düşünmüşlerdi, bunu mu boşlayacaklardı?

«Ben olsam dokunmam ona.»

Rowe, «Bir yerde yanlışlık yapmaları gerek. Belki gözlerinden kaçmıştır,» diye karşılık verdi.

Karanlık ikisinin arasına girmişti. Uzakta toplar atılmaya başladı.

«Alarm verilene, herkes sığınağa gidene kadar bekleyecekler,» dedi kız.

Rowe geri sıçrayarak; «Neydi o?» diye söylendi.

«Ne?»

«Biri kapıyı zorluyor galiba.»

«Yaklaşıyorlar artık.»

«Tanrım, bu kadar güçsüz müyüz? Divanı çekmeme yardım edin.»

Divanı mutfak kapısına getirdiler. Hava artık iyice kararmıştı. Kız, «Ocağın elektrikli olması iyi,» dedi.

«Elektrikli olduğunu sanmıyorum. Neden?»

«Biz onları içeri sokmazsak, gazı açıp...»

«Düşündüklerinize bakılırsa, işin içinde

siz de olmalısınız. Şu divanı mutfığa sokmama yardım edin bakalım.»

Fakat çekmeye başlar başlamaz durdular. Rowe;

«Çok geç! Biri içeri girmiş!» diye fısıldadı.

Kapanan kapının çıkardığı hafif bir 'tık' sesini duydular.

«Şimdi ne olacak?» diye kendine soran Rowe, **Küçük Dük**'ü hatırladı. «Eski zamanlarda şatonun teslim olmasını beklerlermiş.»

Kız fısıltıyla; «Konuşmayın, ne olur. Dinliyorlar!» dedi.

Rowe, «Bu kedi-fare oyunundan bıktım artık. Orada olduklarını kesinlikle bilmiyoruz. Bizi gıcırdayan kapılar ve karanlıkla korkutuyorlar,» diye karşılık verdi. Sonra haykırdı; «Buyrun, girin. Kapıyı vurmanıza lüzum yok!»

Durdu, bekledi:

«Yanlış adam seçtiler. Korkutarak her şeyi elde edeceklerini sanıyorlarsa, aldanıyorlar. Siz hakkımda soruşturma yapmışsınız. Ben de bir katilim, değil mi? Öldürmekten korkmayacağımı bilirsiniz. Bana herhangi bir silâh verin Hatta bir tuğla.»

Bavula baktı.

Bayan Hilfe, «Haklısınız. Yanlış olsa bile bir şeyler yapmalıyız. Harekete geçmeyi onlara bırakmayalım. Açın bavulu!» dedi.

Rowe, avucunun içindeki kızın elini sıkıttıktan sonra bıraktı. Alarmlar her gece olduğu gibi verilmeye başladığında bavulun kapağını kaldırdı....

İKİNCİ BÖLÜM

MUTLU ADAM

ARCADY'DE GÖRÜŞMELER

**'Nöbetçiler şatoda böyle bir konu-
ğun bulunmadığını bilseler sevinir-
lerdi. '**

Küçük Dük

BAHÇEDEKİ yeni yeşeren ağaçlardan oda-ya süzülen güneş ışıkları temiz beyaz duvarlarda, sarı örtülü yatakta, koltuğun üzerinde ve kitaplıkta açık yeşil renkte yansıyor-
du. İsveç'ten alınmış vazoun içinde mevsimin ilk papatyaları vardı. Dışardan bir çeşmeden damlayan suyun ve gözlüklü, ciddi görünümlü genç adamın sesi geliyordu.

«Önemli olan kaygılanmamaktır. Savaş size yapacağını yapmış, Bay Digby. Şimdi siz vicdanınız rahat olarak dinlenmelisiniz.»

Genç adam vicdan konusu üzerinde her zaman durmaktaydı. Birkaç hafta önce söylediğine göre, kendisinininki rahattı. Görüşleri pasif kalmaya eğilimli olmasa bile, ileri ölçüde hipermetrop olan ve şişe camına benzeyen gözlüklerinin arkasından bakan gözleri, hareketli

bir adam olmasını önlüyordu. Bu gözler her zaman ciddî konulardan hoşlanıyordu.

«Burasının hoşuma gitmediğini sanıyorsanız, yanılıyorsunuz. Çok iyi dinleniyorum. Yalnız arada sırada kim olduğumu düşünmek zorunda kalıyorum.»

«Kim olduğunuzu biliyoruz, Bay Digby. Kimliğiniz...»

«Evet, biliyorum. Adım Richard Digby. Fakat Richard Digby kim? Bundan önce nasıl bir hayatım vardı? Bütün bu yaptıklarınızı bir gün ödeyebileceğimi sanıyor musunuz?»

«Bunun için hiç üzölmeyin, Bay Digby. Doktor için, sizin ilginç durumunuzun çok değeri var. Mikroskobu altında gördüğü değerli bir örnek gibisiniz.»

«Ama bana lüks bir hayat sağlıyor burada, değil mi?»

«Doktor çok iyidir. Burası kendi eseridir. Büyük adamdır o. Ülkede bundan daha iyi bir sinir kliniğı yok. Ne derlerse desinler, gerçek bu.»

«Benden daha beter hastalar var her halde... saldırganlar.»

«Birkaç tane vardı. Bu yüzden doktor yeni bir pavyon eklemek zorunda kaldı. Ayrı bina, ayrı personel. Bu bölümdeki bakıcıların kafaca rahat olmalarını ister.... Bizlerin bile sakin olmamız çok önemli. »

«Hepiniz çok huzurlusunuz.»

«Zamanı gelince doktor size psiko-analiz yapacak ama, bence hafızanızın kendi kendine yerine gelmesi çok daha iyi olur. Tıpkı fotoğ-

raf banyosu gibi. Görüntüler bölüm bölüm ortaya çıkararak.»

«Eğer iyi bir banyo değilse öyle olur, Johns,» diyen Digby koltuğa gömüldü. Sakallı, uzun boylu ve orta yaşlı bir adamdı. Alnındaki yara izi kendine hiç yakışmıyordu, tıpkı düelloda yara almış bir profesör gibi.

«Durun bakalım!» Johns bu deyiimi çok kullanıyordu. «Fotoğrafçılıktan anlıyorsunuz demek.»

«Acaba ünlü bir portre fotoğrafçısı mıydım? Bir çağrışım yapmıyor, ama sakalım olduğuna göre belki.... Hayır, hayır! Evde çocuk odasının bulunduğu kattaki karanlık odayı düşünüyordum. Yatak çarşafı da orada dururdu. Kapıyı kilitlemeyi unutunca, temiz yastık kılıflarını getiren hizmetçi içeri girer ve negatif de yanardı. Görüyorsunuz ya, on sekiz yaşıma kadar olanları hatırlıyorum.»

«O süre hakkında istediğiniz kadar konuşabilirsiniz. Belki bir ipucu yakalarsınız.»

«Bu sabah yatakta yatarken kimin yerinde olmak istediğim aklımdan geçiyordu. Afrika'daki keşiflerle ilgili kitaplardan çok hoşlanırdım; Stanley, Berker, Livingstone, Burton. Ama bugünlerde keşifler pek gözde değil!»

Sabırla derin derin düşündü. Mutluluğunun kaynağı sanki sonu gelmeyen yorgunluğuydu. Kendini zorlamak istemiyor, durumundan hoşnut görünüyordu. Belki de bu yüzden hafızası çok yavaş yerine geliyordu. Üzerine düşeni yapmasının gerekli olduğunu anladığından, çaba göstermeye çalıştı:

«Koloni Ofisi'nin listelerine bakmalı. Belki

orada çalıştım. Adımı bildiğiniz halde, tanıdıklarımın birini bulamamanız garip, değil mi?... Birilerinin beni araması gerekirdi. Söz gelişi, evliyse, karımın... Bu, hoşuma gitmiyor. Ya karım beni bulmaya çalışıyorsa....» Evli olup olmadığım ortaya bir çıkarsa, içim rahat edecek diye düşündü.

Johns, «Aslında...» diye söze başladı ve durdu.

«Karımı bulduğunuzu mu söyleyecektiniz?»

«Hayır, ama, galiba doktorun size anlatacakları var.»

«Peki! Zaten şimdi görüşme saati, değil mi?»

Doktor her hastasıyla çalışma odasında her gün on beş dakika görüşürdü. Psiko-analiz yapılanların süresi bir saattir. Bu görüşmeler, derslerden sonra okul müdürüyle kişisel sorunlar hakkında yapılan konuşmalara benziyordu. Doktorun odasına, hasatların gazete okudukları, satranç oynadıkları ve birbirlerinin dertlerini dinledikleri oturma odasından geçilerek giriliyordu. Digby bu odadan uzak kalmaya dikkat ediyordu. Çünkü lüks bir otelin bekleme salonunu andıran bu odada bir köşeye büzülmüş, ağlayan adamlar görmek hiç de hoş değildi. Hatırlayamadığı yıllar arasındaki boşluk ve ağır bir sorumluluktan kurtulmuş gibi duyduğu anlatılmaz mutluluk dışında, kendini bütünüyle normal hissediyordu. Geçirdikleri büyük sıkıntı sonucu ötekilerin gözkapaklarının titremesine, tiz sesle konuşmalarına ve aşırı duygulu hallerine dayanamıyordu.

Johns önden gidiyordu. Asistanlık, sekre-

terlik ve hastabakıcılık görevlerini kusursuzca yerine getiriyordu. Doktor, psikolojik olaylarla ilgilenmesine arada izin veriyorsa da, yetkili değildi. Doktoru bir kahraman gibi görüyordu. Digby, doktorun geçmişiyile ilgili bir olay dolayısıyla (Johns bu konuda fazla bir şey söylememişti ama, bir hastanın intihar etmesiyle bağlantısı olabilirdi) yanlış anlamaya kurban gitmiş doktora, Johns'ın çok saygı duyduğunu biliyordu. Johns 'Tıp alanındaki kişilerin kıskançlıklarına akıl erdiremezsiniz. Yalanlar, iftiralar,' diye konuşmuştu. Doktorun çektiği acılar söz konusu edildiğinde heyecandan yüzü kızarırdı. Doktorun yöntemleri çok ileri olduğundan hakkında soruşturma yapılmış ve Digby'nin duyduğuna göre, doktorluk lisansının geçersiz kılınması bile düşünülmüştü. Johns bir keresinde, 'Onu kurban ettiler,' diye bağırmış ve papatyalarla dolu bir vazoyu öfkeyle yere fırlatmıştı. Fakat sonunda kötülük iyiliğe yerini bırakmış (iyinin arasına Johns girebilirdi) ve doktor şehir dışında bir klinik açmıştı. Şimdiyse imzalarını almadan hiç bir hastayı kliniğe kabul etmiyordu; hatta daha şiddetli hastalar bile gönül rızasıyle kendilerini doktorun eline bıraktıklarına dair imza veriyorlardı.

Digby, «Ya ben ne olacağım?» diye sordu.

Johns, «Ah, siz doktorun özel hastası-sınız,» dedi ve esrarlı bir biçimde ekledi: «Bir gün söyleyecek size. O gece kurtuluş yolunu bulabilirsiniz. Hem imzanız var...»

Digby'nin buraya nasıl geldiğini hatırlayamaması çok garibine gidiyordu. Sakin bir odada, çeşmeden damlayan suyun sesini ve ağ-

zında ilâçların tadını duyarak gözlerini açmış, kendine gelmişti. O zaman mevsim kıştı. Ağaçlar kapkaraydı. Yağmur birden bastırıyordu. Bir keresinde çok uzaklardan kalkan bir gemi düdüğüne benzer sesler duymuştu. Saatlarca arka üstü yatıyor ve düş görüyordu... Bir şeyler hatırlayacak gibi oluyor, fakat ipuçlarını yakalayacak gücü olmadığından, gözünün önünde ansızın canlanan biçimleri bir türlü birleştiremiyordu. İlâçlarını düzenli alıyor ve seyrek olarak bir kadının da rol aldığı kâbuslarla, daldığı derin uykudan uyanıyordu. Savaşta olduklarını çok sonra söylemişler ve uzun tarihî açıklamalarda bulunmak zorunda kalmışlardı. Kendisine garip görünen şeylerin, başkalarına garip gelmediğini anlamıştı. Sözün gelişi, Paris'in Almanların elinde bulunmasını olağan karşılıyordu: Hatırlayabildiği kadarıyla, Paris'in Almanların eline geçmesinin an meselesi olduğu zamanları yaşamıştı, fakat İtalya'yla düşman olmalarına bir türlü akıl erdiremiyordu.

Duyduğunda, 'İtalya ha?' demişti. İtalya, evlenmemiş teyzelerinin resim yapmak için gittikleri bir ülkeydi. National Gallery'deki resimleri, Caporetto'yu ve bir bisküviye adını veren Garibaldi'yi ve Thomas Cooks'u hatırlıyordu. Johns, daha sonra sabırla Mussolini hakkında bilgi vermişti.

BİR VAZO ÇİÇEĞİN süslediği çok sade ve lekesiz masasında oturan doktor, en iyi öğ-

rencisiymiş gibi Digby'e yer gösterdi. Bembe-
yaz saçlarının altında kartala benzeyen yüzü
Viktorya çağında yapılan portreler gibi soylu
ve biraz da tarihîydi. Johns yol vermek için
geri çekilince ayağı halının ucuna takıldı.

«Buyrun, nasılsınız bakalım? Her geçen
gün sizi daha iyi görüyorum,» dedi Doktor.

«Öyle mi? Gerçekten öyle mi acaba?»

«Size verilecek önemli haberlerim var. Si-
zi tanıyan birini buldum. Sizi eskiden tanıyan
birini.»

Digby'nin yüreği heyecanla çarpmaya baş-
ladı.

«Kim?»

«Kim olduğunu söylemeyeceğim. Siz ken-
diniz bulacaksınız.»

«Hay Allah! Bayılacak gibi oldum. »

«Normaldir. Meraklanmayın. Henüz eski
gücünüzü kazanamadınız.» Bir dolabı açtı, bar-
dak ve bir şişe şarap çıkardı. «Bu size iyi ge-
lir.»

Digby, '**Tio Pepe**' diye şarabın markasını
okudu ve bardaktakini son damlasına kadar
içti.

«Bakın bir şeyler aklınıza geliyor galiba.
Bir bardak daha ister misiniz?»

«Hayır. Bunu ilâç niyetine içmek iste-
mem.»

Bu haber çarpmıştı onu. Memnun olup ol-
madığını bilemiyordu. Hafızası yerine gelince
omuzlarına yüklenecek sorumlulukların neler
olacağını bilmiyordu. Görevler o kadar yavaş
artar ki, varlıkları neden sonra anlaşılır. Mutlu
bir evlilik bile yavaş yavaş gelişir: aşk, erkeğin

zindana kapatılmış durumunu gözle görülmez yaparsa da bir an gelir ki, yirmi yıldır duygularınızı sömüren bir yabancıyı sevmek imkânsız olur.

Çocukluk anılarından başka bir şey hatırlamadığı şu anda Digby kendini bütünüyle özgür sayıyordu. Kendisiyle karşılaşmaktan korkmuyordu. Küçüklüğünü hatırladığına göre, o çocuğun büyüyünce nasıl bir kişi olabileceğini çıkarabiliyordu. Başarısızlıktan değil, başardıklarının ağır yükü altında ezilmekten korkuyordu.

«Bunu söylemek için şimdiye kadar beklememin nedeni gücünüzü biraz kazanmanızı istememdir.»

«Evet.»

«İnşallah, umutlarımızı boşa çıkarmazsınız.»

Doktor okul müdürü, Digby de üniversite burs sınavına giren ve kişiliğinin yanında, okulunun adını düşünen bir öğrenciydi sanki. Sınıf öğretmenini olan Johns ise, Digby'nin geri dönmesini heyecanla beklerdi. Başarılı olmadığı zamanlar ona iyi davranıyorlar, hatta hazırlayanları kabahatli buluyorlardı.

«İkinizi yalnız bırakacağım,» dedi Doktor.

«O adam burada mı?»

«O **kadın** burada.»

DİGBY yabancı birinin odaya girdiğini görünce ferahladı. Kızıl saçlı, ufak tefek ve zayıf

bir kızdı. Korkulacak biri olmadığına Digby emindi.

Yerinden kalktı. Kızın elini öpmesi mi, yoksa sıkması mı gerektiğini bilemiyordu. İkisini de yapmadı. Karşılıklı bakışirlarken Digby'nin yüreği yeniden çarpmaya başladı.

Kız, «Ne kadar değişmişsiniz,» dedi.

«Oysa bana hep eskisi gibi göründüğümü söylüyorlar.»

«Saçlarınız daha da kırlaşmış. Ve yara izi. Her şeye rağmen genç ve mutlu görünüyorsunuz.»

«Burada rahat bir hayat sürüyorum.»

«Size karşı iyi davranıyorlar mı?»

«Çok iyi.»

Bir yabancıyı yemeğe çağıran ve bir türü konuşmaya giremeyen birine benzetti kendini.

«Bağışlayın, saçma bir soru soracağım. Adınız nedir?»

«Beni hiç hatırlamadınız mı?»

«Hayır!»

Ara sıra bir kadını düşünde görürdü ama o, bu kadın değildi. Gördüklerini ayrıntılarıyla hatırlayamıyorsa da, kadının acıyla burkulan yüzü gözlerinin önünden gitmiyordu. Onun, karşısındaki kadın olmadığına memnun oldu. Kıza yeniden baktı ve:

«Hayır, üzgünüm. Keşke hatırlayabilsem.» dedi.

«Üzülmeyin. Hiç üzülmeyin artık.»

«Şu salak beynimi demek istemiştım.»

«Adım Anna.» Digby'e dikkatle baktı.

«Hilfe.»

«Yabancı bir ad.»

«Avusturyalıyım.»

«Bir dakika... Almanya'yla savaş durumundayız. Avusturya da...»

«Ben mülteciyim.»

«Ah, evet! Mülteciler hakkında bazı yazılar okumuştum.»

«Savaşı da mı unuttunuz?»

«Öğrenmem gereken çok şey var.»

«Çok şey öğretmeleri gerekli mi? Böyle daha mutlu görünüyorsunuz da...»

«Hiç bir şey bilmeden mutlu olunmaz ki.» Durakladı ve devam etti: «Bağışlayın beni. Soracaklarım biraz fazla olacak. Biz arkadaş mıydık?»

«Evet. Neden sordunuz?»

«Çok güzelsiniz de...»

«Hayatımı kurtardınız.»

«Nasıl yaptım bunu?»

«Bomba patlayınca... Tam patlayacağı sırada... Beni yere atarak üzerime kapandınız. Böylece yaralanmadım.»

Digby sinirli sinirli güldü.

«Memnun oldum. Öyle ya, yaptığım kötü şeyleri de işitebilirdim. İyilik yaptığımı duymak beni mutlu kıldı. »

«1933'den beri olan yürek paralayıcı olayları yalnızca okuyarak öğrenmeniz o kadar garip geliyor ki bana. Bütün bunlar sizin için tarih. Siz taptazesiniz. Bizler gibi yorgun ve bitkin değil.»

«1933 ... 1933. Şimdi size 1066 tarihinde ne olduğunu hemen söyleyebilirim. Ve İngiltere'nin bütün krallarını; belki hepsini değilse bile, çoğunu sayabilirim.»

«1933, Hitler'in iktidara geldiği tarihtir.»

«Tabii. Şimdi hatırladım. Hakkında çok şey okudum ama tarihleri aklımda tutamıyorum.»

«Her halde nefret etmeyi de unuttunuz?»

«Bunlar hakkında konuşamayacağım, çünkü yaşamadım o olayları. Okulda, kızıl saçlı William Rufus'un kötü bir kral olduğunu öğretilmişlerdi, ama ondan nefret edemeyiz ki. Fakat sizler, olayların içinde yaşamış olan sizler, nefret duymakta haklısınız.»

«Yüzünüzün hali....»

«Ah, yara izi. Belki bir motosiklet kazasından kalmıştır. Neyse, yalnızca beni öldürmek istemiyorlar ya.»

«Öyle mi?»

«Ben önemli değilim, değil mi? Olamam ki! Yoksa gazetelere mi geçtim?»

«Gazete okumanıza izin veriyorlar mı?»

«Evet! Burası cezaevi değil ki.» Gülümse-di: «Ben önemli bir adam değil miyim?»

«Ünlü biri değilsiniz.»

«Doktor bana hiç bir şey söylememenizi tembih etti galiba. Hafızamın yavaş yavaş yerine gelmesini istiyor. Ama bir kerecik olsun bu kuralı unutalım da, beni çok düşündüren bir soruma karşılık verin. Evli değilim, değil mi?»

Kız, gereğinden fazla bir şey söylememeye çalışarak karşılık verdi:

«Hayır, evli değilsiniz.»

«Kendime geldiğimde, şu anda benim için bir anlamı olmayan eski bir ilişkiyle karşı karşıya geleceğimi düşündükçe çok sıkılıyordum. Tıpkı Hitler hakkında söylediğiniz gibi, o da benim için yabancı olacaktı. Ama yeni bir iliş-

ki, değişik olur tabii.» Kır saçlarıyla hiç uyuşmayan bir utangaçlıkla ekledi. «Siz yenisiniz.»

«Artık sizi sıkıntıya sokan başka sorunuz yok her halde.»

«Hayır! Yalnız tek bir şey var; sizin şu kapıdan çıkıp bir daha da dönmemeniz...»

Digby, kıza yakınlaşmaya çalışıyor, fakat henüz bu işin inceliğini öğrenememiş bir genç gibi herhangi bir atılım yapamıyordu.

«Sizden başka bütün dostlarımı birden kaybettim de...»

Kız üzüntüyle, «Çok dostunuz var mıydı?» diye sordu.

«Yaşıma bakılırsa, evet. Bu yaşa kadar oldukça dost edinmiş olsam gerek.» Neşeyle sordu: «Yoksa bir canavar mıydım?»

Genç kız gülmüyordu.

«Geri geleceğim. Yeniden gelmemi istiyorlar. Hafızanızın yerine gelip gelmediğini bilmek istiyorlar da...»

«Tabii, isterler. Bana verebilecekleri tek ipucu da sizsiniz. Fakat hafızam yerine gelene kadar burada mı kalacağım?»

«Bu durumunuzla dışarda ne yapabilirsiniz ki?»

«Neden? Çalışabilirim pekâlâ. Orduya almazlarsa, silâh fabrikalarında...»

«Yeniden savaşın içine mi gireceksiniz?»

«Burası çok güzel, sakın bir yer. Fakat nasıl olsa tatil yapıyor sayılırım. Yararlı olmam gerek. Mesleğimin ne olduğunu, en iyi nasıl yararlı olabileceğimi bilsem, çok iyi olur, tabii! Vaktimi boş geçiren biri olamam. Ailem çok varlıklı değil çünkü.» Önceleri ne iş yaptığını

hatırlamaya çalışırken, gözleri kızınkilere takılmıştı. «Mesleklerin sayısı pek fazla değil; Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri.... Şu üstümdekiler kendi giyeceklerim olsaydı.... Yargıç.... Yargıç mıydım? Ama sanmam. Kafamda perukayla bir zavallıyı darağacına gönderebileceğimi düşünemiyorum bile.»

«Hayır, değilsiniz!»

«Olamam. Avukat olmak da hiç istememiştim. Kâşif olmayı isterdim ama bu da ilgisiz. Sakalıma rağmen. Sakalım eskiden de varmış, öyle diyorlar. Ah, Orta Afrika'da yaşayan kabileleri incelemeyi çok düşünmüştüm. Tıp?... Hayır, doktorluğu başından beri sevememiştim. Acı çekenleri görmeye dayanamam.» Başı hafifçe döndü. «Acı çekmeyi düşünmek beni hasta ediyor. Fareyle ilgili bir anı gözlerimin önüne geliyor hep.»

«Kendinizi yormayın. Zorlanmanız gereksiz. Acele etmeyin!»

«Ah, bu anı çocukluğuma ait. Ne demiştim? Tıp?... Ticaret. Bir firmanın genel müdürü olmayı istemem. Bu da ilgisiz. Zengin olmayı hiç öğrenmemiştim. Yalnızca rahat bir hayat yaşamak benim için yeterliydi.»

Başına ağrı girmişti ama hatırlaması gereken şeyler vardı. Eski dost ve düşmanlarını unutabilirdi fakat bundan sonrası için ne yapabileceğini düşünmesi gerekliydi. Parmaklarını açarak ellerine baktı: bir işe yarar ellere benzemiyorlardı.

«Herkes istediği mesleğe giremez,» dedi Anna.

«Tabii. Erkek çocuk, kahraman olmayı ku-

rar. Ya da büyük bir kâşif, bir yazar... Ama sonunda düşleri gerçekleşmez. Zengin olmayı isteyen çocuk banka memuru, kâşif ise az para ile güneş altında dakikaları sayan bir sömürge subayı olur, çıkar. Yazarlığa özenen de ucuz bir derginin kadrosundadır. Sandığım kadar güçlü olmadığımı üzülüyorum. Kafam karmakarışık oldu. Bugünlük bu kadar yeter.»

Kız yeniden sordu:

«Size iyi davranıyorlar mı?»

«Ben özelliği olan bir hastayım. Durumum ilginçmiş.»

«Ya Doktor Forester, Doktor Forester'den hoşlanıyor musunuz?»

«Doktor korku veriyor.»

Anna, «Çok değişmişsiniz,» dedi ve Digby'nin anlayamadığı biçimde devam etti: «İşte böyle olmalısınız.»

İki yabancı gibi el sıkıştılar.

«Sık sık gelecek misiniz?»

«Görevim bu, Arthur!»

Digby, ancak kız gittikten sonra bu adla bir ilişkisi olup olmadığını düşündü.

SABAHLARI kahve, kızarmış ekmek ve haşlanmış yumurtadan ibaret kahvaltısını uşak yatağına getiriyordu. Klinik, yiyecek ihtiyacını kendi sağlıyordu. Tavuk ve domuz besleniyor, geniş korusunda av hayvanları avlanıyordu. Doktor avcılık yapmıyordu. Johns'ın dediğine gö-

re, hayvanların canlarını almaktan hoşlanmıyormuş. Hastaların et ihtiyacını karşılamak için av partileri düzenleniyorsa da, doktor bunlara da katılmıyordu. Johns, 'Doktorun karşı olduğu, bu işin spor olarak yapılması. Kapan kurmayı daha uygun buluyor her halde,' diyordu.

Kahvaltı tepsisinde her zaman iki tane sabah gazetesi bulunurdu. Savaş içinde oldukları kendisine söylenmeden önce, birkaç hafta gazete okumasına izin vermemişlerdi. Şimdiyse sabahları geç saatlara kadar arkasındaki yastıklara sırtını dayayarak gazeteleri gözden geçirebiliyordu: **'Bu hafta hava akınlarında ölenlerin sayısı 255'e indi.'** Kahvesinden bir yudum alıp yumurtayı da kaşığın başıyla kırdıktan sonra gazetelere dönüyordu: **'Atlantik Savaşı....'** Yumurtalar her zaman istediği gibiydi. Beyazları iyice pişmiş, sarılarıysa koyucaydı. **'Deniz Kuvvetleri üzülerək açıklıyor....'** Doktorun ineklerinden elde edilen tereyağından ufak bir parça alıp yumurtasına karıştırırdı.

Bu sabah, gazetesini okurken Johns çene çalmak için odasına gelmişti. Digby;

«Beşinci Kol nedir?» diye sordu.

Johns bilgi vermekten çok hoşlanıyordu. Napolyon'dan da söz ederek, uzun süre konuştu.

«Yani, düşmanlar tarafından beslenenler mi? Bu, yeni bir şey değil ki.»

«Arada fark var. Son savaşta ödemeler peşin parayla yapılır ve belirli bir sınıfın ilgisi çekilirdi. Bu savaştaysa çok çeşitli ideolojiler yer alıyor. Altını düşünen kimse kötüdür denilince, o da böylece Alman ekonomi düzenini

tutuyor. Ve yıllarca milliyetçilikten söz etmiş başkaları da.... Eh, eski ulusal sınırların nasıl çiğnendiğini gözleriyle görüyorlar. Birleşmiş Avrupa! Avrupa, istenilen biçimde birleşmiyor. Napolyon da ülkücülere baş vurmuştu. Düşünürseniz, Napolyon'un maddecilerin kurbanı olduğunu görürsünüz; esnaf ve köylüler gibi tezgâhlarının ya da tarlalarının ötesini göremeyen küçük adamların, yemeklerini hayatları boyunca aynı çatı altında yemiş ve yemeğe devam edecek olanların... Napolyon böylelikle St. Helena'ya sürüldü.»

«Anladığıma göre, siz de inanmış bir yurtsever değilsiniz.»

Johns ciddiyetle karşılık verdi:

«Hiç de değil. Yurdumu severim. Ben de küçük bir adamım. Eczacı olan babam, eczaneleri dolduran Alman ilâçlarından nefret ederdi. Ben de onun gibiyim. Burroughs ve Wellcome'ı bütün Bayerlere yeğ tutarım. Maddeci olan bizleriz. Eski sınırların çiğnenmesi, yeni ekonomik düşünceler... hayal gücünün büyüklüğü. Bunlar, parçalanmasını ya da bölünmesini görmek istemedikleri belirli bir köye ya da şehre bağlı olmayanlar için çekici olabilir. Çocuklukları mutsuzlukla dolu olanlar, esparto öğrenen ilericiler, kan dökmekten hoşlanmayan etyemezler...»

«Fakat Hitler çok kan döküyor.»

«Evet, ama ülkücüler kanı, sizin ve benim gibi görmezler. Onlar maddeci değildir.»

«Ya Doktor Forester? Söylediklerinize uyuyor.»

«Ah, Doktor Forester gördüğünüz gibidir.

Danışma Bakanlığı için **Naziliğin Psiko-Analizi** adlı bir broşür hazırladı. Fakat bir zamanlar hakkında dedikodular çıkmış. Savaş sırasında politik oyunlara engel olunamaz ve tabîî, rakipler de boş durmaz. Doktor Forester her şeyle candan ilgilenir, bilmek ister. Sözgelîşi, bir araştırmacı olarak, ırk bilimine merak sarmıştır.»

«Parlamentoda görüşülen sorunları okuyordum şimdi. Başka tür bir **Beşinci Kol**'dan söz ediyorlar. Şantajı uğrayan kişiler varmış.»

«Almanlar iyi örgütlenmiş. Bunu kendi ülkelerinde de yapmışlar. Önder olarak görünenlerin, sosyalistlerin, diplomatların, politikacıların, rahiplerin listesini çıkarmışlar ve onlara bir ültimatom göndermişler. Ya her şey bağışlanıp unutulacak ya da Halk Mahkemelerinde son bulacak. Burada da aynı şeyi gerçekleştirmişlerse hiç şaşmam. Bakanlıklarda en verimli kişileri elde ederek bir **Korku Bakanlığı** kurduklarını bilirsiniz. Yalnızca belirli kişileri elde etmekle kalmamış, hiç kimseye güven duyulmaz bir hava yaratmışlardır.»

«Gazetelerde adı geçen şu milletvekiline bakılırsa, İçişleri Bakanlığından bazı önemli planlar çalınmış. Gizli Servis'ten incelenmek için getirilmişler ve ertesi sabah yok olmuşlar.»

«Bunun bir açıklaması olmalı.»

«Var! Bakan, sayın milletvekiline yanlış bilgi verildiğini ileri sürüyor. Sabahki toplantıda görüşmeyecekleri için çıkarmamışlar. Fakat öğleden sonraki toplantıda kâğıtlar ortaya çıkmış

zerinde görüşmeler yaplm ve Gizli Servis'e geri verilmiler.»

«u milletvekilleri de ne tuhaf hikyeler uyduruyorlar.»

Digby bunun üzerine sordu:

«Acaba olanlardan önce detektiflik mi yaptım dersiniz? Kif olmak için duyduğum ar isteği de böylece açıklayabiliriz, değil mi? Çünkü Bakann sözlerinde bazı karanlık noktalar var gibi geliyor bana.»

«Ben yle görmüyorum.»

«Bu sorunu Parlamentoya getiren milletvekili, planlar hakkında bilgisi olan birinden öğrenmiş olmalı. Toplantıya katılan ya da planları almak ya da göndermekle ilgisi olan birinden. Yoksa herhangi bir kimse nereden bilebilir bütün bunları? Planların var oldukları Bakan tarafından Parlamentoda aklanm.»

«Evet, evet! Doğru!»

«O yerde bulunan birinin doğru olmayan haber yayması saçma olur. Görüyor musunuz, u politikacılar planların kaybolduğunu bir Bakann inkr etmesini nasıl ustalıkla sağlıyorlar. Bakan, planların grlmeyeceği için toplantıda gsterilmediklerini ve sıraları gelince de ortaya ıkarldıklarını söylüyor.»

Johns heyecanla sordu:

«Yani, kğitlerin fotoğraflarını çekecek kadar zaman oldu, demek istiyorsunuz... Bir siğara içebilir miyim- Verin tepsiyi bana.» Tepsiyi alırken yatak arafına biraz kahve döktü, durakladı ve devam etti: « ay kadar önce böyle bir söylentinin dolatığından haberiniz var mıydı? Siz buraya geldikten hemen sonra...

Gazeteleri sizin için arayıp bulacağım. Doktor Forester, **The Times**'i biriktirir. Gazetede, bazı kâğıtların birkaç saat ortadan yok oldukları yazıyordu. Örtbas etmek istediler. Bir dikkatsizlik yapıldığını ve kâğıtların Bakanlıktan dışarı çıkmadıklarını belirttiler. Bir milletvekili itiraz ederek, fotoğraflardan söz edince adamı hemen susturdular. Halkın güvenini zayıflatmaya uğraşıyor karşı taraf.»

«Aynı şey yeniden olsa, garip karşılanırdı, değil mi?»

«Dışardan kimsenin haberi olmazdı ki. Ötekiler de bu konuda ağızlarını açmazlardı.»

«Belki ilk defa başarılı olamadılar. Fotoğraflar iyi çıkmamış olabilir.... birinin beceriksizliği yüzünden. Ve tabii, aynı adamı ikinci kere kullanamazlardı. Başka birini elde edinceye kadar beklemeleri gerekliydi. Onu seçip, Korku Bakanlığına yerleştirmeye kadar.» Yüksek sesle düşündü: «Şantaj yapmayacakları kişiler ya azizler, ya da kaybedecek şeyleri olmayan sersemberler!»

Johns buna karşılık;

«Siz detektif değil, detektif romanları yazan bir yazar olabilirdiniz,» dedi.

«Biliyor musunuz, çok yorulduğum. Beynim bir yerde takılıyor, birden kendimi bitkin hissediyor ve uyumak istiyorum. Şimdi de öyle.»

Gözlerini kapattı ve yeniden açtı:

«Yapılacak şey ilk olayı izleyerek nerede başarısızlığa uğradıklarını bulmak,» dedi.

O GÜN hava güzel olduğu için Digby tek başına öğleden sonra bahçede gezintiye çıktı. Anna Hilfe'yle görüşmesinin üzerinden birkaç gün geçmişti. Digby, âşık bir genç gibi huysuzlaşmaya başlamıştı. Hasta olmadığını, herkes gibi kafasının çalıştığını ispat etmek için fırsat kolluyordu. Görüşlerini yalnız Jonns'a anlatmak yeterli değildi. Gözlerinin önünden yapmak istedikleri geçiyordu.

Dolaştığı yer, çocuklara ait olması gereken, fakat çocuksu kişilerin sahip oldukları düzensiz bir bahçeydi. Yaşlı elma ağaçları vahşileşmeye yüz tutmuş gibi görünüyorlardı. Gül bahçesinin ve tenis kortunun ortasında beklenmedik bir biçimde yükseliyorlardı. Yüksek kırmızı duvar her ne kadar çiçek bahçesiyle meyve ve sebze bahçesini birbirinden ayırıyorsa da, çiçek ve meyveleri bir duvarla ortadan bölmek imkânsızdı. Çiçekler, enginarlar arasında ve ağaçların diplerinde açıyorlardı. Meyvelüğün ötesinde, bahçe yerini çayıra bırakıyor ve üzerinde bilardo masası büyüklüğünde bir adacık bulunan büyük bir havuz ortaya çıkıyordu.

Digby, düş gören bir köpeğin çıkardığı sesler gibi homurdanan Binbaşı Stone'u havuz başında buldu. Suyun siyahlaştığı kıyıya geldiğinde, Binbaşı Stone, çini mavi gözlerini Digby'e dikerek, 'İş bir an önce yapılmalıdır,' diye söylendi. Tüvit elbisesi ve elleri çamur içindeydi. Suyu kocaman taşlar atıyor ve şimdi de bir kalası sürüklemeye çalışıyordu.

«Böyle bir yerin boş bırakılması hainlikten başka bir şey değil. Klinikteki herkese emir verip...» Kalasın bir ucunu, havuzun içine at-

tığı iri bir taşın üstüne yerleştirdi. «Akılla her şey yapılır,» diyerek kalası bir sonraki taşın üstüne yavaş yavaş sürmeye devam etti. «İşte bu kadar!»

«Suya mı gireceksiniz?»

«Bu taraf derin değil,» diyen Binbaşı Stone havuza girdi. Siyah çamur, ayakkabılarını ve pantolonunun paçalarını örttü. «Şimdi yavaşça itin şu kalası.»

Digby kalası hızla ittiğinden, tahta çamura yuvarlandı.

«Allah kahretsin!» diye söylenerek, beline kadar çamurlanmasına aldırmayan Binbaşı kalası kıyıya çıkardı.

«Bağışlayın. Çok kızarım. Siz bu işlere alışık değilsiniz. Yardımaınıza yine de teşekkürler.»

«Pek yardım edemedim galiba.»

«Emrime beş altı yardımcı versinler de, görsünler o zaman... ama imkânsız bir şeyi istemek boşuna. Hainler olmasa pekâlâ başarabilirdik.»

Yeteneklerini ölçmek istercesine Digby'nin gözlerinin içine bakıyordu.

«Sizi buralarda çok gördüm ama, hiç konuşmamıştık. Kusura bakmayın, ilk görüşte hoşuma gitmiştiniz. Her halde siz de bizler gibi hastasınız. Tanrıya şükür, ben yakında çıkıyorum. Tekrar yararlı olabileceğim. Hastalığınız nedir?»

«Hafızamı kaybettim.»

Binbaşı başıyla adacığı göstererek sordu:

«Oraya mı gittiniz?»

«Hayır. Londra'da bir bomba yüzünden oldu.»

«Kötü savaş bu. Sivillerin bombardıman-
dan sınırlarının bozulması da kötü.»

Binbaşı Stone'un sivillerden mi, yoksa sınırların bozulmasından mı hoşlanmadığı belli değildi. Düz, açık renk saçları kulaklarının hizasında kıvırcıklaşıyor, mavi gözleri sarı kaşlarının altından bakıyordu. Gözlerinin akı çok belirliydi. Binbaşı kendisine bakan ve her an yararlı olmaya hazır bir adamdı. Şimdi ülkesine yararı dokunamadığı için, zavallı beyninin içi karmakarışıktı.

«Bu işte bir hainlik var, yoksa bunlar olmazdı,» diye söylendikten sonra adacığa ve çamura arkasını dönerek kliniğe doğru yürümeye başladı.

Digby yoluna devam etti. Tenis kortunda çılgınca bir oyun sürüp gidiyordu. Gerçekten çılgın iki adam ter içinde atlayıp zıplıyor ve setin sonunda bağırarak tartışıyorlardı.

Sebze bahçesini ayıran ve Doktor Forester'le Johns'un '**Hasta Bölümü**' olarak adlandırdıkları yerin -küçük bir kapı dışındaki- klinikle bağlantısını kesen yüksek bir duvar vardı. '**Hasta Bölümü**' üzerinde kimse konuşmak istemez, fakat orada deli gömleklerinin giydirildiği, kötü şeylerin yapıldığı bilinirdi. Bahçeden, üst kattaki demir parmaklıklı pencereler görülebiliyordu. Klinikteki bütün hastalar o sessiz bölüme ne kadar yakın olduklarının farkındaydılar. Oyun sırasında azmak, durmadan hainlikten söz etmek, Davis'te olduğu gibi gözlerin hemen yaşarivermesi oraya gönderilmek için.

yeterliydi. Hastalıklarının daha kötüye gitmesinden korktukları için hayatlarını kendi imzalarıyla Doktor Forester'in eline teslim etmişlerdi. Fakat kötüleştikleri anda, o yapı -Hasta bölümü- hazırды, başka bir tımarhaneye gönderilmelerine gerek yoktu. Yalnız Digby, o yapıdan çekinmiyordu. Mutlu birinin orada işi yoktu. Arkasında, tenis kortundan gelen bağışmalar duyuluyordu: Fishguard, 'İçerdeydi diyorum sana;' diyerek haykırıyor, Still de, 'Dışardaydı. Hile mi yapıyorum sanıyorsun? Gözlerini aç da, bak!' diyordu. Konuşmalar o kadar sertti ki, Digby sonunda 'kavga çıkacak' diye düşündü. Ama Hasta Bölümü'ne gönderilmek korkusuyla olacak, kavga çıkmadı. Oradan uzaklaştığında artık onları duymuyordu. Akşam olunca Still ve Fishguard oturma odasında satranç oynayacaklardı.

Tuğladan yapılmış yüksek duvarları ve parmaklıklı pencereleriyle hasta bölümü oradaydı ama Digby, aklı bozuk olanların oraya ne kadar uzaklıkta bulunduklarını düşünüyordu. O bölümde çalışanlar ayda bir gece yapılan ve Digby'nin şimdiye kadar katılmadığı toplantılara geldikleri için, klinikteki hastalar tarafından tanınıyorlardı. (Doktor, yabancıların da bulundukları -semtin rahibi, yaşlı hanımlar, emekli bir mimar- bu toplantıların sınırları bozuk hastaların kendilerini topluma uydurmalarına ve davranışlarına yön vermelerine yardımcı olduğuna inanıyordu.) Bu bölümde hastaların var olduğunu kesinlikle bilen var mıydı acaba? Digby bazen orasını, cehennem gibi, ol-

madığı halde yalnız ibret olsun diye gösterilen bir yer olarak düşünürdü.

Binbaşı Stone hızlı hızlı yürüyerek yenisinden ortaya çıktı. Digby'i görünce yanına geldi. Alnında ter taneleri birikmişti.

«Beni görmemiş olacaksınız, tamam mı? Beni hiç görmediniz,» dedi ve çalıların içine dalarak gözden kayboldu.

Digby yoluna devam etti. 'Artık klinikten çıkmanın zamanı geldi,' diye düşündü. Hiç bir şeyi yoktu. Fakat Binbaşı Stone da kendini iyileşmiş görüyordu. İçine kurt düştü.

Kliniğin önüne vardığında, Johns kapıda belirdi. Kaygıyla çevresine bakınıyordu.

«Binbaşı Stone'u gördünüz mü?»

Digby bir an durakladıktan sonra, «Hayır,» diyerek karşılık verdi.

«Doktor onu arıyor. Hastalığı depreşti.»

Bunu duyan Digby, «Biraz önce görmüş-tüm...» demekten kendini alamadı.

«Doktor çok meraklandı. Birisine ya da kendisine bir fenalığı dokunabilir.» Digby'e bakan telâşlı gözleri, bundan siz sorumlu olabilirsiniz der gibiydi.

«Havuzun çevresini araştırın.»

«Teşekkürler,» diyen Johns, «Poole, Poole!» diye bağırdı ve bir ses; «geliyorum!» diye karşılık verdi.

Digby'i bir korku sardı. Sanki birisi kulağına 'Dikkatli ol!' diye fısıldamıştı. Hasta bölümünün bahçe kapısında, üzerinde Johns'ın görev sırasında giydiği beyaz gömlektен giymiş bir adam belirdi. Bedeni ufak, omuzları çok genişti. Üstelik kamburu da vardı. Johns, «Havu-

za!» diye bağırdı. Adam olduğu yerde kıpırdamadan duruyor ve Digby'i dikkatle süzüyordu. Bahçedekilerden biri olmadığına göre, öteki bölümden geliyordu. Gömleği ve elleri tentürdiyot lekesi içindeydi.

Johns yeniden bağırdı.

«Acele etmeliyiz! Doktor çok telâşlandı.»

Poole, Digby'e gülümseyerek sordu:

«Sizinle daha önceden tanışıyor muyuz?

Tanıştığımıza eminim.»

«Hayır, sanmam.»

«Neyse, şimdi tanıştık.» Uzun koluyle hasta bölümünü göstererek; «Oranın bekçisiyim,» dedi.

Bunun üzerine Digby sesini yükseltti.

«Sizi tanımıyorum, tanımak da istemiyorum.»

Fakat onlara arkasını dönmeden önce Johns'ın şaşkın şaşkın kendisine baktığını görebildi.

Adamı tanımadığı bir gerçektir. Fakat geçmişin karanlık perdesi bir anda kalkabilir, akli yerine gelebilirdi. Bundan korkmamalıydı. Hatırlamaktan neden çekinecekti? Kendi kendine, 'Ne olacak yani, katil değilim ya,' diye söylendi.

ÖN KAPIDA karşılaştığı hastabakıcı, 'Bay Digby, ziyaretçiniz var,' dediğinde yüreği umutla doldu.

«Nerede?»

«Bekleme odasında.»

Kız oradaydı ve bir dergiyi karıştırıyordu. Digby ne diyeceğini bilemedi. Aklının bir köşesinde, önceden de yer ettiği gibi kız ufak tefek, incecik ve her zamanki gibi tetikteydi.

Tanımadığı bu kadınla konuşmaya önemsiz konularla başladığı takdirde, birbirleriyle her karşılaştıklarında aynı biçimde davranacaklar; aralarında bir uçurum meydana gelecek ve buluştukları zamanlar tiyatro hakkında konuşacak, sokakta karşılaştıklarında Digby şapkasını çıkararak selâm verecek ve yeni doğan derin bir duygu böylece ölecekti.

«Geçen defa sizi gördüğümde beri bu anı bekledim. Düşünerek ve merak ederek uzun günler geçirdim. Hayat ne kadar garip...»

«Garip ve korkunç!»

Digby, «Pek o kadar korkunç değil,» diye söze başladıysa da Poole aklına gelince sustu.

«Hafızam yerindeyken sizinle nasıl konuşurdum. İyi arkadaşlık, değil mi?»

«Evet.»

«Geriye dönmeliyiz. Oturun şöyle, ikimiz de gözlerimizi yumalım. Bombanın patladığı günden önceki günlere dönelim. Bana neler anlatırdınız?» Kızın bir kelime söylemeden dertli dertli oturduğunu gören Digby, «Ama ağlamak yok,» dedi.

«Gözümü kapatmamı söylemiştiniz.»

«Şimdi kapalı.»

Kendini bir yabancı gibi gördüğü oturma odasındaki dergiler, camdan tablalar yok ol-

muştı. Gözlerinin önünde şimdi koyu bir karanlık vardı. Elini uzatarak kıza dokundu.

«Bu garip mi?»

Kız uzun bir süre sonra karşılık verdi:

«Hayır.»

«Sizi seviyordum, değil mi?» Karşılık almayınca, «Sevmem gerekli, çünkü geçen gün karşıma çıktığınızda anlatılmaz bir biçimde ferahladım, huzura kavuştum. Galiba, karşıma farklı birinin çıkacağını ummuştum. Sizi sevmemem imkânsız.»

«Sevemezsiniz!»

«Neden?»

«Çünkü tanışalı henüz birkaç gün olmuştu.»

«Sizin bana bağlanmanız için çok kısa bir süre tabî.»

Yeniden sessizlik oldu. Sonra kız;

«Ama bağlandım,» dedi.

«Neden? Ben sizden yaşıyım. Yakışıklı da sayılmam. Nasıl bir adamdım?»

Anna, bu sorunun karşılığı çok kolaymış, dersinin bu bölümünü çok iyi öğrenmiş gibi hemen karşılık verdi.

«Acıma duygunuz çok güçlüydü. Acı çeken insanları görmeye dayanamazdınız.»

Digby kızın ağzından lâf alabilmek için:

«Bunda bir özellik var mı?» diye sordu.

Dışardakilerin nasıl yaşadıkları ve düşündükleri konusunda hiç bir bilgisi yoktu.

«Geldiğim ülkede var. Erkek kardeşim...» dedi kız, fakat hemen sustu.

«Ha, sahi. Erkek kardeşiniz vardı, değil mi? Benim de arkadaşımdı.»

«Artık bırakalım bu oyunu lüften.»
İkisi de gözlerini aynı anda açtılar.
«Klinikten çıkmak istiyorum.»
«Hayır kalın burada. Lütfen kalın!»
«Neden?»

«Burada güvenlik altındasınız.»
«Bombalardan mı?»

«Birçok şeylerden. Burada mutlusunuz, değil mi?»

«Öyle sayılabilir.»

Kız, duvarın ötesindeki dış dünyayı göstermek ister gibi;

«İşte,» dedi, «Orada mutlu değildiniz. Sizi mutlu etmek için elimden geleni yaparım. Mutlu olmalısınız. O zaman daha da hoşlanıyordum sizden.»

«Orada benden hoşlanmaz mıydınız?»

Kızı çelişkiye düşürmeye çalışan Digby başarılı olamadı. Anna,

«Sinirleriniz bozulmadan karşınızdakinin mutsuz durumunu her gün görmek hiç çekilmez,» dedi.

«Keşke hatırlayabilsem.»

«Hatırlayıp da ne olacak?»

«Hatırlamak gerek!»

Anna davranışlarına yeni bir yön vermek için karar verir gibi Digby'nin gözlerinin içine bakıyordu. Digby devam etti;

«Sizi, sizinle nasıl konuştuğumu hatırlamak...»

«Hayır, hatırlamaya çalışmayın.» Ve savaş ilân edercesine başını kaldırarak; «Sevgili Digby,» dedi.

«Demek böyle sesleniyorduk birbirimize.»

Anna, gözleri Digby'nin üzerinde başını salladı. Digby, 'Sevgili Anna...' diye söze başlamak üzereyken kız kuru bir sesle onu susturdu.

«Benim için, imkânsız olanları bile yapabileceğinizi söylediniz.»

«Öyle mi?»

«Şimdi de mümkün olanı yapın ve sesinizi çıkarmadan, hafızanız yerine gelinceye kadar burada birkaç hafta daha kalın!»

«Siz daha sık gelerseniz...»

«Geleceğim.»

Digby kıza sarılarak, dudaklarından öptü:

«Sevgilim, sevgilim. Neden yalnızca arkadaş olduğumuzu söyledin?...»

«Kendini bağlı hissetmemen için.»

«Şimdi bağladın işte.»

Anna şaşırmış gibi yavaş sesle;

«Bunu duyduğuma sevindim!» dedi.

Digby yukarıya odasına çıkana kadar kızın kokusunu genzinde duydu. Eczaneye giderek, kullandığı pudranın hangi marka olduğunu kokusundan bulabilir ve karanlıkta cildinin nasıl olduğunu söyleyebilirdi. Kendini, seven bir genç gibi görüyor, küçük bir çocuk kadar günahsız sayıyordu. Tıpkı kaçınılmaz acılara, kayıplara, üzüntülere sürüklendiği ve bütün bunlara mutluluk adını verdiği küçük bir çocuk gibi.

ERTESİ SABAH kahvaltı tepsisinde gazete yoktu. Kahvaltıyı getiren hizmetçiye sorduğun-

da kadın, gazetelerin henüz gelmediğini söyledi. Bir gece önce hasta bölümünden çıkan Poole'u gördüğü anda duyduğu korku duygusu içini kapladı ve Johns'un çene çalmak için odasına gelmesini sabırsızlıkla beklemeye başladı. Fakat Johns gelmedi. Yatağında yarım saat kadar oyalandıktan sonra zili çaldı. Elbiselerinin getirilmesi gerekti ama odaya giren hizmetçi kadın böyle bir emir almadığını söyledi.

«Emir almak gerekli mi sanki? Her gün yaparsınız bu işi.»

«Emir almadıkça, hayır!»

«Bay Johns'a kendisini görmek istediğimi bildirin.»

«Peki efendim...»

Fakat Johns yine gelmedi. Odası kordon altına alınmıştı sanki.

Hiç bir şey yapmadan yarım saat daha bekledi. Sonra yatağından kalkarak kitaplığın önüne geldi, fakat ilgisini çeken bir kitap bulamadı. Tolstoy'un '**İnandıklarım**', Freud'un '**Günlük Hayatın Psiko-Analizi**' ve Rudolf Steiner'in Biyografisini okumaktan hoşlanmayacaktı. Can sıkıntısıyla Tolstoy'un kitabını aldı ve yatağa döndü. Kitabı açtığında, bazı satır altlarının kurşunkalemle çizildiğini, fakat sonradan silinmiş olduğunu gördü. Bir başkasının ilgi çekici bulduğu satırları okumaya koyuldu.

'Ulusların birbirlerine olan düşmanlığı sonucu yaptığım kötülükleri, çektiğim acıları hatırladığımda, bütün bunlara yurtseverlik ve ülkeye duyulan güçlü sevginin sebep olduğunu anladım...'

Kurşunkalem izlerini silmek ne kadar saygısızlıksa, bu tartışılabilir görüşte de o kadar soyluluk vardı. Bu saklanacak bir düşünce değildi. Açıkça belirtilebilirdi pekâlâ. Sayfanın aşağılarına göz attı:

'İsa bana, beni baştan çıkaran insanlığın tuzakını, öteki uluslardan kendimizi ayırmak için yaptığımızı öğretti: Buna inanmazlık ederiz ve bir an unutkanlığa kapılarak başka ulustan birine içimizde düşmanlık belirince...'

Digby, 'sorun bu değil' diye düşündü. Sınırların ötesinde hiç kimseye düşmanlık duymuyor ve aralarına katılmak için kendini iten gücün nefret değil, sevgi olduğunu biliyordu. Düşüncelere daldı: 'Johns gibi küçük adamlardan biriyim. İdeolojilerle ilgilenmeyen, dümdüz uzanan Cambridgeshire görünümüne bağlı bir adam.' Tarlaları çevreleyen salkımsöğütleri, pazar yerini, cumartesi geceleri dans ettiği dans salonunu hatırladı. Tek bir yüz gözlerinin önüne geldiğinde huzur duydu. 'Ah, diye düşündü; Tolstoy daha çok bir kıtaya benzeyen Rusya'da değil de, küçük bir kasabada yaşamalıymış. Ve neden kendi cinsimizden olanlara yapacağımız en kötü şeyin onları öldürmek olduğunu yazıp duruyor? Herkes ölecektir ve ölümden korkmayan da yoktur. Fakat bir adam öldürürsek, onu her yıl daha da artacak olan ölüm korkusundan kurtarmış oluruz... Yalnızca kinden değil, sevgiden de öldürürüz...' Düşüncelerinin burasında beyni uyuşmaya başladı.

Başını yastığa koyduğunda, uzun sakallı, yaşlı mert adamın fısıldadığını duyar gibi oldu: 'Herhangi bir devleti ya da ulusu tanıyamam...

Taraf tutmam... Tutamam.' Yüzünü hatırlayamadığı -belki de arkadaşıydı- adam özel bir nedenle taraf tutamamış, geri planda kalmıştı. Yüzü, gözlerinin önünde canlanır gibi oldu. Peki, neden böyle yapmıştı? Niçin tarafsız kalmıştı? Hatırlayamıyordu. Savaş ve çevresinde olup bitenler başkalarının işi gibi geliyordu. Sakallı, yaşlıca adam yanlış düşünmüş olmalıydı. Kendi canını kurtarmaya bakmıştı. Seviyen kişilerin suçlarına katılmak, gerekirse onlar gibi kin duymak, lânetlenmek, tek başına kurtulmaktan daha iyi değil miydi?

Üzerinde tartışılabilir olan bu düşünce, düşmanı bağışlıyordu. 'Neden olmasın?' diye düşündü. Sevgi uğruna ölecek ya da öldürecek herkesi bağışlıyordu. Düşmanınızı neden bağışlamayacaktınız? Bu, tek başınıza kalarak, öldürmeyi reddetmek ve vurmaları için öteki yanağınızı da çevirmek demek değildi ki. 'Biri **sizi** gücendirirse...' sorun buydu. - İnsan kendi hatırı için değil, sonunda lânetlenmek pahasına da olsa, sevilen kişilerin hatırları için öldürmeliydi.

Düşünceleri yeniden Anna Hilfe'ye yöneldi. Kız aklına gelince soluğu kesiliyordu. Sanki, yıllar önce olduğu gibi-galiba King's Arms'ın dışında olacaktı- bekliyor ve sevdiği kadın ona doğru geliyordu. Gece ıstırap, güzellik ve sıkıntı doluydu. Çünkü bu ilişkinin sonunda bir şeyler olacağını kestirebilmek için çok geç olduğunu biliyordu.

Tolstoy'u bir kıyıya itti. Hastalıklı biri sayılmak istemiyordu. Viktorya çağıyla ilgili romanların dışında, hangi kadın hastalıklı bir

adamlarla ilgilenirdi? Bırakalım, Tolstoy karşı koymamayı savunsun.

Digby yataktan kalkarak aynanın karşısında durdu: Zayıf vücutlu, kır saçlı ve sakallı bir adamlarla gözgöze geldi.

Kapı açıldı ve Doktor Forester içeri girdi. Arkasından başını önüne eğmiş olan Johns geliyordu. Doktor başını iki yana sallayarak:

«Olmaz Digby, olmaz! Beni düş kırıklığına uğrattınız,» dedi.

Digby hâlâ aynadaki üzüntülü ve gülünç görüntüsüne bakıyordu.

«Elbiselerimi istiyorum. Bir de ustura.»

«Usturayı ne yapacaksınız?»

«Tıraş olacağım. Bu sakal bana gitmiyor...»

«Bu, hafızanızın henüz yerine gelmediğini gösterir.»

«Bu sabah gazetelerimi getirmediler.»

«Gazetelerin getirilmemesi için ben emir verdim. Johns yanlış davranıyordu. Savaş hakkındaki uzun konuşmalarınız... Kendinizi heyecana kaptırdınız. Poole, bana dün ne kadar heyecanlı olduğunuzu söyledi.»

Digby, gözleri çizgili pijamasının içindeki yaşlı görüntüsüne dikmiş:

«Bana hasta ya da çocuk gibi davranılmasını istemiyorum,» dedi.

«Önceki hayatınızda bir detektif olduğunuz ve iz bulma yeteneğine sahip bulunduğunuz kafanıza çakılmış gibi geliyor bana...»

«O bir şakadan başka bir şey değildi.»

«Çok farklı birisi olduğunuzu söyleyebilirim. Çok farklı.»

«Neydim öyleyse?»

Doktor Forester tehdit edercesine;

«Bir gün size söylemem gerekecek belki de. Düşündüğünüz saçmalıkların önüne geçmesine yardımcı olacaksa...»

Johns gözleri hâlâ yerde doktorun arkasında duruyordu.

«Ben buradan çıkacağım!»

Doktor Forester soylu ve sakin yüzünü tiksintiyle buruşturdu.

«Paraları da ödeyeceğinizi umarım.»

«Ben de.»

«Dostum Digby, makul olmalısınız. Çok hastasınız, gerçekten çok hastasınız. Hayatınızın yirmi yılı hafızanızdan silinmiş. Sağlam mı sanıyorsunuz kendinizi? Dün ve şimdi gösterdiğiniz heyecandan korkuyor, sükûnetinizi koruyacağınızı umuyordum.» Digby'nin kolunu tutarak, ekledi: «Sizi zorla tutmak ve damgalamak zorunda kalmak istemem...»

«Ama aklımın sizinki kadar başımda olduğunu biliyorsunuz.»

«Binbaşı Stone da öyle sanıyordu ama, onu hasta bölümüne göndermek zorunda kaldım. Her zaman saldırıya geçmesine yol açacak sabit bir düşünceye akli takılmıştı.»

«Onu ben...»

«Sizdeki belirtiler de hemen hemen aynı. Bu heyecan...»

Doktor nemli, yumuşak elini Digby'nin omuzuna koydu:

«Kaygılanmayın. Sizi oraya göndermemeye çalışacağız. Fakat kısa bir süre için sessizlik içinde kalmalısınız... bol bol yemek yiyin, uyun... bir süre ziyaretçiniz olmayacak, hattâ

Johns bile gelmeyecek yanınıza... aklınızı yoracak konuşmalara da paydos.»

«Bayan Hilfe?»

«Onu buraya getirtmekle hata ettim. Henüz o kadar güçlü değilsiniz. Bayan Hilfe'ye bir daha gelmemesini söyledim.»

2

HASTA BÖLÜMÜ

'Nerde yanlışlık yaptım? Benden korkman için ne yaptım? Kötü masallar dinliyor olacaksın, çocuğum.'

Küçük Dük

KURŞUNKALEM izlerini silerken, bütün yazıların tam olarak silindiğine dikkat etmelidir. Saklanacak sır için, hiç bir şey gözden kaçırılmamalıdır. Eğer Doktor Forester, Tolstoy'un «**inandıklarım**» adlı kitabının altını çizdiği satırlarını iyice silseydi, Bay Rennit, Johns'un başına gelenleri hiç öğrenemeyecek; Johns, doktorun hayranı olarak kalacak ve Binbaşı Stone da Hasta Bölümü'ndeki odasında aklını büsbütün kaçıracaktı. Ya Digby? Digby belki de Digby olarak kalacaktı.

İyi silinmemiş o satırlar, yalnızlık ve sıkıntı içinde bocalayan Digby'yi ayakta tutuyor-

du. Düşündüklerini açıklamaya cesareti olmayan bir adama saygı duyulmaz. Doktor Forester'e duyulan saygı ortadan kalkınca başka şeyler de birlikte yok oluyordu. Soylu, yaşlı yüzü güven vermiyor, niteliklerine bile kuşkuyla bakılıyordu. Gazetelerini getirmelerine her şeyin üstünde Anna Hilfe'nin ziyaretine engel olmaya hakkı var mıydı?

Digby kendini hâlâ okul çocuğu gibi görüyordu ama, okul müdürünün, açıklanmasından utanç duyacağı sırları bulunduğunu ve eskisi gibi kendisine güveni olmadığını biliyordu. Bu yüzden çocuk, baş kaldırmayı aklına koymuştu. Digby, gece saat dokuz buçuğa doğru bir otomobil sesi duyduğunda, perdeyi aralamış ve doktorun gittiğini görmüştü. Otomobili Poole kullanıyordu.

Poole'u görmeden önce Digby, Johns'un odasına gizlice giderek genç adamı konuşturmaya karar vermişti. Şimdiyse hasta bölümüne gidecek ve Stone'la görüşecekti. Hastalar gaddarlığa karşı birleşmeliydiler. Çocukluğunda, programda olmadığı halde kendilerine zorla trigonometri öğretmeye kalkan öğretmenine karşı çıkmış ve müdüre giderek durumu anlatmıştı. Bu, hem yeni hem de eski bir anıydı. Çünkü olgunluk çağında olup bitenleri hatırlayamadığından, ondan sonra olanların sayısı azdı.

Kapıyı açıp koridora bir göz attığında yüreği çarptı, soluğu daraldı. Bilmediği biçimde cezalandırılacağından korktuğundan, yapacaklarını kahramanlık sayıyor ve seven birine yakışır görüyordu. Bir kız uğruna dayak yeme-

yi göze almış, kriket alanı kıyısında güneşlenen, bira içen, düş kuran ve seven bir delikanlı gibiydi.

Hastalar, sağlık durumlarına göre erken ya da geç yataklarına gönderiliyorlardı. Fakat herkesin dokuz buçukta odasında bulunması gerekiyordu. Ama zorla da uyunmazdı ki.

Davis'in odasının önünden geçerken hıçkırıklarla ağlayan sesini duydu. Koridorun sonunda Johns'un odasının kapısı açıktı ve ışık yanıyordu. Terlikleri elinde aceleyle kapının önünden geçti. Johns odasında yoktu. Konuşmayı seven Johns belki de bina yönetim amirinin odasındaydı. Masası üzerinde bir yığın gazete vardı. Doktor yasağı koymadan önce kendisi için hazırladıkları olacaktı. Gazeteleri alıp okumak istedi ama büyük serüven hevesi bunu önledi. Bu gece şimdiye kadar hiç bir hastanın kendi isteğiyle yapmadığını yapacak, hasta bölümüne girecekti. Dikkatle ve sessizce aşağıya inerken 'İzsürücü' ve 'Kızılderili' kelimeleri aklına geldi.

Oturma odasının ışıkları sönmüştü, fakat perdeler kapatılmadığından ay ışığı içerisini aydınlatıyordu. Masalardaki dergiler, tablalar kaldırılmış, koltukların üzerlerindeki yastıklar düzeltilmişti. Çevresi iplerle çevrili bir sergi köşesini andırıyordu. Karşısındaki kapıdan geçince Doktor Forester'in odasının bulunduğu koridora çıktı. Kapıyı sessizce kapatırken, dönüşü olmayan bir yola girdim diye düşündü. Yüreği, kaburga kemiklerinin arasından çıkacakmış gibi çarpıyordu. Önünde, açıldığını hiç görmediği yeşil bir kapı ve onun ötesinde de has-

ta Bölümü vardı. Çocukluğunda da gereksiz yere, sırf kendine ispat etmek için yataktan kaçtığını hatırladı. Kapının arkadan sürgülü olması için dua ediyordu. Böylece, çaresiz kalacak ve onuru incinmeden yatağına girip, yatacaktı.

Kapı kolayca açıldı. Arkasından bir kapı daha vardı. Dışardan gelen seslerden rahatsız olmamak için doktor odasına bir kapı daha koydurmuştu. Bu kapı da kilitlenmemiş, sürgülenmemişti. Geçide girince yeşil kapı arkasından kapandı.

OLDUĞU YERDE durdu ve dinledi. Bir yerden saat tıkırtıları geliyor ve iyice kapatılmamış bir musluktan su damlıyordu. Burası önceleri uşakların kaldığı bölüm olmalıydı. Yer taşı ve toz içindeydi. Her şeye boş verilmişti; merdivenlerin tırabzanları uzun zamandan beri cilâlanmamış ve basamakları örten keçe iyice yıpranmıştı. Kapının öbür yanında bulunan klinikten büsbütün farklıydı.

Her şey, omuz silkerek, 'Biz önemli değiliz. Bizi burada kimse görmez. Görevimiz sessiz durmak ve doktoru rahatsız etmemektir,' der gibiydi. Tozdan daha sessiz ne olabilir ki? Saatin tıkırtısı ve kendine bir şeyler hatırlatan **Caporal** sigarasının çevreye sinmiş kokusu olmasa, burada birinin oturduğuna ihtimal vermeyecekti.

Saatin sesinin geldiği yer Poole'un odası

olmalıydı. Poole ne zaman aklına gelse, beyninin içinde ortaya çıkmak için çalışan ve kendini tedirgin eden bir şey seziyordu. Kapalı odada, korkudan çırpınan kuşlar gibi korkuyordu. Kaçmak için tek yol vardı; başka bir yaratığın çektiği acıyı görmektense, kuş susuncaya, ölünceye kadar ona vurmak. Binbaşı Stone'u unutup sigara kokusunu izleyerek Poole'un odasına yöneldi.

Damlayan musluğun bulunduğu geçidin sonundaydı. Kare şeklinde, büyük, tabanı taş, konforu olmayan bir odaydı. Bir perdeyle ikiye ayrılmıştı. Bir zamanlar her halde mutfak olarak kullanılıyordu. Yere sigara izmaritleri atılmış ve her şey amaçlarının dışında kullanılmıştı. Bir saat ve ucuz bir çaydanlık, gardrobun üzerinde duran -Carlyle'nin '**Kahramanlar ve Hayranları,**' Napolyon ve Cromwell'in hayatı ve gençlik, çalışma, Avrupa ve Tanrı hakkında cep kitapları- eski kitapların devrilmemesi için iki yana konulmuştu. Pencere kapalıydı. Digby perdeyi kaldırıncaya, yatağın düzeltilmemiş olduğunu gördü. Musluk bir kovaya damlıyor ve karyolanın ucundan bir sünger sallanıyordu. Eski bir konserve kutusunun içi jilet doluydu. Oda, gelip geçenlerin düzeltmeye gerek görmedikleri bir han odası gibiydi. İçi kirli çamaşırlarla dolu bir valiz, bir köşede duruyordu.

Taşı kaldırıncaya altından çıkan pislikler gibi, temizlikten parıldayan kliniğin az ötesinde de bunlar yatıyordu.

Caporal kokusu her yere sinmişti. Yatağın üzerinde ekmek kırıntıları vardı. Digby kı-

rıntılara uzun uzun baktı; kesin yerini bir türlü bilemediği tehlikeler, huzursuzca benliğini kapladı - sanki umduklarını bir şey yok etmişti- burasını hiç bir yerle karşılaştıramazdı. Klinik bir bahçe içinde gizlenmiş, göstermelik bir yerdi. Yoksa hayat bu odadaki gibi miydi? Bir evin bahçesini, akşam çaylarını, suluboya takımları ve küçük masaların bulunduğu oturma odasını, hiç kimsenin çalmadığı bir piyanoyu ve kolonya kokusunu hatırlıyordu; fakat zamanla yaşayış biçimi de değişmiş, bu duruma mı gelmişti? Kendisi de bu dünyaya mı aitti? Bu düşünceye yakınlık duyunca içi burkuldu. Okuldayken bu şekilde yaşamayı düşünmemişti ama o zamandan beri geçen yılların sayısının epeyce çok olduğunun farkına vardı.

Tehlike korkusu, sonunda zavallı Stone'u hatırlattı. Doktor ve Poole dönünceye kadar işini bitirmeliydi. Kendine yapabilecekleri şeylere inanmak içinden gelmiyorsa da, yakalanırsa ne biçim ceza göreceğinden korkuyordu. Birinci kata çıktı. Hiç ses duyulmuyordu. Odalar; çalışma odası, oturma odası, birinci yedek yatak odası, ikinci yedek yatak odası diye işaretlenmişti. Zillerin asıldığı paslı teller sarkmış, yemek odası kapısının üzerindeki zil örümcek ağlarıyla kaplanmıştı.

Bahçe duvarının üstünden gördüğü demir parmaklıklı pencereler ikinci kattaydı. İsteme-yerek bir kat daha çıktı. Geri dönüşünü kendisi güçleştiriyordu ama bir kelime de olsa Stone ile muhakkak konuşacaktı. Alçak sesle, 'Stone, Stone,' diye seslenerek koridor boyunca yürümeye devam etti.

Karşılık veren olmadı. Ayağının altındaki tahtalar gıcırdıyor ve bazen de terliği takılıyordu. Yeniden bir tanışıklık duyduğunu fark etti. Sanki ayaklarının ucuna basarak yürümesi, bu terk edilmiş koridor, klinikteki odasındaki hayatından kendi dünyasına daha yakın şeylerdi.

«Stone, Stone!» diye fısıldamaya devam ederken; «Barnes, sen misin Barnes?» diyen bir sesin kapıdan geldiğini duydu.

Ağzını anahtar deliğine iyice yaklaştırdı: «Sus!» dedi. «Ben Barnes değilim. Digby,» dedi.

Stone içini çekti.

«Tabii, Barnes öldü. Düş görüyordum...»

«İyi misin Stone?»

«Çok kötü zamanlarım oldu. Çok kötü! Yemeyeceğim demek istememiştim...»

Stone o kadar alçak sesle konuşuyordu ki, Digby zor duyuyordu.

«Kapıya yaklaş da daha iyi duyabileyim seni.»

«Bana deli gömleği giydirdiler. Saldırganmışım. Oysa değilim. Hainlik bu yaptıkları...» Kapıya yaklaşmış olmalıydı ki, sesi işitiliyordu: «Dostum, memnun oldum. Hepimiz buradayız, değil mi? Ama ben **deli** değilim. Hakları yok buna.»

«Ne yapmıştın?»

«Adayı gözetlemek için siper kazıyordum. Onlar, orayı kazmaya aylar önce başlamışlardı. Bir akşam, güneş battıktan sonra görmüştüm onları. Peşini bırakamazdım. Bu bölüme geçip Poole'un odasına girdim...»

«Sonra?»

«Şaşırtmak istemiyordum. Neyin peşinde olduğumu söyleyecektim yalnızca.»

«Şaşırtmak mı?»

«Doktor, Poole ile birlikteydi. Karanlıkta bir şeyler yapıyorlardı...»

Yaşını başını almış bir adamın kilitli kapı arkasında hıçkırıklarla ağladığını duymak çok acıydı.

«Ya, ne kazıyorlardı? Sen hayal görmüş olmayasın...»

«O boru... Çok kötüydü dostum. Yemeyeceğim dememiştim ki, zehirden korkmuştum.»

«Zehir mi?»

«Hainlik. Dinle, Barnes...»

«Ben Barnes değilim.»

«Tabii. Özür dilerim. Sinirlerim iyice bozuk. Belki de hakkımda söyledikleri doğru.»

«Barnes kim?»

«Çok iyi bir adamdı. Kıyıda ele geçirdiler onu. Faydasız Digby. Ben deliyim. Her geçen gün biraz daha kaçırıyorum aklımı.»

Aşağı kattaki açık bir pencereden bir otomobil sesi duyuldu. Digby ağzını kapıya dayadı:

«Daha fazla kalamayacağım Stone. Dinle beni. Sen deli değilsin. Sabit düşüncelere kapılmışsın, o kadar. Seni buraya kapatmaları doğru değil. Bir yolunu bulup seni çıkaracağım. Dayan biraz.»

«İyi bir dostsun, Digby.»

«Beni de buraya atmakla tehdit ettiler.»

«Seni mi? Ama senin aklın başında. Seni de buraya atarlarsa, hainliğin dik alâsı olur.»

«Sen dayan!»

«Dayanacağım. Haklı olduklarını sanıyor ve karar veremiyordum.»

Otomobil sesi uzaklaştı.

«Yakınların yok mu?»

«Hiç kimsem yok. Karım vardı ama bıraktı beni. Haklıydı. Hainlik, her yerde hainlik var.»

«Seni çıkaracağım. Nasıl bilmiyorum, ama çıkaracağım seni buradan.»

«O adacığı gözlemelisin Digby. Ben buradan bir şey yapamam. Ama eski arkadaşlarımdan elli tanesi burada olsaydı...»

«Adayı gözleyeceğim. Sen merak etme.»

«Bazen aklım karışıyor.»

«Şimdi gitmeliyim. Sen gücünü kaybetme.»

«Dayanırım dostum. Daha kötüsünü de görmüştüm. Ama gitmeni hiç istemiyorum.»

«Geri geleceğim.»

Fakat nasıl geleceğini bilmiyordu. Stone'a çok acıyordu. Yaşlı adamı kurtarmak için cina yeti bile göze alabilirdi. Çamurlu havuzun içinde Stone'u yürürken görüyordu. Mavi gözleri, askerlere yakışır bıyığı, sorumlulukların meydana getirdiği yüzündeki kırışıklıklar. Aklını kaçırmış bir adamın kişiliğini koruduğu burada öğreniliyordu. Başkalarına karşı taşıdığı görev duygusunu çılgınlık yok edemiyordu.

Geri dönüş umduğundan kolay oldu. Doktor uzun bir gezintiye çıkmış olmalıydı. Yeşil kapıya geldi ve oturma odasından çabucak geçerek, Johns'un kapısı açık duran odasına vardı. Johns içerde yoktu. Masasının üzerindeki saat on dakika ilerlemişti, gazeteler lambanın yanında duruyordu. Yabancı bir ülkeyi keş-

federek evine döndüğünde her şeyin bir düş-
ten ibaret olduğunu anlayan biri gibiydi. Kendi-
si burada yokken takvimden tek bir yaprak bile
koparılmamıştı.

JOHNS'DAN çekinmiyordu. İçeri girip ga-
zetelerden birini aldı. Johns gazeteleri sıraya
koymuş ve ilgilendiği bölümlerin altını çizmişti.
O da detektifliğe özenmiş olmalıydı. Gazete, İç-
işleri Bakanlığı'nın kaybolan kâğıtlar sorunuyla
ilgili soruları, aylar önce de kaybolan kâğıtlar
sorununda olduğu gibi cevaplandırıldığını ya-
zıyordu. Kâğıtlar kaybolmamıştı. Ufak bir dik-
katsizlik olmuş fakat plânlar, Johns'un adının
altını çizmeyi unuttuğu tanınmış bir adamın
kasasından dışarı çıkmamıştı. Böyle bir cevap
karşısında, evrakın fotoğraflarının alındığında di-
renilebilir miydi? Bu, o tanınmış adamı dikkat-
sizlikle değil, hainlikle suçlamak olurdu. Belki
kâğıtların kasaya kilitlenmesi bir gece için unu-
tulmuştu, fakat o tanınmış ad, kâğıtların büro dı-
şına çıkmadığı konusunda, Bakana teminat ver-
mişti. **Times** Gazetesi bu suçlamanın nasıl orta-
ya atıldığını incelemek gerektiğini belirtiyordu.
Düşman, fısıltı ve dedikodu yoluyla Hükümete
olan güvenimizi sarsmaya mı çalışıyordu? İki
ya da üç sayıdan sonra, gazetelerde bu konuda
bir yazı daha yoktu.

Aylar öncesine ait bu gazetelerde korku
veren bir çekicilik vardı. Digby, Hükümette

görev alanların adlarını yavaş yavaş öğreniyordu. Gazete sayfalarında şimdiye kadar duymadığı büyüklerin adlarıyla karşılaşılıyor, ancak yirmi yıl önce önemli olanların adlarını görünce tanıyabiliyordu. Bir çeyrek yüzyıl uyuduktan sonra köyüne dönen Rip Van Winkle gibiydi; adını duyduğu insanlar gençliğinde tanıdıkları değildi. İlerisi için ümit verici olanlar, şimdi Ticaret Odasında görev almışlar ve yalnızca parlak zekâ ve güven isteyen mevkide olan birisi şu sıralarda ülkesinin başına geçmişti. Digby'nin bu adamla ilgili son anısı, geçmiş bir olaya ait hoşla gitmeyen gerçekleri açıkladığı için, mahkeme salonunda, eski devlet memurları tarafından ısıklanarak dışarı çıkarılmasıydı. Fakat şimdi aynı adam, ülkesine hoşla gitmeyen gerçekleri kabul etmeyi öğretmişti.

Sayfayı çevirdi ve resim altını ilgisizce okudu: **'Polisin... olayı hakkında görüşmek istediği Arthur Rowe...'** Adamın işlediği adi suç, Digby'yi ilgilendirmediydi. Resimdeki uzun boylu, kılıksız, sakalı olmayan bir adamdı. Nedense bütün suçluların fotoğrafları hep birbirine benzer diye düşündü. Öğreneceği o kadar çok şey vardı ki, adi suçlularla vaktini kaybedemezdi.

Arkasında bir tahta gıcırdayınca, döndü. Johns kapıda durmuş bakıyordu.

«İyi akşamlar, Johns!»

«Ne yapıyorsunuz burada?»

«Gazeteleri okuyorum.»

«Ama doktorun söylediklerini duydunuz...»

«Burası, zavallı Stone hariç, cezaevi değil, Johns. Çok titiz bir klînîk ve ben de bir bomba

yüzünden hafızası silinmiş bir özel hastayım. Öyle değil mi?»

«Öyle olmalı.»

«İşte bu yüzden de uyukum kaçınca, sizin odanıza çene çalmak ya da gazete okumak için gelmemi önleyecek bir neden ortada yok.»

«Böyle düşünürseniz, evet, yok tabii.»

«Doktor sana başka yönden bakmanı söyledi, değil mi?»

«Ne olursa olsun, hasta tedavi süresince boyun eğmeli...»

«Ya da doktorunu değiştirmeli. Doktorumu değiştirmeye karar verdiğimi biliyor musun?»

«Gidecek misiniz buradan?» diyen Johns'un sesi korku doluydu.

«Gideceğim.»

«Lütfen hemen karar vermeyin. Doktor büyük adamdır. Çok acı çekti... olanlar belki biraz acayip bir adam olmasına yol açtı ama, yapacağınız en doğru davranış burada kalmaktır.»

«Gidiyorum, Johns!»

«Bir ay daha kalın. O kız gelene kadar tedaviniz çok iyi gidiyordu. Bir ay daha... Doktorla ben konuşurum. Gazeteleri okumanıza, belki kızın gelmesine bile izin verir. Bırakın, ben konuşayım onunla. Çok duyguludur, alınabilir.»

«Johns, benim gitmem seni neden bu kadar ürkütüyor?»

«Gitmenizden korkmuyorum. Sanırım, sizi bırakmayacak.»

Çok uzaktan gelen otomobilin motor sesini her ikisi de duydu.

Digby, Johns'un ağzından lâf almaya çalıştı.

«Doktorun nesi var? Bir derdi var galiba? Zavallı Stone garip bir şeye tanık olduğu için o bölüme kapatıldı...»

«Doktor Forester ne yaptığını bilir. Stone kendi iyiliği için oraya gönderildi. Doktor büyük adamdır, Digby.»

«Kendi iyiliği için ha? Hasta bölümüne geçip Stone'la görüştüm.»

«**Oraya** gittiniz demek!»

«Sen girmedin mi?»

«Yasaktır.»

«Her zaman Doktor Forester'in dediklerini mi yaparsın?»

«Digby, doktor büyük adamdır demiştim ama anlamıyorsunuz. Beyin, çok ince bir alet gibidir. Dengesi bozulunca her şey bozulur. Doktora güvenmeniz gerek.»

«Ona güvenmiyorum.»

«Böyle konuşmamalısınız. Ne kadar becerikli olduğunuzu, hastaları üzerine nasıl titrediğini bir bilseniz. Yeniden güç kazanıncaya kadar sizi korumak istiyor...»

«Stone garip bazı şeyler gördüğü için oraya kapatıldı.»

«Hayır, hayır! Bir bilseniz, Digby. Kıskançlıklar, yanlış anlamalar yüzünden çok acı çekti ama ince, iyi ve büyük bir doktordur o.»

«Stone'a bir sorun bakalım. O da böyle mi düşünüyor?»

«Bir bilseniz...»

Yumuşak, fakat öfkeli bir ses:

«Bilmesi de gerek her halde.» dedi. Bu,

Doktor Forester'dı. Digby'nin yüreği, nedenini bilmediği fakat iyi tanıdığı bir duyguyle hızlı hızlı çarpmaya başladı.

«Doktor Forester, ona odasından dışarı çıkması için ben izin...»

«Üzölme Johns. Senin ne kadar bana bağlı olduğunu biliyorum. Sadakati severim.» Arabada giydiği eldivenlerini çıkardı. «Conway'in intihar olayında benim tarafımı tuttuğunu da biliyorum. Dostlarımı unutmam. Conway'in intiharını Digby'ye anlatmış mıydın? »

«Hayır, hayır! Hiç bir zaman!»

«Ama bilmesi gerek Johns, Conway de hafızasını kaybetmişti. Hayat çok ağır geldiği için kaçacak tek yolu, unutmaktı. Akli başına geldiğinde içinde bulunduğu zor duruma karşı durabilmesi için ona güç kazandırmaya çalıştım ama, vaktimi boşa harcamıştım. Johns si-ze ne kadar sabrettiğimi söylesin. O da o kadar küstahtı. Ben de insanım Digby! Ve bir gün sabrım taştı. Çok seyrek de olsa sabrım taşar. Conway'e her şeyi anlattım ve o gece kendini öldürdü. Çünkü henüz güç kazanmamış, iyileşmemişti. Başım derde girdi ama, Johns benim tarafımı tuttu. İyi bir psikolog olmak için hastanızın akli zayıflığını paylaşmak gerektiğini bilir o: kimsenin akli her zaman başında değildir.»

Karışık bir konu üzerinde konferans verir gibi sakin ve tane tane konuşuyordu. Fakat aynı zamanda gazetelerden birini uzun parmaklarıyla yırtıp duruyordu.

«Ama benim durumum farklı, Doktor Fo-

rester. Unutmamın nedeni bir bombadır. Başım belâda değil ki.»

«Öyle mi sanıyorsunuz? Stone'nun da aklını başından alan nedenlerin yalnızca silâh seslerinin, ara sıra bayılmaların olduğunu mu düşünüyorsunuz? Akıl böyle çalışmaz. Biz kendimizi deli ederiz. Stone başarılı olamadığı için utanmadan her şeyi hainlik olarak adlandırıyor. Ama arkadaşı Barnes'in ölüme terk edilmesi başkalarının hainliği yüzünden olmadı...»

«Bana da bir kulp takacaksınız her halde, Doktor Forester.»

Tolstoy'un yazdığı kitabın sayfalarından, açıklamaya cesaret edemediği düşüncelerini silen bir adamdan çekinmeyecek, karşı duracaktı.

«Stone sizi gördüğünde, karanlıkta Poole ile ne yapıyordunuz?»

Bunu yalnızca gözüpek olduğunu belirtmek için söylemişti. Yoksa bu sahnenin ötekiler gibi Stone'un gördüğü düşlerden biri olduğuna inanıyordu. Doktor Forester'in konuşmasını keserek, ağzı açık ona bakakalacağını hiç ummamıştı.

«Yeri de kazıyormuşsunuz...»

Doktorun alnında biriken ter damlası çenesinden aşağıya süzüldü.

Johns araya girdi:

«Lütfen gidip yatın, Digby. Sabahleyin konuşursunuz.»

«Zaten yatacaktım.»

Çizgili pijamasının, topuksuz terliklerinin içinde gülünç görünüşünün farkına vardı.

«Durun. Size anlatacaklarım var. Öğrenince, Conway'in ya da Stone'nun yöntemini seçebilirsiniz. Hasta bölümünde bir oda var...» dedi Doktor Forester.

«Siz, kendinizi oraya kapatmalısınız Doktor Forester.»

«Delisiniz siz. Âşık bir deli... Hastalarımı iyi gözlerim ben. Her şeyi bilirim. Âşık olmanın ne yararı var? Gerçek adınızı bile bilmiyorsunuz.» Yırttığı gazeteden bir parça alıp Digby'ye uzattı: «İşte sizin resminiz. Bir katilin resmi. Gidin ve düşünün bunun üzerinde.»

Resim, Digby'nin üzerinde durmadığı fotoğraftı. Kendisine ait olması saçmaydı.

«Bu, ben değilim!»

«Gidin de aynaya bir bakın. Sonra da hatırlamaya çalışın. Hatırlanacak çok şeyiniz var.»

Johns yeniden araya girmek istedi.

«Ama doktor, doğru değil...»

«Kendi istedi. Tıpkı Conway gibi.»

Digby, Johns'un karşılığını duyamadı. Odasına doğru koşarken birkaç kere ayağı takıldı ve yere düştü ama farkına bile varmadı. Ayağa kalkınca başı döndü. Aynaya bir an önce bakmak istiyordu.

Aynada uzun, sakallı yüzünü gördü. Odada taze koparılmış çiçek kokusu vardı. Burada mutlu olmuştu. Doktorun söylediklerine nasıl inanabilirdi? Bir yanlışlık olmalıydı. Bağlantı kuramıyordu.

Yüreğinin çarpıntısından ve aklının dağılmasından ilkönce fotoğrafı seçemedi bile. Yıpranmış kıyafeti içinde kendisine bakan uzun, sakalsız yüzü görünce 'bu ben değilim,'

diye düşündü. Yirmi yıl öncesine ait hatırladıkları ve polisin bir olay hakkında görüşmek üzere aradığı adam arasında bir bağ yoktu. Doktor Forester gazeteyi rasgele yırttığından ne için arandığını yazan bölüm okunmaz haldeydi. Yirmi yıl içinde bir katil olacak kadar ileri gidemezdi. 'Ne derlerse desinler aynanın karşısındaki adamım ben,' diye düşündü. 'Hafızamı kaybettim diye değişmedim her halde.'

Bu fotoğraf ve Anna Hilfe birbirine uymuyordu. Birden çözemediği bir şeyi hatırladı. Anna Hilfe, '**Görevim bu benim, Arthur!**' demişti. Eliyle sakalını örttü ve uzun burnu, yeniden mutsuz bakan gözleri gerçeği söylüyorlardı. Tuvalet masasına dayanarak düşündü: '**Evet. Ben Arthur Rowe'um.**' Kendi kendine konuşuyordu. 'Ama Conway değilim. Ben kendimi öldürmeyeceğim.'

Şimdi eskisinden değişik bir Arthur Rowe'du. Gençliğinden işe başlayacaktı. 'Ben Conway değilim. Stone gibi de olmayacağım. Şimdiye kadar dayandım, bundan sonra da dayanacağım.'

Duyduğu yalnız korku değil, olgun bir adamın cesareti ve karşı koyma gücüydü. Kendini artık yaşlı ve alışkanlıklarına bağlı görmüyordu. Gözlerini kapatarak Poole'ü düşündü. Bilinçaltından «**Küçük Dük**» adlı bir kitap, Napoli kelimesi - Napoli'yi Gördükten Sonra Ölü -, karanlık bir odada oturmuş pasta yiyen Poole, kanayan bir yaranın üzerine eğilmiş Doktor Forester'le ilgili anıları, dışarı çıkmak için uğraşıyorlardı. Derin hüznle dolu bir kadın yüzü

gözlerinin önünde belirdi ve yeniden kayboldu. Annesinin vücudundan dışarı çıkmaya çalışan bir bebek gibi başka anılar da beyninin içinde kıvranıyorlardı. Tuvalet masasını iki yanından kavradı ve, 'Dayanmalıyım, dayanmalıyım,' diye defalarca tekrarladı.

.

.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

,

ŞURADAN BURADAN PARÇALAR

1

ROMALI ÖLÜMÜ

‘Hiç de zevkli olmayan bir iş.’

Küçük Dük

ROWE, mavi üniformalı adamın peşinden taş merdivenleri çıktı ve her iki tarafında kapıların sıralandığı bir koridora geldi. Açık kapılardan içerele göz attığında odaların tıpkı kiliselerdeki günah çıkarma hücrelerine benzediklerini gördü. Her odada üç masa ve tahta sandalye vardı. Adamın biri kapıyı açtı ve:

«Burada bekleyin efendim,» dedi.

Sabahın erken saatlarıydı. Pencereden soğuk ve gri gökyüzü görünüyordu. Yıldızlar henüz kaybolmamıştı. Ellerini dizlerinin arasına sıkıştırdı ve sabırla beklemeye başladı. Kâşif olamamıştı; önemli biri değil, yalnızca suçluydu. Buraya gelebilmek için gösterdiği çaba onu yormuştu. Neler yaptığını bile tam olarak bilmiyor; istasyona gelene kadar yürüdüğü kırıları, bir çitin arkasından böğüren inekleri ve baykuş sesini duyduğunda nasıl irkildiğini, tren

gelene kadar istasyonda bir aşığı bir yukarı yürüdüğü, burnuna gelen buhar ve çimen kokusunu hatırlıyordu. Biletçi, biletini görmek istemişti ama, ne bileti, ne de parası vardı. Adını biliyor ya da bildiğini sanıyordu ya, adres gösteremiyordu bir türlü. Belki de hasta görüldüğü için biletçi kibar davranmış ve arkadaşları olup olmadığını sorduğunda Rowe'dan olumsuz karşılık almıştı.

«Polise gidiyorum!» dediğinde biletçi; «Bunun için Londra'ya kadar gitmeniz gereksiz efendim,» demişti.

Kendisini kliniğe geri gönderecekler diye çok korkmuştu.

«Siz Doktor Forester'in hastalarındansınız, değil mi? Bir sonraki istasyonda inerseniz, telefonla taksi çağırırlar sizin için. Yarım saat bile sürmez.»

«Hayır!»

«Her halde yolunuzu kaybettiniz, fakat Doktor Forester gibi bir centilmenden korkmayın.»

Bütün gücünü topladı:

«Scotland Yard'a gidiyorum. Beni oradan istiyorlar. Beni yolumdan alıkoysanız, sorumluluk size ait olur.»

Bir sonraki istasyonda Johns'u gördü. Odasına çıkıp boş olduğunu görünce onu peşinden göndermiş olacaktı. Johns, Rowe'u hemen gördü ve acele ettiğini belli etmemeye kendini zorlayarak kompartımana girdi. Muhafızı geride bırakmıştı.

«Merhaba, dostum! Hadi, in bakalım. Araba burada ve dönüş fazla sürmeyecek.»

«Gelmiyorum.»

«Doktorun canı çok sıkıldı. Yorucu bir gün geçirdiğinden sabrı taştı. Söylediklerinin hiç birini içtenlikle söylemedi.»

«Gelmiyorum!»

Gerekirse zor kullanabileceğini göstermek için muhafız yanlarına yaklaştı. Rowe kızgınlıkla;

«Bana deli damgasını henüz vurmadınız. Beni trenden sürükleyerek indiremezsiniz,» dedi.

Muhafız, Johns'un kulağına;

«Bileti yok,» diye fısıldadı.

Johns'un verdiği karşılık şaşırtıcıydı.

«Ne yapalım? olmazsa olmasın!» Rowe'a doğru eğilerek yavaş sesle; «İyi şanslar dostum!» dedi. Tren arkasında buharlar bırakarak yoluna devam etti.

Bu belâ atlatılmıştı. Şimdi sıra cinayet suçuyla yargılanmaya gelmişti.

Rowe, sabahın ilk ışıklarıyla aydınlanmaya başlayan gökyüzüne bakıyordu. Bir kereşinde ufak tefek, şişman bir adam kapıyı açarak, 'Beale nerede?' diye sormuş ve karşılık beklemeden uzaklaşmıştı.

Uzaklardan bir gemi düdüğünün sesi duyuldu. Koridorda biri ıslık çalarak dolaşıyor, dışardan çay fincanlarının tıkırtıları ve kahve kokusu geliyordu.

Şişman adam yeniden odaya girdi. Elinde, Rowe'un alt katta doldurduğu kağıt vardı.

«Demek Bay Rowe sizsiniz? Sonunda bizi görmeye geldiğinize memnun olduk.»

Zile bastı ve üniformalı bir polis içeri girdi.

«Beavis görevde mi? Hemen buraya gelmesini söyleyin!»

Ayak ayak üstüne atarak tırnaklarını incelemeye başladı. Elleri çok temizdi. Parmaklarına, evirip çevirip bakıyordu. Sol baş parmağının tırnağı hoşuna gitmemişti. Odada üçüncü bir kişi olmadan konuşmayacağı anlaşıyordu. Sonra hazır elbise giymiş iri bir adam elinde defter ve kalemle içeri girip üçüncü sandalyeye oturdu. Kafasının iki yanında uzanan kocaman kepçe kulaklarıyla, bir boğaya benziyordu. Kalem tutup yazmaya koyulunca ya kalem kırılacak ya da kâğıt yırtılacaktı sanki.

«Buraya kendi isteğinizle ifade vermek üzere gelmiş bulunuyorsunuz Bay Rowe. Öyle değil mi?»

«Gazetede bir fotoğraf gördüm....»

«Ortaya çıkmanızı aylardır bekliyorduk.»

«Ben ilk olarak dün gece öğrendim.»

«Dünyanın dışında yaşıyor gibisiniz.»

«Ben klinikteydim. Biliyorsunuz....»

Ağzından çıkan her kelime yazılıyordu.

«Hangi klinikte?»

«Doktor Forester'in yönettiği klinik.»

Tren istasyonunun adını verdi. Başka bir ad bilmiyordu ki. Alnındaki yara izine dokunarak devam etti:

«Hafızamı kaybetmiştim. Sonra kendimi bu klinikte buldum. Yalnız çocukluğumdaki bazı olayları hatırlayabiliyordum. Adımın Richard Digby olduğunu söylediler. Fotoğrafı ilk gördüğümde tanıyamadım bile. Bu sakal....»

«İnşallah, hafızanız şimdi yerine gelmiştir.»

«Bazı şeyleri hatırlıyorum ama pek fazla değil.»

«Ne kadar da hoş!»

Rowe kızdı.

«Size bütün bildiklerimi anlatmaya çalışıyorum.... İngiliz kanunlarına göre suçu ispat edilmemiş bir adam suçsuz sayılmaz mı? Size cinayet hakkında bildiklerimi söylemeye hazırım ama ben katil değilim.»

Adam gülümsemeye başladı. Ellerini bacaklarının altından çıkardı, inceledi ve tekrar eski yerine koydu.

«Çok ilginç Bay Rowe. Size cinayet hakkında bir kelime söylemediğim ve gazeteler de böyle bir şeye değinmedikleri halde bir cinayetten söz ettiniz.»

«Anlayamadım.»

«Haksızlık yapamayız. Şimdiye kadar verdiği ifadesini oku, Beavis!»

Beavis sinirinden kızarak okumaya koyuldu:

«Ben, Arthur Rowe, bu ifadeyi kendi isteğimle veriyorum. Dün gece, gazetede fotoğrafımı gördüğümde, polisin benimle görüşmek istediğini ilk defa öğrenmiş bulunuyorum. Bir hava akını sonucu hafızamı kaybettiğim için son dört aydır Doktor Forester adında birinin kliniğinde kalıyordum. Hafızam henüz tam olarak yerine gelmiş değilse de, cinayetle ilgili bütün bildiklerimi açıklamak istiyorum.»

Detektif, Beavis'i susturdu:

«Durum ortada, değil mi?»

«Öyle olmalı.»

«Sonradan imzalamanızı isteyeceğiz. Şimdi, öldürülen adamın kim olduğunu söyleyin.»

«Hatırlamıyorum.»

«Anlıyorum. Sizinle bir cinayet hakkında konuşmak istediğimizi size kim söyledi?»

«Doktor Forester.»

Rowe'un hemen karşılık vermesi detektifi şaşırttı. Beavis bile yazdıklarından başını kaldırıp bir an Rowe'a baktı.

«Doktor Forester mi?»

«Evet!»

«O nereden biliyor?»

«Gazetelerden okumuş olacak.»

«Gazetelerde cinayetten hiç söz edilmedi ki.»

Rowe başını ellerinin arasına aldı. Beyni zonkluyordu.

«Belki....» Korkunç bir anı, kısacık bir süre için belirmiş ve hemen sonra silinivermişti. «Bilmiyorum.»

Detektif şimdi kendisine karşı daha iyi davranıyordu.

«Sırasına aldırış etmeyin, kendi kelimelerinizle hatırladıklarınızı söyleyin, yeter....»

«Sırayla söylemeliyim. Birincisi Poole. Doktor Forester'in Hasta Bölümü diye adlandırdığı ve sözde saldırganların gönderildiği kısmın bakıcısı. Hafızamı kaybetmeden önce onunla karşılaştığımı biliyorum. Duvarında Napoli körfezinin resmi asılı dağınık, küçük bir odada olacak. Orada oturuyordum galiba... Neden orada oturduğumu ise bilmiyordum. Çünkü ba-

na göre bir yer değildi. Aklıma gelenlerin çoğu, olaylardan çok duygular.»

«Aldırmayın. Devam edin.»

«Büyük bir kısmını unuttuğum bir düş gibi. Derin bir keder ve korku, evet, tehlike korkusu ve garip bir tat.»

«Neyin tadı?»

«Çay içiyorduk. O bana bir şey vermek istiyordu.»

«Ne?»

«Hatırlamıyorum. Hatırladığım şey saçma! Bir pasta.»

«Pasta mı?»

«Gerçek yumurtadan yapılmış bir pasta. Sonra bir şeyler oldu....»

Rowe yorgun düşmüştü. Güneş yükselmiş, insanlar işlerine gitmeye başlamıştı. Ne iş yaptığı bir aklına gelseydi.

«Bir fincan çay ister miydiniz?»

«Evet. Biraz yoruludum.»

«Beavis, git çay getir! Bisküvi ya da pasta getirmeyi de unutma.»

Detektif, Beavis dönünceye kadar soru sormadı. Rowe pastadan bir parça almak için elini uzattı.

«Sizinki gerçek yumurtadan yapılmamış her halde. Evde yapılmış. Dışardan olamaz ki.»

Karşısındakinin vereceği cevabı beklemeden devam ettiler.

«Yok, hayır. Ben pastayı dükkândan almamıştım. Onu kazanmıştım....» Durdu. «Saçma bu! Düşünmüyordum ki...» Çay güç vermişti.

«Katillere kötü davranmıyorsunuz.»

«Siz hatırlamaya devam edin.»

«Birçok kişinin halka şeklinde oturduğu ve ışıkların söndüğü aklıma geliyor. Arkamdan birinin gelip beni bıçaklayacağından ya da boğacağından korkuyordum. Ve birisi konuşuyordu. O sözler bana acı vermişti, fakat bir kelimesini bile hatırlamıyorum. Sonra ışıklar yanmış ve bir adam öldürülmüştü. Bana bunu söyleyecektiniz her halde ama gerçek olduğunu sanmıyorum.»

«Adamın yüzünü hatırlıyor musunuz?»

«Hatırlarım her halde.»

«Dosyayı getir, Beavis.»

Küçük oda çok sıcaktı. Detektifin alnında ter damlaları birikmişti. Bıyıkları da terliydi. «Ceketinizi çıkarabilirsiniz,» dedi ve kendisini-ninkini çıkardı.

Beavis karton bir dosyayla döndü ve masanın üzerine koydu. «Şunlara bir göz atın ve öldürülen adamı bulmaya çalışın,» dedi Detektif.

Polisteki fotoğraflar, pasaport fotoğrafları gibiydi. Hepsi birbirine benziyordu, fakat hiç kimse bu ben değilim diyemezdi.

Sayfaları çevirirken, Rowe, hayatının on insanlar arasında geçtiğine inanamıyordu. Yalnız bir keresinde durakladı. Saçları arkaya taranmış, ceketinin cebine kalem takmış ve fotoğrafçının parlak ışığından gözlerini kısmış bir adamın resmi ona bir şeyler anlatıyor gibiydi.

«Onu tanıyor musunuz?»

«Hayır. Nereden tanıyacağım? Yoksa bakal mı? Bir an tanıdığımı sandım, ama hayır!»

Sayfaları çevirmeye devam etti. Başını

kaldırıldığında, detektifin artık pek ilgilenmediğini gördü. Bakmadığı birkaç sayfa kalmıştı. Sonra, beklenmedik bir sırada, o yüz karşısına çıktı.

Koyu renk elbiseli, geniş alınlı adamla birlikte birçok yüzler bilinçaltından çıkmak için birbirlerini itip kakıyorlardı. «İşte!» dedi ve arkasına yaslandı. Başı hızla dönüyordu.

Detektifin sert bir sesle;

«Saçma!» dediğini duydu ve sonra söylediklerini pek çıkaramadı. «Bir an için ummuştum... çok iyi rol yapıyorsunuz... daha fazla vakit harcamayalım.»

«Onu benim bıçağımla öldürdüler!»

«Rol yapmayı bırakın! O adam öldürülmedi. Sizin, benim gibi hayatta.»

«HAYATTA mı?»

«Tabii. Yaşıyor! Neden onu seçtiniz, anlayamıyorum.»

Bütün yorgunluğu geçmişti. Dışarda güzel bir günün başladığını fark etti.

«O halde ben katil değilim. Yarası ağır mıydı?»

«Doğru mu söylüyorsunuz?»

Detektif, olanlara bir türlü akıl erdiremiyordu. Beavis de not almayı bırakmıştı.

«Ne demek istediğini anlamıyorum. Ne zaman oldu bu iş? Nerede? Ne görmüştünüz?»

Rowe gözlerini ayırmadan resme bakarken anılar parça parça belirmeye başladı.

«Harika Bayan... Bayan Bellairs'in, onun evindeydik. Bir oturum vardı.» Ve gözümün önünde birden kanlı, uzun bir el canlandı. «Aman Allahım, Doktor Forester de oradaydı. Adamın öldüğünü o söylemişti. Sonra polis çağırdılar. »

«Aynı Doktor Forester mi?»

«Evet, aynı!»

«Sizi bıraktılar mı?»

«Hayır, kaçtım!»

«Birisi mi yardım etti?»

«Evet.»

«Kim?»

Geçmiş yavaş da olsa aklına geliyordu. Anna'nın erkek kardeşi yardım etmişti. O genç yüzü ve o yüze yumruk vurduğunu hatırladı. Onun adını vermeyecekti.

«Tanımıyorum.»

Şişman detektif içini çekti:

«Bu bizim işimiz değil, Beavis! 59 numara götürelim onu,» dedi ve Prentice adlı birine telefon etti. «Biz size devrederiz ama siz bize devretmezsiniz,» diye karşısındakine yakındı. Sonra hep birlikte avluyu geçerek karşı binaya girdiler. Detektifle Beavis'in iki yanında yürümesine aldıriş etmiyordu. Cinayet işlemediği için özgür bir adamdı ve hafızası yerine geliyordu. Birden;

«İstediği pastaydı!» diye haykırdı ve kahkahalarla gülmeye başladı.

«Pastanızı Prentice'a saklayın. Buraların gerçeküstücüsüdür o.»

Karşı bloktakinin eşi olan bir odaya girdiler. Bıyıkları sarkık, tüvid ceketli bir adam sandalyesinin kıyısına ilişmişti. Detektif, «İşte aradığımız Bay Rowe,» dedikten sonra dosyayı masanın üzerine bıraktı.

«Kendi öyle söylüyor, fakat kimliği yok. Hafızasını kaybettiği için bir klinikte yatıyormuş. Ona aklını yeniden kazandıran şanslı kişileriz. Ne hafıza! Biz de bir klinik açmalıyız. Cost'un öldürüldüğünü gördüğünü söyleyince ilgilenirsin her halde.»

«İlginç doğrusu! Fakat **benim** Cost olmaz.»

«Evet, seninki. Doktor Forester ölüm raporunu vermiş.»

«**Benim** Doktor Forester mi?»

«Öyle görünüyor. Bu bay onun hastalarından biri.»

«Oturunuz Bay Rowe.... sen de Graves!»

«Ben oturmayayım. Olmayacak şeyleri sen seversin, ben değil. Not almak istersen, Beavis burada. Güzel kâbuslar sana....»

Prentice, «İyi adamdır şu Graves,» dedikten sonra Rowe'a doğru eğildi. Rowe'un burnuna masanın ötesinden kaliteli tüvid kokusu geldi. «İyi bir klinik miydi?»

«Doktorla tartışmaya girişmediğim sürece, evet.»

«Ha, ha.... Doğru. Sonra...»

«Sonra, saldırganların götürüldüğü Hasta Bölümü'nde bulurdunuz kendinizi.»

«Harika! Hayran kalmamak elde değil.... Bir şikâyetiniz mi var?»

«Bana çok iyi davrandılar.»

«Evet! Ben de öyle sanıyorum. Aralarından biri yakınacak olsa -hepsi de imza vererek girmişler- orada bir araştırma yapma imkânı elde edeceğiz. Bunu uzun zamandır yapmak istiyorum.»

«Hasta Bölümü'ne atılınca, artık çok geçtir. Eğer deli değilseniz, sizi deli ederler.»

Klinikten kaçmaya çalışırken Stone'u unutmuştu. Kapının arkasındaki bitkin ses aklına gelince utandı.

«Şimdi bir adam kapattılar oraya, fakat saldırgan değil.»

«Doktor Forester'imizle aynı düşüncede değil misiniz?»

«Stone, Doktor Forester'le Poole'un - o bölümün bakıcısı - karanlıkta Poole'un odasında bir şeyler yaparlarken görmüş. Onlara siper olarak kullanacağı bir pencere aradığını söylemiş. Biraz kaçıktır, fakat saldırgan değildir.»

«Devam edin.»

«Almanların, havuzun ortasındaki küçük bir adayı ele geçirdiklerini sanıyor. Kazarlarken görmüş.»

«Doktora da söylemiş mi?»

«Evet! Onu çıkaramaz mısınız oradan? Deli gömleği de giydirmişler. Fakat Stone kimseyi incitmez....»

«Durun bakalım. İyice düşünelim. Ya Poole?»

«O da bir keresinde bana gelmiş- ne kadar önce bilmiyorum ve kazandığım pastayı geri istemişti. Hava akını vardı. Pastayı vermediğim için beni öldürmek istediğini sezdim.

Pasta yumurtadan yapılmıştı. Ben de deli miyim dersiniz?»

Bay Prentice düşündü.

«Sanmam. Hayat çok gariptir. Çok garip! Tarih okumalısınız. Bilirsiniz, ipek böcekleri bir asa içinde Çin'den kaçırılmıştı. Herhangi birisi elmas kaçakçılarının baş vurdukları yolları söyleyemez doğrusu. Bu sefer ben de, hem de titizlikle, elmastan daha büyük olmayan bir şey arıyorum. Bir pasta.... çok iyi. Neden olmasın? Fakat sizi öldürmemiş.»

«Çok boşluklar var, tabii.»

«Sizi nerede görmeye gelmişti?»

«Hatırlamıyorum. Hatırlamadığım yılların sayısı çok.»

«Bize acı veren şeyleri kolay unuturuz.»

«Nerdeyse bir cani olmak isteyeceğim. Hiç olmazsa burada bir kaydım olurdu.»

«Çok iyi gidiyoruz. Şimdi Cost'un öldürülmesine dönelim. Bu sizi saklanmaya zorlamak ve bize gelmenizi engellemek için oynanan bir oyun olabilir. Sonra ne oldu? Görüyorum ki saklanmadınız ve bize başvurmadınız. Bildiğiniz ya da bizim bildiğimiz şey neydi?» Ellerini masanın üzerine koydu: «Güzel bir sorun. Formüle bile dökebilirsiniz. Şimdi **siz** Graves'e anlattıklarınızı bana da söyleyin.»

Rowe hatırlayabildiklerini yeniden anlattı: Kalabalık oda, sönen ışıklar, konuşan ses ve korku.

«Graves bunların değerini anlayamamış. Zavallı Graves, demiryolu hamallarının işledikleri suçlarla ilgilenir yalnızca. Bu şubede ilgi-

lerimiz bambaşka alanlara yayılıyor. Bu nedenle bize pek güvenmez, gerçekten güvenmez.»

Prentice dosyanın sayfalarını aile albümüne bakar gibi çeviriyordu.

«İnsan yaratılışıyla mi uğraşıyorsunuz, Bay Rowe?»

«Ne olduğumu bilmiyorum.»

«Sözgelişi şuradaki yüz....»

Bu, Rowe'un daha önce üzerinde durduğu fotoğraftı. Yeniden durakladı.

«Bu adamın mesleğini söyleyebilir misiniz?»

Göğüs cebine takılmış kalem, yıpranmış elbise, terslenmeye alışmış havası, gözlerdeki kırılganlıklar Rowe'a yabancı gelmiyordu. Bir daha yakından baktı ve;

«Özel bir detektif,» dedi.

«İlk seferde buldunuz. Ve bu tanınmamış adamın, tanınmamış adı da....»

Rowe güldü.

«Jones olacak her halde.»

«Siz bilmezsiniz ama Bay Rowe, sizin ve Jones diyeceğimiz bu adamın ortak bir yönü var. Her ikiniz de ortadan yok olmuştunuz, fakat siz meydana çıktınız. Çalıştığı büronun adı neydi, Beavis?»

«Hatırlamıyorum efendim. Gidip, bakayım.»

«Kalsın. Aklıma gelen Clifford, ama değildi.»

«Orthotex olmasın?» diye sordu Rowe.

«Eskiden bir arkadaşım....» dedi ve durdu.

«Hatırlıyorsunuz değil mi, Bay Rowe? Adı Jones'du ve Orthotex'de çalışıyordu. Siz oraya neden gitmiştiniz? Aklınıza gelmese bile biz

söyleyebiliriz. Birinin **sizi** öldüreceğini düşün-
müştünüz; bir pasta için. Bayan Bellairs adlı
bir kadının size ağırlığını söylediği bir pastayı
hakkınız olmadan kazanmıştınız. Bayan Bella-
irs'in nerede oturduğunu **Özgür Ulusların An-
nelerine -Yardım Vakfı'**ndan -Eğer doğru hatırlı-
yorsam - öğrendiniz. Jones da sizi ve onları
gözleyecekti. Onu atlatmış olacaksınız ki Jones
geri gelmedi ve ertesi gün Bay Rennit'e tele-
fon ederek cinayet suçuyla arandığınızı söyle-
diniz.»

Rowe, elleriyle gözlerini kapatarak hatırla-
maya çalışıyordu. Yoksa aksini mi yapıyordu?
Prentice devam etti.

«Belki zavallı Jones öldürüldü, fakat bil-
diğimiz kadarıyla o gün Londra'da cinayet iş-
lenmemiştir. Siz bir şeyler, belki de her şeyi
biliyordunuz. Bu yüzden sizi basın yoluyla arat-
tık. Ortaya çıkmadınız. Bugün de, eskiden ol-
mayan sakalınızla gelip, hafızanızın silindiğini
ve bir cinayetle suçlandığınızı söyleyerek kar-
şıma çıktınız ve hayatta olduğunu bildiğimiz
bir adamı seçtiniz. Ne dersiniz Bay Rowe?»

Rowe, «Kelepçeleri takmanızı bekliyorum,»
dedi ve acıyla gülümsedi.

«Kabahat, arkadaşımız Graves'in değil.»

«Hayat gerçekten bu mu?»

Bay Prentice öne doğru eğilerek, Rowe'un
yüzüne dikkatle baktı:

«Hayat budur işte!»

«Umduğum gibi değilmiş. Biliyorsunuz, çok
şey öğrenmem gerek. Yolun daha başındayım
ve nereye gideceğimi bulmaya çalışıyorum.
Hayatın çok daha yalın ve değerli olduğunu sa-

nıyordum. Tıpkı çocukların düşündüğü gibi. Kap-
tan Scott'un hikâyelerini dinleyerek büyüdüm.
Tipi içinde ilerlemeye uğraşan Oates, radyum-
la yaptığı deneyler sonucu ellerini kaybeden
kişi, cüzzamlılar arasında yaşayan Daimen....»
Yaşanan yılların anıları, Scotland Yard'ın ko-
caman gri kapıları ardında tazeleniyordu. İçi-
ni dökmek Rowe'u ferahlatmıştı. Yonge adlı bir
kadının **Başarıların Kitabı** adında bir eseri var-
dı... **Küçük Dük**... O dünyadan aniden alınarak,
şimdi yaptığınız işe getirilerseniz, şaşkına dö-
nersiniz. Jones ve pasta, Hasta Bölümü, zaval-
lı Stone... Hitler denen adam hakkında söy-
lenenler... sefillere ait dosyalarınız, zulüm ve
anlamsızlık.... Sanki eline yanlış harita verile-
rek geziye gönderilmiş biri gibiyim. İstedığınız
her şeyi yapmaya hazırım, fakat izleyeceğiniz
yolun ne olduğunu bilmediğimi aklınızdan çı-
karmayın. Herkes değişmiş. Savaş ve nefret
dedikleriniz de garip. Alışamıyorum bunlara.
Yapacağınız en iyi şey her halde beni aşmanız
olacak.»

«Evet. Gerçekten ilginç bir durum. Dün-
yamızın size karanlık bir delik gibi göründüğü-
nü anlayabiliyorum. Biz alıştık, tabii.»

«Beni ürküten, hafızamı kaybetmeden ön-
ce bütün bunlara nasıl alışmış olduğum. Bugün
Londra'ya geldiğimde, her yerde yıkıntılarla
karşılaşacağımı hiç beklemiyordum. Daha tu-
haf bir şey düşünemiyorum. Tanrı bilir ben
kendim nasıl bir yıkıntıyım. Belki **ben** gerçekten
katilim.»

Prentice dosyayı yeniden açtı ve aceleyle
karşılık verdi:

«Ah, artık Jones'u sizin öldürdüğünüzü düşünmüyoruz. Sorun, hafızanızı kaybetmenin nedenidir. Bununla ilgili herhangi bir fikriniz var mı?»

«Yalnızca bana söylenenler.»

«Ne söylediler size?»

«Bomba yüzünden olmuş. Alnımdaki yara izi de o zamandan.»

«Yalnız mıydınız?»

«Hayır!»

«Yanınızda kim vardı?»

«Bir kız.»

Geri dönmek için geçti. Mademki katil değildi, kızı işin içine sokabilirdi. Erkek kardeşinin kaçmasına yardım etmesi artık önemli değildi.

«Anna Hilfe.»

«Neden sizinle birlikteydi?»

«İki sevgiliydik galiba.»

«Galiba mı?»

«Hatırlayamıyorum da.»

«Kız ne diyor?»

«Hayatını kurtardığımı söylüyor.»

Prentice, '**Özgür Anneler,**' diyerek düşündü: «Pekâlâ, Doktor Forester'e nasıl gittiğinizi anlattı mı?»

«Hayır! Anlatmasına izin vermemişler,» dediğinde Prentice kaşlarını çatı:

«Bana söylediklerine göre, hafızamın kendi kendine ve zorlanmadan yerine gelmesini istiyorlarmış. Hipnotizma ya da psiko-analiz yapmadan.»

«Evet hafızanıza birden kavuşmanız iyi

olmazdı tabii... Ama Hasta Bölümü'ne gitmek her zaman mümkündü.»

«Bunun ne demek olduğunu bana söyler misiniz?»

Prentice bıyıklarını sıvazladı. Tıpkı bir yazarın kendine özellik vermesi için yaptığı gibi, o da kendisi için bunu bulmuştu.

«Regal Court'a sık sık gider miydiniz?»

«Otel mi?»

«Demek hatırlıyorsunuz?»

«Eh, tahmin etmek kolay.»

Prentice gözlerini yumdu; bu herhalde gösteriş içindi, fakat kim gösteriş yapmaz ki?

«Regal Court'u neden soruyorsunuz?»

«Yalnızca denemek için. Çok vaktimiz var da.»

«Ne yapmaya az vaktimiz var?»

«Saman yığınının' içindeki iğneyi bulmaya.»

PRENTICE için hareketli, kendini fazla zora sokan birisi denemezdi. Fakat daha sonraki saatlarda gösterdiği çaba, hakkındaki kanıları değiştirecek biçimdeydi.

Bilmeceli sözlerini kesip uzun bacakları üzerinde dimdik yürüyerek aceleyle dışarı çıkınca, Rowe odada Beavis'le yalnız kalmıştı. Saatlar yavaş ilerliyordu. Güneşin ilk ışıklarıyla güzel bir günün başlayacağı sanılmışsa da, mevsimsiz dondurucu bir soğukla birlikte, yağ-

mur çiselemeye başlamıştı. Uzun bir süre sonra Rowe'a tepsi içinde çay ve pasta verdiler.

Sözlerinin bir delil olarak kullanılacağından korkan Beavis ağzını açmıyordu. Rowe, aradaki sessizliği bozmayı denemek istedi.

«Ne olup bittiğini bir bilsem....»

Beavis uzun dişli ağzını açarak, «Resmî sırlar,» dedikten sonra gözlerini tavana dikti.

Biraz sonra Prentice, arkasında soluğu tıkanmış, siyah elbiseli bir adamla birdenbire içeri daldı. Adam Rowe'un önünde durup bağırdı:

«İşte bu alçak! Hiç şüphem yok. Sakalından belli. Tanınmasın diye uzatmış.»

Prentice güldü.

«Çok güzel! Parçalar birbirine uyuyor.»

Adam yeniden atıldı:

«Bavulu otele bu adam getirdi ve bırakıp gitmek istedi. Bay Travers'i beklemesini söyledim fakat niyetli değildi. Tabii, içindekini bildiği için beklemek istemiyordu.... Bir aksilik çıkmış olacak ki, Bay Travers'i eline geçiremedi. Fakat zavallı kızın neredeyse hakkından gelecekti.... Ortalık yatıştıktan sonra da çıkıp, gitmiş.»

Rowe, «Bu adamı daha önce gördüğümü hiç hatırlamıyorum,» dedi.

Adam elinde tuttuğu şapkasını hırsla iki yana salladı.

«Mahkemede yemin ederim.»

Beavis konuşmaları ağzı açık dinliyor, Prentice de gülmeye devam ediyordu:

«Vaktimiz yok. Kavgaya etmek için vaktimiz

yok. Birbirinizle sonra tanışırsınız, şimdi ikini-
ze de ihtiyacım var. »

Bu kadar ağır cinayet suçunu göze alarak
gelmiş olan Rowe, batağa saplanacağını um-
mamıştı.

«Biraz bilgi verin lütfen,» diye yalvardı.

«Takside, takside anlatırım,» dedi Pren-
tice ve kapıya yöneldi.

Adam soluk soluğa sordu:

«Onu tutuklamayacak mısınız?»

Bir şeyler aramakta olan Prentice:

«Daha sonra. Daha sonra,» dedi ve biraz
düşündükten sonra da; «Kimi?» diye sordu.

Avluya inip, selâm veren polislerin arasın-
dan geçip, Northumberland caddesine çıktılar
ve bir taksiye bindiler. Yıkıntıların, boş bir si-
gorta binasının, tahta parçaları çakılmış pen-
cerelerin ve vitrinlerinde tek bir tabak tatlı
bulunan şekerçi dükkânlarının önünden geç-
tiler.

Prentice konuşmaya başladı:

«Baylar, her ikinizin de çok tabîî davran-
manızı istiyorum. Şimdi bir takım elbise için
ölçü vereceğim bir terzihaneye gidiyoruz. Dük-
kâna ilk önce ben gireceğim. Bir kaç dakika
sonra Rowe ve sonra da siz, Bay Davis içeri gi-
receksiniz,» dedikten sonra Davis'in kucağın-
daki şapkaya parmağının ucuyla dokundu.

Davis, «Neler oluyor, söyler misiniz efen-
dim?» diye sordu.

«Aldırmayın canım. Yalnız gözlerinizi dört
açın ve dükkânda tanıdığınız biri olup olmadı-
ğına dikkat edin.»

Taksi, St. Clement Dunes'de bombaların aç-

tığı çukurların çevresinde dönerken Prentice'in gözlerindeki alaycı bakışlar silinmişti.

«Dükkân kordon altına alınacak. Korkmanıza gerek yok...»

Bombalardan viraneye dönmüş Londra'ya gözleri takılan Rowe:

«Ben korkmuyorum. Yalnızca bilmek istiyorum ki...» diyebildi.

«İş çok ciddî. Ne kadar ciddî olduğunu ben de bilmiyorum. Fakat her şeyin burada olacıklara bağlı olduğunu söyleyebilirim.» Bıyıklarını sıvazlayarak, kederli bir sesle ekledi! «Bilirsiniz, karşınızdakinin yararlanacağınız zayıf yanları her zaman vardır. Eğer Almanlar, Dunkerk'ten sonra ne kadar zayıf olduğumuzu bilselerdi... Şu sırada da zayıf yanlarımız var ve eğer tam olarak öğrenirlerse...»

St. Paul'un çevresindeki yıkıntılar, Pompei'yi andıran Paternoster, Row'un gözlerinin önündeydi.

«Bu gördükleriniz olacakların yanında hiç kalır. Tehlike olmadığını söylemekle belki de hata ettim. Eğer doğru iz üzerindeyse, tehlike olacaktır, tabii. Fakat değer. Onlar bu iş için bin kişiyi gözden çıkarmaya hazırlar.»

Rowe yıkıntılara bakarak:

«Bir yararım dokunsa, keşke! Böyle şeylerin yabancısıyım. Savaşın bu türlü....»

İsa ağlarken, Kudüs de ona böyle görünmüş olmalıydı.

Şapkalı adam kendini savunmak zorunluluğunu duymuştu:

«Ben hiç korkmuyorum.»

Kemikli elleriyle dizlerini tutarak, sallanan Prentice devam etti:

«Ufak bir film rulosunu arıyoruz. Bir makaradan, Leica marka fotoğraf makinelerine koyduklarınızdan çok daha küçük. Bir kaç saat için ortalıktan kaybolan kâğıtlarla ilgili olarak Parlamentoda yapılan tartışmaları gazetelerde okumuş olmalısınız. Sonradan halkın öğrenmemesi için bu konu kapatılmıştı. Tanınmış birine duyulan güvenin sarsılması hiç kimseye yararlı olmazdı; ayrıca halkın ve basının işe burnunu sokması yapacağımız araştırmaları engelleyebilirdi. İkinize bunları açıklamaktan çekinmiyorum, çünkü bir sızıntı olduğunda sizleri bir süre için kimsenin haberi olmadan uzaklara gönderebiliriz. Bir keresinde film bir pastanın içine yerleştirilmişti. Ve bir sergi yerinden alınacaktı. Fakat pastayı siz aldınız, Bay Rowe. Parola yanlış kimseye verilmişti.»

«Bayan Bellairs?»

«Şu sıralarda onun peşindeyiz. Pasta işi olmadı. Evinizin yakınına düşen bomba pastayla birlikte her şeyi yok etti ve belki de hayatınızı kurtardı. Fakat sizin, işlerine burnunuzu sokmanızdan hoşlanmadılar. Sizi korkutarak zorladılar - ancak nedendir bilmiyoruz, - bunu yeterli görmediler. Sizi ortadan kaldıracaklardı fakat hafızanızı kaybettiğinizi öğrendiklerinde vazgeçtiler. Ortadan kaybolmakla Jones'un öldürülmesi ve bombanın sebep oldukları sizin üstünüze kalacaktı. Bu da sizi öldürmekten çok daha iyi bir çıkar yoldu.»

«Fakat ya kız?»

«Esrarengiz taraflarla ilgilenmiyoruz. Kim

bilir belki de erkek kardeşi size yardımcı olduğu için öç almak istediler. Neyse, bırakalım bunları da asıl konuya geelim.» .

Taksi Mansion House yakınlarındaydı.

«Bildiğimiz, ellerine yeni bir fırsat çıka-
na kadar beklemek zorunda olduklarıydı. Yeni
bir tanınmış ad, yeni bir çılgın. O da birincinin
yaptığı hatayı yaptı ve aynı terziye gitti.»

Taksi sokağın köşesinde durdu.

«Burada inelim;»

Taksiden çıkarlarken karşı köşede beliren
bir adam bir aşağı bir yukarı dolaşmaya baş-
lamıştı bile.

Şapkalı adam sinirli görünüyordu.

«Silâhınız var mı?» diye Prentice'e sordu.

«Olsa bile kullanmasını bilmiyorum. Fakat
böyle bir durumla karşılaşırsak yere yatın.»

«Beni bu işe karıştırmaya hakkınız yok.»

«Ah, evet! Her hakkım var. Bu günlerde
kimse hayatına sahip çıkamıyor. Sevgili dos-
tum, ülkeniz uğruna çalışıyorsunuz.»

Kaldırımında dururken, yanlarından zincirli
çantalar taşıyan tahsildarlar, yemeklerinden
dönen sekreter ve memurlar geçiyorlardı. Orta-
lıkta yıkıntı görülmediğinden, sanki barış gün-
lerindeydiler. Prentice:

«Bu fotoğraflar ülkeden dışarı çıkarsa, bir
çok kişi kendini öldürmek zorunda kalacak....
Fransa'da olduğu gibi,» dedi.

«Çıkmadıklarını nereden biliyorsunuz?» di-
ye sordu Rowe.

«Bilmiyoruz. Yalnızca umuyoruz. Gerçeği
yakında öğreneceğiz. İçeri girerken beni göz-
den kaybetmeyin. Prova odasında bir dakika

kalacağım. Sonra Rowe siz dükkâna girin ve beni isteyin. Onu her yandan gözlemek istiyorum, ay-nalar yardım edecek. Sonra, Davis, siz yüze kadar sayın ve içeri gelin. Siz son kozumuz ola-caksınız.»

Sokağın yukarısına doğru yürüyen Pren-tice'in arkasından baktılar. Elbiselerini keseye uygun fiyatlarla, fakat dikişi iyi bir terziye dik-tiren, aynı terziyi oğluna da salık veren adam-lardan biriydi. Biraz sonra dükkândan içeri gir-diğinde, bir sonraki köşeden bir adam sigara-sını yakarak çıktı. Yandaki kapının önünde dur-an bir otomobilden bir kadın alışveriş yap-mak için indi. Şöför ise, direksiyon başında kal-mıştı.

Rowe'un kalbi hızla çarpıyordu. Bu serü-vene hiç bir şeyden haberi olmadan karışan bir çocuk gibiydi.

«Gitme zamanım geldi.»

Sinirden yanakları çekilen Davis'e kuşkuy-la baktı.

«Yüze kadar sayıp, ardımdan geleceksin!»
Davis karşılık vermedi.

«Anladın mı? Yüze kadar sayabilirsin her-halde.»

«Ah, bu numara yapmak yok mu? Ben sı-radan bir adamım.»

«Prentice'in emirleri böyle.»

«O kim oluyor da emir veriyor?»

Rowe tartışmaya giremezdi. Gitme za-manı gelmişti.

Savaş, terziliği kötü yönden etkilemişti. Tezgâhın üzerinde kalitesiz bir kaç top ku-

maş duruyordu. Rafların çoğu boştu. Yorgun yüzü kaygıyla kırışmış bir adam Rowe'a;

«Buyrunuz efendim!» diye sokuldu.

«Burada bir arkadaşımla buluşacaktım.» Karşıda sıralanan prova odalarına göz attı. «şimdi prova oluyor sanırım.»

«Oturmaz mısınız efendim?» dedi ve «Bay Ford!» diye seslendi. «Bay Ford!»

Prova odalarının birinden, boynunda bir mezura, kolunda iğnelik bulunan ve Rowe'un son olarak sandalyesinde ölü olarak gördüğü Cost çıktı. Tahta parçalarından yapılan bilmedeki gibi yerine oturan parçayla biçim ortaya çıkmıştı. Cost'un bilinmesiyle, Welwyn'deki adam, proleter şair ve Anna'nın erkek kardeşi hafızasında yerlerini bulmuşlardı. Bayan Belairs, Cost'u ne diye çağırmıştı? Hatırladı: 'İş adamımız,' demişti kadın.

Rowe, önemli bir kişiyi karşılamış gibi ayağa kalktıysa da adamın kıpırtısız bakan gözlerinde kendisini tanıdığına dair bir belirti yoktu.

«Buyrun, Bay Bridges!»

Rowe, Cost'un sesini ilk defa duyuyordu.

«Bu bay, bir arkadaşıyla burada buluşacakmış.»

Cost'un bakışları yavaş yavaş Rowe'a çevrildi. Gri gözlerinde bir şaşkınlık okunmuyordu. Yoksa gereğinden fazla mı bakışmışlardı?

«Beyin ölçülerini aldım sayılır. İki dakika daha beklerseniz....»

'İki dakika,' diye düşündü Rowe; 'sonra son koz içeri girince bakalım ne yapacaksın?'

Bay Ford - madem şimdi bu adı kullanıyor-

du - tezgâha doğru gitti. Her davranışını uzun boylu düşündükten sonra yaptığı anlaşılıyordu: Diktiği elbiseler kusursuz olmalı, dağınıklığa ve garip davranışlara yer vermemeliydi. 'Her şeye rağmen, görünüşünün altında bir acaiplik yatıyor' diye düşünen Rowe'un gözleri önünde Doktor Forester'in Cost'un kanına bulanmış elleri canlandı.

Ford tezgâhın üzerinde duran telefonun ahizesini kaldırdı ve bir numara çevirdi. Numaratör Rowe'a dönük olduğundan, adamın parmaklarını bütün dikkatiyle izliyordu. **BAT.:** Harflerin bunlar olduğundan emindi, fakat bir numarayı kaçırdı. Bay Ford'un soğuk bakışlarıyla karşılaşınca bocaladı ve Prentice'in bir an önce ortaya çıkmasını diledi.

«Alo,» dedi Bay Ford. «Alo! Burası Pauling ve Crosthwaite.»

Kapının yanındaki pencereden, şapkalı bir adamın isteksiz yürüyüşüyle geldiği görölüyordu. Rowe yumruklarını sıktı. Bay Bridges asık bir yüzle arkası dönük olarak kumaş toplarını sarmaktaydı.

Bay Ford, «Elbiseniz bu sabah gönderildi, efendim,» diyordu. «Gezinize çıkmadan önce yetişeceğini umarım.... Teşekkür ederim, efendim. Son prova çok iyiydi.» Gözleri kapıda süklüm püklüm duran Davis'e takıldı. «Ah, evet efendim. Bir kere giyerseniz, omuzların iyi oturacağını....» Bay Prentice'in hazırladığı senaryo iflâs ediyordu. İp kopmuyordu bir türlü.

Davis şaşırmıştı. «Bay Travers,» diye mırıldandı.

Bay Ford eliyle ahizeyi kapatarak öne eğildi.

«Anlayamadım, efendim?»

Davis, «Siz Bay Travers'siniz,» diye söylendi. Fakat Ford'un donuk bakışlarını gördüğünde; «Yoksa değil misiniz?» diyebilirdi.

«Hayır, değilim efendim.»

«Oysa ben....»

«Bay Bridges, bay ne istiyor, bakar mısınız?»

«Tabii, Bay Ford.»

Ford yeniden ahizeyi kulağına götürdü ve kesin, emredici bir sesle konuşmasını sürdürdü.

«Hayır, efendim. Son dakikada anladım ki, yedek pantolonları dikemeyeceğiz. İmalâtçılarından aynı desende kumaş alamıyoruz, artık alamayacağız da.» Gözleri Rowe'a takıldı. «Hiç umudum yok, efendim.»

Telefonu kapatarak, tezgâhın arkasına do-laştı. «Şunlara da bir göz atarsınız, Bay Bridges....» dedi ve orada duran bir makası eline aldı.

«Tabii, Bay Ford.»

Başka bir şey söylemeden ve Rowe'a da aldırmadan ciddî bir yüzle, yavaş yavaş, bir taş gibi tezgâh boyunca ilerledi. Rowe hemen ayağa kalktı. Planın suya düşmesi istenmiyorsa, bir şeyler yapılmalı, bir şeyler söylenmeliydi:

«Cost!» diye seslendi adamın arkasından.

«Cost!»

İşte o zaman sakin hali, yüzündeki çizgilerin ve elindeki makasın anlamının farkına varabilirdi. Cost prova odasına girerken:

«Prentice!» diye haykırdı.

Fakat Cost'un girdiği oda, Prentice'in çıktığı değildi. Prentice üzerinde ipek gömleğiyle karşı taraftaki odalardan birinden telâşla çıktı.

«Ne oldu?»

Fakat Rowe, Cost'un girdiği yerin kapısını zorlamaya başlamıştı bile. Omuzunun üzerinden Bay Bridges'in neye uğradığını şaşırmış halini, Davis'in dışarı fırlayan gözlerini gördü.

«Çabuk, şapkanı ver!» dedi ve kapının camını kırdı.

Cam kırıklarının arasından Cost'u -Travers - Ford'u görebiliyordu. Üçlü uzun aynanın karşısında, müşterilere ait koltukta öne eğilmiş olarak oturuyor, boğazından kanlar akıyordu. Makas dizlerinin üzerindeydi: Bu bir Romalı ölümüydü.

'Bu sefer onu **öldürdüm**' diye düşündü. Rowe ve telefonda '**Hiç umudum yok, efendim. Hiç,**' diye konuşan donuk ve emredici ses kulaklarında çınladı.

TEMİZLİK

**‘En iyisi teslim olmandır.’
Küçük Dük**

BAYAN BELLAIRS'İN önemi daha azdı. Davis'i şekli bozulmuş şapkasıyla baş başa bırakarak, doğruca Campden Hill'e yollanmışlardı. Prentice'in canı sıkılıyordu.

«Yazık oldu! Onları canlı yakalamalı ve konuş turmalıyız.»

«Bir an için şok geçirdim. Büyük cesaret sahibiymiş doğrusu. Terzilerden bunun gibi bir hareket umulmaz.... masallardaki devi öldüren hariç. Cost'un devlerin tarafını tuttuğunu söyleyebiliriz. Ama, acaba neden?»

Çiseleyen yağmur altında Park'dan geçerlerken Prentice birden konuşmaya başladı.

«Acımak, çok kötüdür. Aşkın güçlülüğünden söz ederlerse de acımak duyguların en kötüsüdür: Seks gibi kısa süreli değildir.»

Rowe canlanarak, «Ne de olsa savaş içindeyiz,» dedi. Bir çocuğun bir prit madeni parçasını ufalayarak, özünü ortaya çıkarması gibi herkesçe bilinen gerçek karşısına dikilmişti. Şimdi ona da payını veriyorlardı.

Prentice merakla Rowe'a baktı.

«Siz acıyor musunuz yoksa? Büyükler acı-
mazlar. Onlar olgundurlar.»

«Sakin bir hayat sürmüş olacağım ki, büt-
tün bu olaylar beni heyecanlandırıyor. Şimdi
katil olmadığımı biliyorum ya, artık neşelene-
bilirim...»

Loş ev, ot bürümüş bahçe, yerde yatan
heykel ve gıcırdayan demir bahçe kapısı kar-
şısına çıkınca sözünü bitiremedi. Sanki ölü
varmış gibi bütün pancurlar kapalıydı. Kapı ise
açıktı. Prentice:

«Kadını da aynı zamanda bastırdık» dedi.

Ev sessizdi. Cenaze levazımatçısına ben-
zeyen koyu renk elbiseli bir adam holde duru-
yordu. Bir kapıyı açtı Prentice ve Rowe içeri
girdiler. Burası Rowe'un hayal meyal hatırla-
dığı oturma salonu değil, biçimsiz sandalyeler
kocaman bir yemek ve ayrıca yazı masasıyla
dolu yemek odasıydı. Bayan Bellairs masanın
başındaki koltukta beti benzi atmış olarak otu-
ruyordu. Başına siyah bir turban sarmıştı. Ka-
pıdaki adam:

«Ağzını bile açmıyor» dedi.

Prentice kadını saygılı bir biçimde se-
lâmladı. 'Madam.'

Bayan Bellairs karşılık vermedi.

«Size bir ziyaretçi getirdim madam,» di-
yen Prentice yana çekilerek kadının Rowe'u
görmesini sağladı.

Korkunun nedeni olmak hiç de kolay de-
ğildi. Rowe birdenbire kendini bir canavar ka-
dar gaddar sandı. Bayan Bellairs, seçkin bir
şölende boğazına kılçık kaçmış gibi öksürmeye

başladı. Kendini bu ana kadar zor tutmuş olacaktı ki, geçirdiği şoktan boğaz kasları boşanıvermişti.

Prentice masanın arkasından dolaşarak, kadının yanına gitti ve arkasına vurmaya başladı.

«Öksürün, madam, öksürün: Biraz sonra geçer.»

«Bu adamı hiç görmedim. Hiç!»

«Nasıl olur? Falına bakmıştınız ya. Unuttunuz mu yoksa?»

«Eğer bütün bunlar fal baktığım içinse... Yalnız yoksullara yardım için açılan sergilerde bakarım.»

«Anlıyoruz.»

«Hem geleceği de söylemem.»

«Ah, eğer geleceği bilebilsek...»

«Sadece karakteri okurum.»

«Bir de pastaların ağırlıklarını.»

Kadının gözlerindeki umut parıltısı birdenbire sönüverdi. Aralarında şakalaşıyorlarmış gibi Prentice neşeyle:

«Bir de ufak oturumlarınız,» dedi.

«Bilim uğruna yaparız onları.»

«Küçük grubunuz hâlâ toplanıyor mu?»

«Çarşamba günleri.»

«Gelmeyen çok oluyor mu?»

Sorular yeniden daha güven verici yöne çevrildiğinden, tombul parmaklarıyla turbanını düzelten Bayan Bellairs:

«Hepsi iyi dostumdur,» diye karşılık verdi.

«Bay Cost... artık toplantılara katılamıyacak.»

Bayan Bellairs dikkatle;

«Ha, şimdi tanıdım bu bayı. Sakallı olması aklımı karıştırdı. O bir şakaydı, Bay Cost'un saçma bir şakası. Bir bilgim yoktu. Ben çok, çok uzaklardaydım,» dedi.

«Çok uzaklarda mı?»

«Ermişlerin yanında.»

«Ah evet, evet! Bay Cost artık o tür şakaları da yapamayacak.»

«Yalnızca bir şakaydı. Çocukca bir şaka. İki yabancı ürkütmüş olabilir ama... Biz birbirimize bağlı bir topluluğuz. Bay Cost ise yaptıklarımıza hiç inanmazdı.»

«Şimdi artık inandığını umalım. Onunla bağlantı kurarak, bu sabah boğazını neden kestiğini sormalısınız, Bayan Bellairs.»

Kadın gözleri yerinden fırlamış, bakıyordu. Odadaki sessizliği yazı masasının üzerindeki telefonun sesi bozmuştu. Bu telefonun daha önce de çaldığını Rowe hatırlıyordu.

Prentice, «Siz cevap verin, madam,» dedi.

«Boğazını mı kesmiş...»

«Yaşamaya devam edip asılmak, dışında yapabileceği bir şey yoktu.»

Telefon inatla çalmasını sürdürüyordu. Sanki uzakta birisi odada olup bitenleri anlayabilmek için aklını buraya vermişti..

«Cevap verin, madam!»

Bayan Bellairs terzi kadar soğukkanlı değildi. Sarsılarak yerinden kalktı, masa ve duvar arasında bocaladı. Turbanı bir gözünün üstüne düştü:

«Alo, kim arıyor?»

Odadaki üç adam soluklarını tutmuş hareketsiz bekliyorlardı. Fakat Bayan Bellairs çabuk toparlandı. Orada konuşma gücüne sahip yalnız kendisiymiş gibi dikleşti. Ağzı ahizeye dayalı olarak, omuzunun üzerinden:

«Arayan Doktor Forester. Ne diyeyim?» diye sordu. Gösterdiği aptallığı örtmek gereğini duymadan, odadakileri sert bakışlarla süzüyordu. Prentice ahizeyi elinden alarak, telefonu kapattı ve:

«Sizi kurtaramayacak,» dedi.

«Fakat yalnızca soruyordum...»

«Yard'dan hızlı bir otomobil çağırın. Bölgesel polisin neyle uğraştığını ancak Tanrı bilir. Şimdiye kadar burada olmalıydılar.» İkinci adama döndü; «Bu bayanın boğazını kesmesine dikkat edin. Bize yararı dokunacak onun.»

Fırtına gibi evin bütün odalarına dalarak, her şeyi didik didik ediyordu. Çok kızmıştı. Rowe'a:

«Arkadaşını merak ediyorum. Adı neydi? Stone mu?»

Kibar ağzından, 'İhtiyar cadı' kelimeleri döküldü. Bayan Bellairs'in yatak odasında ne kadar krem kutusu varsa -çok da vardı- hepsine parmaklarını bandı. Yastıkları elleriyle yırttı. Komodinin üstündeki pembe satenli gece lambasının yanında duran «Uzak Doğuda Aşk adlı kitabı paralarken lambanın porselen altını kır-

dı. Bir otomobilin sesi gelene kadar işini sürdürdü. Rowe'a:

«Tanıma için siz yanımda kalacaksınız,» diyerek merdivenleri üçer üçer atladı ve aşağıya indi. Şimdi oturma odasında ağlayan Bayan Bellairs, detektiflerden birinin getirdiği çayı içiyordu.

Prentice, «Bırakalım bu saçmalığı!» diye bağırdı. Sanki zayıf yardımcılarına nasıl gücü olunacağını gösteriyordu.

«Bu kadının hiç bir şeyi yok. Konuşmadığı takdirde, evin altını üstüne getireceksiniz!»

Nefret doluydu. Bayan Bellairs'in ağzına götürmekte olduğu fincanı kaparak, çayı halının üstüne döktü. Kadın dikleşti:

«Buna hakkınız yok...»

«En iyi çay takımınız mı bunlar madam?» derken gerçekten çok iyi porselenden yapılmış fincanı elinde evirip çeviriyordu.

«Koyun yerine!»

Fakat Prentice fincanı duvara çarpmıştı bile. Adamlarına dönerek:

«Filmlerin ne kadar küçük olduğunu bilmiyoruz. Evi, dediğim gibi, alt üst edeceksiniz.»

Bayan Bellairs tehditle söylendi:

«Yaptıklarınızı burnunuzdan getireceğim.»

«Ah, hayır, madam! Asıl sizin burnunuzdan gelecek. Düşman adına çalışmanın cezası, asılmaktır.»

«Kadınları asmazlar. Hele bu savaşta.»

Prentice, kapıdan çıkarken:

«Gazetelerin yazdığından daha da çok insan asabiliriz, madam!» dedi.

BAŞARISIZLIĞA uğraması Prentice'in canını çok sıktığından otomobilde bir köşeye büzülmüş otururken, kendi kendine mırıldanıyordu. Londra'nın kirli bir ucundan çıkarlarken akşam oluyordu. Kırıklara vardıklarında artık geceydi. Geriye bakılınca yalnızca karanlığı tarayan ışıldaklarla aydınlanmış bir gökyüzü görünüyordu; sanki ışıklı yollar, aydınlatılmış olanlar oturulan dünya yukarda, karanlık gökyüzü de aşağıdaydı.

Yol uzun ve sıkıntılı olmakla birlikte, Rowe duyduğu canlılığı yanındaki arkadaşının hatırı için örtmeye çalışıyordu; tehlike ve harekete geçme heyecanının verdiği mutlulukla sarhoş olmuştu. Yıllar önce kurduğu bir hayatı bu. Büyük bir işe yardımı dokunuyordu. Anna'yı yeniden gördüğünde onun düşmanlarına karşı nasıl savaştığını anlatabilecekti.. Stone için fazla kaygılanmıyordu; çocukken okunan kitapların hepsi mutlu sona erer ve hiç birinde yenilen tarafa acınmazdı. Aralarından geçtikleri yıkıntılar, giriştiği bu serüvenin fonunu meydana getiriyordu. Hepsi de ancak bir propaganda albümündeki fotoğraflar kadar gerçektir. Çektiklerini unuttuğundan, duyulan acıları anlamıyordu.

Prentice'e döndü:

«Orada bir şey olmamıştır sanırım. Bölge polisin...»

Prentice, dişlerinin arasından:

«İngiltere çok güzel bir ülke. Norman kiliseleri, eski mezarlar, yeşil olanlar, polisin bahçe içindeki evi. 'Yetiştirdiği lahanalarla her yıl ödül kazanır,' diye söylendi.

«Ama kasaba polisi...»

«Komiser, yirmi yıl önce Hindistan ordusunda görevliydi. İyi bir adamdır. Bölüğü hakkında çok konuşursa da, ona güvenilebilir. Yardımcısı... Bir zamanlar iyi bir kişiydi ama birkaç yıl başkent emniyetinde çalıştıktan sonra maaşsız emekli olunca önüne ilk çıkan işi kabul etti ve kasaba polisi oldu. Çünkü şehirde kalıp yarış acentelerinin rüşvetlerini cebine indiremeyecek kadar dürüsttü. Fakat kasabada sarhoşlarla, küçük hırsızlarla uğraşan bir polis, niteliklerini yitirir. Geçici mahkemelerdeki yargıçlar da temiz sicillerinden dolayı kasabada-kileri kutlarlar.»

«Kendilerini tanıyor musunuz?»

«Bu adamları tanımıyorum, fakat İngiltere'yi tanırsanız, tahmin edebilirsiniz. Buralarda süren düzenli asayiş, kurnaz, hırslı, vicdansız, kültürlü bir caninin ortaya çıkmasıyla bozulur. Kasabanın tanıyabileceği bir suçlu değildir, çünkü hırsızlık yapmaz, sarhoş olup rezalet çıkarmaz ve adam öldürse bile halk elli yıldır cinayet görmediğinden, fark etmez bile.»

«Ne bulacağımızı umuyorsunuz?»

«Aradığımız filmin dışında her şeyi.»

«Şimdiye kadar bir sürü kopyasını çıkarmışlardır.»

«Olabilir ama ülkenin dışına kaçırmak için bir sürü yolları yok. Kaçırma işini yapacak adamı ve örgütün başını bulursak, bitiririz bu işi. Gerisi önemli değil.»

«Doktor Forester'in...»

«Doktor Forester bir kurbandır, tehlikeli

bir kurban şüphesiz, ama başları değil. Kullanılan, şantaj yapılanlardan biri o. Fakat bu onun kurye olmadığı anlamına gelmez. Eğer kurye ise, şanslıyız. Hemen yakalardık... eğer şu karakol polisleri...” diyen Prentice’nin canı çok sıkılmışa benziyordu.

«Başkasına verebilir filmleri.»

«O kadar kolay değil. Verebileceği kişilerin sayısı az. Biliyorsunuz şimdi ülke dışına çıkmak için geçerli bir neden gerek. Eğer şu kasa-ba polisi...”

«Bu filmlerin önemi çok mu büyük?»

Prentice ağır ağır karşılık verdi:

«Savaş başladığından beri biz çok, onlar az hata yaptılar. Umarım şimdiki son hatamız olacak. Dunwoody gibi adama güvenmekle...”

«Dunwoody mi?»

«Söylememeliydim, ama ağızımdan kaçtı işte. Bu adı duymuş muydunuz? Olayı hemen kattılar, çünkü, o yaşlı büyük adamın oğluydu.»

«Hayır, hiç duymadım... Hiç duymadım!»

Dümdüz uzanan ovalardan bir baykuş öttü. Otomobilin kısa ışıkları gecenin karanlığını delemiyordu. Haritanın göstermediği bölgelerden geçiyor gibiydiler. Oralarda bir yerde, bilinmeyen bir kabile halkından bir kadın duğuruyor, erzak çuvallarının arasında fareler dolaşıyor, yaşlı bir adam ölüyor, lambanın ışığı altında iki kişi ilk defa birbirlerini görüyorlardı. Karanlık içindeki her şeyin önemi o kadar derindi ki, ardında oldukları işle; bu zorlu, sonu olmayan kovalamaca, saatta 45 mil hızla insanların doğal ortak yönlerinin peşinden git-

mekle karşılaştırılamazdı. Rowe'un içinde o taraftaki dünyaya geri dönmek isteği uyandı: evlerin, çocukların, sevginin ve komşunun paylaşılan gündelik kaygılarıyla dolu dünyaya; tıpkı bunları vaat eden gizli bir mektup gibi yanında Anna'nın hayalini taşıyordu.

«Ne olduğunu yakında anlayacağız. Eğer burada da bulamazsak,» diyen Prentice umutlarını yitirmiş olarak iki büklüm oturmuştu.

Uzaklarda biri elindeki feneri aşağı yukarı sallıyordu. Prentice;

«Ne yapıyorlar bunlar. Geldiğimizi ilân mı edecekler? Bir yabancıнын ülkelerinde pusulasız yolunu bulamayacağını mı sanıyorlar.»

Yüksek duvarların önünden geçerek, büyük demir kapının önünde durdular. Rowe kapıyı daha önce hep içerden gördüğü için, gözlerinin önündekilere karşı yabancıydı. Göğe yükselen sedir ağacı, çamurluğu gölgeleyen aynı ağaç değildi sanki. Kapıda duran bir polis yollarını kesti:

«Adınız, efendim?» diye sordu.

Prentice kimliğini gösterdi.

«Her şey yolunda mı?»

«Tam değil efendim. Şefi içerde bulacaksınız.»

Arabadan inen küçük topluluk, polis izleyerek içeri süzüldü. Uzun otomobil yolculuğundan yorgun düşmüşlerdi. Yolu el fenerleriyle aydınlatan polis, başka yol olmadığı halde, 'Buradan efendim,' diye söyleniyordu.

Kliniğe böylesine dönmek Rowe'u şaşırtmıştı. Büyük binada çıt çıkmıyor, bahçedeki çeşmeden de su damlamıyordu. Birisi suyu

ana musluktan kesmiş olacaktı. Yalnızca iki odanın ışığı yanıyordu. Burada aylarca, hayatında şimdiye kadar duymadığı bir mutluluk içinde yaşamıştı. Hayatının hatırlayabildiği bölümünün yarısını burada geçirmişti. Şimdi düşünman olarak dönmekten utanç duyuyordu.

«İzin verirsiniz, Doktor Forester'la karşılaşmak istemiyorum...»

Eli fenerli polis:

«Çekinmeyin efendim. Şimdi yelkenleri indirdi artık,» dedi.

Konuşulanları dinlemeyen Prentice sordu:

«Şu otomobil, kimin o otomobil?»

Park yerinde bir Ford V8 duruyordu ama Prentice'in gösterdiği ön camı çatlak ve kirli -karayolu kıyısındaki tarlalara itilmiş ve eğer yerinden oynatabilirseniz beş sterlin verince satın alınabilecek yüzlerce arabadan biri- eski bir otomobildi.

«Rahibin arabası efendim.»

Prentice kızdı.

«Parti mi veriyorsunuz?»

«Ah, hayır efendim. İçlerinden biri hâlâ sağ olduğu için rahibi çağırmayı uygun bulduk da.»

«Demek bir şeyler olmuş buralarda.»

Daha önce yağmur yağdığından çakıl taşlarının arasında biriken sulara basmamaları için polis binanın giriş kapısına kadar feneriyle onlara yol göstermeye devam etti.

Raflarında gazete duran, Davis'in bir köşeye çekilip ağladığı, iki sinirli adamın santiranç oynadığı oturma odasında, Johns başını iki elinin arasına almış, oturuyordu. Rowe ya-

nına giderek, 'Johns,' diye seslendiğinde beriki başını kaldırdı.

«Çok büyük adamdı o. Çok büyük...»

«Neden geçmişten söz ediyorsun?»

«Çünkü onu öldürdüm.»

ELİZABETH çağının ölçülerine göre, bir katliam olmuştu. Stone'u görene kadar, olanlar Rowe'u tedirgin etti. Cesetler bulundukları yerden kaldırılmamıştı. Deli gömleği içindeki Stone'nun başının yanında eterli bir sünger duruyordu. Ellerini kurtarabilmek için uğraşmış olduğu, kıvrılıp kalmış vücudundan belliydi.

«Kendini kurtaramamış,» dedi Rowe. Bir çocuk gibi akıl kurallarının dışına çıkarak gizlice geçtiği geçitti burası. Açık kapıdan içeriye göz attı. Aynı geçitte masalların her zaman mutlu bir sonla bitmediğini anlamış, bir şeyler yapması gerektiğine karar verdiren derin acıma duygusunu duymuştu. Yavaşça, 'Ne kadar isterdim...' derken, içinde; acımanın eski ve ayrılmaz yoldaşı olan gaddarlık uyanıyordu.

Tanımadığı bir ses, «Hiç acı duymadığını düşünerek avunabiliriz,» diyordu. Bu saçma sapan sözler herkesin sinirlerini bozdu.

Prentice sert bir sesle;

«Siz de kim oluyorsunuz?» diye sordu fakat az sonra özür diledi: «Bağışlayın. Siz rahipsiniz her halde.»

«Evet. Adım Sinclair.»

«Ne işiniz var burada?»

«İşim vardı,» diye düzeltti rahip. «Beni ça-

ğırıldıklarında Doktor Forester henüz yaşıyordu.

Bana sık sık gelirdi. Bilirsiniz, savaş alanların-

da bile bulunmamıza izin verirler.»

«Evet, evet. Kapıdaki araba sizin mi?»

«Evet.»

«Kiliseye gidip işimizi bitirene kadar bek-

lerseniz...»

«Tabii. Ayak altında dolaşmak istemem.»

Rowe, rahibi dikkatle süzüyordu. Siyahlar

içindeki ini yarı vücudu, ışığın altında parlayan

beyaz yakası, ince bir yüzü vardı rahibin. Bay

Sinclair, Rowe'un gözlerinin içine bakarak sor-

du:

«Daha önce karşılaşmadık mı acaba?»

«Hayır.»

«Belki buradaki hastalardan biriydiniz.»

«Evet.»

«İşte. Tamam! Bir yerden, doktorun kli-

nikte yaptığı toplantılardan birinde gördüğüme

eminim. İyi geceler!»

Rowe geri döndü ve acı duymadan ölen

adamı düşündü. Çamurun içine girdiğini ve

sonra korkmuş bir çocuk gibi sebze bahçesine

doğru kaçtığı gözlerinin önünde canlandı.

Hainliğe her zaman inanmıştı ve dedikleri ka-

dar da deli değildi.

Doktor Forester'in cesedi merdivenlerin

altında yattığından üzerinden atlamak zorunda

kaldılar. Kendisine bir kahraman gibi tapan,

saygılı Johns'un içinde insanlara karşı uyanan

güçlü sevgi, Forester'in sonu olmuştu. Doktor,

Johns'a tam olarak güvenmişti. Gösterilen saygının, korkudan daha güvenilir olamayacağını, saygı duyduğu kişiyi polise teslim etmektense öldürmeyi yeğ tutacağını anlayamamıştı. Bir zamanlar Davis'in elinden zorla alınan ve çekmeceye kilitlenen tabancanın tetiğini Johns gözleri kapalı olarak çektiğinde, saygı duyduğu adamı ortadan kaldırmıyor; onu mahkeme salonlarından, soruşturmalardan, yargıcın asık yüzünden ve rasgele seçilmiş kişilerden meydana gelen 12 jüri üyesinin karşısına çıkma zorunluluğundan koruyordu. Stone'nun ortadan kaldırılmasına göz yummasını önleyen insan sevgisi, bu hareketle bir biçim kazanıyordu.

Rowe'un kaçtığı andan beri Forester tedirgindi. Bilinmeyen bir nedenle polise telefon etmek istememiş ve Stone'u ne yapması gerektiğini düşünüp durmuştu. Johns'u dışarda bırakarak Poole ile uzun süre konuşmuş ve öğleden sonra da Londra'ya telefon etmişti. Johns, yazdığı bir mektubu postaneye götürürken bahçe kapısında yabancı birinin gözcülük yaptığını, köyde de kasabadan gelen bir polis arabasını görünce meraklanmaya başlamıştı.

Geri dönerken Poole ile karşılaştı. Gördüklerini Poole da görmüş olmalıydı. Son günlerin türlü olayları Johns'un gözünde canlandı. Oturma odasında otururken bütün bu belirtilerin Doktorun, Stone'u öldüreceğini göstermesine bir türlü akli yatmıyordu. Umutsuz hastalığa yakalanmış kişilerin acı duymadan öldürülmeleri konusunda doktorla yaptığı konuşmaları hatırlamıştı. Nazilerin, yaşlıları ve iyileşme umudu olmayanları öldürmeleriyle ilgili söy-

lentiler, doktoru etkilememişti bile. Bir kere-
sinde de, 'Devlet sağlık kuruluşları eninde so-
nunda kabul edecekler bunu. Devletin işletti-
ęi ve masraflarını karşıladığı sağlık kuruluşla-
rında sıhhate kavuşmak istersen, Devletin ge-
rektiğinde masrafları kısma hakkı olduğunu ka-
bul etmelisin...' demişti.

Poole ve Forester'in konuşmaları sırasında
odaya girdiğinde, ikisinin de susuvermesi üze-
rine rahatı büsbütün kaçımtı. ay içerlerken
Forester, Stone'dan söz etmiş, 'Zavallicık,' de-
diğinde Johns sert bir biçimde, 'Neden zaval-
licık olacakmış,' diye sormuştu.

'çok acı çekiyor da, ondan. Bir ur var...
Onu ancak ölüm kurtarabilir.'

Johns bunun üzerine bahçeye çıkmıştı. Gü-
neş batmış, gül bahçesinin girişindeki güneş
saatı ay ışığı altında çarşafa sarılmış ölü gibi gö-
rünüyordu.. Birdenbire Stone'un haykırdığını
duymuştu... Akli daha da karışmıştı. Hemen
odasına çıkarak tabancayı alırken Stone yeni-
den haykırmıştı. Oturma odasından koşarak
geçmiş, yandaki binaya girerek merdivenlere
atılmıştı. Geitte 'kloroform kokusu genzini
yakmıştı. Merdiven başında duran Forester si-
nirli sinirli, 'Ne istiyorsun Johns?' diye sor-
muştu. Doktorun dedikodulara kurban gittiğine
hâlâ inanan Johns... Forester'i vurmuştu. ar-
pık omuzlu, kendini beğenmiş Poole da merdi-
venin üst başından kaçmaya yeltenmişse de,
geç kaldığını sandığı halde Johns ona da ateş
etmişti.

Sonra polis kapıya dayanmıştı. Hizmet

edenlerin hepsi izinli olduğu için onları kendisi karşılamıştı. Forester henüz ölmediği için bölgesel polis, rahip çağırmayı doğru bulmuştu...

Hepsi bu kadardı. Bir zamanlar dünya yüzündeki cennet gibi görünen bu yer, bir gece içinde mahşer yerine dönmüştü. Bir filo bombardıman uçağı bile bir anda bu üç kişi kadar sükûnu bozamazdı.

Sonra da arama başlamıştı. Kliniğin üstüne gelmiş, polislerin sayısı, yeni gelenlerle birlikte çok fazlalaşmıştı. Sabaha kadar üst kattaki odaların ışıkları yanıp sönmüştü. Prentice, 'Ufak bir parça bulsak...' diyordu ama hiç bir şey bulunamamıştı.

Rowe bir ara kendini Digby'nin odasında buldu. Digby şimdi bir yabancıydı; hiç bir şeyden haberi olmadığı için halinden memnun olan bir yabancı. Orada, rafın üzerinde satır altları silinmiş Tolstoy'un kitabı duruyordu. Bilgi çok büyük şeydi. Forester'inki gibi nazarî olması şartıyla. Tolstoy'u yeniden açtı.

'Bana iyi ve yüksek görünenler -yurt ve ulus sevgisi- tiksindirici ve acınacak gelmeye başladılar. Kötü ve utanç verici görünenleriye -yurdu bir kenara atmak ve kozmopolitlik- şimdi tam aksi olarak iyi ve soylu sayıyorum.'

Ülkücülük, karnında bir kurşunla merdiven altında yatıyordu. Rowe, doktoru onların çok fazla zorlamadıklarına inanıyordu artık. Erdemlerinden, aklıyla övünmesinden ve insanlığa karşı duyduğu garip sevgiden yararlanmış-

lardı. Oysa insanlık sevelemez, ancak insanlar sevebilirdi.

Prentice, «Hiç bir şey yok,» dedi. Pence-reye giderek perdeyi çekti. Şimdi tek bir yıldız görünüyordu; ötekiler aydınlanan gökte kaybolmuşlardı: «Çok zaman kaybettik!»

«Üç ölü, bir de suçlu.»

«Onların yerlerini alacak düzinelerle kişi bulabilirler. Ben filmleri ve şeflerini istiyorum. Poole'un odasındaki lavaboda fotoğrafçıların kullandığı kimyasal maddeler bulduk. Belki de filmi orada banyo ettiler. Bir defada, birden fazla basmadıklarını sanırım. Elverdiği ölçüde az kişinin bilmesi işlerine gelirdi, tabîi. Nasıl olsa negatif kendilerinde. Poole birinci sınıf bir fotoğrafçıydı. Arıların hayatını incelemekle işe başlamış ve çok iyi çalışmalar ortaya çıkarmıştı. Bazılarını görmüştüm. Şimdi benimle o adacığa gelmenizi istiyorum. Korkarım, hiç de hoş olmayan bir şeyi teşhis etmek zorunda kalacaksınız...»

Stone'un durduğu yerde durdular. Karşı kıyısındaki üç küçük kırmızı ışıkla havuz, sabahın erken saatlarında ışıkları yanan gemilerin demir attığı bir limana benziyordu. Havuza giren Prentice'i Rowe izledi. Yirmi santimetre kadar kalınlıktaki çamurun üstünü çok az su kaplıyordu. Üç kırmızı ışık, bozuk yollara geceleri konulanların aynısıydı. Üç polis küçük adanın ortasını kazıyorlardı. Yeni gelen iki kişinin basacağı yer yoktu. Rowe;

«Stone'un gördüğü işte buydu. Kazı yapanlar,» dedi.

«Evet.»

«Ne umuyorsunuz?...»

Rowe durdu. Adamlar şimdi bir başka türlü kazıyorlardı. Toprağı isteksizce kürekliyor ve kazmalarını sanki kırılacak bir şeymiş gibi ağır ağır sallıyorlardı. Gördükleri Rowe'a eski ve ciddî bir başka olayı hatırlattı. Sonra, küçükken annesinin elinden aldığı bir kitaptaki resim aklına geldi: Ay ışığı altında pelerinlere sarılmış kukuletalı adamlar mezarlıkta toprağı kazıyorlar, ay ışığı küreklerinde yansıyor.

«Unuttuğunuz, hesaba katmadığınız biri var,» dedi Prentice.

Rowe, kazmanın her vuruşuyla korku ve tiksinti duyuyordu.

«Nereyi kazmak gerektiğini nereden biliyorsunuz?»

«İz bırakmışlar. Bu konuda acemi oldukları belli. Galiba bu yüzden Stone'un ne yaptıklarını görmüş olmasından korktular.»

Adamlardan biri kazmayı hızla vurunca tok bir ses duyuldu.

Prentice hemen, 'Dikkatli olun!' diye uyardı. Adam durdu ve alnında biriken teri sildi. Oysa gece çok soğuktu. Sonra kazmasını topraktan çıkararak ucunu inceledi. Prentice;

«Şimdi de bu tarafı kaz. Yavaş ol. Derine de inme,» diye emir verdi. Ötekiler kazmalarına dayanmış, arkadaşlarının ne yaptığına bakıyorlardı ama bakmak istemediklerini anlamak zor değildi.

Kazan adam, 'Burada işte,' dedi. Kazmayı toprağa saplı bırakarak, elleriyle eşelemeye

başladı. 'Sadece bir kutuymuş,' derken içi ferahlamıştı.

Adam kazmasını yeniden eline alarak, ucuyla kutunun kapağını kaldırdı. Manavlarda meyve konulan tahta kutulardan biriydi. Kapağı sıkıca çakılmadığından kolayca açıldı. O sırada öteki polislerden biri feneri yaklaştırdı. Kutunun içinden çıkanlar, bölük komutanının ölen askerlerinden birinin evine gönderdiği eşyalardan farksızdı fakat aralarında mektup ya da fotoğraflar yoktu.

Prentice, «Yakılabilecek şeyler değilmiş,» dedi.

Bunlar bir dolmakalem klipsi ve bir zamanlar kurşunkalemi tutan klipsti.

«Her şeyi elektrikle işleyen bir evde bunları yakmak imkânsızdı, tabii,» dedi Prentice.

Bir cep saatının arka kapağını açtı ve yüksek sesle okudu: **'F. G. J.'den N. L. J'ye evliliğimizin gümüş yıldönümü anısı. 3.8.1915.'** Altında ayrıca, **'Oğluma, babasını anması için 1919'** yazıyordu.

«İyi bir saat.»

Sonra bir çift jartiyer tokası, sedef yelek düğmeleri, pantolon düğmeleri, kocaman kahverengi elbise düğmeleri, külot düğmeleri ortaya çıktı. Bir adamın üstünde bu kadar düğme taşıyacağına inanmak imkânsızdı. Yelek, gömlek, kol düğmeleri. Pantolon askısının tokaları.

En altta modası geçmiş, tabanındaki civiller kaldırımlarda sürtmekten, sokak köşelerinde dikilip durmaktan aşınmış bir çift ayakkabı vardı.

Prentice, «Merak ediyorum, adamı ne yaptılar?» dedi.

«Hangi adamı?»

«Jones'u!»

3

YANLIŞ NUMARALAR

**‘Yol çok kaygan, güvenilmez
ve sarsıntılıydı.’**

Küçük Dük

ROWE büyüyordu. Her geçen saat onu gerçek yaşına daha yaklaştırıyor, hafızası da yavaş yavaş yerine geliyordu. Bay Rennit’in, ‘Jones’le aynı düşüncedeyim,’ dediğini duyuyor ve telefon rehberinin yanında duran tabağın üstündeki sosisi hatırlıyordu. İçinde acıma duygusu kıpırdanıyorsa da toyluk duygusu üstün geliyordu. Sanki mutluluğun yanında yer almış serüven hevesi; anıların, düş kırıklıklarının yakın arkadaşı olan sağduyuyla çarpışıyordu.

Cost’un dükkânında hemen hepsini gördüğü telefon numarasını açıklamasına toyluğu engel olmuştu. İlk üç harfin **BAT**, ilk üç numaranın da 271 olduğunu biliyordu. Yalnız son numarayı kaçırmıştı. Vereceği bilgi belki değersiz, belki de paha biçilmez değerdeydi. Ne o-

lursa olsun, kendine saklayacaktı bildiklerini. Prentice şansını yitirmişti. Sıra şimdi kendisininindi. Anna'ya bir çocuk gibi, 'Ben başardım,' diyerek övünmek istiyordu.

Sabah saat 4.30 sıralarında Brothers adında bir adam yanlarına gelmişti. Şemsiyesi, bıyığı ve siyah şapkasıyla Prentice'i taklit ettiği anlaşılıyordu. Belki de yirmi yıl içinde tamtamina bir örneği olacaktı. Çünkü şu anda yüzünde üzüntülerden, düş kırıklığına uğramaktan ve bıkkınlıktan meydana gelen ve yaşlılık belirtileri olan kırıxıklıklar yoktu. Prentice yilgınlıkla bulduklarını Brothers'a teslim ederek, Londra'ya dönmek için Rowe'u arabasına çağırıldı. Otomobil kır yollarından geçerken, şapkasını gözlerine kadar indirerek, arka koltuğa gömüldü ve:

«Yenildik,» diye mırıldandı.

«Şimdi ne yapacaksınız?»

«Uyuyacağım. Kendimize fazla önem vermemeliyiz. Beş yüz yıl sonra **İngiliz İmparatorluğunun Gerilemesi ve Çöküşü** adlı bir kitap yazan bir tarihçi için bu küçük olayın hiç önemi olmayacak. İmparatorluğun çöküşüne ait o kadar çok neden bulacak ki sizin, benim ve zavallı Jones'un adı dipnotu olarak bile geçmeyecek. Nedenler ekonomik, politik ve savaşlar olarak sıralanacak.»

«Jones'a ne yaptılar dersiniz?»

Prentice uykulu uykulu; «Öğreneceğimizi sanmıyorum. Savaş sırasında tanınamayan cesetlerin sayısı çok fazladır. Çok fazla,» dedikten sonra beklenmedik bir biçimde horlamaya başladı.

Erkenden işe giden işçilerle birlikte Londra'ya geldiler. Endüstri bölgelerinde kadın ve erkekler metrodan; ellerinde çantaları, temiz giyinmiş yaşlıca adamlar sığınaklardan çıkıyorlardı. Gowen sokağında cam kırıklarını süpürüyorlar ve bir yapıdan, söndürülmesi unutulmuş bir mumdan çıkar gibi dumanlar çıkıyordu. Onlar havuz ortasında durup kazmanın sesini dinlerken savaşın buralarda devam etmiş olduğunu görmek doğrusu çok garipti. Yoldaki bir işaret başka yönden gideceklerini gösteriyordu. Halata takılmış bir levhada el yazısıyla, şunlar yazılıydı: **'Barclay's Bank. Lütfen aşağıdaki adrese...'** **'The Cornwallis Dairy. Yeni adres...'** **'Marquis's Balık Salonu...'** Bomboş, sessiz bir sokakta iki polis dolaşarak sohbet ediyorlardı. Sokağın başında yine bir levha vardı: **'Patlamamış Bomba'**

Dün gece buradan geçmişlerdi. Rowe, 'şu birkaç saat içinde neler olmuş' diye düşündü. İşaretler asılmış, trafik değiştirilmiş, Londra tanınmaz hale gelmişti. İnsanların yüzleriyse, erken bir bayram sabahındaki gibi neşeliydi. Her halde bu gece de ölmediklerini düşünerek yüzleri gülüyordu.

Prentice söylenerek uyandı. Şoföre, Hyde park köşesinde küçük bir otelin adresini verdi ve «Eğer hâlâ orada duruyorsa,» diye ekledi. Rowe'un bu otelde kalması için direndi ve otel müdürüyle konuştuktan sonra bir oda ayırttı. Prentice otomobilin penceresinden elini sallayarak, «Dostum sizi sonra arayacağım,» dediğinde, Rowe, Prentice'in aşırı inceliğinin nedenini anladı. Kendini el altında bulunduracak

ve istediklerinde emirlerine hazır olacaktı. Otelden ayrılmaya kalksa, durum hemen polise bildirilecekti. Prentice'in kendisine verdiği beş sterlinle zaten uzağa gidilemezdi ki.

Rowe kahvaltısını yaptı. Ana gaz borusu bombadan zarar gördüğünden, havagazı çok az geliyordu. Garson kızın dediğine göre, yalnızca bir koku çıkıyor fakat ekmek kızartılamıyor ve su ısıtılamıyordu. Süt, ekmek ve marmelat-tan kurulu kahvaltısını yaptıktan sonra, parkta gezintiye çıktı. Omzunun üzerinden arkasına baktı ve arkasından kimsenin gelmediğini gördü. Bildiği tek melodiyi ıslıkla çalmaya başladı; katil olmadığı ortaya çıktığından neşesi yerine gelmişti. Unuttuğu yıllar, Forester'in kliniğinde geçirdiği ilk haftalardaki gibi kendisini tedirgin etmiyordu. 'Yeniden adam yerine konmak ne kadar güzel' diye, içinden geçirdi ve sakladığı sırrın verdiği heyecanla bir telefon kulübesine yollandı.

OTELDE parasını bozdurmuştu. Parayı atarak numarayı çevirdi. Canlı bir ses, 'Sıhhî Pişirme Şirketi emrinizdedir,' diye karşılık verince telefonu kapadı. İşte o zaman önündeki güçlükleri anladı. Cost'un müşterisini altıncı duygusuyla bulması imkânsızdı. Yeniden bir numara çevirdi. Yaşlı bir ses;

«Alo,» dedi.

«Özür dilerim. Kiminle görüşüyorum?»

«Kimi istiyorsunuz?» diye sertçe sordu. Ses o kadar yaşlıydı ki, kadın mı, yoksa erkek mi olduğunu anlamak zordu.

«Burası postane. Dün geceki hava akınından sonra hatları kontrol ediyoruz.»

«Neden?»

«Otomatik sistemde bir bozukluk var. Bölgenize düşen bir bomba yüzünden oldu. Prince of Wales Road'dan Bay Isaac'la mı görüşüyorsunuz?»

«Hayır! Ben Wilson.»

«Ah, gördünüz mü, bizdeki numaraya göre Bay Isaac olmalısınız.»

Yeniden kapattı. Sıhhi Pişirme Şirketi'nin bile Cost'un müşterisini saklayacağı neden sonra aklına geldi -belki de Cost yapmacık yapmamış, gerçekten müşterisiyle konuşmuştu. Fakat hayır, olamazdı. Cost'un 'Şahsen hiç umudum yok. Hiç,' diyen üzüntülü sesi kulağında çınılıyordu. Cost, savaşın kendisi için sona erdiğini ancak böylece belirtmişti karşısındakine.

Para atmaya devam ediyordu. Mantiğı yaptığıının boşa olduğunu, tek çıkar yolun bildiklerini Bay Prentice'e anlatması gerektiğini söylüyorsa da, nedense birçok kişinin ölümüne yol açan -hasta bölümünde kloroformla öldürülmüş zavallı Stone, merdivenlerde vurulan Forester ve Poole, boğazına makas saplayan Cost, Jones...- şeyin elinde olduğunu Prentice'e telefonla bildirerek onu inandırabileceğini sanmıyordu.

Birdenbire telefonda Cost'un belirli bir kişiyi istemediğini hatırladı. Sadece bir numara çe-

virmiş ve karşı taraf cevap verince de konuşmaya başlamıştı. Bu iş yerinde birini aramadığını gösteriyordu.

«Alo!»

Karşı taraf hemen konuşmaya başladı:

«Oh, Ernest. Telefon edeceğini biliyordum. Çok iyisin. David her halde Minny'nin öldüğünü söylemiştir sana. Dün gece bombardıman çok feciydi. Dışardan sesi geliyordu ama ne yapabiliydik ki. Sığınaktan çıkamazdık. Sonra bomba düştü. Üç ev yıkıldı. Yerlerinde kocaman birer çukur açıldı. Bu sabah da Minny eve gelmedi. David hâlâ umudunu kesmedi ama, dün geceki miyavlamasından ben anlamıştım...»

Kadının hikâyesi ilginçti ama görevine devam etmek zorundaydı. Telefonu kapattı.

Kulübenin içinde boğucu bir hava vardı. Bir sürü bozukluk harcamıştı fakat geri kalan dört numaradan birinin aradığı olacağına inanıyordu:

«Mafeking Road Polis Karakolu!»

Yine kapattı. Geriye üç numara kalmıştı. Ter içinde kalan yüzünü sildiyse de ter damlaları yeniden birikiverdi. Boğazı kuruyor, yüreği yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Şimdiye kadar beş kişi ölmüştü... Bir ses;

«Gaz, Elektrik ve Kömür Şirketi» deyince derin bir soluk aldı. Telefon kulübesinden çıkıp Prentice'e gitmesi için hâlâ vakti vardı. Hem sonra, aradığı kimsenin Sıhhi Pişirme Şirketi'ndeki adamın ya da Ernest'in arkadaşının olmadığını nereden biliyordu?

Fakat Prentice'e şimdi giderek, bildiklerini

anlatsa bu zamana kadar neden sustuğunu soracaktı. Rowe, artık çocuk değildi ki; akli başında, olgun bir adamdı. Bir işe başlamıştı, sürdürmeliydi. Gözlerine ter damlaları inerken hâlâ duraklıyordu. İki numara kalmış, şansı yüzde elliye yükselmişti. Bir numara daha çevirecek ve eğer aradığını bulamazsa, kulübeden çıkacak ve işin yakasını bırakacaktı. Belki de Cost'un dükkânında gözleri onu yanıltmıştı.

Parmağını istemeyerek numaratöre götürdü ve yüzündeki teri koluyla silerek çevirdi:
BAT 271...

•

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BÜTÜN ADAM

YOLUN SONU

‘Ben-hem de yapayalnız mı?’

Küçük Dük

TELEFON uzun uzun çaldı. Telefonun çaldığı odalar belki de şehirdeki işine gitmiş bir kıza, dükkânını açmakta olan bir tüccara ya da okumak için erkenden Ulusal Kitaplığa gitmiş bir adama aitti. Zilin sesini dinlerken ‘elimden geleni yaptım, bırakayım çalsın’ diye düşünüyordu.

Yoksa bu numara bir suçluya mı aitti? Birkaç saat içinde birçok kişinin yaşantısına son vermiş birinindi belki de. Suçluların odaları neye benzerdi acaba? Onlar da, bir köpek gibi sahiplerinin özelliklerini mi yansıtırlardı? Bir oda genellikle güzel olur, rahat ve huzur sağlardı. Bu oda ise birtakım sırlar saklıyor olmalıydı. Polis geldiğinde sahibini ele vermeyecek, satır altlarındaki çizgiler silinmiş kitaplar bulunmayacak, kişisel özellikleri yansıtmayacaktı. İçindekiler belki de bir radyo, birkaç polis romanı ve Van Gogh’un ayçiçeklerinin reproduksiyonundan ibaretti.

Telefon çalmaya devam ederken, Rowe'un aklından bunlar geçiyordu. Dolaplarda hiç bir şey bulunmayacaktı: mendillerin altına saklanan aşk mektupları da yoktu her halde. Aca- ba keten yatak çarşaflarına marka işlenmiş miydi? Sahibine verilen armağanlara da yer verilmezdi bu tür odalarda. Her şey gelişigüzel satın alınmış olacaktı.

Birdenbire tanıdık bir sesin;

«Alo, kim arıyor?» dediğini duydu. Telefo- nu kapattığı sırada, 'ne olurdu sokakta ya da merdivenlerin alt basamaklarında bulunsaydı da karşılık vermeseydi' diye düşündü. Eğer ken- dini olaylara bu kadar kaptırmıyorsa, numara- nın Anna Hilfe'nin numarası olduğunu çoktan anlamış olacaktı.

Uykuda yürüyen biri gibi telefon kulübe- sinden çıktı. Yapacak üç şey vardı: en iyisi po- lise gidip bildiklerini anlatmaktı. İkincisi ağzını açmamak, üçüncüsü de oraya gitmekti. Cost'- un çevirdiği numaranın aynı numara olduğun- dan şüphe etmiyordu. Kızın başından beri ger- çek adını bildiğini ve klinikte ziyaretine gel- mesini '**görev**' olarak adlandırdığını hatırlıyo- rdu. Bütün bunların, polisin bulmaması gere- ken bir karşılığı olduğuna içten inanıyordu.

Otele döndü ve odasına çıkarken telefon rehberini yanına aldı -yapacak uzun bir işi var- dı. Numarayı bulması birkaç saatını aldı. 16 Prince Consort Mansions, Battersea. Adres ona bir şey hatırlatmıyordu. 'Tabii,' diye düşündü, 'mobilyasıyla birlikte kiralanmış suçlu odası,' Yatağına uzanarak gözlerini kapattı.

Ancak akşam üstü saat beşten sonra ha-

rekete geçmeye karar verebildi. Artık bu konu üzerinde düşünmüyordu. Anna'yla konuşmadan düşünmek yararsızdı. 19 numaralı bir otobüsle Oakley sokağının başına geldi ve oradan 49 numaralıya binerek Albert köprüsünde indi. Köprüyü kafasını çalıştırmadan geçti. Sular çekildiğinden depoların altındaki çamur tabakası ortaya çıkmıştı. Birinin rıhtım duvarının üstünden martıları beslediğini gördüğünde düşünmemeye çalışarak hemen oradan uzaklaştı. Kirli tuğla yapıları, güneş az da olsa aydınlatıyor, parkta bir köpek yeri koklayarak dolaşıyordu. Birinin, 'Hey, Arthur!' diye seslendiğini duyunca olduğu yerde kaldı. Dağınık kır saçlarının üzerine geçirdiği beresi ve ütüsüz pantolonuyla bir adam blok apartmanlardan birinin girişinde duruyordu. Rowe'u yukardan aşağı süzerek;

«Adınız Arthur, değil mi?» diye sordu.

Rowe, Londra'ya döndüğünden beri bazı anılar yerlerini bulmuştu -bu kilise, şu dükkân, Piccadilly'den Knightsbridge'e çıkan yol gibi. Fakat ortaya çıkabilmek için acıyla kıvranan öteki anıları, kafasının içinde bastıran düşman bir güç vardı sanki. Kahvehaneler, köşebaşları ve dükkânlarla karşılaştığında tanıdık yüzleri görmüş gibi oluyorsa da bir kazaya tanık olduğunu saydığı bu yerlerden hemen uzaklaşıyordu. Kendisine seslenen adam da hafızasının derinliklerine itilmişlerden biriydi ama insanlardan kaçamazdı.

«Son gördüğümde sakalın yoktu. Arthur'sun değil mi?»

«Evet. Arthur Rowe.»

Adam incinmişti.

« O zaman beni görmeye geldiğine memnun olmuştum.»

«Hatırlamıyorum.»

Adamın yüzü karardı.

«Cenazenin kalktığı gün.»

«Özür dilerim. Bir kaza geçirdim ve hafızamı kaybettim. Ancak yeni yeni yerine geliyor. Siz kimsiniz?»

«Ben Henry, Henry Wilcox.»

«Ve ben buraya bir cenaze töreni için mi gelmiştim?»

«Karın ölmüştü. Gazetelerde okumuşsundur. Ona madalya da verdiler. Sen gittikten sonra üzülçüm. Çünkü benden bir çek bozdurmamı istemiştin ve ben de unutmuştum. Bilirsin, cenaze kalkarken insan bir tuhaf olur. Düşünmek zorunda olduğum birçok şey de vardı. Üzgündüm de üstelik.»

«Neden sizi rahatsız etmiştim acaba?»

«Sanırım, önemli olmalıydı. O zaman aklımdan çıktı, daha sonra seni görebileceğimi umdum. Ama sen ortadan kaybolmuştun.»

Rowe başını kaldırarak katlara baktı.

«Buraya mı gelmiştim?»

«Evet.»

Bakışları yolun karşısındaki parka kaydı: çantasını yanına koymuş, bir büroda çalışan memur kılıklı bir adam martılara yiyecek veriyordu. Başı döndü.

«Cenaze töreni var mıydı?»

«Evet! Töreni polisler ve kurtarma ekipleri düzenlemişlerdi.»

«Doğru. Çeki bozdurmak için bankaya gitmiyordum. Polisin beni cinayet suçuyla aradığını sanıyordum. Kaçmak için paraya ihtiyacım vardı. Onun için buraya gelmiştim. Bu cinayet bir türlü aklımdan çıkmıyordu.»

«Çok üzüyorsun kendini. Olan olmuş, ne yapalım!»

«Ama ben kimseyi öldürmediğimi şimdi biliyorum artık. Katil değilim ben.»

«Tabii değilsin, Arthur! Gerçek dostlarından hiç biri zaten katil olduğuna inanmamışlardı ki.»

«Hakkımda söylenenler çok muydu?»

«Eh, biraz...»

«Bilmiyordum.»

Aklı başka yöne kaymıştı. Rıhtım kenarındaki çaresiz hali, kuşları besleyen ufak tefek bir adam, bavul... Sonra oteldeki danışma memurunun yüzünü hatırladı. Uzun ve dolambaçlı koridorlardan yürümüş ve bir odanın önünde durup kapı açıldığında içerde Anna'nın oturduğunu görmüştü. Tehlikeyi birlikte paylaşmışlardı. Kız sonra kendisine hayatını kurtardığını söylemişti.

«Neyse; hoşça kal: Gitmeliyim artık.»

Henry ise, «Hayatın boyunca bir ölünün arkasından üzülmek yararsız. Keyfine bak,» diyordu.

«Doğru. Haydi, iyi günler.»

«Güle güle!»

ARADIĞI daire üçüncü kattaydı. Yukarı çıkarken merdivenlerin hiç bitmemesi için dua ediyordu. Kapıyı çaldığında da içerde kimse-
nin bulunmamasını bütün benliğiyle diliyordu. Kapının önünde ağzına bir not sıkıştırılmış boş bir süt şişesi duruyordu. Rowe notu okudu: **‘Yarın yarım kilo lütfen.’** Not hâlâ elindeyken kapı açıldı ve Anna sesi umutsuzlukla dolu olarak;

«Demek sizdiniz!» dedi.

«Evet, benim.»

«Kapının her çalışında, gelenin siz olacağından korkuyordum.»

«Sizi bulabileceğimi nereden bildiniz?»

«Polisten öğrenebilirdiniz. Büroyu şimdi göz hapsine aldılar.»

Birlikte içeri girdiler.

Onunla bu şekilde karşılaşacağını Rowe hiç ummamıştı. Aralarında gergin bir hava vardı. Sokak kapısı kapandığı halde kendilerini yalnız hissedemiyorlardı. Sanki her ikisinin de tanıdığı türlü kişiler çevrelerini sarmıştı. Alçak sesle konuşmaya başladılar.

«Adresinizi Cost telefon ederken çevirdiği numaraları izleyerek öğrendim, kendini öldürmeden az önce size telefon etmişti.»

«Korkunç bir şey bu. Sizin orada olduğunuzu bilmiyordum.»

«Hiç umudum yok, hiç, demişti!»

Karanlık ve dar koridorda duruyorlardı. Birleşmekten çok ayrılıyor gibiydiler. Kızın üstünde otelde giydiği mavi pantolon vardı. Rowe, Anna'nın ne kadar ufak tefek olduğunu unutmuştu. Boynuna bağladığı eşarpla her şe-

ye hazırlıksız olduğu görölüyordu. Çevrede bir sürü pirinç tepsi, kap kakak, eski bir sandık, işviçre malı guguklu bir saat vardı. Rowe;

«Dün geceyi hiç iyi geçirmedi. Oradaydım. Forester ve Poole'un öldüklerini biliyor musunuz?» dedi.

«Hayır. »

«Üzülmediniz mi? Arkadaşlarınızın katliama uğramaları sizi üzmedi mi?»

«Hayır, memnun oldum.»

Rowe umutlandı. Anna devam ediyordu:

«Dostum zavallı kafanda her şeyi karıştırıyorsun. Dostlarını ve düşmanlarını bile ayırt edemiyorsun. Onların da istedikleri bu zaten.»

«Hafızamın ne zaman yerine geleceğini öğrenmek için beni gözlüyorlardı, değil mi? Beni de zavallı Stone gibi hasta bölümüne atacaktı.»

«Hem doğru, hem de yanlış düşünüyorsun. Artık hiç bir şeyi düzeltemeyiz. Seni onlar adına gözlediğim doğru. Ben onlar gibi aklının başına gelmesini istemiyordum. İncinmeni, sana bir zarar gelmesini hiç istemiyordum.» Ve kaygıyla sordu: «Şimdi her şeyi hatırlıyor musun?»

«Birçoğunu hatırlıyorum ve çok şey öğrendim. Bir katil olmadığımı bilecek kadar.»

«Tanrıya şükür!»

«Ama sen cinayet işlemediğimi biliyordun, değil mi?»

«Evet, tabii biliyordum. Yalnızca - oh, neyse öğrendiğine sevindim. Seni mutlu görmek istiyorum. Mutlu olmalısın.»

«Seni seviyorum Anna. Biliyorsun. Dostum olduğuna inan. Fotoğraflar nerede?»

Tam bu sırada saatin içinden fırlayan boyalı bir kuş, buçuğu haber verdi. Rowe, önlerindeki gecenin de korkunç olaylarla dolu olup olmadığını düşünüyordu. Kapı kendi kendine kapanırken kız bozmadan;

«Filmler onda,» dedi.

«O kim?»

«Erkek kardeşim.»

Rowe halâ sütçüye yazılan notu elinde tutuyordu.

«Araştırmadan çok hoşlanıyorsun, değil mi? Seni ilk gördüğümde bir pastanın peşindeydin ve büroya gelmiştin. Her şeyin derinliğine inmek istiyorsun. İşte şimdi indin artık.»

«Hatırlıyorum. Bana yardım etmiş, o eve götürmüştü.»

Anna sözü Rowe'un ağzından aldı:

«Bir cinayet sahnesi hazırladı ve kaçmana yardım etti. Sonradan seni öldürmenin daha doğru olacağını düşündü. Bu karara varmasına ben sebep oldum. Polise mektup yazdığını ona söylemiştim.»

«Neden?»

«Yalnızca seni korkuttuğu için başının derde girmesini istemiyordum. Bu kadar zalim olabileceği aklımdan geçmemişti.»

«Fakat elimde bavulla girdiğim odada sen de vardın. Sen de benimle ölebilirdin. Aklım almıyor doğrusu!»

«Evet. Bayan Bellairs'in evindeyken sana telefon ettiğimi unutmamıştı. Telefon edenin ben olduğumu sen söylemişsin ona. Gidip, seninle buluşmamı ve mektubu polise gönderme-

ni önlememi istemişti. Sonra da başka bir odada oturup sonucu beklemiş.»

«Ama sen yaşıyorsun.»

«Yaşıyorsam, nedeni sensin. Beni gözaltında tutuyorsa da, beni öldürmez. Kendisi aile bağları yüzünden, diyor. Ben, senin yüzünden bir tehlike teşkil ediyordum. Burası **benim** ülkem değil. Hafızanın yerine gelmesini niçin isteyecekmişim? Böyle daha mutlusun. İngiltere'ye umurumda değil. Yalnız senin mutlu olmanı diliyorum, o kadar.»

«Ne demek istiyorsun? Anlayamadım. Niçin sağ bıraktılar beni?»

«Willi ekonomiktir. Onların hepsi de ekonomiktir. Bunu anlayamazsan onları da anlayamazsın.» Ve Anna bir formül verir gibi ekledi: «Kısa bir süre içinde çok az kişiye yönetilen maksimum dehşet.»

Rowe şaşırmış, ne yapacağını bilemez hale gelmişti. Birçok sorunun beklenen biçimde hiç bir zaman çözölemeyeceğini yeni öğreniyordu. Bu, ne heyecanlı bir serüven, ne de kendisi bir kahramandı, hatta bütün olup bitenler bir trajedi. Sütçüye bırakılan not aklına gelince;

«Bir yere mi gidiyor?» diye sordu.

«Evet.»

«Filmleri de götürüyor tabii.»

«Evet.»

«Onu durdurmalıyız.»

«Haklısın. Onu önlememiz gerek.»

«Nerede şimdi?»

«Burada.»

«Burada mı?»

«Uyuyor, Lady Dunwoody'yle yünlüler hak-

kında uzun süre görüşmüş. Yorulmuş olacak.»

«Bizi işitmiştir sanırım.»

«Ah, hayır! Bizi duyamaz, uykusu da çok ağırdır. Bu da ekonomidir. Ne kadar derin uyur-
sa, o kadar az....»

Rowe şaşkınlıkla, «Ondan nefret ediyor-
sun,» dedi.

«Her şeyi altüst etti. Çok iyidir, akıllıdır,
ama korku vermekten hoşlanır.»

«Peki, nerede uyuyor?»

«Buradan geçince oturma odasına girilir.
Onun yanında da yatak odası var.»

«Bir telefon edebilir miyim?»

«Olmaz. Telefon oturma odasında, yatak
odasının kapısı da aralık.»

«Nereye gidiyor?»

«Özgür Anneler yararına İrlanda'ya gitmek
için izni var. Kolay alamadı ama, seninkileri at-
lattılar. Lady Dunwoody uğraştı. Kadının ver-
diği yünlüler için ne kadar müteşekkir olduğu-
nu şimdi anladın mı? Bu gece trenle gidecek.
Sen ne yapmak niyetindesin?»

«Bilmiyorum.»

Çaresiz bakışlarla çevresini süzdü. Sandı-
ğın üzerinde ağır bronz bir şamdan duruyordu.
Eline aldı. Zayıf bir sesle;

«Beni öldürmek istemişti,» dedi.

«Ama uyuyor. Yaptığın cinayet olur.»

«İlkönce ben vurmayacağım.»

«Dizlerimi yaraladığım zamanlar bana çok
iyi davranırdı. Çocukken hep düşer, dizlerimi
yaralardım.... Hayat kötü ve korku verici.»

Rowe, şamdanı yerine koydu.

«Hayır! Al onu. Sana bir şey yapmasına

göz yumamam. O benim yalnızca kardeşim. Al şamdanı eline. Lütfen.»

Rowe şamdanı almak için bir hareket yapmayınca Anna eline aldı. Olanların gerçek olduğunu saklayacağı küçük bir kız olarak gördüğü Anna, Lady Macbeth'i oynayan bir çocuk gibiydi.

Anna, elinde şamdanla önden giderek yol gösteriyordu. Kızın dışında, evin içindekilerin hepsi Rowe'a tiksinti veriyor, burada her ikisinin de birer yabancı olduğunu şimdi daha iyi anlıyordu. Odadaki ağır eşyalar belki de bir şirket tarafından yerleştirilmiş ya da bir katalogdan seçilerek telefonla ısmarlanmıştı. Yalnız vazodaki çiçekler, birkaç kitap ve gazeteyle delik bir erkek çorabı burada birilerinin oturduğunu gösteriyordu. Çorap gözüne takılınca durdu; birbirlerini yıllardan beri tanıyan iki kişinin birlikte geçirdikleri uzun geceleri hatırlıyordu sanki. 'Ölecek olan onun kardeşi,' diye ilk defa düşündü. Casuslar da, katiller gibi asılırdı. Hücreslerinde uyurken, dışarda darağacı hazırlanırdı.

Biçimsiz bir odadan geçerek aralık olan kapının önüne geldiler. Anna kapıyı yavaşça itti ve Rowe'un içersini görebilmesi için geri çekildi. Yemekten sonra konuğuna uyuyan bebeğini gösteren bir kadın gibiydi.

Hilfe ceketsiz, gömleğinin yakası açık olarak arka üstü yatıyordu. Derin bir uykuya dalmıştı. Öyle günahsız bir görünüşü vardı ki. Yüzü terlemiş, açık sarı saçları alnına yapışmıştı. Yatakta yatarken çok genç ve boğazı kanyan Cost ya da deli gömleği içindeki Stone'la ayrı dünyalardanmış gibi görünüyordu. Rowe

neredeyse onun bu işleri çeviremeyeceğine inanacaktı. Yüzü kız kardeşininkinden de güzeldi. Rowe ona bakarken hiç bir şeye aldırmamanın, kurallara uymamanın, sevgi duygusundan yoksun olmanın hayatı nasıl basitleştirdiğini anladı. Okurken uyuyakalmış olmalıydı, bir eliyle hâlâ kitabı tutuyordu.

Dünyaya dehşet veren yalnızca kendisiymiş gibi, uykudayken her yerde sükûnet vardı.

Uyandı. İnsanlar uyanırken kendilerini ele verirler. Bazıları korkulu bir düş gördüklerinden çığlık atarak, bazıları da bir o yana bir bu yana döner ve uyanmamak için direnirler. Hilfe'yse yalnızca gözlerini açtı; dadısının perdeyi açmasıyla içeriye dolan ışıkla gözlerini kırıştıran bir çocuk gibi gözkapaklarını açıp kapadı. Sonra hemen kendine gelerek ikisini de kendinden emin bakışlarla süzdü. Açık mavi gözleri durumu kavramıştı. Soru sormak gereksizdi. Gülümsedi. Rowe da karşılık vermek üzereyken kendini tuttu. Willi suçlarını açıklayarak, suçluluğunu örtmeye çalışan sevimli bir yaramazdı sanki. Hayatta öyle anlar vardır ki, düşmanını sevmek, hatırlamaktan çok daha iyidir.

Rowe kısık bir sesle;

«Fotoğraflar....» diyebildi.

«Filmler mi? Ha, evet. Bende.»

Artık sonun yaklaştığını biliyor olmalıydı, ama soğukkanlılığını kaybetmiyordu. Kardeşinin elinde tuttuğu şamdanı görünce, yattığı yerden güldü.

«Teslim oluyorum,» dedi.

«Nerede onlar?»

«Gelin, bir pazarlık yapalım sizinle,» derken yabancı puliara karşılık, bilyalarını veren bir çocuktuk sanki.

Rowe, «Pazarlığa oturmak gereksiz. Sonun geldi artık,» dedi.

«Kardeşim sizi çok seviyor, değil mi?» Durumu bir türlü ciddiye almıyordu. «Kayınbıraderinizi öldürmek istemezsiniz, sanırım.»

«Sen kardeşini öldürecektin ama.»

«Ah. buna zorunluydum da.»

Hilfe gülmeye devam ediyordu. Bavul ve bomba olayı onun için merdivenlere kurulmuş fare kapanlarından farksız görünüyordu. Mizah anlayışları olmadığı için onları kınayan bir hali vardı. Boş verseler ne olurdu sanki.

«Gelin akıllı ve uygar kişiler gibi yaparak anlaşmaya varalım. Şamdanı yerine koy Anna. İstesem bile seni burada incitemem.»

Kalkmak için bir hareket yapmıyor, yatakta uzanmış yatarken güçsüzlüğünü belirtmeye çalışıyordu.

«Anlaşma yapmamız gereksiz. Ben filmleri istiyorum, polis de seni arıyor. Stone ya da Jones'la anlaşma şartlarını görüşmedin ama.»

«Bütün bunlardan haberim yok. Adamlarımın yaptıklarından ben sorumlu olamam ki. Olmaz böyle şey, Rowe! Şiir okur musun? Şurada bize uygun bir şiir var....»

Hilfe doğruldu, kitabı kaldırdı ve tekrar yere bıraktı. Elinde bir tabanca belirivermişti:

«Olduğunuz yerde kalın! Görüyorsunuz ki konuşacaklarımız var.»

Rowe, «Tabancayı nereye koyduğunu merak ediyorum.» diye karşılık verdi.

«Şimdi pazarlığa girişelim. İkimiz de baktayız.»

«Ne teklif edeceğini hâlâ anlamıyorum. Her ikimizi de öldürüp İrlanda'ya gidebileceğini düşünemezsin. Duvarlar kâğıt kadar ince. Burada kiracı sen olduğun için polis nasıl olsa limanda yolunu keser.»

«Ya ben de birlikte öleceksem? Katliama girişebilirim, değil mi?»

«Ekonomik olmaz!»

Rowe'un cevabı üzerinde yarı ciddî düşünerek;

«Olmaz tabii, ama ne kadar büyük bir iş yapmış olurum. Öyle değil mi?» dedi.

«Sana ne şekilde engel olacağım önemli değil. Ölmek de yararlı.»

«Yani, hafızanız yerine geldi mi demek istiyorsunuz?»

«Bununla onun ne ilgisi var?»

«Çok. Geçmişiniz gerçekten ilginç. Bütün ayrıntılarıyla inceledim. Anna da inceledi. Ne biçim bir adam olduğunuzu Poole'dan işittiğim de anlayamadıklarım sonra bir anlam kazandı. Oturduğunuz oda ve buna benzer şeyler. Hafızanızı kaybedinceye kadar sizinle kolayca başa çıkabileceğimi sanmıştım. Ama olmadı. Kahramanlığa, fedakârlığa, yurtseverliğe öyle özeniyordunuz ki.... İşte şartlarımı bildiriyorum. Benim güvenlikte olmam sizin geçmişinize bağlı. Hile yapmayacağım. Kendi beyniniz söyleyeceklerimin uydurma olmadığını size ispat edecek.»

Anna araya girdi.

«Yalan söylüyor. Dinleme onun!»

«O da duymaktan çekiniyor. Neden dersiniz acaba Bay Rowe? Sizi şimdi olduğunuz gibi istiyor. Geçmişteki gibi değil.»

«Ben yalnızca filmleri istiyorum.»

«Hakkınızda gazetede yazılanları okuyabilirsiniz. Çok tanınmış bir kişiymişsiniz. Kardeşim size lâyük olamayacağından korkuyor.»

«Bana filmleri verirsen....»

«O zaman hikâyenizi anlatmamı mı isteyeceksiniz?»

Hilfe, Rowe'un duyduğu heyecanı paylaşıyor gibiydi. Dirseği üzerinde yer değiştirerek çevresine bakındı. Anna'nın tam bu sırada fırlattığı şamdan bilek kemiğini kırınca tabanca yatağın üstüne düştü. Kız silâhı aldı ve:

«Artık onunla pazarlığa girişmen yersiz,» dedi.

Hilfe acıyla kıvranıyor ve inliyordu. Yüzü bembeyaz kesilmişti. Kızın ve Rowe'un yüzü de sapsarıydı. Rowe bir an için kızın kardeşinin yanına koşarak, başını omzuna alacağını tabancayı da sağlam eline vereceğini sandı. Hilfe, 'Anna, Anna,' diye fısıldıyordu.

Kız, 'Willi,' diyerek ileriye doğru bir hareket yaptı.

Rowe, «Silâhı bana ver,» dedi.

Anna, Rowe'a odada bulunmaması gereken bir yabancı gibi bakarken kulakları kardeşinin inlemeleriyle doluyordu. Rowe silâhı almak için elini uzattığında geri çekilerek kardeşinin yanına gitti.

«Dışarı çık ve bekle. Dışarı çık!» dedi.

İkisi de acı çekerlerken ikiz kardeş gibiy-

diler. Silâhı Rowe'a doğru çeviren kız; «Çık dışarı!» diye tekrarladı.

«Sözlerine kanma Anna! Unutma, seni öldürmek istemişti.»

«Lütfen konuşma artık. Yararı yok.»

Üçü de ter içinde kalmışlardı. Rowe çaresiz kaldığını anladı ve;

«Gitmesine engel olacağına söz ver bana,» dedi.

«Söz veriyorum.»

Rowe dışarı çıktıktan sonra Anna kapıyı arkasından kilitledi.

Rowe uzun bir süre içerde neler olup bittiğini duyamadı. Yalnız bir kere dolabın açıldığını işitebildi. 'Hilfe'nin bileğini sarıyor olmalı!' diye içinden geçirdi. Prentice'e telefon ederek binayı kordon altına aldırabilirdi, artık başarı ardında değildi. Serüven hevesi yok olmuş, geride acıma duygusu kalmıştı. Fakat hayat devam edecekse, Anna'nın sözüne güvenmek zorundaydı.

Aradan on beş dakika geçti. Güneş batmak üzereydi. Yatak odasından duyulan mırıltılar huzurunu kaçırdı. Hilfe, Anna'yı kafese mi koyuyordu? Kıskançlık duygusu içini sardı. Onlar o kadar birbirlerine benziyorlardı ki, kendisi yalnızca bir yabancıydı. Pencereye gidecek kalın perdeyi araladı ve parka baktı. Hatırlayacağı daha çok şey vardı. Hilfe'nin tehdit dolu sesinde bir şeyler gizliydi.

Kapı açıldığında perdeyi bırakınca içerinin ne kadar karanlık olduğunu gördü. Anna dimdik yürüyerek yanına geldi ve;

«İşte. İstedğin oldu,» dedi. Göz yaşlarını tutmaya çalışırken yüzü çirkinleşmişti, fakat bu çirkinlik Rowe'u güzellikten çok daha etkili olarak kıza bağlıyordu. 'Sevmek, birlikte mutlu olmak değil, mutsuzluğu paylaşmaktır' diye düşündü.

«Filmleri aldım. İstemiyor musun artık onları?»

Rowe küçük rüloyu eline aldı. Başarı duyamıyordu bir türlü.

«O nerede?» diye sordu.

«Ne yapacaksın onu? İşi bitti.»

«Neden gitmesine göz yumdun? Söz vermiştin.»

«Evet, söz vermiştim.»

«Neden yaptın?»

«Ah, pazarlığa girmek zorunda kaldım.»

«Pazarlığa girecek ne vardı ki?» Rüloyu avcunun içinde kıza uzattı. «Sana karşılığında ne vermeyi vaat etti bilmiyorum ama aradığım bu değil.»

«Nerden anladın olmadığını?»

«Kaç tane kopya çıkardıkları konusunda bir bilgim yok. Belki bir tane, belki de bir düzine. Fakat tek bir negatif olduğunu biliyorum.»

«Demek bu negatif değil.»

«Hayır!»

«PAZARLIĞINIZIN ne olduğunu bilmiyorum ama, o seni atlattı.»

«Ben artık karışmıyorum. Elimi attığım her şey bozuluyor. Ne istersen onu yap!»

«Nerede olduğunu söylemelisin.»

«Her zaman ikinize de sahip olabileceğimi düşünmüştüm. Dünyanın başına gelenler beni ilgilendirmiyordu. Her zaman olduğundan daha kötü olamaz diyordum. Her şeye rağmen canavarlarla dolu dünya, dönmeye devam edecekti. Ama insanlar, sen, o....»

Yanındaki yüksek bir sandalyede oturan Anna'nın ayakları yere değmiyordu. Uzun uzun yere baktıktan sonra:

«Paddington, 7.20 treniyle gidiyor. Hiç geri gelmeyeceğini söyledi. Artık rahat edebilirsin.» dedi.

«Ben başımın çaresine bakabilirim,» diyen Rowe, kızın bakışlarıyla karşılaşınca, 'Anna'nın ne demek istediğini anlayamadım galiba,' diye düşündü.

«Nerede saklıyor filmleri? Nasıl olsa limanda üstünü arayacaklar.»

«Bilmem. Hiç bir şey almadı yanına.»

«Bir baston falan?»

«Hayır, hiç bir şey. Yalnızca ceketini giydi. Şapkasını bile almadı. Cebinde olmalı.»

«İstasyona gitmeliyim.»

«Bu konuyla ilgilenen adamı bulup bilgi

«Neden polise haber vermiyorsun?»

verene kadar tren çoktan kalkmış olur. Onu istasyonda kaçıırırsam, polise telefon ederim. Fakat sana Paddington trenine bineceğini söylediyse, orada olmayacak demektir.»

«Öyle demedi. Başka bir yerden söz etti ama ilk plânının böyle olduğunu biliyorum.»

«Yarı yolda trenden inebilir.»

«Böyle gidemezsin. Silâhlı o. Tabancasını geri verdim.»

Rowe güldü: «Tamam, işleri gerçekten al-
lak bullak ettin,» dedi.

«Ona bir şans tanımak istemiştim.»

«İngiltere'nin ortasında tabanca taşıyan
biri, bir iki kişiyi öldürmekten başka birşey ya-
pamaz.»

Anna o kadar küçük ve bitkin görünüyordu
ki, Rowe'un kızgınlığı geçti. Anna;

«İçinde boşa harcayamayacağı tek bir kur-
şun var,» dedi.

«Sen kal burada.»

«Güle güle Arthur!»

«Yakında dönerim.» Kız karşılık vermeyin-
ce ekledi: «O zaman hayata yeni baştan baş-
larız. Beni öldüremeyecek»

«Korktuğum bu değil. »

«Neden korkuyorsun öyleyse?»

Uzun yıllar birlikte yaşamış, aşklarının so-
nuna gelmişler gibi Arthur'un gözlerine bakan
Anna,

«Sana söyleyeceklerinden çekiniyorum.»
dedi.

Kapıya gelmişlerdi.

«Merak etme, ben tongaya basmam,» dedi
Rowe.

Fakat merdivenlerden inerken Anna'nın
ne demek istediğini anlayamadığı aklından çık-
mıyordu.

Gökte bulut gibi hareket eden projektör
ışıkları parkın üzerinde dolaşıyorlardı. Sanki
gök, sınırları ışıklarla çizilebilecek kadar kü-
çülmüştü. Hava akınlarından önce insanlar
erkenden yemeklerini yediklerinden Rowe'un
burnuna kaldırım boyunca yemek kokusu ge-

liyordu. Bir sığınağın kapısındaki lâmbayı yakan polis, Rowe'a 'Bu gece sarı yanacak,' dedi. Lambaları yakmaya alışık olmadığından çaktığı kibritler sötüveriyordu, Polis konuşacak adam arıyordu ama Rowe'un acelesi vardı, bekleyemezdi.

Köprünün karşı tarafındaki taksi sırasında yalnızca bir taksi kalmıştı. Şoför gökte belli belirsiz görünen meteoroloji balonuna bir göz atarak;

«Nereye gideceğiz?» diye sordu.

«Belki bu gece bombardıman olmaz.»

«Sarı ışık yanıyor!»

Sloane Alanından, Knightsbridge'den ve Park'tan geçerek Bayswater yoluna vardılar. Bir kaç kişi acele acele yürüyerek evlerine gidiyor, otobüsler durakların önünden hızla geçiyorlardı. Sarı ışık yandığı için barlar kalabalıktı. Kaldırımında dikilenler, taksiye durması için işaret ediyorlardı. Trafik lâmbası kırmızı yanınca taksi durdu ve şapkalı, yaşlı bir adam otomobilin kapısını açarak içeri daldı.

«Ah özür dilerim. Boş olduğunu sanmıştım. Paddington yönüne mi gidiyorsunuz?»

Rowe, «Buyrun birlikte gidelim,» dedi.

Yabancı soluk soluğaydı.

«7.20 trenini kaçırmamalıyım. Şansım varsa yetişiriz.»

«Ben de trene gidiyorum.»

«Sarı yanıyor bu gece.»

«Öyle diyorlar.»

Karanlık yollarda ilerlediler. Yaşlı adam, «Sizin taraflarda dün gece mayınlarla karşılaştınız mı?» diye sordu.

«Hayır, hayır. Sanmıyorum.»

«Bizim tarafta üç tane vardı. Nerdeyse kırmızı ışık yanacak galiba.»

«Öyle.»

«Onbeş dakikadır sarı yanıyor,» diyen yabancı saatine baktı.

«Şimdi nehir ağzından atılan topun sesini duydum,» dedi.

«Ben duymadım.»

Taksi Praed sokağına saparken saatına yeniden göz atan kibar yaşlı adam, «En fazla on dakika sonra başlarlar,» diye söylendi. Karartılmış istasyonun önüne vardıklarında abone biletleri olanlar gecenin getireceği dehşetten kaçarcasına trene atlıyorlar, hamallar da bir kıyıya dizilmiş onlara gururla bakıyorlardı. Geride kalmak cesaretini gösteren insanların gururuyla.....

Karanlık tren bir numaralı peronda duruyordu. İstasyonda gazete, kitap satan büfeler kapanmış, kompartımanların çoğunda perdeler çekilmişti. Bütün bunlar, Rowe'a romandan bir sayfa gibi geliyorsa da, her gördüğü hafızasına yerleşiyordu. Eskiden tanıdığı hayat buydu işte.

Durduğu yerden trenin içini görmesi imkânsızdı. Her kompartıman, sırrını iyi koruyordu. Perdeler inik olmasa da, maviye boyanmış lambaların altında kimlerin oturduğu seçilmiyordu. Hilfe'nin birinci mevkide yolculuk yapacağından emindi; bir mülteci olduğu için ödünç alınan parayla geçiniyordu. Üstelik Lady Dunwoody gibi bir dostu olan kişinin para bakımından sıkıntısı söz konusu değildi.

Trene binerek birinci mevki kompartımanlara doğru yürüdü. Yalnızca çok yürekli kişiler bu geç saata kadar Londra'da kaldıklarından kompartımanların çoğu boştu. Kapıları açıp başını içeri uzattığında kendisine donuk gözlerle bakan mavi hayaletlerle karşılaşılıyordu.

Tren uzun olduğundan, son birinci mevki arabasına geçemedi, istasyon memurları kapıları kapattılar. Başarısızlığa uğramaya o kadar alışmıştı ki, geri dönüp de Hilfe'yi karşısında görünce ne yapacağını şaşırdı.

Hilfe yalnız değildi. Karşısında yaşlı bir kadın oturuyor ve Hilfe'nin bileklerine geçirdiği bir yün çilesini yumak yapıyordu. Gemicilere çorap örülecek ağır yün çilesi bileklerine geçirilmiş kelepçe gibiydi. Çilenin bir ucundan sağ elinin sargısı görünüyordu. Yaşlı kadın yavaş yavaş yumağını sarmakla meşguldü. Rowe'un gözleri silâhın ağırlığıyla sarkmış cebine dalmışken, Hilfe utangaç bakışlarla kendine bakıyordu. Yaşlı kadınlarla her zaman arası iyiydi.

Rowe, «Burada konuşmak istemezsin sanırım,' dedi.

«Kadın sağır. Duvar gibi sağır.»

Kadın, «İyi akşamlar. Duyduğuma göre bu gece sarı ışık yanıyormuş,» diye araya girdi.

Rowe, «Evet,» diye karşılık verdi.

«Neden acaba?»

«Negatifi istiyorum.»

«Anna seni oyalamalıydı. Bana vakit kazandırmasını söylemiştim. Her ikiniz için daha iyi olurdu....»

«Onu çok kere atlattın,» diyen Rowe, Hilfe'nin yanına çöktü.

«Ne yapacaksın şimdi?»

«Trenin kalkmasını bekleyecek ve imdat kolunu çekeceğim.»

Birdenbire çok yakınlardan atılan top sesleri duyuldu; bir, iki, üç kere. Yaşlı kadın sessizliği bozan bir sinek vızıltısı işitmiş gibi başını kaldırdı. Rowe, elini Hilfe'nin cebine daldırarak tabancayı kendi cebine aktardı. Kadın;

«Sigara içmek isterseniz, bana aldırmayın, için,» dedi.

Hilfe söze başladı.

«Bir kere daha konuşalım seninle.»

«Konuşacak birşey yok.»

«Filmleri ele geçiremedikten sonra beni yakalamanın ne yararı var?»

«Filmler tek başına bir anlam taşımaz. Asıl sen...»

Sözünü yarıda kesti ve aslında filmlerin önemi daha büyük diye düşündü. Başkalarına vermediğini nereden bilebilirim? Bir yere saklamışlarsa, Hilfe'nin nerede olduklarından haberi var mı? Nerede olduklarından?.... Filmleri bir yabancı bulsa bile yine de sonuç kötü olur. Rowe, Hilfe'ye dönerek, 'Konuşalım,' dediğinde kalkış düdüğü çaldı. Şimdi çok uzaklardan, yere vuran lastik topun çıkardığı sesleri andıran pat-pat-pat sesleri duyuluyor, kadın yumağını sarmaya devam ediyordu. Anna'nın 'Söyleyeceklerinden çekiniyorum,' dediği aklına geldi ve Hilfe'nin alaycı bakışlarla, güçlü olan kendisiymiş gibi gülümsediğini gördü.

«Ben pazarlığa hazırım.»

«Neyin var ki pazarlığa gireceksin, Hilfe?»

«Biliyorsun, senin de pek fazla bir şeyin yok. Filmlerin nerede olduğu hakkında bir bilgin yok ki....»

Yaşlı kadın aralarına girdi.

«Ne zaman alarm verilecek dersiniz?»

«Çilenin içinde ellerini oynatan Hilfe; «Eğer tabancayı geri verirsen, filmleri sana teslim ederim...»

«Bana verebileceğine göre, yanında olmalı. Onun için pazarlığa girişmem gereksiz.»

«Eh, bu senin öç alma fikrin madem, sana engel olmam. Anna'yı bu işe karıştırmak istemeyeceğini sanmıştım da. Biliyorsun, kaçma yardım etti....»

Yaşlı kadın tekrar sözlerini kesti.

«İşte oldu. Nerdeyse hepsini sardık.»

«Herhalde onu asmazlar. Tabii her şey benim ağızımdan çıkacaklara bağlı olacak. Belki bir kampa sürer, savaş bitince de İngiltere'den atarlar. Benim görüşüme göre, Anna bir hain sayılır. »

«Filmleri ver de öyle konuşalım.»

Rowe şimdiden Anna'yı kurtarmak için Prentice'e nasıl dil dökeceğini, kızı temize çıkarmak için neler yapması gerektiğini kuruyordu.

Tren sarsıldı. 'Neyse kalkabildik,' diyen yaşlı kadın öne eğilerek Hilfe'nin bileklerinden çileyi çıkardı. Hilfe aldırmazlıkla:

«Yukarlarda amma da eğleniyorlar,» dedi.

Arkadaşlarına veda eden, ölüm halinde hasta, korkusuz fakat pişmanlık dolu biri gibiydi. Aleyhindeki kayıtları ortadan kaldırmayı ba-

şaramamıştı. Gökyüzünde şu anda olup bitenlerle karşılaştırılırsa, yalnız beş kişinin ölümüne yol açmıştı. Hilfe mavi lambanın altında otururken çok, çok uzaklarda, öldürdüklerinin ruhlarıyla birlikteydi sanki.

Rowe tekrarladı.

«Ver onları bana!»

Hilfe'ye henüz kaçmak ya da daha fazla zarar vermek umudunu yitirmemiş görünüyordu. Sol elini dostça Rowe'un dizine koyarak;

«Sana daha fazlasını vereceğim. Hafızanın tam yerine gelmesini ister misin?»

«Yalnız filmleri istiyorum.»

«Burada olmaz. Bayanın önünde soyunamam ki.» Ayağa kalktı. «Trenden insek iyi olur.»

Kadın, «Gidiyor musunuz?» diye sordu.

Hilfe, «Arkadaşım ve ben şehirde kalıp şenliklere katılmaya karar verdik.» diye karşılık verdi.

«Acayip. Hamallar hep yanlış bilgi veriyorlar,» diyen kadın başını iki yana sallıyordu.

Hilfe eğilerek;

«Çok naziksiniz. İnceliğiniz beni silâhımdan etti,» dedi.

«Ah, tek başıma yolculuk yapabilirim. Teşekkür ederim!»

Hilfe kendi yenilgisini üzerine almıştı sanki. Gar boyunca dimdik yürüyor, Rowe da arkasından bir uşak gibi geliyordu. Kalabalık dağılmış olduğundan kaçma ihtimali yoktu. Garın camsız damından gökte ateşböcekleri gibi yanıp sönen kırmızı ışıklar görülebiliyordu. Düdük çalıp da tren hareket etmeye başladığında, istasyonda kendilerinden ve bir kaç hamal-

dan başka kimse kalmamıştı. İçecek satan büfeler kapanmıştı ve bacaklarını açarak yere oturmuş sarhoş bir asker ayaklarının arasına kusuyordu.

Tuvaletlere inen merdivenlere yöneldiler. Ortalıkta kimse yoktu. Temizlikçi kadın bile sığınağa gitmişti. Toplar atılıyordu. Dezenfekte kokusu, griye dönmüş lavabo, zührevî hastalıklarla ilgili ilânların arasında yapayalnızdılar. Rowe'un bir zamanlar hayal ettiği serüven erkeklerin tuvaletinde son bulmak üzereydi. Hilfe aynaya bakarak, saçlarını düzeltti.

Rowe, «Ne yapıyorsun?» diye sordu.

«Ah, veda ediyorum.»

Ceketini çıkardı ve Rowe'a doğru fırlattı. Terzinin, ipek etiketi Rowe'un gözüne takıldı: 'Pauling ve Crosthwaite.'

«Filmleri vatkanın içinde bulacaksın.»

Omuzlar gerçekten vatkalıydı.

«Bıçak ister misin? Kendininkini kullanabilirsin,» diyen Hilfe pantolonunun cebinden Rowe'un izci bıçağını çıkardı.

Vatkayı bıçakla kesen Rowe, filmi eline aldı ve sarılı kağıdı yırtarak negatif olduklarını gördü.

«Evet, aradıklarım bunlardı.»

«Şimdi tabancayı ver bakalım.»

«Vereceğimi vaat etmemiştim.»

«Ama silâhı vermelisin.»

«Vermeyeceğim.»

Hilfe birdenbire korkuya kapılmış, şaşır-mıştı.

«Yaptığın kalleşlik!»

«Sen de çok kalleşlik yapmıştın.»

«Makul ol. Kaçacağımı mı sanıyorsun? Tren gitti bile. Paddington İstasyonunda seni öldüreceğimi sanıyorsan, aldanıyorsun. Yüz metre bile gidemedi beni yakalarlar.»

«Öyleyse tabancayı neden istiyorsun?»

«Çok uzaklara gitmek istiyorum da. Yenilgiyi kabullenemem.»

«Bu ülkede suçlulara işkence etmezler.»

«Etmezler mi? Gerçekten inanıyor musun buna? Kendinizin bizden çok mu farklı olduğunu sanıyorsun?»

«Evet.»

«Ben sanmıyorum ama. Casuslara neler yaptığınızı iyi bilirim. Beni konuşturmak isteyenler ve konuşturacaklar da. Gel pazarlığa oturalım.»

Bu kadar kişinin ölümünden sorumlu olduğuna kimse inanamazdı şimdi. Hilfe çabuk çabuk devam etti:

«Rowe, hafızanı geri getirmeceğim. Yoksa bu işi başkası yapamayacak.»

«Anna var.»

«O hiç bir şey anlatmayacak sana. Eğer odadan çıkmama izin vermezse sana her şeyi anlatacağımı söylediğim için kaçmamaya göz yumdu. Seni, şimdi olduğun gibi seviyor.»

«Söyleyeceklerin bu kadar kötü mü?»

Rowe korkuyordu. İçi dayanılmaz bir merakla dolmuştu. Digby, kulağına yeniden tam bir adam olacağını fısıldarken, Anna'nın sesi uyarıyordu. Hayatının en önemli anını yaşadığını biliyordu; unutulmuş uzun yirmi yıl sunuluyordu kendisine. Her ne olursa olsun, öğrenmeliydi. Başını ileriye doğru kaldırdı ve kar-

şısındaki levhayı okudu: ...**saatları arasında özel tedavi yapılır.** Bilincinin ötesinde, çok uzaklarda toplar gümbürdüyordu.

Hilfe, «Kötü mü? Neden kötü olsun. Çok önemli,» diyordu.

Rowe başını iki yana sallayarak;

«Tabancayı geri alamazsın,» dedi.

Hilfe gülmeye başladı. Kahkahaları nefret doluydu.

«Sana bir şans tanımıştım. Bana silâhı verseydin senin için üzülecektim. Şimdiyse müteşekkirim. Çünkü kendimi vurabilirdim. Oysa şu anda, şu anda karşılık almadan söylemeye karar verdim.»

Rowe, «Duymak istemiyorum,» diyerek arkasını döndü. Eski püskü elbiseler giymiş, ufak bir adam merdivenleri inerek, tuvaletlerden birine giriyordu. Şapkası kulaklarını da örtmüştü: «Kötü gece, kötü gece,» diye söylendi. Rengi soluktu ve yorgun görünüyordu. Rowe, merdivenin ilk basamağına adımını attığı sırada büyük bir gürültüyle bomba patladı. Kılıksız adam pantolonunun önünü ilikleterek yere çömeldi. Hilfe lavaboya dayanmış, dışardaki gürültüyü sonsuza kadar ayrıldığı bir arkadaşını uğurlar gibi yüzünde acı bir gülümseme ve özlemle dinliyordu. Tepelerinden ekspres tren gümbürtüyle geçerken Rowe merdivenin en alt basamağında durmuş bekliyor, yere çömelmiş adam da büzüldükçe büzülüyordu. Gürültü sona ererken, ayaklarının altında yer sarsıldı ve hemen ardından da ikinci bir bomba patladı. Yeniden sessizlik çökerken merdivenlerden aşağı toz yağmaya başladı. Hemen son-

ra, başka bir bomba daha düştü. Biri çömelmiş, biri lavaboya dayanmış, öteki de ayakta duruyor, yerlerinden kımıldamadan bunun da patlamasını bekliyorlardı. Sonra, biraz ötelerde patladığı duyuldu.

Adam, 'Artık yeter,' diye söylendi. Tuvaletlerden sular akıyor, merdivenlerden aşağı toz bulutu çöküyor ve sıcak maden kokusu, amonyak kokusunu bastırıyordu. Rowe merdivenleri çıkmaya başladı.

Hilfe, «Nereye gidiyorsun? Polise mi?» diye arkasından haykırdı ve karşılık alamayınca; «Daha gidemezsin, karın hakkında söyleyeceklerimi dinlemeden gidemezsin,» dedi.

«Karım mı?»

Rowe tekrar koşarak aşağıya indi ve umutsuzca sordu: «Ben evli miyim?»

«Evliydin. Şimdi artık hatırlamıyor musun? Onu zehirledin sen.» Kahkaha atarak ekledi: «Sevgili Alice'ini.»

Kılıksız yabancı hâlâ bombaların etkisi altında, 'Korkunç bir gece, korkunç,' diyordu.

«Cinayet suçuyla yargılandın ve seni tımarhaneye attılar. Eski gazeteleri karıştırırsan, görürsün. Tarihlerini de verebilirim...»

Ufak tefek adam ellerini iki yana açmış, «Acaba Wimbledon'a gidebilecek miyim?» diye soruyordu. Dışardaki tozun içinden bir ışık parlıyor ve istasyonun üstünden, gökten aşağıya süzülen alevler görünüyordu.

Rowe, ilk defa bombardıman altında kalmıyordu: eşyalarını koltuğunun altına sıkıştırmış olarak aşağıya inen Bayan Purvis'i işitiyordu. Napoli Körfezi duvarda asılı, «Antikacı Dükkânı»

da rafın üstünde duruyordu. Guilford sokağı koşlarını açmış, onu karşılıyordu; evine dönmüştü. Bu bomba şimdi neyi harap edecek diye düşündü. Belki de Marble Arch yakınındaki çiçekçi dükkânı, Adelaide Crescent'teki bar ya da saatlarca, yıllarca köşesinde beklediğı Quebec sokağı yok olacaktı... barış yapıłana kadar ortadan kaldırarak o kadar çok şey vardı ki.

«Git hadi. Anna'ya git şimdi,» diye mavi karanlığın içinden seslenen birinin lavaboların önünde durup kendisine güldüğünü gördü.

Hiç bir zaman öğrenemeyeceğini umuyordu.

Rowe'un aklından ölü bir fareyle polis geçiyordu. Çevresine bakındı. Kalabalık mahkeme salonunda yüzlerinde acıma okunan kişiler kendisini süzüyorlardı. Kalemle oynayan yargıç öne eğildiğı için yüzü görünmüyordu ama, o da kendisine acıyor olmalıydı. Onları uyarmak istedi: bana acımayın. Acıma duygusu zalimdir, yok eder. Acıma çevrede dolaştığı sürece aşk tehlikeye girer.

Ses, 'Anna,' diye başladıysa da başka biri üzüntüyle, '6.15'e bile yetişebilirdim,' diyordu. Rowe ilgi kurmaya devam ediyordu. Gittiğı kilisede pişman olmanın değerini öğretmişlerdi ona ama pişmanlığın tek bir kişi için değeri vardı. Ölülere karşı işlenilen suçları onarmaya imkân yoktu. Ölülere erişilemezdi ki. Kendi canını kurtarmak onu artık ilgilendirmiyordu.

Ses, 'Ne yapacaksın?' diye sordu. Rowe'un beyni ağrıyordu. Kendine çok benzeyen fakat değişik anılara sahip olan Digby'ye doğru bitip tükenmek bilmeyen geçitlerden geçerek yaklaşıyordu sanki. Digby'nin, 'Gözlerini kapa...' diyen

sesini duyar gibiydi. Orada çiçek dolu odalar, su damlayan bir çeşme ve kendini savunmak için yanında duran Anna vardı. 'Kardeşin olduğunu şimdi hatırladım... Hatırladım.' demişti Anna'ya.

Başka bir ses, 'Sessizlik çöküyor. Öyle değil mi?' diye sordu.

«Ne yapacaksın, Rowe?»

Çocuk dergilerinde bulunan aldatıcı resimlere bakıyordu sanki: gözünüzü bir noktaya dikince tek bir şey görülür - bir vazo dolusu çiçek - sonra o görüntü birden kaybolur ve yerini insan yüzleri alır. Bir onu, bir öbürünü görürsünüz. Hilfe'nin yatakta uyurkenki masum hali gözlerinin önünde canlandı. O Anna'nın kardeşi idi. Rowe, Hilfe'nin yanına gitti ve öteki adamın duymaması için kulağına;

«Peki. Al tabancayı,» diye fısıldadı.

Adam arkalarından konuşuyordu:

«Eh, artık gideyim bari. Ne dersiniz efendim?»

Hilfe'nin karşılığı sertti.

«Hadi git artık, git!»

Adam merdivenleri çıktı. Şimdi yalnız kalmışlardı.

Hilfe, «Seni öldürebilirim, ama neden öldüreyim? Böylelikle iyilik etmiş olurum sana. Şimdi senden nasıl nefret ediyorum, bir bilsen.» dedi.

«Ya?» Rowe, Hilfe'yi değil, sevdiği ve acıdığı iki kişiyi düşünüyordu. Hilfe ikisini de yere sermişti...

Hilfe devam ediyordu:

«Sen işe burnunu sokana kadar her şey

yolundaydı. Ne diye gidip falına baktırdın sanki. Geleceğin yok ki.»

«Hayır!»

Sergiyi iyice hatırlıyordu. Demir parmaklıklar boyunca yürümüş ve bandonun çaldıklarını dinlemişti. Bayan Bellairs bir perdenin arkasında oturuyordu.

«Nerden aklına geldi. Geçmiş değil, geleceği söyleyin bana, demek?»

Sinclair de oradaydı. Islak çakılların üstünde duran eski otomobili hatırladı. Gidip Prentice'e telefon etmeliydi. Sinclair'in elinde bir kopya bulunabilirdi.

«Üstelik Anna'yla ilişki kurdun. Bir kadın seni nasıl nasıl sevebilir ki? Şimdi nereye gidiyorsun?»

«Polise telefon etmeye.»

«Bana beş dakika izin verir misin?»

«Hayır, hayır! İmkânsız.»

Görevi sona ermişti. Artık Digby'nin istediği gibi tam bir adamdı. Unutulan yıllar yerlerini bulmuşlardı. Willi Hilfe tuvaletlere doğru dönerek sargılı elini selâm verir gibi kaldırmış çabuk çabuk bir şeyler mırıldanıyordu. Taş döşeli taban ıslak olduğu için kaydı fakat kendini toparladı. Bir tuvalet kapısını açmayı denedi ama kilitliydi. Ne yapacağını şaşırmişti. Gözden kaybolmak, bir kapının arkasına gizlenmek için çırpınıyordu sanki... Rowe'a döndü ve yalvararak bir peny istedi. Hava akınlarının sona erdiğini bildiren düdükler ötmeye başlamıştı. Amonyak kokusu Rowe'a bir şeyler hatırlatıyordu. Hilfe'nin yüzü solgun ve bitkindi. Acıması için yalvarıyor gibiydi. Acıma duygusu

yeniden karşısına çıkmıştı. Parayı vererek basamaklardan yukarı çıkmaya başladı. Henüz tepeye varmamıştı ki, aşağıdan bir silâh sesi duyuldu.

Rowe geri dönmedi. Başkaları bulsundu onu.

BİR yıl uzak kaldığınız evinize dönünce arkanızdan kapıyı kapar kapamaz, sanki hiç ayrılmamış gibi gelir. Ya da birkaç saat sonra döner ve her şeyin değiştiğini, kendinizi evinizde bir yabancı gibi görürsünüz.

Rowe burasının evi olmadığını biliyordu artık. Guilford sokağı onun eviydi. Anna'nın bulunduğu her yerde huzur olacağını ummuştı, fakat merdivenleri ikinci defa çıkarken yaşadıkları sürece huzuru bulamayacaklarını biliyordu.

Paddington'dan Battersea'ye yürürken düşünmek için bol bol vakti olmuştu. Ne yapması gerektiğine kızın evinin kapısına gelmeden çok önce karar vermişti. Johns'un, Korku Bakanlığı hakkında söyledikleri aklına geldi. Kendisi şimdi devamlı kadroya geçmişti. Fakat işi yalnızca savaş kazanmak değil, bütün sevenleri içine alan hayat kadar büyük bir Bakanlıktı. Bu, çiçekler ve dergiler arasında umut dolu Digby'nin unuttuğu bir şeydi.

Kapı bıraktığı gibi açıktı. Anna hava akını sırasında dışarı çıkıp, sonsuza kadar yok mu olmuştu acaba? Sevdığı kadının, ömrü boyu bir katile bağlı kalmasını bekleyemezdi zaten.

Fakat Anna evdeydi. Bıraktığı yerde değil, Hilfe'nin uyuduğu yatak odasındaydı. Yumruklarını sıkmış, yüzükoyun yatıyordu. Rowe, 'Anna,' diye seslendi.

Kız başını kaldırdı. Ağlamıştı. Rowe, Anna'yı ne pahasına olursa olsun korumak gere-

ğini duydu. İçini derin bir sevgi kapladı. Anna onu günahsız ve mutlu olarak istemişti... Digby'yi sevmişti... Ona istediklerini vermeliydi... Başını öne eğerek;

«Kardeşin öldü. Vurdu kendini,» dediğinde Anna'nın yüzü değişmedi. Bütün olup bitenler onu ilgilendirmiyor gibiydi. Kaygıyla sordu:

«Sana neler söyledi?»

«Ona yetişemeden vurdu kendini. Beni uzaktan görünce her şeyin bittiğini anlamıştı.»

Anna ferahlamıştı. Geride yalnızca öncele-ri de varlığını duyduğu birinin kendisini sürekli olarak koruma havası kalmıştı... Yatağın kıyısına oturarak, elini kızın omzuna koydu:

«Canım,» dedi. «Canım, seni ne kadar seviyorum bilsen.»

Ona yalan söylediğini, Anna hiç bir zaman bilmeyecekti.

«Ben de, ben de seni seviyorum!»

Kıpırdamadan, konuşmadan uzun süre oturdular. Tırmandıkları dağın tepesine ulaşmış, aşağıdaki tehlikeli ovayı seyreden iki kâşife benziyorlardı. Ömür boyu birlikte olacaklar, iki ke-re düşünmeden konuşmayacaklar, birbirlerini gözleyeceklerdi. Çünkü birbirlerini çılgınca seviyorlardı. Yaşanılan sürece yeteri kadar çekilen acılar, ölümlere karşı işlenilen suç belki bağışlatabilirdi.

Rowe, «Sevgilim, sevgilim, çok mutluyum,» diye mırıldandı.

Anna hemen o koruyucu havasıyla karşılık verdi:

«Ben de.»

Mutluluğun değerini artık gözünde büyütebilirdi.

BİTTİ

EN ÇOK SATAN KİTAPLAR
(Best-Seller)
LİSTESİNDEN SEÇMELER

Korku Bakanlığı

GRAHAM GREENE

Savaş yılları..
İngilterede
herşey normalin
dışında..
İnsanların
düşünceleri bile
değişmeye başlamış..
Ünlü yazar
GRAHAM GREENE
savaş günlerinin
sıkıntılarını,
insanların korku
ve ıstıraplarını
KORKU BAKANLIĞI
romanında
en ince ayrıntılarına
kadar incelemiştir.
Bu romanı
büyük bir merakla
ve zevkle
okuyacaksınız.

15 Lira